

Torsdag den 6. september 2018 (D)

1

108. møde

Torsdag den 6. september 2018 kl. 9.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Rasmus Jarlov (KF), medlem af Folketinget Nikolaj Villumsen (EL), medlem af Folketinget Holger K. Nielsen (SF) og medlem af Folketinget Zenia Stampe (RV).

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:
Godkendelse af 3 stedfortrædere som ordinære medlemmer af Folketinget for Brian Mikkelsen (KF), Christine Antorini (S) og Esben Lunde Larsen (V) samt godkendelse af 3 stedfortrædere som midlertidige medlemmer af Folketinget for Rasmus Jarlov (KF), Nikolaj Villumsen (EL) og Zenia Stampe (RV).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 237 A:

Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og forskellige andre love. (Beskatning af beløb vedrørende tilbagebetalte provisioner, EU-retlig tilpasning af reglerne vedrørende udenlandske pensionsinstitutters investeringer i fast ejendom og bestemmelser i momsloven om momsfrigivelse for selvstændige grupper og justering af værneregler, der sikrer beskatning af udbytter m.v.).

Af skatteministeren (Karsten Lauritzen).

(2. behandling 29.05.2018. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Politisk drøftelse og afgivelse af betænkning 30.08.2018. Tillægsbetænkning 30.08.2018).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 241:

Forslag til finanslov for finansåret 2019.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 242:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2022.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 243:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021. (Konsekvenser af aftale om lavere skat på arbejdsindkomst m.v.).

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

7) Valg af 9 medlemmer til Bestyrelsen for Institut for Flerpartisamarbejde (DIPD).

Kl. 09:00

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Mødet er åbnet.

Jeg vil gerne byde alle sammen velkommen efter for nogles vedkommende sommerferie og for andres vedkommende en lille pause i debatterne.

Til Folketingets dagsorden torsdag den 6. september 2018 har Brian Mikkelsen fra Det Konservative Folkeparti meddelt mig, at han nedlægger sit hverv som medlem af Folketinget pr. 21. juli 2018.

Til samme dagsorden i dag, torsdag den 6. september 2018, har Christine Antorini, Socialdemokratiet, meddelt mig, at hun nedlægger sit hverv som medlem af Folketinget pr. 5. september 2018.

Til samme dagsorden, torsdag den 6. september 2018, har Esben Lunde Larsen, Venstre, meddelt mig, at han nedlægger sit hverv som medlem af Folketinget pr. 1. oktober 2018.

Til samme dagsorden, torsdag den 6. september 2018, har jeg fra medlem af Folketinget Merete Dea Larsen, der har haft orlov, modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 22. august 2018 atter kan give møde i Tinget – så det går også den anden vej.

Per Nørhaves hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Finanslovsdebatten i dag vil blive tolket på tegnsprog, sådan at døve kan følge debatten. Tegnsprogstolkningen kan ses direkte på Folketingets hjemmeside, www.ft.dk, og efterfølgende on demand.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortrædere for medlem af Folketinget Rasmus Jarlov (KF), medlem af Folketinget Nikolaj Villumsen (EL), medlem af Folketinget

get Holger K. Nielsen (SF) og medlem af Folketinget Zenia Stampe (RV).

Kl. 09:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Rasmus Jarlov (KF) har søgt om orlov fra den 6. september 2018, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra E, medens Nikolaj Villumsen (EL) og Zenia Stampe (RV) begge har søgt om orlov fra den 6. september 2018, jf. forretningsordenens § 41, stk. 4, og Holger K. Nielsen har søgt om orlov fra den 30. september 2018, jf. forretningsordenens § 41, stk. 3, litra A.

Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles orlov som ansøgt, og at stedfortræderne indkaldes som midlertidige medlemmer.

Det er vedtaget.

tinget fra og med den 6. september 2018 i anledning af Nikolaj Villumsens orlov,

at 1. stedfortræder for Radikale Venstre i Sjællands Storkreds, Rasmus Helveg Petersen, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 6. september 2018 i anledning af Zenia Stampes orlov, og

at 1. stedfortræder for Socialistisk Folkeparti i Københavns Omegns Storkreds, Serdal Benli, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 30. september 2018 i anledning af Holger K. Niensens orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 09:05

Afstemning

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Afstemning skal som bekendt foregå, ved at medlemmerne rejser sig op efter min anmodning. Jeg vil bede Erling Bonnesen og Karen Klint om at forestå optællingen.

Der stemmes om udvalgets indstilling.

De medlemmer, der stemmer for, bedes rejse sig. Tak for det.

De medlemmer, der stemmer imod, bedes rejse sig, og de andre sætter sig ned. Tak for det.

De medlemmer, der stemmer hverken for eller imod, bedes rejse sig. Tak for det.

Så skal der regnes. Det er en svær opgave – i det her tilfælde.

Så har jeg fra vores 2 stemmetællere fået en indstilling.

For stemte 105, (S, DF, V, EL, LA, ALT, RV, SF og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Udvalgets indstilling er enstemmigt vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse:

Godkendelse af 3 stedfortrædere som ordinære medlemmer af Folketinget for Brian Mikkelsen (KF), Christine Antorini (S) og Esben Lunde Larsen (V) samt godkendelse af 3 stedfortrædere som midlertidige medlemmer af Folketinget for Rasmus Jarlov (KF), Nikolaj Villumsen (EL) og Zenia Stampe (RV).

Kl. 09:03

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

For god ordens skyld skal jeg gøre opmærksom på, at dagsorden-spunktet og udvalgets indstilling naturligvis også angår godkendelse af stedfortræder som midlertidigt medlem af Folketinget for Holger K. Nielsen (SF), således som det fremgår af dagsordenens pkt. 1. Jeg går ud fra, at der ikke er indsigelser herimod.

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om,

at 1. stedfortræder for Det Konservative Folkeparti i Sjællands Storkreds, Brigitte Klitskov Jerkel, godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 22. juni 2018, efter at Brian Mikkelsen den 21. juni 2018 nedlagde sit mandat,

at 1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Nordsjællands Storkreds, Malou Lunderød, godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 6. september 2018, efter at Christine Antorini den 5. september 2018 nedlagde sit mandat, og

at 2. stedfortræder for Venstre i Vestjyllands Storkreds, Carsten Kismeyer, godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 2. oktober 2018, da Esben Lunde Larsen nedlægger sit mandat pr. 1. oktober 2018. Det bemærkes at 1. stedfortræder har meddelt, at han ikke ønsker at overtage det ledige mandat.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om,

at 1. stedfortræder for Det Konservative Folkeparti i Københavns Omegns Storkreds, Merete Scheelsbeck, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 6. september 2018 i anledning af Rasmus Jarlovs orlov,

at 1. stedfortræder for Enhedslisten i Østjyllands Storkreds, Rasmus Vestergaard Madsen, godkendes som midlertidigt medlem af Folke-

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 237 A:

Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og forskellige andre love. (Beskatning af beløb vedrørende tilbagebetalte provisioner, EU-retlig tilpasning af reglerne vedrørende udenlandske pensionsinstitutters investeringer i fast ejendom og bestemmelser i momsloven om momsfritagelse for selvstændige grupper og justering af værnsregler, der sikrer beskatning af udbytter m.v.).

Af skatteministeren (Karsten Lauritzen).

(2. behandling 29.05.2018. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Politisk drøftelse og afgivelse af betænkning 30.08.2018. Tillægsbetænkning 30.08.2018).

Kl. 09:07

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Jeg skal gøre opmærksom på, at efter at dagsordenen er offentliggjort, er der uden for tillægsbetænkningen stillet ændringsforslag nr. 8 og 9.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen om ændringsforslagene slut, og vi går til afstemning.

Kl. 09:07

For stemte 81, imod stemte 24, hverken for eller imod stemte 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil blive sendt til statsministeren.

Afstemning

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Afstemningen skal som bekendt foregå, ved at medlemmerne rejser sig op efter min anmodning. Jeg vil bede hr. Erling Bonnesen og fru Karen J. Klint om at forestå optællingen.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 af et mindretal (EL), tiltrådt af et mindretal (ALT og SF).

De medlemmer, der stemmer for, bedes rejse sig op.

Tak for det.

De medlemmer, der stemmer imod, bedes rejse sig op.

Så siger vi tak for det.

De medlemmer, der stemmer hverken for eller imod, bedes rejse sig op.

Tak for det. Så får vi stemmetallene lige om et øjeblik.

(Afstemningen foretaget på den i forretningsordenens § 35, stk. 3, angivne måde).

For stemte 19, imod stemte 86, hverken for eller imod stemte 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Jeg betragter herefter ændringsforslag nr. 2, 3 og 7, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, som forkastet.

De er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 4-6, tiltrådt af et flertal (S, DF, V, LA, RV og KF)?

De er vedtaget.

Hvis ikke afstemning begæres, betragter jeg ændringsforslag nr. 8 og 9 uden for tillægsbetænkningen af skatteministeren som vedtaget.

De er vedtaget.

Kl. 09:09

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Forhandlingerne drejer sig herefter om lovforslaget som helhed.

Ønsker nogen at udtale sig om lovforslaget?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 09:10

Afstemning

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse.

De medlemmer, der stemmer for, bedes rejse sig.

Tak for det.

De medlemmer, der stemmer imod, bedes rejse sig.

Tak for det.

De medlemmer, der stemmer hverken for eller imod, bedes rejse sig.

Også tak for det. Så får vi stemmetallene lige om et øjeblik.

(Afstemningen foretaget på den i forretningsordenens § 35, stk. 3, angivne måde).

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 241:

Forslag til finanslov for finansåret 2019.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

Kl. 09:11

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Forhandlingerne er åbnet, og den første ordfører, der får ordet, er hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 09:12

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Sidste år stod jeg på talerstolen på vegne af Socialdemokratiet og opfordrede regeringen til at komme ud i virkeligheden. Nu står vi her igen, og i år står der »Større tryghed og mere nærhed« på forsidens af regeringens finanslovsforslag. Det lyder næsten, som om finansministeren faktisk har været en tur ude i virkeligheden. Men man bliver skuffet, når man så slår op i finanslovsforslaget, for regeringen fortsætter de sidste 3 års sparekurs på kernevelfærden. Det ændrer en enkelt finanslov i et valgår, hvor man leger julemand, ikke på.

Jeg tror, danskerne oplever, at vores velfærdssamfund er under pres i de her år. Det er konsekvensen af, at regeringen 3 år i træk har skåret ned på velfærden. Mens der bliver flere børn og flere ældre, sparer regeringen, så der er færre offentligt ansatte til at tage sig af dem. Det er virkeligheden.

For nylig så er pudselig film med Christopher Walken og Michael Pitt. De har en fed fidus kørende for sig. Det napper simpelt hen folks hunde, og så venter de på, at ejeren sætter løbesedler op og udlover en flot dusør. Så afleverer de hunden, får pengene, og så udgiver de sig ellers for at være de helt store helte. Det kan godt minde lidt om det, vi er i gang med her, ikke? Men jeg tror hurtigt, at danskerne gennemskuer det fupnummer, som regeringen forsøger sig med. For selv om man deler gaver ud i et enkelt valgår og bruger penge på gourmetrestauranter og e-sport, der jo kan være fine initiativer i sig selv, så kan det altså mærkes, når kernen i vores velfærdssamfund – skoler, sygehuse, ældrepleje – svækkes. Sandheden er, at velfærden er blevet udhulet med statsministeren ved roret, og den kurs vil regeringen fortsætte efter valgåret. Omsat til virkelighed har det betydet, at ansatte i ældreplejen og sundhedsvæsenet må løbe hurtigere for at passe deres arbejde, og de skal løbe endnu hurtigere i fremtiden.

I sidste uge havde jeg fornøjelsen af at møde Martin. Martin er sosu-assistent ved Center for korttidspladser i Sønderborg Kommune. Det er der, ældre borgere kommer på vurderingsophold eller rehabiliteringsophold, når de bliver udskrevet fra sygehuset, men endnu ikke er klar til at klare sig i eget hjem. Her befinder borgeren sig så i en periode – det kan være en uge, det kan være op til flere måneder. Men i modsætning til på sygehuset, er det ikke uden omkostning, for i Sønderborg skal man betale 123 kr. om dagen for opholdet. Martin forklarede mig, at det betyder, at mange bekymrer sig, for det kan være svært at få det til at hænge sammen, når en enlig

pensionist skal af med 861 kr. om ugen for at være syg. Det sker, at borgerne siger til Martin: Jeg er nødt til at tage hjem. Det er ikke, fordi de er raske, men simpelt hen fordi de ikke længere har råd. Det er ikke trygt, og det skal vi rette op på. Det skal ikke koste patienter penge at blive raske i det danske sundhedsvæsen. For Socialdemokratiet er fri og lige adgang til sundhed en grundsten i vores velfærdssamfund. Socialdemokratiet vil derfor gøre op med den uretfærdige brugerbetaling, der er på akutpladser for ældre medborgere. Og det er større tryghed og nærhed.

Socialdemokratiet har fremlagt en 2025-plan for dansk økonomi. Det er vores rettesnor for, hvordan vi understøtter og udvikler det helt unikke danske velfærdssamfund. I Socialdemokratiet holder vi os til vores planer, regeringen derimod skifter jo planer ud, som vinden blæser. Vores 2025-plan afspejles i vores finanslovsprioriteringer for 2019. Vi vil investere i kernen af den danske model, i velfærd for alle.

Det er ti år siden, den største økonomiske krise i nyere tid ramte. Heldigvis har politisk rettidig omhu sikret os, at vi er kommet ud på den anden side, og at vi endda i dag befinder os i en højkonjunktur, hvor vi endelig har lukket det hul i beskæftigelsen, der opstod som følge af finanskrisen. Det er godt. Men det betyder også, at der nu er luft i økonomien til at træffe et valg om, om vi skal understøtte og udvikle det fundament, som vores velfærdssamfund er bygget på, så alle kan gå trygt ind i alderdommen med vished om, at der er tid til omsorg og pleje i vores sidste år, eller om den nuværende regerings sparekurs skal fortsætte. Det valg handler faktisk ikke bare om det kommende valgår, men det handler også om årene efter 2019, der, hvor danskerne har sat deres kryds, men hvor der fortsat vil være brug for, at vi prioriterer velfærden. Det er grundlæggende et valg om, hvordan man vil prioritere det økonomiske råderum, der er skabt.

I Socialdemokratiet har vi ingen slinger i valsen. Vi skal skabe tryghed om velfærden. Det er ikke bare tomme valgløfter og slogans, som bliver opsat i store annoncer, og som ikke holder, når de skal omsættes til de barbarede budgetter. Siden den nuværende regering er kommet til i 2015, er der allerede blevet 5.000 færre ansatte i den offentlige sektor. Det er dybt bekymrende, og det sætter sine spor. I Jammerbugt Kommune er det hver tiende medarbejder, der er forsvundet, i Lolland kommune næsten hver femte. Vi har set besparelser på velfærden de sidste 3 år, og regeringens egne planer viser med al ønskelig tydelighed, at det er en stil, man vil fortsætte fremadrettet. Det kan et enkelt års valggaver ikke ændre på, for når valgåret er overstået, planlægger regeringen fortsat at spare på vores velfærdssamfund. Det vil desværre også afspejle sig i antallet af plejepersonale på ældreområdet, sygeplejersker på sygehusene og pædagoger i børnehaven.

Kl. 09:17

Når alt kommer til alt, handler velfærd jo i høj grad om, at der er nok personale til at sikre den værdige alderdom og tryghed for vores børn. Spørger man i Finansministeriet, regner de jo som altid gerne, og de har regnet sig frem til, at der med den nuværende regerings planer i perioden fra 2020 til 2025 vil blive 10.000 færre offentligt ansatte. Uanset hvordan man vender og drejer det, kan gode intentioner om afbureaukratisering altså ikke dække over så massive nedskæringer.

Som det fremgår af det finanslovsoplæg, som vi i Socialdemokratiet præsenterede her til morgen, har vi fire hovedprioriteter for finansloven for 2019: Vi skal sikre tryghed om velfærden, vi skal investere i danske arbejdspladser og et grønt og bæredygtigt Danmark, og vi skal sikre større retfærdighed i vores skattesystem.

Socialdemokratiets hovedprioritet er for det første at sikre et stærkere velfærdssamfund med en bedre omsorg og værdighed i vores ældrepleje, så der er tryghed for, at vores ældre får en værdig alderdom, og hvor vi genskaber nærheden. I takt med at der bliver

flere ældre, er der ikke blevet afsat tilsvarende midler i ældreplejen. Når kun en ud af fire danskere har tillid til, at de kan forvente en værdig ældrepleje, så skal vi sætte ind. Der skal være tid og medarbejdere nok til at sikre nærvær. Derfor vil vi prioritere et markant løft af ældreplejen i 2019, og vi skal have et opgør med brugerbetalingen for ældre patienter, der er blevet udskrevet, men som stadig har brug for pleje. Vi vil afsætte 100 mio. kr. allerede på finansloven for 2019. Vi skal genskabe nærheden i vores velfærdssamfund, der med kommunalreformen er blevet centraliseret for meget og for hurtigt. Alle danskere skal opleve at kunne komme hurtigt til et hospital, og at politiet er til stede lokalt. Derfor foreslår Socialdemokratiet i de kommende forhandlinger, at nærhospitaler prioriteres, og at der oprettes 20 nye nærpolygonheder.

Dernæst skal et bæredygtigt og grønt Danmark prioriteres langt højere. Det er vores vision, at Danmark skal være fri af fossile brændsler allerede i 2045. Vi skal prioritere forskning i grøn teknologi – det er gennem forskning, at vi skal finde frem til morgendagens energikilder. Men vi skal også være ambitiøse og gå forrest her og nu. Det gælder både i forhold til ren luft og rent drikkevand, men også grønne transportmidler kollektivt og privat. Socialdemokratiet insisterer på, at Togfonden DK, som et bredt flertal uden om regeringen er enige om, indgår i finansloven for 2019.

For det tredje vil vi investere i danske arbejdspladser. Der kommer flere danske hænder til rådighed på arbejdsmarkedet de kommende år. Det er godt, for virksomhederne efterspørger arbejdskraft, og derfor er det helt afgørende, at danskerne har de rette kompetencer til at tage fremtidens job. Svaret på den stigende efterspørgsel er ikke at importere arbejdskraft fra Asien og Afrika, men at uddanne og efteruddanne danskerne. Vi skal leve af viden og uddannelse i fremtiden, og derfor vil vi droppe regeringens årlige nedskæringer på uddannelserne, der går hårdt ud over kvaliteten.

Som en fjerde prioritet ønsker vi, at finansloven for 2019 får gjort op med den uretfærdige arvebeskatning, og at genoprette tilliden til SKAT, med andre ord sådan at almindelige danskere, der går på arbejde hver dag, ikke beskattes, når de arver, mens store arveformuer beskattes lidt mere.

Socialdemokratiet har fremlagt et fuldt finansieret finanslovsoplæg med klare hovedprioriteter for finansloven for 2019. Socialdemokratiet prioriterer nemlig inden for det samme råderum som regeringen, men vi prioriterer modsat regeringen tryghed om velfærd. Ud over de tilgængelige reserver foreslår Socialdemokratiet desuden en omlægning af arveafgiften og en normalisering af tilskuddet til privatskoler, der tilsammen giver en indtægt på 1,3 mia. kr. Vi ønsker brede politiske forhandlinger om reelle løsninger til gavn for danskerne. Der skal være tryghed om Danmarks budget, og derfor vil jeg også opfordre finansministeren til at indkalde til brede forhandlinger i stedet for at fortsætte det smalle samarbejde. Socialdemokratiet er klar til at gå konstruktivt til forhandlingsbordet.

Kl. 09:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er der nogle ordførere, der har bedt om ordet. Hr. René Christensen, værsgo.

Kl. 09:22

René Christensen (DF):

Tak for det, formand, og tak for talen til ordføreren. Der var jo meget af det, som var ret interessant. Jeg vil gå ned i noget af det, som man måske ikke kom så meget ind på i ordførertalen. Ordføreren talte en del om det her med en værdig ældrepleje, og der må jeg bare sige, at vi fra Dansk Folkepartis side selvfølgelig hilser det velkommen. Jo flere, der siger det, jo flere får vi sikkert også i gang. Vi er jo rigtig glade for, at vi har en værdighedsmilliard, som arbejder derude.

Men en ting, som ordføreren ikke kom ind på, er de rørlige ældre, dem, som er gået på pension og er derhjemme, og deres rådighedsbeløb. Der vil jeg egentlig gerne spørge, hvor Socialdemokratiet står i forhold til det. Det er jo sådan, at når man ser over tid, har satspuljen jo udhulet den købekraft, som danske folkepensionister har, ret markant, og det vil jo fortsætte, hvis man ikke gør noget ved det. Der vil jeg da egentlig gerne spørge ordføreren, om Socialdemokratiet er klar til at se på, hvordan man kan få stoppet den udhuling, der i dag sker helt automatisk. Fra 2019 vil man udhule købekraften yderligere for en enlig med 516 kr. om året, og det vil jo så fortsætte med 516 kr. yderligere også i 2020.

Kl. 09:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:23

Benny Engelbrecht (S):

Der er mange udfordringer på pensionsområdet. Til trods for, at regeringen sammen med bl.a. Dansk Folkeparti har lavet tilpasninger og justeringer på pensionsområdet, har vi jo faktisk heller ikke fået løst hele udfordringen omkring paragrupperproblematikker og forskelligt andet. Der er faktisk relativt meget, som taler for, at man bør kigge på hele pensionsområdet i et bredt perspektiv.

Dansk Folkepartis forslag er jo også blevet regnet igennem og har en meget, meget lille virkning, så i den sammenhæng må man sige, at det, der nok i højere grad skal til, er, at man kigger på pensionsområdet i et større perspektiv med de udfordringer, som den nuværende regering ikke fik løst, bl.a. fordi man jo nedlagde den udmærkede pensionskommission, som SR-regeringen havde nedsat. Men det lille beløb, som det i givet fald ville give med Dansk Folkepartis forslag, er jo ikke det, som kommer til at gøre den store forskel. Og så er vores hovedprioritet altså at sikre, at der er en ordentlig og værdig ældrepleje, og der tror jeg faktisk ikke at vi er uenige med Dansk Folkeparti. Spørgsmålet er så, om vi vil prioritere på samme måde.

Kl. 09:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. René Christensen.

Kl. 09:25

René Christensen (DF):

Det var jo egentlig et ret interessant svar, at Socialdemokratiet bare siger, at man vil fortsætte med at udhule pensionernes købekraft, for det er jo det, man reelt gør. Man kan sige, at hvis vi nu er inde i et opsving – og det kan man forvente at vi er – så varer det måske i 10 år. Hvis vi fortsætter med den udhuling af satspuljen, vil det så være omkring næsten 6.000 kr., man yderligere har udhulet folkepensionens købekraft med. Det er i hvert fald ret interessant. Det synes vi er et højt beløb. 6.000 kr.s yderligere udhuling af købekraften for en folkepensionist synes vi er meget.

En anden ting, som ordføreren kom ind på, er det her med, at der har indsnæget sig brugerbetaling i sundhedsvæsenet. Jeg vil gerne sige fra Dansk Folkepartis side, at vi er fuldstændig enig med ordføreren om, at det bliver vi nødt til at stoppe. Men spørgsmålet er så, hvordan vi stopper det. Er Socialdemokratiet klar til at kigge på, hvordan vi har organiseret vores sundhedsvæsen, altså med at vi har tre led? Vi har jo staten, vi har regionerne, og vi har kommunerne. Det er tre led. Skulle vi have færre led?

Kl. 09:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Benny Engelbrecht (S):

Det er jo ret ejendommeligt – for jeg kan godt høre, hvor hr. René Christensen vil hen med det her – at man altså insinuerer, at hvis man fjerner det led, der i dag ikke har brugerbetaling, så skulle det være en fordel, altså hvis man nedlægger regionerne. Det tror jeg sådan set ikke er særlig hensigtsmæssigt. Tværtimod tror jeg, at det er en utrolig god idé at gøre indsatsen der, hvor det er nødvendigt.

Det er klart, at hvis man skal fjerne brugerbetalingen på akutpladserne, så er der også nødt til at følge penge med, for ellers risikerer vi jo ganske enkelt, at der bliver færre akutpladser. Og der er virkelig et behov for, at der, når man bliver udskrevet meget tidligt fra hospital og sundhedsvæsen, så også er et sted, hvor man får en ordentlig og ordentlig pleje af et dygtigt og kompetent personale.

Kl. 09:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 09:27

Jacob Jensen (V):

Jamen jeg skal starte med at undskyldte, at vi kom med et latterudbrud, i forbindelse med at ordføreren sagde, at man i Socialdemokratiet holder sig til sine planer. Betalingsringen, 12 minutter – hvad blev der af det? Det var, sidste gang man var i opposition. Nu kommer man så med nogle nye planer, og vi må se, hvordan det går med dem.

Nej, jeg vil notere mig, at man her i ly af natten er kommet med en brochure – og det er vel i ly af natten, for jeg har hvert fald ikke set den før her til morgen, hvor det stod på Ritzau. Og det er vel også det, der er formålet, nemlig at man ligesom skal have lukket en flanke, at man ikke kan blive beskyldt for ikke at komme med noget. Men nu kommer man så med en brochure med nogle løse overskrifter, men dog en overskrift, der lyder: »Gør gode tider bedre ... «.

Det fører mig så til mit spørgsmål, nemlig om hr. Benny Engelbrecht så ikke også dermed anerkender – det tager jeg i hvert fald som en anerkendelse, men jeg vil bare høre, om det er en bekræftelse af en anerkendelse – at vi har gode tider i Danmark.

Hvorfor har vi gode tider? Skyldes det ikke, at vi igennem mange år har gjort en massiv indsats for netop vores fælles velfærd, har tilført ressourcer, lavet strukturændringer og fået øget produktiviteten og i det hele taget skabt gode tider? Og i al beskedenhed har Venstre siddet i spidsen for regeringen i 13 ud af de sidste 17 år, så jeg opfatter det, som Socialdemokratiet kommer med her til morgen, som en klar anerkendelse af, at vi i Venstre har skabt en situation i Danmark, hvor vi har gode tider.

Så er jeg enig i, at de skal gøres bedre.

Kl. 09:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Værsgo.

Kl. 09:28

Benny Engelbrecht (S):

Jeg var i debat med hr. Jacob Jensen i radioen i morges, og jeg havde egentlig troet, at hr. Jacob Jensen ville have været i studiet. Derfor havde jeg faktisk taget vores finanslovsudspil med til hr. Jacob Jensen, og på forsiden af det står der ganske rigtigt: »Gør gode tider bedre - for alle«. Og der har vi jo så forskellen mellem Venstre og Socialdemokratiet, for vi ønsker at få alle med og ikke kun dem, der har mest i forvejen.

Nu gør hr. Jacob Jensen sig munter over planer. Det er fuldstændig rigtigt, at vi fremlagde en 2025-plan i 2016. I 2016 fremlagde Venstre jo en helhedsplan, hvor alt som bekendt skulle laves om.

Den holdt i et halvt år. Så fremlagde den efterfølgende VLAK-regering sin 2025-plan i 2017 om højere pensionsalder, lavere topskat, nedskæringer på velfærd og massive arbejdsudbudsreformer. Den holdt også kun i et halvt år. Så kom VLAK-regeringen jo så med en modereret plan her i efteråret 2017, hvor man bl.a. skal lave justeringer på overførselsområdet og forskelligt andet, skabe et arbejdsudbud, som jeg kan forstå, på 55-60.000. Jeg kan se, at den gode udenrigsminister ikke er til stede, men jeg kan i hvert fald forstå, at selv udenrigsministeren sådan set ikke tror på de økonomiske planer.

Så det er bare lige for at sige: Måske skal man ikke kaste med sten, når man selv bor i et glashus.

Kl. 09:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jacob Jensen.

Kl. 09:29

Jacob Jensen (V):

Nu var det ikke mig, der sagde: Vi laver planer, og de holder – men det synes jeg sådan set vi gør – det var ordføreren. Men det var ikke, for at vi skulle bruge tiden på at kaste med mudder her, det synes jeg egentlig trods alt at det her er for væsentligt til.

Men jeg vil bare notere mig, at man netop anerkender – det er hvert fald sådan, jeg opfatter det – at der under vores regeringer er blevet tilført yderligere midler. Er det ikke korrekt? Kan ordføreren ikke bekræfte, at der er blevet tilført yderligere midler til den fælles velfærd, og at det dermed også er en del af grunden til, at vi har en god velfærd i dag?

Der er klart ting, der skal forbedres, og det er også derfor, vi har fremlagt et finanslovsforslag, hvor vi netop prioriterer nogle af de her områder: sundhed, psykiatri og andet. Men vi må dog trods alt kunne blive enige om, at der igennem de sidste mange år er tilført midler, at der er lavet strukturændringer, og at det i det hele taget har gjort, at vi netop i dag kan sige, at vi har gode tider, og at de kan blive gjort bedre.

Kl. 09:30

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:30

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest vil jeg bekræfte over for hr. Jacob Jensen, at Venstre har fremlagt planer, som ikke holder, adskillige gange. Det er fuldstændig korrekt.

Dernæst er der spørgsmålet om, om man bruger lidt mere på velfærden i dette års finanslovsforslag. Ja, det gør man, efter i øvrigt at have udhulet velfærden i de forgangne 3 år. Som Jyllands-Posten kunne skrive i sidste uge, har man underfinansieret velfærden med 4,4 mia. kr., fra den nuværende statsminister tiltrådte i 2015, og frem til nu. Og kigger man i de økonomiske planer, de økonomiske fremskrivninger frem til år 2025, vil man altså også se en udhuling i årene frem til år 2025 med 10.000 færre offentligt ansatte. Er det en god kurs for velfærdssamfundet i Danmark? Næ, det er det ikke.

Kl. 09:31

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Jacob Jensen som ordfører. Nej, det er det ikke. Vi skal lige finde ud af de her papirer. Der er faktisk en hel del, der har tænkt sig at stille spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører.

Det er først hr. Rune Lund. Værsgo.

Rune Lund (EL):

Tak for det. Nu er det jo sådan, at Socialdemokratiet i den her valgperiode endelig er endt på at sige, at de vil løfte velfærden med det, der svarer til det demografiske træk; altså det tal, der gør, at velfærden lige akkurat kan holde skindet på næsen, i takt med at der i de kommende år kommer flere ældre og flere børn. Men hvis vi skal sikre, at velfærden ikke bare holder skindet på næsen, i takt med at der kommer flere ældre og flere børn, men at velfærden udvikler sig i takt med den generelle velstandsstigning i samfundet, og hvis den offentlige velfærd ikke bare skal stå stille og blive relativt mindre, mens det private forbrug vokser og den private sektor vokser, skal vi sådan set bruge mange flere penge på velfærd for også at udvikle den. Så skal vi op på at bruge penge svarende til det udvidede demografiske træk, som ligger på cirka det dobbelte af de demografiske træk.

Når man læser Socialdemokratiets forslag til finanslov, er det så virkelig ambitionen på velfærdsområdet, at velfærden kun lige akkurat skal holde skindet på næsen i de kommende år frem for rent faktisk at vokse i takt med velstandsstigningen i samfundet, i takt med nye behandlingsformer og i takt med mange andre ting, som kommer til i fremtiden?

Kl. 09:33

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:33

Benny Engelbrecht (S):

Det er fuldstændig korrekt, at Socialdemokratiets prioritering er, at vi som minimum skal kunne holde hånden under velfærden. Det vil sige, at vi mindst skal kunne leve op til det demografiske træk målt over årene. Det er ikke det samme, som at vi ikke vil være i stand til at investere yderligere, når der er behov for det, og når der er råderum til det.

Jeg synes især, vi skal holde fast i det sidste, for hvis der er noget, vi har lært af de forgangne 3 år med Venstre som regeringsbærende parti, er det, at man har brugt en del af det råderum, der ligger i årene ud i fremtiden. Det er et råderum, der er skabt gennem forskellige reformer, som i øvrigt meget ofte er blevet behæftet med garantier om, at det råderum, der måtte blive skabt, skulle gå til velfærd. Det må jo være en diskussion mellem regeringspartierne og i sidste ende borgerne om, hvorvidt man kan stå på mål for det. Men sandheden er i hvert fald, at råderummet i nogle af de efterfølgende år er relativt presset.

Derfor er det som sagt vores ambition som minimum at leve op til det demografiske træk. Men det skal selvfølgelig ikke afholde os fra i givet fald at investere mere, men det er jo ikke sikkert, at der er et råderum til det. Det bliver vi også bare nødt til at være ærlige om.

Kl. 09:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til hr. Rune Lund.

Kl. 09:34

Rune Lund (EL):

Men et råderum er jo også noget, man kan skaffe sig ved at lave ændringer i f.eks. skattepolitikken eller ved at lave andre ændringer. Man kan rulle nogle af de skatterabatter, der er blevet givet til milliardarvinger tilbage. Det har Socialdemokratiet selv foreslået. Der er også andre forslag, som man kunne bringe på banen for at skaffe et større råderum. Vi har også set, at de økonomiske vismænd skriver i deres rapport, som vi fik lige før sommerferien, at der faktisk er

et råderum til at finansiere det udvidede demografiske træk på 1,2 pct. vækst i den offentlige sektor, hvis man bare vil det.

Kl. 09:38

Derfor er mit spørgsmål omkring velfærd. Ordføreren nævnte Martin i sin tale, men hvis Martin skal have så tilpas mange kollegaer, at Martin kan give et tilbud til de borgere, der kommer hos Martin, skal vi jo have en vækst i den offentlige velfærd, som svarer til væksten i samfundet generelt, så hvorfor er det ikke det, der som minimum er udgangspunktet for Socialdemokratiet, når man vil prioritere velfærden?

Kl. 09:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:35

Benny Engelbrecht (S):

Martin og hans kollegaer er bestemt pressede. Det må man sige. Men de er jo ikke mindst pressede af, at der inden for de sidste år, nemlig fra 2015, da vi sidst havde valgt i Danmark, er blevet 93.000 flere danskere over 70 år. Det er jo positivt, at folk bliver ældre. Det modsatte ville være temmelig deprimerende. Men det, at der bliver så mange flere ældre, betyder så også, at der er en langt større efterspørgsel, og der er pengene ikke fulgt med. Havde man haft den kurs, som Socialdemokratiet lagde op til, havde der været de hænder, der er brug for. Så det er rigtigt, at der er udfordringer i ældreplejen, fordi man har underfinansieret den. Det er så det, de i Jyllands-Posten sidste uge kunne gøre op til at være 4,4 mia. kr.

Er det så sådan, at vi bare med et par greb kan finde en masse nye penge? Nej, det er ikke helt så enkelt, for i modsætning til Enhedslisten er Socialdemokratiet også et økonomisk ansvarligt parti. Vi har bl.a. i vores finanslovsforslag anvist, hvordan vi vil udvide finansieringen, og det er bl.a. ved, som hr. Rune Lund rigtigt sagde, at ændre på arbejdsbeskatningen for de mest velstillede arvinger.

Kl. 09:36

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Joachim B. Olsen, Liberal Alliance.

Kl. 09:36

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det, formand. Jeg har sådan set bare et meget simpelt spørgsmål: Mener Socialdemokratiet, at finanspolitikken skal tilrettelægges efter det demografiske træk? Det vil i hvert fald være en ny måde at føre finanspolitik på i Danmark og også en ny måde i forhold til, hvordan Socialdemokratiet førte finanspolitik under Helle Thorning-Schmidt.

Så vil jeg også spørge: Er det ikke korrekt – altså bare et simpelt faktum – at hvis der bliver brugt lige så mange penge, som Socialdemokratiet lægger op til, næste år, så vil det strukturelle underskud blive større? Man vil være med til at sætte yderligere fut under kedlerne i dansk økonomi og øge kapacitetsproblemerne i dansk økonomi. Og er det særlig fornuftigt?

Altså, har Socialdemokratiet intet lært af 00'erne, hvor de også bad om at der skulle bruges flere og flere penge? I dag er der bred enighed om, at det, at det offentlige forbrug blev alt for højt op gennem 00'erne – og Socialdemokratiet ønskede et endnu højere offentligt forbrug – var med til at overophede dansk økonomi, og det var der en kæmpestor pris at betale for på et tidspunkt.

Kl. 09:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Benny Engelbrecht (S):

Hvis hr. Joachim B. Olsen skriver under på det forslag til finanslov, som Socialdemokratiet har fremsat, så kommer der ikke til at blive brugte en bøjet femøre mere i forhold til gældsætning. Vi bruger nøjagtig de reserver, som regeringen har afsat, og derudover øgede indtægter for 1,3 mia. kr. Der kommer ikke til at være nogen som helst øget gældsætning af Danmark på baggrund af det.

Kl. 09:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 09:38

Joachim B. Olsen (LA):

Hvis det offentlige forbrug næste år stiger mere end det, regeringen lægger op til, så vil det øge aktiviteten i dansk økonomi, og det vil være med til at skubbe på de tendenser, vi ser lige nu, med mangel på arbejdskraft. Det kan ikke være et udtryk for en ansvarlig finanspolitik at gøre det, og så har man ikke lært så meget af 00'erne, som man burde have lært. Der bliver talt om, at vismænd og andre anbefaler, at der bliver ført en stram finanspolitik i den konjunktursituation, vi er i nu, og det er ikke det, som Socialdemokratiet lægger op til.

Kl. 09:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:39

Benny Engelbrecht (S):

Det, hr. Joachim B. Olsen spurgte mig om, var, om man ville øge gældsætningen, og det kommer man ikke til at gøre på baggrund af det. Jeg svarer på det, hr. Joachim B. Olsen spørger mig om, og når hr. Joachim B. Olsen antager, at det vil øge gældsætningen, så tillader jeg mig at svare, at det ikke passer. Det bliver jeg jo nødt til at svare på.

Kl. 09:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det fru Josephine Fock, Alternativet. Værsgo.

Kl. 09:39

Josephine Fock (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren for talen. Jeg vil jo spørge ind til det grønne og til klimaet. Sådan som jeg læser udspillet, som I er kommet med her i morges, er Socialdemokratiet ikke blevet mere proaktive i forhold til det grønne og i forhold til vedvarende energi i 2030. Der er stadig væk et mål om 55 pct.s vedvarende energi i 2030. Kan Socialdemokratiet ikke blive en anelse mere ambitiøse i forhold til det grønne og klimaet?

Kl. 09:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:40

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan huske, at vi, da vi fremlagde vores grønne udspil i foråret, faktisk fik relativt mange roser også fra Alternativet, og det sætter vi meget pris på. Jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at jo mere vi samarbejder om det grønne område, jo større sandsynlighed er der også for, at vi kan få gennemført en politik. Jeg synes faktisk, det var en rigtig positiv oplevelse, da alle partier i Folketinget lige før sommeren – det var i øvrigt en meget varm sommer – blev enige om at lave

et bredt energiforlig, hvor vi fik presset den nuværende regering til at etablere tre havvindmølleparker i stedet for én havvindmøllepark. Det var i øvrigt også med deltagelse af Alternativet, og det vil jeg gerne sige tak for. Så vi vil meget gerne være ambitiøse, og vi har også fremlagt en ambitiøs grøn politik. Men det er også klart, at der her er noget, hvor jeg først og fremmest ser at vi bliver nødt til at arbejde sammen. Det, der er vigtigt, er resultater og ikke paroler.

Kl. 09:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Fru Josephine Fock.

Kl. 09:41

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Det, som vi rigtig gerne kunne tænke os at Socialdemokratiet også var med til, var i virkeligheden at stoppe udvindingen af olie i Nordsøen fuldstændig, og der skiller vandene jo i hvert fald mellem Socialdemokratiet og Alternativet. Kan ordføreren uddybe, hvor lang tid man forestiller sig at man skal blive ved med at udvinde olie i Nordsøen?

Kl. 09:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:42

Benny Engelbrecht (S):

Danmark skal være fri af fossile brændsler i 2045. Det er vores ambition. Energilpolitik i bred forstand er jo også sikkerhedspolitik, og det vil sige, at det er meget vigtigt, at vi tænker sikkerhed ind, også når det handler om den grønne omstilling og vedvarende energikilder. Det understreges vel af, at hvor Danmark i rigtig, rigtig mange år har været selvforsynende med olie og gas, er vi faktisk nu i den ret ejendommelige situation, at vi er nødt til at importere fossile brændsler fra udlandet. Det peger jo selvfølgelig også på, at vi er nødt til at lave en grøn omstilling. Det tror jeg at alle partier er indstillet på.

Men det vidner også om, at vi skal være meget påpasselige og opmærksomme på, at vi ikke bliver afhængige af regimer ude i verden, som vi ikke har lyst til at være afhængige af. Og rækkefølgen er jo enkel: Vi skal starte med at afskaffe det værste, kullet, så skal vi tage olien og til sidst gassen, og dermed skal vi i sidste ende nå den ambition, som vi har i 2025, og som regeringen har i 2050, altså at vi skal være helt uafhængige af fossile brændsler.

Kl. 09:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Martin Lidegaard, Radikale Venstre.

Kl. 09:43

Martin Lidegaard (RV):

Tak for talen. Der blev talt om skolen, men jeg tror ikke, der blev talt om uddannelser, om erhvervsskolerne, gymnasierne, universiteterne, professionshøjskolerne, og derfor har jeg egentlig et enkelt spørgsmål til at starte med til hr. Benny Engelbrecht, nemlig om socialdemokraterne stadig vil afskaffe grønthøsteren på uddannelsesområdet. Og når jeg spørger, er det, fordi når man læser jeres hjemmeside, så står der, at man vil stoppe de to procents besparelse, som regeringen og Dansk Folkeparti har bedrevet hvert eneste år på vores uddannelser. Men så har man været ude med nogle meldinger, hvori det hedder, at man vil fortsætte med at stille krav om to procents effektivisering og så føre pengene rundt i uddannelsesområdet, sådan at man, om jeg så må sige, fodrer hunden med dens egen hale.

Derfor tænker jeg bare, at det kunne være rart at få helt klar besked: Vil socialdemokraterne – jeg har spurgt hvert eneste år, og der-

for glæder jeg mig sådan til at få det positive svar i år – afskaffe de to procents besparelse på uddannelsesområdet, når man forhåbentlig kommer til magten sammen med alle os andre?

Kl. 09:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:44

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest er jeg glad for, at hr. Martin Lidegaard på den måde klart signalerer, at en socialdemokratisk regering efter næste valg også får Radikales opbakning. Det sætter jeg stor pris på, og jeg vil se meget frem til, at vi kan samarbejde om at afskaffe omprioriseringsbidraget.

Jeg gætter på, at hr. Martin Lidegaard ligesom jeg har brugt lidt tid i går aftes på at sidde og forberede dagens debat og dermed måske har overset, at vi ret klart og tydeligt lige præcis sagde det i går, altså at en del af vores finanslovsforslag nu er, at der ikke skal være grønthøstermetode på uddannelserne for alle uddannelser, og det står vi selvfølgelig fuldt og helt ved.

Kl. 09:45

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 09:45

Martin Lidegaard (RV):

Det var rart at høre, at der ikke er nogen som helst slinger i valsen der. Så kan jeg sige, men det tror jeg er en gammel nyhed for de fleste, at vi giver Mette Frederiksen chancen som kongelig undersøger, dronningelig undersøger, hvis oppositionen vinder valget, og så må vi jo se, om vi kan blive enige med socialdemokraterne om, hvilken politik der skal føres. Det skal så være i en anden retning. Men uddannelse er et vigtigt element her.

Et andet vigtigt element er jo så miljøet og klimaet. Vi har jo lavet et energiforlig, der går langt, og nu er det så landbrug og transport, som det handler om. Og der kunne jeg godt tænke mig at spørge, om socialdemokraterne der vil være med til at løfte den grønne barre lige så højt, som vi har gjort på energiområdet, for det kræver jo en slags grøn revolution, kan man sige, både i vores landbrugssektor og i transportsektoren. Og hvis det er noget, der skal ske inden for få årtier, skal vi jo i gang nu, og det kræver altså, at vi også kommer ud af starthullerne på de to områder, hvor man vel kan tillade sig at sige, at socialdemokraterne har været en lille smule mere langsomme end på energiområdet, i hvert fald i de senere år.

Kl. 09:46

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:46

Benny Engelbrecht (S):

Jeg har sat stor pris på det forhandlingsforløb, vi havde lige før sommeren, omkring energi, hvor hr. Martin Lidegaard og jeg og mange andre dygtige folk sad med omkring forhandlingsbordet. Som jeg forstår det, er det regeringens ambition at indkalde til klimaforhandlinger allerede i det her efterår, og der synes jeg jo, at det er en oplagt opgave for de samme partier, som gik hele vejen på energiområdet, også at gøre det på klimaområdet.

Hvis jeg skal fremhæve noget af det, som vi især har fokus på, så er det jo, som hr. Martin Lidegaard også nævner, transporten, hvor vi har en ambition om, at Danmark skal kunne nå et mål om at have 500.000 grønne biler i år 2030. Det er helt afgørende, at vi når den milepæl, hvis vi også skal i mål med en begrænsning af udledninger-

ne fra især transportsektoren. Også der ser jeg frem til at arbejde sammen med hr. Martin Lidegaard i resten af året.

Kl. 09:50

Kl. 09:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Hr. Anders Johansson, Konservative Folkeparti.

Kl. 09:47

Anders Johansson (KF):

Tak for det, og tak for en god tale og en god plan, eller hvad man nu skal kalde det, i hvert fald en brochure for, hvad I vil frem til år 2025. Ordføreren siger, at man har finansieret det hele punkt for punkt, og at man vil bruge hele råderummet til at øge velfærden. Så man vil øge arveafgiften, og så skal friskoler og privatskoler betale.

Derudover er der også et forslag om, at man vil sætte 500.000 el-biler på markedet i 2030. Det anslås at koste omkring 25 mia. kr. yderligere i mindre provenu, og så mangler der altså, i hvert fald for mig at se, en ret stor del af finansieringen til det her forslag, hvis man samtidig skal i mål med den ambition. Kan ordføreren redegøre for, hvor de sidste penge skal komme fra?

Kl. 09:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:48

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest vil jeg godt have lov til – fordi det er første gang, hr. Anders Johansson optræder som finansordfører i en finanslovsdebate – at byde ordføreren velkommen. Det er en fornøjelse at have nye på holdet, nye kolleger.

Jeg er ganske overbevist om, at også Det Konservative Folkeparti går meget op i at sikre en grøn omstilling af transporten. Det kunne jeg hvert fald bemærke, da partiet politiske ordfører, fru Mette Abildgaard, optrådte i TV Avisen i sommer, i et indslag, som jeg i øvrigt også selv medvirkede i. Og det er jo sådan, at hvis man vil fremme de grønne biler – og det handler ikke kun om elbiler; når vi taler grønne biler, taler vi i det bredest tænkelige perspektiv, altså dels elbiler, dels pluginhybridbiler, dels brintbiler, og hvad der ellers måtte komme af teknologier, som vi ikke kender til nu – så handler det lige så meget om, at der også er de strukturer, der skal til for at kunne sikre den her omstilling.

Men det er klart nok, at det naturligvis havde været det letteste, hvis den omstilling af registreringsafgiften, som regeringen lavede for nylig sammen med Dansk Folkeparti, havde været en teknisk baseret omstilling. Og derfor er det her selvfølgelig noget, som vi er nødt til at tage hul på, også i klimaforhandlingerne, som der forhåbentlig bliver indkaldt til snart. Det er også klart, at den samlede finansiering af det her ikke er noget, der skal findes i finansåret 2019, men vi skal i gang for at kunne nå i mål.

Kl. 09:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Anders Johansson.

Kl. 09:49

Anders Johansson (KF):

Tak for et svar, eller et ikkesvar, og tak i øvrigt for velkomsten til ordførerkredsen. Vi deler ambitionen om, at der skal flere elbiler på gaderne, men det skal jo også ske i et tempo, hvor man kan sige, at det ikke bliver for uoverskuelig en udgift for statskassen. Og jeg mangler stadig et svar på, hvor de 25 mia. kr. skal komme fra, hvis nu man skal nå ambitionen om at komme op på 500.000 elbiler. Det er en god ambition, men hvor skal pengene komme fra?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og værsgo til hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:50

Benny Engelbrecht (S):

Hvis man tror, at det alene handler om, at man bare skal give skatte-subsidier til det, så tager man jo fejl. Og det er i hvert fald ikke skatte-subsidier, som skal findes i år 2019 i finansloven – det er også vigtigt at slå fast. Men vi skal jo derudad, og jeg kan høre, at det også er De Konservatives ambition, så skal vi ikke gøre det til en fælles ambition at nå i mål med det? Der var en grund til, at Socialdemokratiet insisterede på, sammen med andre partier, at der i forbindelse med energiforliget blev afsat penge til, at vi netop kan udmønte i retning af den grønne transport. Så derfor gør vi selvfølgelig altid det, at vi prøver at sikre, at vi kan komme den rette vej.

Kl. 09:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Det var partiernes ordførere. Så skal de næste spørgsmål til. Den første er hr. Torsten Schack Pedersen. Vær venlig at gå op her til ordførerbordet. Værsgo.

Kl. 09:51

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Jeg vil godt følge op på det sidste spørgsmål, for det synes jeg faktisk var ret interessant. Socialdemokratiet siger, at de har en fuldt finansieret 2025-plan, man har penge til alle tingene, men når Det Konservative Folkepartis ordfører så spørger til den ambition, man har, om 500.000 elbiler, altså hvor pengene skal komme fra, er der ikke noget svar. Det er jo det, der er problemet med de såkaldte papirer fra Socialdemokratiet. Der er jo ikke en plan. Der er ikke en oversigt, så vi kan forholde os til, hvad det er, Socialdemokratiet vil.

Derfor vil jeg bare prøve at spørge på en lidt anden måde. Hvor stor en del af det råderum, der er, vil Socialdemokratiet bruge på elbiler – til skattelettelser bl.a. – i stedet for at bruge det på velfærd?

Kl. 09:51

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 09:51

Benny Engelbrecht (S):

Vi skal ikke opnå de 500.000 elbiler alene ved at kigge på afgiften. Vi skal også kigge på, hvordan vi f.eks. kan fremme det, og det står jo så også i vores grønne udspil.

Det ville være rart, hvis der ikke var regibemærkninger ovre fra ministersiden, som kan forstyrre, vil jeg sige til formanden.

Vi skal bl.a. omlægge den beskatning, der er, i form af firmabil-beskatning, for noget af det, som virkelig vil kunne få mange grønne biler ud at rulle meget hurtigt, er, hvis man fremmer lige præcis det, at de mange, der kører rundt i firmabil, prioriterer at have en grøn bil frem for en gammel dieselhacker. Det vil virkelig være noget af det, der fremmer det. Så det handler altså ikke alene om afgifter. Det handler om de samlede strukturer, og det handler også om infrastrukturen.

Så er det også bare sådan, at når hr. Torsten Schack Pedersen stiller sig op med dette spørgsmål, får jeg jo også den tanke, at det i virkeligheden handler om, at Venstre i hvert fald ikke har de samme ambitioner, nemlig at vi skal have en stor klimaomstilling. Jeg er glad for, at Det Konservative Folkeparti før tilkendegav, at de faktisk på det her område har nogle ambitioner.

Kl. 09:52

Kl. 09:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Torsten Schack Pedersen.

Kl. 09:53

Torsten Schack Pedersen (V):

De sidste beskyldninger kan jeg da i hvert fald afvise. Der ligger jo i regeringens finanslovsudspil flere penge til klimaindsatsen, men jeg ved godt, at det er lidt svært for Socialdemokratiet at glæde sig over en lang række af de initiativer, vi har lavet. Det gør åbenbart ondt på Socialdemokratiet at konstatere, at vi har en regering, som leverer på så mange måder og på så mange områder.

Men jeg vil gerne tilbage til det samme spørgsmål, som jeg stillede i første omgang, for jeg får ikke noget svar. Hvor mange penge vil Socialdemokratiet bruge på de forskellige initiativer? Socialdemokratiet siger hele tiden, at jamen i en 2025-plan har man en sum penge til rådighed, men der kommer jo yderligere initiativer, og de her 500.000 elbiler er ikke finansieret. Derfor ville det bare være befriende, hvis Socialdemokratiet kunne sige, hvad man egentlig vil bruge pengene til. For det, vi oplever gang på gang, er, at Socialdemokratiet bruger de samme penge flere gange. Det er jo ikke bare noget, jeg står og er sådan lidt mavesur over, men det er bare, fordi jeg har sådan en bitter erfaring med, at det er sådan, Socialdemokratiet opfører sig, når de er i opposition. Så kan man alt muligt. Og den dag, man eventuelt måtte komme i regeringskontorerne igen, er virkeligheden en anden. Jeg synes, at danskerne fortjener nogle fulde svar.

Kl. 09:54

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:54

Benny Engelbrecht (S):

Hvis det ikke var mavesurt, men muntert, så vil jeg nødig opleve hr. Torsten Schack Pedersen mavesur, det må jeg sige. Og så bliver jeg altså bare nødt til at korrigere, for hr. Torsten Schack Pedersen gentager det, som også er blevet sagt tidligere, nemlig at vi alene taler om elbiler. Det bliver jeg altså nødt til at afkræfte. Det er ikke det, vi taler om. Vi taler meget bredt om grønne biler, og derfor er det også lidt væsentligt at kigge på, at det, eksempelvis når vi taler om plugin-hybridbiler, så faktisk, og det vil jeg gerne anerkende, er et område, hvor salget går ret stærkt i øjeblikket. Det kan godt være, at det ligger lidt stille, hvad angår elbilerne, men det går faktisk ret stærkt med plugin-hybriderne. Så ambitionerne er der, og det er klart, at vi også gerne vil med ind og påvirke de forhandlinger, som er på klimomaområdet, uagtet hvor store ambitionerne så er hos Venstre.

Kl. 09:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste ordfører er fru Louise Schack Elholm, og den næste igen er hr. Finn Sørensen. Værsgo.

Kl. 09:55

Louise Schack Elholm (V):

Tak for ordet. Ja, jeg tror, jeg vil blive lidt ved emnet, for jeg synes, at ordføreren er utrolig dygtig til at tale udenom. Men jeg synes, at det, der ligesom er det centrale, er, hvor mange penge Socialdemokratiet har sat af til det initiativ, der skal sikre, at der er 500.000 elbiler?

Kl. 09:55

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Benny Engelbrecht (S):

Vi har bl.a. prioriteret, at vi vil lave om på firmabilbeskatningen, som vi fik sagt klart og tydeligt, og det er en af måderne at komme i mål på med det. Det er også at lave infrastruktur m.v. Men det er også klart, at det selvfølgelig kræver, at der bliver prioriteret, og jeg synes først og fremmest, at vi skal sætte os ned i de forhandlinger, der starter her i efteråret, og finde de nødvendige prioriteringer, for 100 mio. kr., som det lykkedes Socialdemokratiet at få ind i energiforliget, er i hvert fald ikke nok til at komme i mål med det. Det anerkender jeg gerne. Så selvfølgelig skal vi finde mere.

Kl. 09:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til fru Louise Schack Elholm.

Kl. 09:56

Louise Schack Elholm (V):

Tak. Det var jo desværre ikke noget særlig konkret svar, for jeg bad om et samlet tal for den indsats. For jeg forventer, at der, når man siger, at man vil have 500.000 elbiler, er en plan, der ligger til grund for det, altså nogle forskellige virkemidler, man vil foreslå, og at man har en oversigt over, hvor mange penge man vil bruge på det, og hvor pengene skal komme fra. Så hvor mange penge vil man samlet set bruge på de initiativer, bl.a. firmabilbeskatningen, men også de andre initiativer, der skal sikre 500.000 grønne biler.

Kl. 09:56

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 09:56

Benny Engelbrecht (S):

Som fru Louise Schack Elholm jo ved, håber og forventer vi at blive inviteret til klimaforhandlinger af regeringen ganske snart, og der er det jo også sådan, at vi selvfølgelig vil møde op til de forhandlinger med klare prioriteringer. Men vi ved også, at regeringen er på vej med et forhandlingsoplæg, så vi vil ikke stille os i en position, hvor vi afskærer os fra f.eks. at komme med i forhandlingerne eller for den sags skyld afskærer os fra muligheden for at kunne prioritere ud fra det oplæg, som regeringen kommer med.

Kl. 09:57

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Finn Sørensen, og den næste er fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 09:57

Finn Sørensen (EL):

Tak. Velfærd handler jo også om en værdig tilbagetrækning fra arbejdslivet. Her satte de store pensionskasser for nylig et kraftigt spørgsmålstejn ved forhøjelserne af pensionsalderen. De peger på, at det fører til en voksende gruppe, som ryger ud af arbejdsmarkedet længe før pensionsalderen, fordi de er nedslidte eller mangler de fornødne kvalifikationer. Pensionskasserne spurgte: Hvad skal alle de mennesker leve af? Det samme har vismændene spurgt om, og de viste samtidig, at der faktisk er råd til at gøre det på en anden måde. Hvad mener Socialdemokratiet egentlig om det?

Giver det anledning til at opsigte forliget om forhøjelserne af pensionsalderen inden valget, så vi kan få vasket tavlen ren og finde nogle gode, solidariske løsninger, der sikrer alle lønmodtagere en værdig afslutning på arbejdslivet?

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 09:58

salen til at tale om noget, som jeg er sikker på ligger begge vores partier meget på sinde, nemlig børnefattigdom.

Kl. 09:58

Benny Engelbrecht (S):

Som bekendt indledte jeg min tale i dag med at kigge et år tilbage og i forbindelse med det også at glæde mig over, at det faktisk lykkedes et flertal her i Folketinget – bl.a. begge vores partier, Dansk Folkeparti og andre – at sætte foden ned og begrænse og stoppe de tanker, som regeringen har haft om at øge pensionsalderen yderligere. Det synes jeg er nok så væsentligt, at det er lykkedes os. Men det vidner så også om, at netop det at have et forlig er med til at sikre, at man også kan forhindre, at en sådan forøgelse af pensionsalder sker. Derfor synes jeg, det vil være meget uhensigtsmæssigt at opsiges et forlig, som kan sikre os, at vi netop har en bestemmende indflydelse i forhold til det.

Når det er sagt, skal vi selvfølgelig være sikre på, at folk også får en værdig alderdom, og der er også udfordringer på tilbagetrækningsområdet, som ikke er adresserede fuldt ud, men som bestemt udestår at blive kigget på, fordi der er folk, der bliver nedslidt – og der er i øvrigt også tale om noget forebyggelse, der skal foretages, for at sikre, at man klarer sig gennem arbejdslivet.

Kl. 09:59

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Finn Sørensen.

Kl. 09:59

Finn Sørensen (EL):

Forliget betyder jo også, at man samtidig har givet de borgerlige vortoret til at forhindre forbedringer eller en mildere måde gøre det på, f.eks. den måde, som vismændene foreslår. Konsekvensen af forliget er jo, at i 2020 stemmer Socialdemokratiet for en forhøjelse af pensionsalderen til 69 år. Konsekvensen er, at en 18-årig elektrikerlærling først kan gå på pension, når hun er 75 år. Jeg var sammen med 170 elektrikere i går, og der var absolut ingen forståelse hos de mennesker.

Så det spørgsmål, Socialdemokratiet skal svare på, er: Hvad skal de mange mennesker leve af, når de bliver tvunget ud af arbejdsmarkedet, længe før de kan gå på pension? Er det velfærd?

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:00

Benny Engelbrecht (S):

Jeg begyndte selv på arbejdsmarkedet, da jeg var 16 år, så jeg kan udmærket sætte mig ind i den situation. Og derfor vil jeg sige, at der også er spørgsmål, som endnu ikke er besvaret. Det kommer vi til, og det vil også være noget af det, som vi vil tage på os, hvis vi skulle få regeringsmagten. Men præcis hvordan det så skal udformes, kræver altså et dyberegående stykke arbejde.

Kl. 10:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen og derefter fru Jane Heitmann.

Kl. 10:00

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg har desværre ikke nået at dykke ned i Socialdemokratiets udspil. Jeg har kun lige nået at skimme det. Men jeg glæder mig rigtig meget til at læse det. Jeg tænkte, at jeg vil bruge anledningen her i dag i

I SF har vi også lavet et udspil med bl.a. fokus på børnefattigdom. Vi ved jo, at bare et enkelt år i fattigdom kan påvirke børn i

resten af deres liv, og vi har set en fordobling af antallet af fattige børn i det her land under den her regering. Samtidig har man også fjernet en måde, hvorpå man officielt kan måle fattigdom, nemlig ved at fjerne fattigdomsgrænsen. Derfor vil jeg gerne høre ordføreren om nogle af de initiativer, der er i forhold til at holde fast i, hvordan vi måler det, men det er selvfølgelig ikke nok, for hvordan gør vi noget ved det? Tak.

Kl. 10:01

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:01

Benny Engelbrecht (S):

Jeg skal skynde mig sige, at jeg ikke har nærlæst SF's forslag. Det beklager jeg. Det burde jeg selvfølgelig have gjort for at kunne forholde mig konkret til det. Det er klart, at et problem ikke forsvinder, fordi man holder op med at måle på det. Det giver jo sig selv. Derfor er det også meget interessant, at Danmarks Statistik, til trods for at regeringen er holdt op med at måle fattigdom, på grund af FN's bæredygtighedsmål alligevel måler det. Det synes jeg måske i virkeligheden er meget sigende. Hvordan man skal måle på tror jeg ikke at jeg er den mest kompetente til at udtale mig om, men selvfølgelig giver det mening at måle fattigdom i Danmark. Selvfølgelig gør det. Når vi internationalt har forpligtet os til at gøre det, er vi selvfølgelig også nødt til at have nogle indikatorer på det i Danmark.

Kl. 10:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 10:02

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak for det. Der er vi jo fuldstændig enige. Men hvad så med indsatsen for netop at reducere antallet af fattige børn eller generelt reducere fattigdom i Danmark? Er der noget i Socialdemokratiets forslag på det område?

Kl. 10:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:03

Benny Engelbrecht (S):

Vores holdning til kontanthjælpsloftet er uforandret. Vi er imod det. Og vi har særlig fokus på børnefamilierne, som vi er meget bekymrede for. Vi har så også indikeret, at hvis regeringsmagten skifter, vil vi nedsætte en ydelseskommission for at se på det samlede område. Det er selvfølgelig ikke mindst, fordi vi har en stor bekymring for børnefamilierne.

Kl. 10:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Først er det fru Jane Heitmann, og så er det fru Anni Matthiesen. Vi er ved at løbe lidt tør for tid, så vi skal overholde taletiderne, for det går ud over kollegerne, hvis man overskrider sin taletid.

Kl. 10:04

Jane Heitmann (V):

Tak for det, formand. »Gør gode tider bedre«. Det er jo et gigantisk skulderklap til os, der har siddet ved magten i 13 ud af 17 år, og det vil jeg da gerne starte med at kvittere for. I Socialdemokratiet holder

man sig til de planer, man har lagt, og det er sådan set lidt en gratis omgang, synes jeg nok, at komme med den udmelding, særlig set i lyset af de seneste spørgsmål her, hvor det er meget svært at få svar. Jeg kan forstå, at ordføreren klandrer Venstre for at ville spare på sundhedsvæsenet, særlig sygeplejerskerne blev nævnt. Jeg vil ikke undlade at sige, at siden 2001 er der jo hver dag, undtagen søndag, blevet ansat både en læge og en sygeplejerske. Det synes jeg måske ikke man kan kalde en besparelse.

Jeg kunne godt tænke mig at vende lidt tilbage til den pamflet, som vi jo har hørt omtalt, og som Socialdemokraterne er kommet med. Jeg må forstå, at man vil have flere grønne biler, man vil faktisk have 500.000 af slagsen. Det koster omkring 25 mia. kr. Hvor skal pengene komme fra?

Kl. 10:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:05

Benny Engelbrecht (S):

Vi har ganske rigtigt lavet et finanslovsudspil, og det er rigtigt, som fru Jane Heitmann siger, at det hedder »Gør gode tider bedre«, men fru Jane Heitmann glemmer tilføjesen »for alle«. Og det er lige præcis det, at vi skal have »for alle« med. I 2019 skal vi ikke bruge 25 mia. kr. på grønne biler. Frem imod år 2030 skal vi prioritere grønne biler på mange forskellige måder, dels, som jeg har indikeret, ved at ændre på måden, man laver firmabilsordninger på, dels ved at udrulle en infrastruktur, og meget andet.

Så bliver jeg nødt til at anfægte det, når fru Jane Heitmann taler om de mange vilde velfærds milliarder, som Venstre skulle have givet, for det er da pudsigt, at man, når landets statsminister står i nationale dagblade i store annoncer og skal gøre et stort tal gældende, så er nødt til at gå tilbage til år 2001. Jeg kender ikke beregningerne bag Venstres tal, men jeg kan i hvert fald konstatere, at tænketanken AE-Rådet regnede på det og fandt frem til, at af de 75 mia. kr., man bryster sig af, ligger de 72 mia. kr. før 2010. Jeg kunne da egentlig godt tænke mig at se et regnestykke på de 75 mia. kr. Det kunne da være interessant.

Kl. 10:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:06

Jane Heitmann (V):

Jeg kan godt forstå, hvis Socialdemokraternes ordfører lyder en lille smule bitter over, at man ikke selv har formået at løfte den danske velfærd derhen, hvor den er i dag, og at man kun har bidraget med den smule, man har. Jeg anerkender, at man har bidraget, men det er jo trods alt kun ganske få år, Socialdemokraterne har siddet ved magten, så man har ikke evnet mere. Jeg forstår godt den bitterhed. Men jeg vil gerne tilbage til mit spørgsmål om den grønne indsats. Hvor skal pengene komme fra? Det er så let at tale i store, forblommede overskrifter, det er så let at stå og sige, at man holder sig til sin plan, når man kun taler i overskrifter. Lad os nu få fakta på bordet: Hvor skal pengene komme fra?

Kl. 10:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:07

Benny Engelbrecht (S):

Når jeg kan lyde en lille smule bitter, og det må jeg nok give fru Jane Heitmann ret i jeg gør, så er det jo, fordi velfærden, siden den nu-

værende statsminister tiltrådte som statsminister i 2015, er blevet udhulet med 4,4 mia. kr. Der er simpelt hen blevet færre offentligt ansatte. Og i tiden fremover efter næste valg, hvis Venstre fortsætter på statsministerposten, fortsætter den negative udvikling. Det kan jeg godt føle mig lidt bitter over. Hvad vil vi gøre i forhold til prioritering på det grønne område? Vi vil prioritere inden for det samme råderum, som regeringen gør frem til 2025 og derefter.

Kl. 10:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og så er det fru Anni Matthiesen. Og hvis man kan overholde taletiden, vil jeg gå lidt over tiden som sådan og lade den sidste med en kort bemærkning komme på, for der er kun to tilbage, og jeg synes retfærdigvis, at alle skal på.

Værsgo, fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:08

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Jeg synes, at overskriften – for jeg har nemlig også læst Socialdemokratiets finanslovsudspil – er rigtig fin, især den første del. Men lad os så tage fat i den anden del, som ordføreren også selv har taget fat på ved at sige, at man jo nu på en eller anden måde simpelt hen vil garantere gode tider for alle. Det bliver der sagt. Er det en garanti, som ordføreren faktisk står og giver her fra talerstolen, altså for alle? Og hvor mange er de sidste så?

Kl. 10:08

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:08

Benny Engelbrecht (S):

Fru Anni Matthiesen og jeg bor jo i den samme landsdel, det sydlige Jylland, hvor man må sige at hvis der er noget, der for alvor giver os udfordringer, så er det, at vi har færre, der tager kompetencegivende uddannelser. Hvis der er noget, der vil gavne i de områder, er det, at vi får flere til at søge ind på uddannelser, især på de faglærte uddannelser, for det vil være til gavn for dem selv, og det vil være til gavn for erhvervslivet, som efterspørger deres kompetencer. Derfor er det nærmest hyklerisk så at høre fru Anni Matthiesen spørge, hvem det er, der skal med. For regeringens besparelser på uddannelsesområdet i de forgangne 3 år har jo ført til, at der, hvor der er længst til de store byer, og der, hvor der er længst imellem de studerende, rammer de besparelser hårdest.

Så kan man spørge: Jamen er det så sådan, at man vil holde op med at spare på det? Næ, man har søreme tænkt sig at fortsætte i 3 år endnu med at køre en grønthøster igennem uddannelsessystemet. Det får ikke alle med; tværtimod ekskluderer det nogle af de borgere, som fru Anni Matthiesen og jeg er valgt til at repræsentere. Det synes jeg ikke er i orden.

Kl. 10:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:10

Anni Matthiesen (V):

Nogle af dem, som vi netop er valgt til at repræsentere, er også alle de elever, der går på de frie skoler, også rigtig mange af de skoler, som netop ligger i vores landsdel. Og det er så der, Socialdemokratiet vil finde pengene, nemlig ved at skære ned på de frie skoler. På den måde kan der være frie skoler i vores landsdel, som rent ud sagt er nødt til at lukke, eller hvor den eneste måde, man kan få sikret økonomien på de steder, er at skruer op for forældrebetalingen, så ik-

ke alle dermed får det frie skolevalg, i hvert fald slet ikke i vores landsdel. Det vil jeg egentlig gerne høre en kommentar til.

Kl. 10:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 10:10

Benny Engelbrecht (S):

Den nuværende statsministers kommunalreform førte ganske rigtigt, som fru Anni Matthiesen påpeger, til, at der skete en masse folkeskolelukninger. Der blev langt til alt, det er en kæmpe udfordring i sig selv og måske den største ændring i danmarkshistorien med den mest negative effekt. Og der udestår, som vi også skriver i vores finanslovsudspil, en enorm opgave, som vi ikke kan løse i 2019 alene. Når vi kigger på friskoleområdet, vil vi gøre det i en tilpasning, så vi også tager højde for, at byskoler og landskoler skal have forskellig indretning.

Kl. 10:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er det den allersidste taler, hr. Pelle Dragsted. Værsgo.

Kl. 10:11

Pelle Dragsted (EL):

»Gør gode tider bedre – for alle«. Jeg synes, det er en meget, meget sympatisk titel, men virkeligheden derude er jo, at det ikke er kommet alle til gode efter den her krise, vi har været igennem. Ser vi på de mennesker, som er ramt af sygdom, som er ramt af arbejdsløshed, så er de hængt af økonomisk, og de har fået dårligere vilkår, bl.a. som følge af mange af de reformer, som blev gennemført under den daværende socialdemokratiske regering.

En af de reformer var skattereformen i 2012, hvor man valgte at sige, at man ville gå ned i lommerne på de arbejdsløse dagpengemodtagere og på førtidspensionister og andre og tage en del af den indkomstfremgang, de skulle have oplevet. For en almindelig dagpengemodtager betyder det, at de har 13.000 kr. mindre om året, når den her reform er endeligt gennemført i 2022, fordi man hvert år snupper penge fra dem.

I mine øjne står Socialdemokratiet, hvis man mener det her alvorligt, med en pligt opgave, nemlig at sikre, at den her udhuling af de arbejdsløses indkomst ikke fortsætter i de kommende år, så mit spørgsmål er: Vil en socialdemokratisk regering, hvis den får mulighed for det, stoppe den her mindreregulering og sikre, at de arbejdsløses indkomst ikke længere udhules år for år, som det er tilfældet på grund af skattereformen i 2012?

Kl. 10:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:12

Benny Engelbrecht (S):

Vi har ikke tænkt os at fortsætte i den takt. Men det er også vigtigt at få sagt, og det tror jeg hr. Pelle Dragsted og jeg er helt enige om, at når vi har så gode tider, som vi har nu, så er den allervigtigste, den allerbedste socialpolitik, vi kan føre, at sikre, at dem, der står længst fra arbejdsmarkedet, kommer ind på arbejdsmarkedet. Og derfor er jeg glad for, at også Enhedslisten har været med til at sige nej til at udhule de ordninger, der er for at importere udenlandsk arbejdskraft til Danmark. Det er meget, meget vigtigt.

Så er det afgørende, at vi sikrer, at ledige rent faktisk også får nogle ordentlige muligheder for at lade sig efteruddanne. Lad mig bare minde om, at den nuværende regering netop har sparet 1,08

mia. kr. på lige præcis indsatsen over for ledige. Så der er desværre nogle udfordringer også, og især, på det område.

Kl. 10:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 10:14

Pelle Dragsted (EL):

Men alt det er meget godt. Vi ved godt, at der er konjunkturer i økonomi; der kommer kriser igen; der vil være arbejdsløshed i Danmark igen. Så mit spørgsmål er egentlig meget enkelt: Er det rimeligt? Og vil Socialdemokratiet lade den her mindreregulering fortsætte fremadrettet – i 2019, 2020 og, så vidt jeg husker, også i 2022 – også selv om man overtager magten i Danmark, sådan at en dagpengemodtager står med 13.000 kr. mindre, end hvad man ellers ville have gjort, når vi når frem til slutningen af den reformperiode?

Har man tænkt sig bare at fortsætte den mindreregulering, på trods af at den æder sig ind på dagpengemodtageres, førtidspensionisters, barslendes og sygemeldtes købekraft, mens vi oplever, at alle andre grupper i samfundet får en købekraftsfremgang? Vil Socialdemokratiet stå på mål for det, hvis man sætter sig på statsministerposten?

Kl. 10:14

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:14

Benny Engelbrecht (S):

Man skal huske, at vi sikrede, at beskæftigelsesfradraget blev øget markant – langt, langt mere, end den nuværende regering har gjort – i forhold til at give folk mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. Vi har indgået brede aftaler, og dem står vi selvfølgelig ved. Sådan er det. Men det ændrer jo ikke på, at vores prioritering er at få danskere i arbejde. Jeg ved godt, at hr. Pelle Dragsted også gerne vil det andet, men jeg tror sådan set også, vi er enige om, at det allervigtigste, vi overhovedet kan gøre, sådan set er at sikre, at dem, der står langt fra arbejdsmarkedet i dag, kommer ind på arbejdsmarkedet og får de bedst tænkelige muligheder.

Så er det andet, altså spørgsmålet om, hvordan ydelser m.v. kommer til at se ud, selvfølgelig noget, vi kigger på løbende, og som der også er forskellige i fagbevægelsen der kigger på. Men hvis du spørger mig, hvad det vigtigste overhovedet er at gøre nu, så er det at sikre, at man har mulighed for uddannelse og efteruddannelse og for at komme ind på arbejdsmarkedet; at vi forhindrer, at der sker en løndumping på arbejdsmarkedet, sådan at danskere har en reel mulighed for at få de ledige stillinger.

Kl. 10:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Vi siger tak til hr. Benny Engelbrecht. Den næste ordfører er hr. René Christensen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:16

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak for det. Større tryghed og mere nærhed er overskriften for finansloven for 2019. Det er da ikke så ringe en overskrift endda at skulle gå i gang med at arbejde med, og jeg vil da også sige, at når man ser på det med Dansk Folkepartis øjne, er det også en finanslov, hvor vi mere skal tale om indhold, end hvor vi skal slås om, hvad vi er uenige om.

Vi er rigtig glade for, at sådan noget som topskattelettelse, selskabsskattelettelse og andet er pillet ud, så vi fra Dansk Folkepartis

side ikke skal bruge så meget politisk kapital på at kæmpe noget ud, men mere bruge forhandlingerne på at tale om, hvordan vi skal få den her finanslov til at være en god, afbalanceret finanslov. Så udgangspunktet er langt bedre, end vi tidligere har været vant til.

Et af de områder, hvilket nok vil komme bag på nogle, som betyder noget for Dansk Folkeparti, er selvfølgelig ældreområdet. Når man ser finansloven, kan man se, at der også er sat lidt af til ældreområdet, det er ikke de store beløb. Der er sat i 180 mio. af i 2019 til et meget vigtigt emne, nemlig rekruttering, og det er faktisk en af de udfordringer, der er i ældreplejen. Vi kan jo sådan set sætte alle de penge af, vi gerne vil, men hvis der ikke er noget ordentlig arbejdskraft at få fat i, er det ikke pengene alene, der hjælper.

Der vil vi gerne have en dialog om – som vi også havde sidste år – at sætte nogle penge af til, hvordan vi sørger for, at de arbejdsvilkår, som sosu-medhjælperne ude i kommunerne har, bliver bedre. For hvad er det for en udfordring, der er derude? Det er jo netop, at som sosu-assistent er det jo ikke den høje timeløn, man har, og desværre har man også få timer. Der er meget få sosu-assistenters, som er ansat på 37 timer. Rigtig mange er desværre ansat på mindre, 30 timer og helt ned til 25 timer, og så bliver det svært at være selvforsørgende med en lille timeløn og relativt få timer, så det vil vi rigtig gerne diskutere videre med regeringen.

En anden ting, som fylder rigtig meget for Dansk Folkeparti, er folkepensionens købekraft, og der må vi sige, at når vi kigger bagud, er folkepensionen blevet udhulet. Den købekraft, som den enkelte folkepensionist har, er ikke den samme, som man kan se i udviklingen i resten af samfundet. Derfor bliver vi nødt til at se på, hvad årsagen er til, at købekraften er blevet mindre for den enkelte folkepensionist.

Det er satspuljen, og det er bestemt ikke et angreb på satspuljen. Satspuljen har givet rigtig mange gode tiltag, men vi må sige, at finansieringen er gal, og det har vi også altid sagt i Dansk Folkeparti, men vi er dog en del af satspuljeforliget. Vi ønsker, at vi får en debat om, hvordan vi kan friholde pensionister fra at bidrage til satspuljen. Satspuljen er i dag oppe på et beløb, der hedder 14 mia. kr. årligt, så det er jo ikke, fordi der ingen penge er til socialt arbejde, hvis man tager cirka halvdelen af finansieringen ud, og det er det, man vil gøre, hvis man tager pensionisterne ud af ligningen, altså at pensionisterne ikke fortsætter med at få udhulet deres folkepension.

Så har der været gjort lidt grin med, og jeg vil næsten sige, at det blev der også gjort her fra talerstolen, de her 43 kr. Det jo ingen penge at komme med. Man skal bare huske, at det er de 43 kr., der oversigt er blevet til 12.000 for et par og 8.000 for en enlig. Vi er nu inde i en høj konjunktur, og hvis vi fortsætter med det i en årrække – det håber vi i Dansk Folkeparti at vi gør – bliver der også et lønpres. Det er vi sådan set vant til. Så må man bare sige, at i 2019 vil det være over 500 kr. – 516 kr. helt nøjagtig – for en enlig folkepensionist, man får en mindre. Hvis det fortsætter i 2020, er det yderligere 516 kr., og så er det 1.032 kr. på 2 år, som folkepensionisten får mere.

Jeg tror, at mange folkepensionisters synes, at 1.000 kr. er mange penge. Hvis vi lægger det sammen i 10 år, snakker vi altså omkring 6.000 kr., som det her vil udhule, hvis vi ikke stopper det. Vi skal stoppe ulykken, og det gør vi ved at pille pensionisterne ud af ligningen i forhold til finansieringen af satspuljen.

En ting, som også er vigtig er modregningsreglerne, og der er det rigtigt, som også den socialdemokratiske ordfører, hr. Benny Engelbrecht, sagde: Der er simpelt hen et udestående. Det kan man jo også se i Ældre Sagens blad at statsministeren siger, nemlig at der er et udestående i forhold til modregningsreglerne, når vi kigger på folkepensionisterne. Det vil vi gerne være med til at løfte også i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. Det er en god sag for alle. Der er reelt ingen tabere. Prisen er der selvfølgelig, og den er ikke så høj.

Vi er igen i en højkonjunktur, så hvorfor ikke benytte os af, at der faktisk er ældre, som er stærke, som gerne vil blive på arbejdsmarke-

det, men ældre er ligesom alle os andre. Jeg tror sådan set ikke, at de går på arbejde, uden at de selvfølgelig også får en gevinst, og i dag er der nogle, der faktisk får et meget stort minus ved at tage de sidste timer. Så modregningsreglerne skal vi selvfølgelig have kigget på i forhold til folkepensionister, således at det kan give et arbejdsudbud, en arbejdsglæde og måske også en mulighed for, at flere pensionister kan træde roligt ud af arbejdsmarkedet, altså gå ned i tid, og på den måde komme roligere ud i deres otium, altså deres pensionstilværelse.

Kl. 10:21

En anden ting, som vi fra Dansk Folkepartis side vil prioritere meget højt i forbindelse med de forhandlinger, vi skal have med regeringen, er omprioriteringsbidraget på uddannelse. Jeg vil gerne starte med at sige, at det er et omprioriteringsbidrag, som Dansk Folkeparti sammen med regeringen har indført. Det står vi på mål for, og vi mener faktisk også, at det omprioriteringsbidrag kan have en værdi, altså det her med at kigge på sin virksomhed, og det skal man også gøre på uddannelse og andre steder og spørge, hvordan vi kan holde en god kvalitet, men samtidig gøre det lidt billigere. Man skal huske, at de penge, der er taget ud, jo ikke er forsvundet. De er jo gået til anden velfærd rundt omkring, anden velfærd, som vi kan glæde os over, som vi har kunnet finansiere.

Men vi ser specielt på erhvervsskolerne, at vi har en udfordring. Og hvorfor så lige erhvervsskolerne? Det er, fordi når vi kigger på erhvervsskolerne, kan vi se, at de har den udfordring, at vi lavede en erhvervsskolereform, som vi synes er rigtig god, men som jo faktisk handler mere om folkeskolen, end den handler om erhvervsskolerne, nemlig det her med, at man nu skal have et højere fagligt niveau for at kunne træde ind på en erhvervsskole. Der er elevtallet faldet markant. Desværre er det sådan, og det kunne man jo se i forbindelse med fgu-forhandlingerne, at vi i Danmark desværre har produceret 35.000 unge under 25 år, som er visiteret til fgu. Det vil sige, at vi har 35.000 unge, som ikke har kompetencerne til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, og det presser selvfølgelig erhvervsskolerne, at den gruppe ikke længere kan rekrutteres.

En anden ting, som også presser erhvervsskolerne, er, at vi er inde i en opgangstid. Og hvordan kan det så det? Hvis man kigger på gennemsnitsalderen på en erhvervsskole, er den langt højere, end den er på gymnasierne. Folk går ikke altid direkte fra 9. klasse eller 10. klasse til en erhvervsskole. Der er mange +20-årige, og når vi har højkonjunktur, er der en del af dem, som vælger selvforsørgelse, altså job, ufaglærte job, og det er jo sådan set også godt nok for den enkelte, men derfor er kundegrundlaget mindre for erhvervsskolerne, og derfor ønsker vi, at 2-procentskravet på erhvervsskolerne stoppes i 2019.

Vi vil også gerne diskutere det resterende omprioriteringsbidrag. Hvordan kan man gøre det? – fordi man indfører noget samtidig, behøver man jo ikke at fjerne det samtidig. Vi har også en udfordring i forhold til de små gymnasier i form af sammenlægning i fremtiden, fordi man skal rationalisere, og så får vi længere til uddannelse.

En anden ting, som regeringen også lægger op til, er jo at tale om sundhed. Man lægger også op til, at vi skal diskutere en sundhedsreform senere. Det tror vi virkelig i Dansk Folkeparti at der er behov for. Vi kan jo se, at vi har nogle udfordringer. Som alle andre tror jeg egentlig, at for borgerne, hvis de bliver syge og har behov for et behandlingstilbud, handler det egentlig om at blive rask. Så jeg tror ikke, at borgerne har så stort fokus på, hvem der sender regning til hvem. I dag oplever borgerne måske mere end nogen sinde, at det, det kommer til at handle om, er, hvem der skal betale regningen.

Vi synes i Dansk Folkeparti, at det er rigtig fint, at man ikke ligge på et hospital og optager en seng, hvis der er en anden, som har mere behov for det. Man kan komme ud og ligge i en anden seng, hvor det rationelt giver mening at være. Borgeren kommer tættere på hjemmet osv. osv. Men det, vi ikke kan forstå, er, hvis man ligger i

den ene seng på sygehus i en regionsseng, er man en del af sundhedsvæsenet. Når man så dagen efter med den samme udfordring, som man havde i går, ligger i en seng tæt på sit hjem i det kommunale, koster det pludselig penge flere steder.

Det bliver vi nødt til at få kigget på, og den udfordring, der ligger i det, er jo, at vi kører i søjler. Vi vil gerne have lagt søjlen ned. Jeg vil gerne sige, at når man taler om at nedlægge regioner eller omstrukturere regionerne, handler det jo ikke om det personale, der er derude. Det handler mere om den struktur, vi har. Det handler ikke om, at det personale, vi har på sygehusene, ikke gør det rigtigt. Det handler ikke om, at de læger derude ikke gør det rigtigt. Det handler om, at den struktur, vi har, hvor vi har flere politiske lag, ikke fungerer.

Vi har to søjler. Vi har en søjle, der hedder region, vi har en søjle, der hedder kommune, og de to kæmper mod hinanden. Vi skal have lagt søjlen ned, og det er ikke noget, man gør på en dag, men den diskussion vil vi faktisk gerne allerede tage nu. Vi kan se mere og mere, at det giver udfordringer, at vi kører vores sundhedsvæsen i de søjler, som vi gør.

Så der er masser at tage fat på i finansloven, og vi ser selvfølgelig frem til de forhandlinger, som der kommer, men jeg må sige, at de ting, som nok er de største klumper, selvfølgelig er ældreområdet, som fylder meget, og vi er glade for, at regeringen også har taget det med i forhold til de udfordringer, der er med rekruttering, men en anden ting er også, at når vi lever længere, lever vi også længere og er friske. Derfor skal man have mulighed for at blive på arbejdsmarkedet, uden – selvfølgelig – at vi har et skattesystem, der gør, at det ikke kan betale sig, samtidig med at vi skal have stoppet den udhuling, der er, af den købekraft, som pensionisterne har, for vi må jo sige, at det at blive ældre i dag koster mange penge, og så kan man sige: Hvordan kan det koste mange penge at blive ældre? Det gør det vel, hvis man bliver plejekrævende og ikke længere kan være sin egen bolig.

Hvis nogen har prøvet at få et ældre familiemedlem visiteret til en ældrebolig, komme på et plejecenter, bliver man forbavset over, hvad det første, der sker, er, og det er, at man skal skrive under på, hvad man så gerne vil have. Vil man have gjort rent? Vil man have noget mad? Hvad er det for en service, man vil have, når man ikke selv kan gøre det? Og der betaler man altså ved kasse et, og det er en af de udfordringer, der er også i forhold til den købekraft, som de ældre desværre har fået udhulet over en lang periode. Det ønsker vi at stoppe. Tak for ordet.

Kl. 10:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så har vi nogle ordførere, der har spørgsmål, og den første er hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

Kl. 10:26

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest tak til hr. René Christensen for ordførertalen. Jeg giver hr. René Christensen helt ret i, at det kan være dyrt for ældre på mange forskellige områder, og et af de områder er området for ældre patienter, som er blevet udskrevet fra sygehuset, hvor de har ligget i en periode og er blevet behandlet. De har modtaget gratis behandling, de får noget fornuftig kost at spise, de er endnu ikke klar til at komme hjem, for de er ikke rigtig raske, og derfor får de et kommunalt tilbud, en akutplads, og der er der ganske ofte en brugerbetaling involveret. Det strider i hvert fald mod min overbevisning som socialdemokrat, som er, at man har fri og lige adgang til sundhedsvæsenet og ikke har brugerbetaling.

Vi har også været inde på det i de spørgsmål, som hr. René Christensen stillede mig. Det virker på mig, som om der er sådan en forskel imellem vores politiske holdninger på det her punkt. Kan hr. René Christensen ikke lige uddybe det? Vil Dansk Folkeparti være

med til at stoppe, at ældre skal betale for en akutplads? Og vil hr. René Christensen sikre, at der også følger penge med, sådan at det ikke bare resulterer i, at det tilbud, der så er i kommunerne, bliver forringet ville begrænset?

Kl. 10:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 10:27

René Christensen (DF):

Jeg er glad for, at Socialdemokratiet sådan set er enig i, at det her kan vi ikke have. Udfordringen er så bare den, vi har oplevet før, nemlig at hvis man går ind og sender penge med, er det dem, som har taget penge for det, der er nogle banditter. De får nu sendt penge ud, så de får dækket den udgift, de har haft, og de kommuner, der har opført sig ordentligt og har sagt, at det her er et kommunalt tilbud, som vi ikke skal tage penge for, får ingen penge. Det ønsker vi ikke. Altså, vi skal ikke belønne dem, som er gået ind og har sagt, at nu skal man indføre brugerbetaling ad bagvejen.

Så det forslag er vi simpelt hen ikke for. Men vi er helt enige i, at vi skal have stoppet det. Vi skal selvfølgelig have fundet en løsning på, hvordan vi gør det. Men vi ser også bare sådan på det, at det her fortæller os, at søjlerne ikke arbejder godt nok sammen. Og det her handler ikke om at tale ned til regionernes personale, for hvis man kigger på regionerne, må man altså bare sige, at fra reformen kom og indtil nu, har vi fået og får meget mere sundhed for pengene: De løber rigtig stærkt derude, de løber faktisk også rigtig godt, de producerer noget. Men spørgsmålet er, om ikke det politiske lag – hvad skal jeg sige – egentlig har udspillet sin rolle i forhold til at udvikle regionerne, og det er den diskussion, vi gerne vil løfte, også gerne vil løfte, fordi vi ser der kommer flere og flere af de her udfordringer.

Kl. 10:28

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 10:28

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest er jeg glad for at høre, at ligesom Socialdemokratiet er Dansk Folkeparti også klar til at finde løsninger på det. Jeg bliver lige nødt til at vende tilbage til mit første spørgsmål, nemlig spørgsmålet om, om Dansk Folkeparti også i givet fald er klar til at finde penge til det. Jeg er med på, at Dansk Folkepartis så gerne vil sikre, at de penge i givet fald bliver givet på en ordentlig måde, og det må vi i givet fald finde ud af ved et forhandlingsbord. Det er Socialdemokratiet i hvert fald villige til, hvis Dansk Folkeparti også er det. Erfaringen er jo, at hvis vore partier kan blive enige om noget, plejer man også at kunne bevæge regeringen i den retning.

Så bare for at høre: Kan Dansk Folkeparti også være indstillet på, at det her, hvis vi finder den rigtige måde at gøre det på, også er noget, der må koste penge?

Kl. 10:29

Den fg. formand (Bent Bøgested):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 10:29

René Christensen (DF):

Jamen det er vi såmænd ikke bange for, men man skal bare passe på, at det ikke bliver til sådan en smart måde, for patienten har jo hele tiden skullet ligge i en seng, men da patienten lå i en seng på hospitalet, var der ingen, der talte om, at det her kostede ekstra for den sidste dag, da kostede det jo det, det kostede. Så finder man på, at nu

kan patienten sådan set ligge bedre ude i kommunen, og det tror jeg faktisk er rigtigt.

Jeg tror faktisk, at det er rigtigt, at patienten, der kommer tættere på kommunen, nok har det bedre ude i kommunen, så hvorfor optage en meget dyr seng i hospitalsvæsenet, hvis man kan få andre patienter igennem? Men så koster det pludselig penge. Og det er en diskussion, vi gerne vil tage, og her er det heller ikke, fordi det er størrelsen af økonomien, der er det største problem. Det største problem her er jo, at man sådan ad bagvejen er begyndt at tage penge for, at en person, der er syg, ligger i en seng. Og det kan vi ikke have i et velfærdssamfund.

Kl. 10:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:30

Jacob Jensen (V):

Jeg vil gerne kvittere for talen og sådan set også måden, som Dansk Folkeparti har modtaget regeringens finanslovsudspil på. Jeg synes, det er meget positivt, og jeg synes, det lægger op til nogle gode drøftelser i forhold til de temaer, som også hr. René Christensen helt med rette peger på man har som prioriteringer.

Når det er sagt, vil jeg spørge om noget. Nu er der meget snak om, hvem der kan bruge flest penge, og hvem, der har brugt flest penge, og hvem der vil det fremover. Og man taler meget om det mekaniske, det her demografiske træk, altså også det, som hr. René Christensen har været lidt inde på, nemlig at der kommer flere ældre. Det er jo et faktum. De bliver også friskere og sundere, og det er jo også godt. Men hvordan ser hr. René Christensen på den metode at føre finanspolitik på? Er det sådan, at man, fordi der kommer et demografisk træk, skal, om jeg så må sige, fylde op 1:1, sådan at man fylder helt op til, hvad der svarer til det demografiske træk? Eller kunne man forestille sig det, der rent faktisk er sket, nemlig at der både er blevet tilført ekstra midler, men at man også har gjort tingene mere hensigtsmæssigt? Man er simpelt hen begyndt at arbejde klogere i forskellige sammenhænge. Man har øget produktiviteten.

Så er det ikke det, der er det afgørende, altså hvad vi egentlig får ud af det – hvordan den ældre oplever det her ude på ældrecenteret; hvordan den syge oplever, at man har fået kortere ventelister, og at man har fået en større overlevelseshastighed i kræftbehandlingen osv.? Det er vel det, der er det afgørende, og ikke, om man i et excelregneark kan sige, at det demografiske træk siger 1 pct., og at det offentlige budgets stigning måske er det samme.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:31

René Christensen (DF):

Det, der selvfølgelig er vigtigt, er jo, at det nok er en kombination af begge dele. Der er behov for flere penge derude. Vi kan jo se på værdighedsmilliarden, som altså er 1.000 millioner kroner om året, der kommer ud i kommunerne. Jeg tror ikke, at der er nogen, der oplever, at der er kommet guldvandhaner på plejecentrene, og at alting bare fungerer derude, fordi man har fået 1 mia. kr. om året. Der har været et behov for, at der kommer flere penge ud. Men derfra og så til at sige, at vi i Folketinget kun skal forholde os til, hvor mange penge der er, der er jeg helt enig. Det handler også om, hvad pengene bliver brugt til. Og så skal man huske, at det demografiske træk jo ikke kun handler om ældre. Det handler sådan set om udviklingen i forhold til det udgiftspres, der ligger. Inde i det demografiske træk ligger eksempelvis også udgiften til ikkevestlig indvandring. Dansk Folkeparti vil gerne mindske det demografiske træk, ved at vi får

færre udgifter til ikkevestlig indvandring. Altså, de penge synes vi ikke er helt fantastiske. Man kunne forestille sig, at der gik 15.000 ude på motorvejen i morgen. Så ville det offentlige forbrug stige markant. Så er der nogle partier, der ville være rigtig glade, for nu får vi en høj offentlig vækst. Men jeg vil bare sige, at det ikke ville gøre det bedre for pensionisterne, men der ville blive brugt mange penge.

Kl. 10:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 10:32

Jacob Jensen (V):

Hr. René Christensen kom lige her til sidst fuldstændig ind på den pointe, jeg egentlig ville rejse, men nu kan vi så bruge anledningen til lige at gentage det. Det, at man er stift fokuseret på, hvor mange penge der bliver brugt, altså om det offentlige budgets stigning er på 0,4 pct. eller på 0,6 pct. eller 0,8 pct. eller noget andet, er det ikke en excelregnearkstilgang til tingene? For som hr. René Christensen jo rigtig her til sidst beskriver, ville det da i givet fald være en smal sag, om jeg så må sige, at bruge nogle flere penge, altså det kunne være til asylansøgere, ekstra administration, dyrt bureaukrati, dårlige it-systemer, og hvad ved jeg, for så kunne man vise på regnearket, at vi har et øget offentligt forbrug, men der ville ikke være én i skolerne, i børnehaverne eller på ældrecentre, der ville have fået det bedre, måske snarere tværtimod. Så min pointe er vel sådan set – og det hører jeg også hr. René Christensen sige, at det handler om, hvad vi får ud af det, altså fokus på resultatet og ikke på milliarderne.

Kl. 10:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:33

René Christensen (DF):

Igen, som jeg også sagde til det tidligere spørgsmål: Det er nok en kombination af begge dele. Regnearket er rigtig godt, for der kan vi jo se, hvad det er, der er behov for. Så splitter vi jo selvfølgelig regnearket op, og det er også derfor, at man frem mod 2025 kan se, at cirka halvdelen af det demografiske træk – nu begynder det at falde, for vi får færre og færre flygtninge og indvandrere – skyldes ikkevestlig indvandring. Så derfor er regnearket sådan set fint. Men nej til alene at gå ud og sige, at det vigtigste for os er at bruge pengene. Det er ikke vigtigt for Dansk Folkeparti bare at bruge pengene. Det er vigtigt at bruge dem på det rigtige.

Kl. 10:34

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 10:34

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Mit spørgsmål handler om satspuljen. Det er jo altså den her pulje, hvor et flertal herinde i Folketinget hvert år stikker hænderne ned i lommerne på folkepensionister, førtidspensionister og arbejdsløse og snupper nogle af de penge, de ellers skulle have haft, så deres købekraft år for år bliver udhulet. Dansk Folkeparti vil nu stoppe den her udhuling, når det kommer til folkepensionister, og tak for det. Det var på tide. Dansk Folkeparti har jo indtil nu været med til at stjæle omkring 8.000 kr. om året fra en folkepensionist. Jeg har ikke hørt, om Dansk Folkeparti har tænkt sig at levere de penge tilbage, men man vil altså fremadrettet stoppe det her for folkepensionister. Det synes jeg er rigtig godt. Det har Enhedslisten villet i mange år, så det kan vi varmt støtte. Men mit spørgsmål går på, hvorfor

stoppe med folkepensionisterne? Hvorfor skal vores førtidspensionister, mennesker, der er ramt af handicap, mennesker, der ikke har nogen chance for at komme tilbage på arbejdsmarkedet, fordi de ikke har en arbejdsevne, rammes? Hvorfor vil Dansk Folkeparti fortsat være med til at stikke hænderne ned i lommerne på dem hvert eneste år og udhule deres købekraft? Vil man det fra Dansk Folkepartis side, eller vil man have et opgør med hele det her tyveri fra de grupper i vores samfund, som i forvejen har allermindst?

Kl. 10:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:35

René Christensen (DF):

Som udgangspunkt går vores forslag ikke ud på at tage det væk fra alle, men vi siger pensionister, og jeg skal selvfølgelig også undskyldte, at jeg ikke har sagt det stærkt nok, altså også folkepensionister. Men det vil jo stadig væk jo sådan gælde for kontanthjælpsmodtagere og andre, som bidrager, og hvorfor så egentlig det? Hvorfor ikke fjerne det helt, når I nu er i gang, kan man spørge Dansk Folkeparti.

Hvis man kigger på, hvad pengene bliver brugt til, så har vi jo selv også været med til at udmønte satspuljen. Der er rigtig mange gode forslag i satspuljen, og den har flyttet rigtig meget. Man kan jo se, at langt hovedparten faktisk går tilbage til de borgere, der selv har betalt. Men når man ser på lige nøjagtig de ældre, er det faktisk kun 2-5 pct. af de tiltag, der har været i satspuljen, som har været målrettet dem, resten har været målrettet andre områder. Derfor har vi sagt, at vi gerne vil undtage pensionisterne, og vi vil her også gerne sige som svar på spørgsmålet, at det også skal gælde førtidspensionisterne.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 10:36

Pelle Dragsted (EL):

Altså, at førtidspensionisterne skal også undtages? Det synes jeg er en rigtig, rigtig vigtig besked. Det tror jeg der er mange der synes ude i hjemmene, og jeg kan kun sige, at det er Enhedslisten et hundrede procent bag. Jeg synes stadig væk, det er et stort problem, at Dansk Folkeparti forsat vil være med til at lade f.eks. mennesker, der er på dagpenge, på barselsdagpenge, på sygedagpenge, som i forvejen er nogle af de grupper, der har mindst, finansiere f.eks. indsatsen mod hjemløshed eller stofmisbrug. Det er en uretfærdig ordning, men jeg kvitterer for, at man også vil lade førtidspensionister omfatte af det her.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:36

René Christensen (DF):

Det, vi har lagt ned over det, er også sådan lidt, hvad skal man kalde det, retfærdighed, når man ser på, hvad puljerne bliver brugt til. Og så skal dem, som er på førtidspension eller folkepension, også huske, at det jo er en permanent ydelse, de er kommet på. Dem, som er på dagpenge, som er på kontanthjælp eller anden form for overførselsindkomst, skulle jo helst blot være det for en kortere eller længere periode. Når vi så kigger på de tiltag, som satspuljen faktisk også har finansieret, så går pengene faktisk tilbage til en stor del af den gruppe, fordi man altså har arbejdet med, hvordan man kan opkvalificere dem, der står allermest væk fra arbejdsmarkedet. Det kommer jo

selvfølgelig også dem til gode, som er på kontanthjælp eller dagpenge. Man har gjort rigtig meget for dem, som har problemer på det sociale område. Mange af dem er jo også på kontanthjælp.

Så hvis man sådan kigger på det med retfærdighedens øjne, må man sige, at dem, der har fået allermindst ud af satspuljen, er førtidspensionister og folkepensionister, men de har finansieret over halvdelen af puljen.

Kl. 10:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Joachim B. Olsen, hvis han ønsker ordet. Det gør han ikke, så vi går videre til fru Josephine Fock, Alternativet.

Kl. 10:38

Josephine Fock (ALT):

Tak. Og tak for talen. Jeg synes ikke, der var så meget om grøn omstilling, så jeg kunne rigtig godt tænke mig at høre Dansk Folkepartis visioner for den grønne omstilling og sikringen af, at vi har et godt klima, et godt miljø fremadrettet, at vi lever op til FN's bæredygtighedsmål osv. Tak.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:38

René Christensen (DF):

Der er da ingen tvivl om, at grøn omstilling er vigtigt. Det er også derfor, at vi er glade for, at alle partier lige her før sommerferien indgik et energiforlig, hvor man faktisk flytter sig rigtig meget i den rigtige retning, både hvad angår det grønne og det, at vi har fået det her paradigmeskifte, hvor vi spørger, hvordan vi kan omstille os grønt til glæde for alle, også for de borgere, som bor på land; der er vi jo rigtig glade for, at man fik lavet den her aftale om vindmøller.

Så er det rigtigt, at vi fortsætter derudad. Det vil vi jo gerne gøre på flere parametre, og det gjorde vi sådan set, da vi lavede vores bilafte; der gik vi jo ind og vægtede det grønne og det sikkerhedsmæssige meget mere. Jeg tror, at det er den vej, man skal gå, altså følge udviklingen og så flytte sig i den retning.

Vi vil også gerne have, at vi, når vi sætter puljer af, ser på, hvad det grønne er. Det kan jo lige så godt være, når den enkelte husejer eller den enkelte boligforening isolerer deres huse, gør deres huse mere energirigtige. Det er også grøn omstilling at bruge mindre energi. Det handler jo ikke altid om at bruge en anden energikilde; nogle gange handler det også om, at man skal bruge mindre energi.

Kl. 10:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Fru Josephine Fock.

Kl. 10:39

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Jeg synes jo ikke, det lyder super ambitiøst fra Dansk Folkepartis side; det må jeg sige. Jeg kunne godt tænke mig, at Dansk Folkeparti deltog aktivt i diskussionen om, hvad der egentlig skal til, for at vi får en reel grøn omstilling, som gør, at Danmark bliver totalt fossilfri. Bl.a. er Dansk Folkeparti jo også med i aftalen om Nordsøen, i forhold til fortsat udvinding af olie.

Er det noget, Dansk Folkeparti kunne indgå i en dialog om, altså at se på at udfase det og have visioner, decidede visioner, på det grønne område? Kunne vi se et Dansk Folkeparti, der for alvor kommer ind i kampen for den grønne omstilling?

Kl. 10:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 10:40

René Christensen (DF):

Jeg synes, man skal lægge mærke til, at rigtig meget af det, vi henter ind på de relativt få olieforekomster, som vi råder over i Danmark, bruger vi jo faktisk til grøn omstilling. Dem har vi jo netop brugt til at finansiere Togfonden DK med, og hvad er det, Togfonden DK gør? Den gør faktisk, at vi kan få udfaset – ja, man tror næsten, det er løgn – gamle lokomotiver fra 1986; dem kan vi nu få udfaset, og så kan vi få ellokomotiver, som jo er grønne i forhold til de diesellokomotiver, vi har i dag.

Så nej, vi vil ikke stoppe med at udvinde olie, for så ville vi faktisk ikke kunne gennemføre det, vi gerne vil, altså at få en grøn offentlig transport, særlig på jernbaneområdet.

Kl. 10:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det hr. Martin Lidegaard, De Radikale.

Kl. 10:40

Martin Lidegaard (RV):

Tak for talen. Jeg var faktisk opmuntret over at høre, at Dansk Folkeparti er begyndt at få lidt samvittighedskvaler over den her årlige besparelse på uddannelsesområdet, som jo helt præcis, som ordføreren siger, de seneste 3 år har ramt allerhårdst i landdistrikterne og allerhårdst på de gymnasier og erhvervsskoler, hvor man i forvejen har svært ved at holde elevtallet oppe, fordi opsamlingsgrundlaget ikke er så stort. Her har man jo faktisk ifølge vores beregninger sparet, hvad der svarer til 6.000 stillinger uden for de store byer, samtidig med at man har forsøgt at flytte nogle statslige arbejdspladser ud, som så fylder langt mindre. Så det er et godt signal, der kommer i dag. Jeg forstår så ikke helt, hvorfor det kun er erhvervsskolerne, man vil kigge på. Der var også noget med nogle små gymnasier, som ordføreren måske kunne uddybe.

Men jeg forstår det, vil jeg sige, sådan, at der da er behov for at holde hånden under alle ungdomsuddannelserne, ikke mindst i landdistrikterne. Der er da også behov for at holde hånden under professionshøjskolerne. Vi har jo manglet sygeplejersker, jordemødre, pædagoger og lærere, især uden for de store byer. Så hvorfor vil man blive ved med at skære i forhold til dem? Der er da et lige så stort behov for at holde hånden under dem, hvis det, man ønsker, er, at vi også kan tiltrække kvalificeret arbejdskraft til vores offentlige sektor uden for de store byer.

Så kunne man ikke gøre sig forhåbninger om, at man kunne aftale med Dansk Folkeparti, at det ikke kun lige er erhvervsskolerne, man kigger på, men altså også lidt bredere de uddannelser, som vi alle sammen er så afhængige af, og som de skriger på at vi skal holde hånden under uden for de store byer?

Kl. 10:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:42

René Christensen (DF):

Der er ingen tvivl om, at vi gerne vil stå på mål for, at vi indførte omprioriteringsbidraget, og man skal jo også huske på, at det hedder et *omprioriteringsbidrag*. Det er jo ikke sådan, at man har taget de her penge fra uddannelserne og man så har smidt dem i skraldespanden. Vi har brugt dem på andre velfærdsydelser, og vi har jo den økonomi, vi har, og vi har det velfærdssamfund, som vi beslutter vi vil have. Vi mener også, at det har været oplagt på uddannelsesområdet. Vi har haft omprioriteringsbidraget i alle de statslige organisationer, og vi har haft det i regionerne, igennem en lang årrække. Nu har vi så også indført det på uddannelsesområdet, og vi har faktisk

også gjort det på museerne i samme omgang, og det har vi gjort med åbne øjne.

Der må vi så sige at særlig erhvervsskolerne bare er udfordret af nogle andre parametre. Det er ikke kun af de 2 pct., men der er simpelt hen nogle strukturer omkring dem, der er ændret. Jeg nævnte det før, både i forhold til 2+2-kravet, altså 2 i dansk og 2 i matematik, samtidig med at vi har en højkonjunktur, så der simpelt hen er et lavere rekrutteringsgrundlag. Derfor mener vi, at erhvervsskolerne skal friholdes for 2019. Jeg vil også sige, at det kun har kørt i 2 år og ikke i 3 år.

Vi ser på gymnasierne. Der vil vi gerne have en definition af de mindre gymnasier. Vi har ikke lagt os fast på, hvad et mindre gymnasium er, altså i forhold til rekruttering. Der vil vi gerne have at det stopper, altså at der kommer en udløbsdato i 2020. Så vil man have kørt med et omprioriteringsbidrag i en 4-årig periode.

Resten vil vi også gerne diskutere med regeringen. Der lægger man jo op til, at man skal fortsætte til 2022 og sådan set fortsætte derefter og så give pengene tilbage til områderne, men jo ikke på institutionsniveau. Der er vi sådan lidt skeptiske over for den model, som regeringen har lagt op til. Det kan jo godt være, at man på nogle af universiteterne kan rationalisere noget, fordi man gerne vil en særlig forskningsvej eller et eller andet, og der kan det give mening. Men der har vi ikke lagt os fast på det. Men vi vil gerne have en udløbsdato, også for de almene gymnasier, også de store.

Kl. 10:44

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 10:44

Martin Lidegaard (RV):

Lad os bare lige blive enige om fakta først, nemlig at omprioriteringsbidraget for uddannelse og kultur – det er vigtigt at få med – som også har ramt meget hårdt uden for de store byer, har kørt i 2016, 2017 og 2018. Så lad os blive enige om, at det har kørt i 2 3/4 år. Det så skal fortsætte i 2019, 2020, 2021 og 2022 – ifølge regeringen – og i det sidste år kan man så føre noget tilbage.

Jeg vil egentlig gerne kvittere for, at Dansk Folkeparti siger det så hudløst ærligt, som man gør, altså at man synes, det har været en god idé at skære så hårdt på ungdomsuddannelserne i de seneste næsten 3 år. Det synes vi ikke, og vi synes heller ikke, det er en god idé at fortsætte med at gøre det i yderligere 3 år på alle landets gymnasier, produktionshøjskoler, universiteter og museer, altså på kulturområdet. Så der er en forskel, og jeg vil egentlig gerne kvittere for, at ordføreren lige har bekræftet det. Man vil gerne holde hånden under erhvervsskolerne – og det er vi glade for, det vil vi også gerne – men man vil altså de næste 3 år ikke hjælpe med at prøve at holde hånden under gymnasierne og produktionshøjskolerne, ikke mindst uden for de store byer. Det er korrekt forstået, ikke?

Kl. 10:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:45

René Christensen (DF):

Nej, det er den debat, vi skal have. Det er mere et udtryk for, at vi er helt afklaret politisk i forhold til erhvervsskolerne. Der har vi sat en dato, der hedder 2019, hvor vi ønsker det udfaset. Vi har også sagt, at vi gerne vil have en definition af de mindre gymnasier, altså landdistriktsgymnasierne. Der kan vi se at der bliver en udfordring, og der vil vi gerne have det udfaset i 2020. I forhold til resten bliver vi simpelt hen nødt til – undskyld, jeg siger det – ikke at tale med følelserne og om noget, vi tror. Der er vi nødt til at sætte et arbejde i

gang, altså en evaluering, af, hvad det her har betydet i forhold til den tid, der er gået, og så træffe en beslutning.

Men jeg tror, det er vigtigt for alle institutioner – om man er stor eller lille, eller om man ligger i provinsen eller i en storby – også at vide, hvornår det holder op. Altså, hvornår stopper det? Jeg tror faktisk også, det vil give noget ro på derude, hvis man på et gymnasium ved, at det her kører til 2020, og at det så stopper. Med regeringens model ved man jo ikke om at man får sine penge tilbage efter 2022. Man ved, at man skal aflevere dem, men det er jo ikke sikkert, at de kommer tilbage til det gymnasium, der har afleveret dem. Det kan være, det går til noget helt andet et andet sted i landet, og der tror vi at man skal passe på. Et omprioriteringsbidrag kan have en værdi i starten, men til sidst bliver det jo ikke omprioritering. Så bliver det jo rene besparelser for besparelsens skyld, og de lavhængende frugter er plukket.

Kl. 10:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen, SF.

Kl. 10:46

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hr. René Christensen sagde i sin tale, at man skulle standse ulykken i forhold til udhulingen af rådighedsbeløbet for de ældre, og det udtryk kan man jo bruge på flere områder. Man kan netop også bruge det på uddannelsesområdet. Vi hører jo fra flere uddannelsesfolk, både fra erhvervsskolerne, men også fra de danske gymnasier, som siger, at der simpelt hen er uddannelsesinstitutioner, som er så presset på økonomien, at de, hvis det her fortsætter bare et par år endnu, risikerer at gå bankerot og må lukke. Det ved ordføreren lige så godt som jeg er en katastrofe, specielt i områder, hvor det, at de er der, gør, at der er nogle der får en ungdomsuddannelse. For der er grænser for – det viser alle undersøgelser – hvor langt unge vil flytte sig for at tage en uddannelse. Så hvis det ligger meget, meget langt væk, er der nogle, der simpelt hen ikke får en. Så det er en katastrofe, ikke bare for den enkelte, men også for det lokalområde.

Jeg hører ordføreren sige sådan lidt på den ene side og jo på erhvervsuddannelser, men ikke på gymnasier. Der kunne man jo gå ind og standse ulykken nu. Der hører jeg bare ikke et klart svar fra ordføreren på om det er det man vil gøre. Jo, på erhvervsuddannelser vil man – og det er vi rigtig glade for, og vi regner jo også med, at der ikke kommer en finanslovsaftale igennem, uden at det klokkeklare krav bliver imødeset – men der er også nogle gymnasier, der er vigtige for landdistriktsområderne.

Kl. 10:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Ordføreren.

Kl. 10:48

René Christensen (DF):

Jeg ved næsten ikke, hvordan jeg skal sige det mere klart. Det er rigtigt, at vi på erhvervsskolerne gerne vil have det fjernet i 2019, men jeg vil gerne sige, at vi aldrig har ultimative krav. Vi går ind og tager en debat med regeringen og en diskussion om, hvordan vi får løst de udfordringer med de muligheder, der er i en finanslov for 2019.

Så er der det andet med gymnasierne, og der synes jeg egentlig også, jeg var meget tydelig i forhold til de gymnasier, som ordføreren jo også omtaler, altså de mindre gymnasier, særlig ude i provinsen. Og jeg er fuldstændig enig i analysen. Hvis man oplever, at der er gymnasier i provinsen, der bliver nødt til at blive lagt sammen, så bliver der længere til en uddannelse, og så kan det være, at der er unge, der vælger en uddannelse fra og vælger noget andet til, og hvis vi har flere unge, som ikke vælger en uddannelse til, har vi først rigtig tabt. Der har vi jo sagt, at vi i 2020 godt vil have en definition af,

hvad det så er for nogle gymnasier, man kalder de mindre gymnasier. Der skal man som finansordfører passe lidt på med at sige: Jeg ved lige præcis, hvornår et gymnasium er et mindre landdistrikts-gymnasium. For det gør jeg simpelt hen ikke. Der bliver vi nødt til at få lidt hjælp, og det kan vi få i forbindelse med finansloven.

Så det er de mindre gymnasier. Der er vi klare i mælet, og vi er også klare i mælet i forhold til erhvervsskolerne. Og så vil vi sådan set også gerne have en afklaring i forhold til resten. Altså, hvordan skal vi køre videre med det? Kan der være en differentiering i forhold til omprioriteringsbidraget fremadrettet?

Kl. 10:49

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 10:49

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg tror også, det er vigtigt med nogle klare definitioner. For der er faktisk nogle gymnasier, som ligger i landdistriktsområder, men som ikke er specielt små, fordi de har et kæmpestort opland. Så man skal også passe på med at sige, at det kun er nogle meget små gymnasier. Men jeg tror, jeg forstod ordføreren sådan, at det specielt er der, hvor økonomien er virkelig udfordret, og hvor det også har en enorm betydning for det lokalområde, at man vil kigge på det.

Et andet sted, hvor man også kan sige at man kan standse ulykken, er jo i forhold til udhulingen af hele ældreområdet. Der var ordføreren meget inde på det der med rådighedsbeløbet, og det er vi også meget enige med DF i. Men der er jo også hele plejeområdet og den del af velfærdssamfundet, der går til de ældre, og der kan vi se at der mangler 5 mia. kr. i forhold til det demografiske træk alene på ældreområdet. Jeg ved godt, at der er en diskussion om, hvad det demografiske træk er, osv., og at specielt regeringen ikke anerkender den her grænse, som de fleste andre opererer med, og det er jo ikke for at genstarte den diskussion. Men på ældreområdet mangler der faktisk 5 mia. kr. i forhold til den udvikling, der er, og det er nu. Altså, det er ikke i fremtiden, men det er nu. Der kunne man jo standse ulykken, ved at vi f.eks. gik sammen i vores partier. Vi har et forslag fra SF om en ældregaranti, hvor vi siger, at den ældreudvikling, der er i kommunerne, skal vi finansiere krone til krone. Altså, kommunerne skal ikke stå med det kæmpe økonomiske efterslæb, der er, for det kommer kun til at gå ud over de ældre.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ja tak. Ordføreren.

Kl. 10:50

René Christensen (DF):

Så er vi lidt tilbage ved det, Jacob Jensen spurgte mig om, nemlig om det kun handler om penge. Det handler ikke kun om penge, men det handler *også* om penge. Og jeg kan give et godt eksempel. Hvis man nu er ældre og man faktisk godt kan gå, men har svært ved at komme på toilettet, så er det sådan i dag, at man får en alarm, og så kan man ringe på den. Så trykker man på den, og så kommer der en eller to hjemmehjælpere kørende i en bil hen til en. De hjælper den pågældende borger på toilettet og venter på, at man har gjort det, man skulle, og hjælper borgeren op igen.

Så er der en kommune, som siger: Vi synes simpelt hen ikke, det er værdigt, at man skal sidde og vente på at komme på toilettet, så vi køber et intelligent toilet. Her får man sådan set indrettet badeværelset, så man kan klare sig selv, og man kan selv komme på toilettet. Det synes jeg er værdighed. Men jeg vil bare sige, at det faktisk også giver en stor besparelse. For der er prisen på sådan et toilet i forhold til at man skal komme en til to gange om dagen – eller flere gange – og hjælpe en borger på toilettet, hvilket er meget dyrt.

Så man kan ikke alene sige, at det skal være krone til krone, i forhold til hvor mange ældre der er. Det, det skal handle om, er, at vi skal bruge den nye model, som vi også har talt om i Finansudvalget, nemlig outputmodellen. Vi skal ikke kun kigge på, hvor mange penge vi putter ind. Vi skal også kigge på, hvad det er for en kvalitet, vi får ud, og vi skal ikke tale de ældre ned og sige: Jeres oplevelse af ældrepleje er ikke vigtig; det er kun vigtigt for os politikere, hvad det koster. Nej, oplevelsen af ældreplejen er vigtig.

Kl. 10:52

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så går vi videre i spørgerækken. Hr. Anders Johansson ønsker ikke ordet, og derfor går vi over til hr. Jesper Petersen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 10:52

Jesper Petersen (S):

Tak for det. Hele præmissen for den finanspolitiske diskussion nu og i de her år handler jo om, at der bliver flere ældre i de kommende år, og der bliver også flere børn. Og det er jo rigtig positivt. Op mod sidste valg var Dansk Folkeparti meget klare i mælet om, at der var behov for en væsentlig større offentlig vækst, altså penge til kommuner og regioner, for at man kunne følge med de omkostninger, der bliver, når der bliver flere plejekrævende ældre og flere omkostninger på sygehusene osv. Vi skal heller ikke længere tilbage end til Dansk Folkepartis sommergruppemøde i 2016 for at høre, at hr. Kristian Thulesen Dahl gentog, at en vækst på 0,8 pct. var det, Dansk Folkeparti ville have. I stedet for indgås der jo aftaler i de her år, hvor man overhovedet ikke følger med, men altså underfinansierer velfærden, som også Jyllands-Posten dokumenterede i en artikel i sidste uge.

Det er gået fra sådan meget klare meldinger om betydelig finansiering til kommunerne, f.eks. når der kommer flere ældre, til at vi i dag hører, hvordan hr. René Christensen fra Dansk Folkeparti og hr. Jacob Jensen fra Venstre sender bløde bolde til hinanden, og der er lagt op til, at der skal laves en finanslovsaftale her. Konflikten er fuldstændig forsvundet; Dansk Folkeparti lader til at være gået ind i regeringens måde at tænke på de her ting på. Derfor må jeg direkte spørge: Vil DF fortsætte underfinansieringen af de velfærdsmkostninger, der er, når der bliver flere ældre og flere børn? Vil den finanslovsaftale, som man givetvis kommer til at indgå, indebære, at man hjælper kommunerne med de omkostninger, de får, eller vil man ikke følge med og ikke betale, f.eks. for at der bliver flere ældre?

Kl. 10:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:53

René Christensen (DF):

Jeg vil bare sige, at Dansk Folkeparti er rigtig glade for de finanslove, vi har lavet sammen med tidligere regeringer, både Venstre-regeringen og den nuværende regering. Hvorfor er vi så det? Vi kom fra en periode med en socialdemokratisk ledet regering, hvor der var minusvækst. Der var færre penge ude i det offentlige. Vi er rigtig glade for, at vi har ændret det.

Så er det rigtigt, at vi ikke er kommet op på 0,8 pct. i dag – heldigvis, fordi udgifterne særlig til ikkevestlige indvandrere er faldet. De er faldet, så der nu skal være et træk på 0,65 pct., og det er det, der er behov for. Det er vi sådan set glade for. Vi er glade for, at vi har flyttet os fra, at vi kom fra en periode, hvor man skar og skar og kommunerne derude skreg, til vi nu bl.a. ret hurtigt har kunnet få en værdighedsmilliard igen, så der er kommet 1.000 mio. kr. mere om året øremærket til ældreområdet ud til kommunerne.

Men det, der foruroliger mig allermest nu, er, at det til næste år kommer over blokken. Jeg har i dag fået at vide, at man f.eks. i Odense Kommune siger, at fordi det kommer over blokken, er der ikke behov for at bruge alle pengene på ældreområdet. De har simpelt hen for mange penge på ældreområdet i Odense Kommune, så derfor tager de nogle penge fra værdighedsmilliarden: 3,5 mio. kr. vil de tage fra det, der hedder en værdig død, altså at man kommer godt herfra, og bruge på noget andet, fordi det ikke kommer over blokken. Det foruroliger mig, at kommunerne går og siger, at de simpelt hen har for mange penge på ældreområdet, for det har de ikke.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Jesper Petersen.

Kl. 10:55

Jesper Petersen (S):

Jeg synes, det er udenomssnak. Det er meget velafpasset til den tid, der er til at komme med det, men det er altså 1 minuts udenomssnak, hvor der jo ikke bliver svaret på det spørgsmål, jeg stiller: Er Dansk Folkeparti med på at indgå en finanslovsaftale med regeringen, som jo ikke bekymrer sig om, at der er behov for flere penge, når der også bliver flere ældre? Det, regeringen lægger op til i sin økonomiske politik, er jo, at hver gang der bliver to ældre mere på over 70 år, vil man kun sætte penge af til lidt mere end den ene, faktisk. Det synes vi ikke er en god måde at gøre det på.

Hele den her diskussion bliver jo helt afkoblet fra, hvad der foregår ude i den kommunale virkelighed. Herinde kan man godt snakke om værdighedsmilliarder og alt muligt andet, men det, man er i gang med derude i de kommunale budgetter, er typisk at lave nye spare-runder. For at undgå det, for at sørge for, at der er en ordentlig finansiering, når der bliver f.eks. flere ældre – og også flere børn i daginstitutionerne – så må vi bare have et klart svar fra Dansk Folkeparti: Er man med på igen at bruge pengene på at lette skatten i stedet for at følge med og betale mere til kommunerne, når de får større omkostninger til ældre og børn?

Kl. 10:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:56

René Christensen (DF):

Det er en sådan lidt ærgerlig diskussion, for for det første ligger der faktisk ikke ret mange skattelettelser i den her finanslov. Det må man bare erkende: Det gør der ikke. Så det er jo ikke det, der er på tale her.

Så vil jeg også for det andet om det her med pengene sige: Jeg troede faktisk kun, det var Enhedslisten, der havde det der med krone til krone. Lad mig give et andet eksempel bare for at tegne sådan et billede af, hvor tåbelig en diskussion er: Hvis jeg derhjemme har en varmeudgift på 20.000 kr., så vil jeg isolere mit hus, så jeg til næste år kun har en varmeudgift på 16.000 kr. Er der så blevet meget, meget koldere i mit hus? Det er der ikke. Jeg har foretaget en investering, og derfor er min udgift faldet, og jeg har faktisk fået et bedre indeklima.

Altså, det er sådan, det er. Det handler ikke kun om at bruge penge. Jeg anerkender ikke, at hver gang vi bliver en borger mere, koster det nøjagtig det samme i dag, som det kostede for 5 år siden. Prøv engang at høre her: Ude i kommunerne er de også superdygtige til at finde på nye løsninger. De er superdygtige til at give en god ældrepleje. De er superdygtige til at finde ud af at gøre det bedre. De bliver også bedre til at ordne de grønne områder og alt muligt andet. Det koster mindre, og så kan de også lave omprioriteringer, tage no-

get fra det grønne område og flytte det over til ældreområdet, og det er jo rigtig godt. Men der bliver ikke minusvækst i nogen af de finanslove, som Dansk Folkeparti har været med til at lave, og det kommer heller ikke til at ske fremover.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så går vi videre i rækken af spillere. Det er hr. Morten Bødskov, Socialdemokratiet.

Kl. 10:57

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Jeg synes på ingen måde, at ordføreren svarede på hr. Jesper Petersens spørgsmål. Derfor vil jeg bare stille det meget enkle spørgsmål: Vil den finanslovsaftale, som Dansk Folkeparti jo helt åbenlyst allerede er skibet ind i, og som de laver med regeringen, betyde, at økonomien i den offentlige sektor, økonomien til den fælles velfærd om man vil, er stor nok til at indfri det demografiske træk, der vil være, fordi der kommer flere børn og flere ældre, og fordi der er flere, der skal behandles med en ny medicin på vores hospitaler?

Kl. 10:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 10:58

René Christensen (DF):

Jeg er sådan set glad for spørgsmålet. For det første kan man sige, at det, der ligger i oplægget fra regeringen, er vi sådan set også glade for. Der lægger man op til en offentlig vækst på 0,4 pct. Det er sådan set positivt, når man tænker på, at alle regeringspartierne sådan set gik til valg på enten nulvækst eller minusvækst. Man skal også huske, det nok ikke ender på de 0,4 pct., når Dansk Folkeparti har været inde i lokalet. Vi ønsker faktisk nogle løft på velfærdsområderne, og særlig på ældreområdet ønsker vi et løft.

Men jeg vil for det andet også gerne sige, når man nu spørger til skoleområdet, at jeg før nævnte tallet på de 35.000 unge under 25 år, der er visiteret til en fgu. Der er altså 35.000 unge, som ikke har fået et grundlag, så de kunne gå i gang med en uddannelse efter enten 9. eller 10. klasse. Det betyder da, at der er behov for noget ude i kommunerne. Så ja, vi ønsker sådan set, at der kommer flere penge til velfærd, men vi ønsker sådan set også, at der nogle steder kommer færre penge. Det er bl.a. til ikkevestlig indvandring.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Morten Bødskov.

Kl. 10:59

Morten Bødskov (S):

Hr. Jesper Petersen havde mulighed for at stille to spørgsmål. Nu har jeg så stillet et spørgsmål, og ordføreren bliver ved med at svare udenom. Det kan være, at der kommer en socialdemokrat eller en anden, der kan følge op, for det er faktisk et ret centralt spørgsmål. Det er jo ikke, fordi Dansk Folkeparti har holdt sig tilbage med at give løfter på velfærdsområderne. Det nikker ordføreren vel også til her. Derfor er det jo bare, og det er i sig selv en afsløring, et ganske simpelt spørgsmål. Det er jo ikke så svært. Hvis man gerne vil undgå de besparelser, som regionerne er ved at gennemføre nu, fordi den økonomi, som Dansk Folkeparti har lagt til grund for den forrige finanslov og økonomiaftalerne, ikke er tilstrækkelig, skal man sikre, at der er penge til, at regionerne og kommunerne og det offentlige og staten samlet set kan holde sig inden for det og kan svare enhver sit. Og hvordan gør man det? Det gør man ved at sikre, at der er de pen-

ge, der skal bruges, til det demografiske træk, som det hedder, altså til flere ældre, flere plejekrævende ældre, flere børn i skolerne, nye krav til undervisningen, bedre behandling på sygehusene og nye og dyrere medicintyper.

Det har vi diskuteret i mange år herinde. Diskussionen er ikke ukendt. Så ordføreren behøver ikke at svare udenom nu for fjerde gang. Derfor er spørgsmålet bare: Når glasdøren lukker ovre i Finansministeriet, og når hr. René Christensen står uden for glasdøren med en finanslovsaftale under armen, som alle ved kommer, vil man så kunne slå op i den og se, at Dansk Folkeparti har sikret, at den offentlige økonomi er sådan, at den vil kunne håndtere det demografiske træk med flere ældre og flere børn og flere syge? Ja eller nej?

Kl. 11:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:01

René Christensen (DF):

Alle snakker om det demografiske træk, men man glemmer bare lidt, at det handler om de ældre. Det demografiske træk handler om det udgiftstræk, der er. Det tror jeg også at ordføreren godt ved. Derfor er der jo flere ting i det. Der er simpelt hen nogle af tingene, som ligger i det demografiske træk, som vi ikke ønsker at finansiere. Vi ønsker faktisk ikke at finansiere yderligere udgifter til ikkevestlig indvandring. Prøv lige at høre en gang: Vi bruger 36 mia. kr. om året på ikkevestlige indvandring. Hvis vi kan bringe det ned med bare 10 pct. over en kort årrække, har vi jo 3,6 mia. kr. om året, som vi kan bruge på noget andet. Hvad vil der så ske? Skal vi så have et demografisk træk på 6,5? Nej, så vil det være mindre. Har vi så skåret i velfærden? Nej, vi har skåret i udgiften. Altså, det er en mærkelig diskussion at gå efter tallet.

Så er det rigtigt, når der bliver sagt: I har jo selv gået efter tallet. Det er fuldstændig rigtigt, at Dansk Folkeparti også har sagt, at det er vigtigt for os, at der er plads til det. Det er selvfølgelig også, fordi man kom fra en situation med en minusvækst – at der altså var en minusvækst – samtidig med at vi sådan set var et af de få partier i Folketinget, som sagde, at der faktisk var plads til en lille moderat stigning i det offentlige forbrug. Og jeg kan love, at der kommer en stigning i det offentlige forbrug i forhold til det udspil, der er kommet, og den vil også være større end i det udspil, der er kommet.

Kl. 11:02

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så har hr. Joachim B. Olsen meldt sig som ordfører for Liberal Alliance. Og hr. Finn Sørensen må godt gå over og gøre sig klar.

Kl. 11:02

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Nu har hr. René Christensen fået, tror jeg, 3-4 spørgsmål i træk om det demografiske træk, og det er jo noget, der bliver sådan fortolket helt religiøst. Men alle de ordførere, der har stået og skudt på hr. René Christensen, har overhovedet ikke forstået, hvad det demografiske træk er. For de misbruger det jo.

Det er jo et udtryk, der kommer fra Finansministeriet. Og hvad skriver Finansministeriet selv om det demografiske træk? De skriver: Beregning af det demografiske træk er af mekanisk karakter og skal fortolkes varsomt. I beregning tages der ikke højde for, at omkostningen ved en ekstra bruger kan adskille sig fra den gennemsnitlige omkostning pr. bruger.

Men det er jo præcis det, som alle de, der skyder på hr. René Christensen, ikke gør. De siger, at sidste bruger koster lige så meget som den gennemsnitlige bruger. Og dermed bruger de udtrykket forkert. Hele deres argumentation er bygget op på, at hvis det offentlige forbrug ikke følger det demografiske træk, bliver det pr. automatik

dårligere. Og det er jo ikke rigtigt. Det er en fejlfortolkning af det, Finansministeriet siger. Hele venstrefløjens argumentation er usaglig og hænger ikke sammen.

Kl. 11:03

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Jeg hørte ikke rigtig noget spørgsmål til hr. René Christensen. Det var vist bare en kommentar fra Liberal Alliance, så vi går videre til den næste ordfører, hr. Finn Sørensen. (*Uro i salen*). Nej, jeg hørte ikke noget spørgsmål. Hr. René Christensen må gerne kommentere, men der skal altså være et spørgsmål. Det er vi nødt til at holde fast i. Ordføreren.

Kl. 11:04

René Christensen (DF):

Jamen jeg hørte faktisk et spørgsmål. Jeg opfattede det lidt som et spørgsmål om, om jeg er enig i den fortolkning. Og det er jeg sådan set. Og at det er rigtigt, kan man jo sådan set se derude.

Altså, hvis vi bare går få år tilbage og kigger på, hvad det kostede at lave en hofteoperation, og hvor lang tid det tog at udføre genoptræning osv. osv., og sammenligner med i dag, så må man jo sige, at vi laver nogle rigtig dårlige hofteoperationer. Der er åbenbart ikke nogen, der bliver raske, for operationerne koster kun en tredjedel af, hvad de kostede førhen. Altså må patienterne være dårligere behandlet. Men det er de ikke; de er faktisk bedre behandlet, men til en tredjedel af prisen. Og det er da interessant.

Dansk Folkeparti siger ikke, at der ikke er behov for penge. Der er behov for penge, men hvorfor bruger vi dog ikke kræfterne på at diskutere, hvad vi så skal bruge pengene på, i stedet for bare at diskutere pengene? Det giver ikke noget indhold for den enkelte.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Jeg vil høre, om hr. Joachim B. Olsen har yderligere spørgsmål. Nej? Så er det hr. Finn Sørensen, Enhedslisten.

Kl. 11:04

Finn Sørensen (EL):

Tak. Jeg kan forstå på ordføreren, at Dansk Folkeparti gerne vil belønne dem, der kan holde til at arbejde længere og til at arbejde indtil den stadig højere pensionsalder, som Dansk Folkeparti også er med til at bakke op om. Men hvad med alle dem, der ikke kan det? Hvad skal de mennesker leve af? – som pensionskasserne har påpeget. Det skylder Dansk Folkeparti et svar på.

Jeg vil gerne lige minde ordføreren om en udtalelse, som hans partiformand kom med den 22. maj 2017: Man skal huske på, at når man hæver pensionsalderen ved lov, så gør man det for alle. Så gør man det også for mange af dem, der er nedslidte, og som faktisk har brug for en pensionsalder, så de kan komme væk fra arbejdsmarkedet. Citat slut.

Det er jo så rigtigt og sandt, som det er sagt. Det er jo derfor, det er så bunduretfærdigt at hæve pensionsalderen, i takt med at den gennemsnitlige levealder stiger. Hvis man skal tage konsekvensen af det, skal Dansk Folkeparti opgive det forlig, de er med i. Og mit spørgsmål er: Vil Dansk Folkeparti gøre det?

Kl. 11:05

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så må fru Astrid Krag godt gå op og gøre sig klar. Og så er det ordføreren.

Kl. 11:06

René Christensen (DF):

Nej. Det ønsker vi ikke at opgive. Men jeg vil også gerne svare på det. Altså, det er mærkeligt, at nogen mener, det er sådan en straf at

gå på arbejde. Det er det altså ikke. Jeg møder altså masser af seniorer, som faktisk gerne vil forblive på arbejdsmarkedet. Og det forslag, vi har, handler ikke om, at man skal arbejde længere i sit arbejdsliv; det handler faktisk om, at man kan arbejde længere – altså efter pensionsalderen.

Det er jo faktisk sådan, at vi kan se, at der er en del, som når pensionsalderen, der har opsat pension, men der er også nogle, som jo har færre timer, hvor det simpelt hen ikke kan betale sig at opsætte pensionen. Der har vi nogle modregningsregler, som gør, at de ikke kan blive på arbejdsmarkedet. I dag er det sådan, at man kan tjene 60.000 kr. uden modregning. Men når man tjener mere end 60.000 kr. årligt, sker der modregning, og det vil sige, at så kan det jo ikke betale sig at gå på arbejde for pensionisterne. Altså, det koster dem simpelt hen penge at gå på arbejde.

Derfor siger vi: Jamen hvis der er nogle, der vil og kan – og det er ikke de nedslidte; det er jeg helt enig i – så vil vi gerne give dem en mulighed for, at de kan bidrage på arbejdsmarkedet. Det giver et arbejdsudbud, og jeg er også helt sikker på, at det giver livsglæde for dem, som kan benytte sig af det.

Kl. 11:06

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Finn Sørensen.

Kl. 11:06

Finn Sørensen (EL):

Hør nu her! Jeg spurgte: Hvad med alle de mennesker, der ikke kan holde til at arbejde til en fjern pensionsalder? Faktum er jo, at Dansk Folkeparti har bundet sig til, at i 2020 stemmer man for en forhøjelse af pensionsalderen til 69 år, man har viklet sig ind i et forlig, der betyder, at nyfødte i dag først kan gå på pension, når de er 77 år. Hvad med alle de mennesker, der ikke kan holde til at arbejde så længe? Hvad er Dansk Folkepartis svar til dem? Det var det, jeg spurgte om. Det eneste, man kan sige, er: Vi står fast på forliget, uanset konsekvenserne for de mange, mange tusinde mennesker. Det er jo en voksende gruppe af mennesker. Jo højere pensionsalderen bliver, jo flere vil der være, der ikke kan holde til at arbejde så længe. Hvad skal de mennesker leve af?

Kl. 11:07

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:07

René Christensen (DF):

For det første synes jeg, det er interessant, at Enhedslisten allerede nu ved, hvad gennemsnitslevealderen er om cirka 70 år. Det er sådan set meget godt skuldret, at man allerede har regnet sig frem til det. Den kugle vil vi gerne låne indimellem i Dansk Folkeparti, så vi kan kigge 70 år ud i fremtiden. En anden del af det er, at vi sådan set ikke forventer, at alle kan arbejde, til de går på pension. Det kan alle sådan set heller ikke i dag, og det er derfor, vi har en førtidspension, det er derfor, vi har fleksjob, det er derfor, vi har andre muligheder for dem, som har et arbejdsliv, men som bliver nedslidte, og så kan de ikke fortsætte på arbejde frem til deres pensionsalder. De regler er jo ikke sat ud af kraft, fordi pensionsalderen stiger med et halvt år. Det er de ikke, de er ikke sat ud af kraft. Det sikkerhedsnet har vi stadig væk i vores velfærdssamfund.

Lad mig så bare sige, at det er rigtigt, at den tidligere socialdemokratiske ledede regering udhulede noget formen for at komme på førtidspension, for det er blevet ret så svært. Det samme gælder for den sags skyld det at få et fleksjob. Det er så lykkedes lidt nu, men det er jo fleksjob, der er nede i nogle få timer om ugen, der er stigning på, og det tror jeg faktisk ikke samfundet og heller ikke den enkelte altid har glæde af.

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til Finn Sørensen. Så er det fru Astrid Krag, Socialdemokratiet, og så må hr. Christian Juhl godt gøre sig klar.

Kl. 11:08

Astrid Krag (S):

Jamen jeg vil egentlig starte med at takke Dansk Folkeparti for et utrolig godt samarbejde på ældreområdet. Vi har fået sat nogle vigtige ting på dagsordenen sammen. Nogle gange har vi måttet samle et flertal uden om regeringen, og det har vi gjort, når det var nødvendigt. Det betyder jo, at der er sket nogle rigtig fornuftige ting i forhold til det her med muligheden for flere timer og hele diskussionen om rekruttering. Så tak for det samarbejde, det har klart betydet meget.

Jeg må så sige, når jeg lytter til den her diskussion om demografiske træk, at det blev en lidt gakket diskussion, for når man i modellen tager højde for dyrere behandlinger og ny medicin, der er udviklet, så tager man i modellen selvfølgelig også højde for, at en hofteoperation kan gøres smartere og billigere, for ellers ville det jo være en fuldstændig afsindig, vanvittig model. Og det er jo altså heller ikke en model, som Dansk Folkeparti har haft så meget imod hidtil. Vi skal bare tilbage til sommergruppemødet hos Dansk Folkeparti i 2016, hvor Kristian Thulesen Dahl var meget konkret, i forhold til at det altså var pejlemærket for, hvad der skulle ske af vækst i den offentlige sektor frem til 2025. Så et eller andet er der jo sket i mellemtiden.

Jeg gider sådan set ikke kaste mig ind i den taldiskussion, det har flere været i gang med, og det tror jeg ikke at der er nogen der er blevet meget klogere af. Så jeg vil bare høre Dansk Folkepartis ordfører, om han anerkender det, som vi ved fra sosu'erne, og det, som vi ved fra pædagogerne, nemlig at de oplever, at de har fået færre kolleger inden for de seneste 3 år, at der er kommet færre kolleger på plejehjemmet, og at der er kommet færre kolleger i børnehaven.

Kl. 11:10

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Ordføreren.

Kl. 11:10

René Christensen (DF):

Ja, det anerkender vi da, og derfor er der også behov for et løft. Men der er også behov for at se på, hvad det er for nogle arbejdsvilkår, de her mennesker har, og det var også det, jeg sagde i min ordførertale. Udfordringen er – særlig på sosu-området, ikke så meget på pædagogområdet – at rigtig mange kommuner, fordi det er nemt, ikke har fuldtidsstillinger slået op i forhold til sosu'erne. Det gør jo, at det bliver job, som sådan set er attraktive nok – jeg tror, at rigtig mange af dem, som uddanner sig til det her, rigtig gerne vil det – men man har bare svært ved at leve af det, fordi man har så få timer. Og derfor er jeg glad for, at regeringen endnu en gang sætter penge af til, at vi skal arbejde med, hvordan vi får øget den her rekruttering.

Vi gjorde det også i forbindelse med sidste års finanslov, men vi har ikke fået det løst. Jeg har heller ikke alle svarene på, hvad det er for en model, man skal lave, for selvfølgelig er der nogle tider på døgnat, hvor det er mere vigtigt. Men jeg tror, at en del af det er økonomi. Der er blevet sparet ude i kommunerne. Det kan også under mig – og jeg hører det fra flere sider nu – at fordi værdighedsmilliarden overgår til bloktilskuddet, begynder man at spare på ældreområdet. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt, at kommunerne går ind og sparer på det område, når de siger, at de har for få penge.

Så bliver vi jo nødt til at bruge mere – hvad skal man sige – håndfaste måder at styre kommunernes økonomi på, og det er ærgerligt i forhold til det kommunale selvstyre. Men det er måske vejen

frem, altså at når vi sætter penge af, nøjes vi ikke med at låse dem i en kort årrække; så må vi låse dem, måske endda for bestandig. Men det er ærgerligt, hvis det er der, vi skal hen. Der mangler penge ude i kommunerne, men der sker også mærkelige prioriteringer i kommunerne. Jeg sidder selv i én.

Kl. 11:11

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Astrid Krag.

Kl. 11:11

Astrid Krag (S):

Jeg håber da ikke, ordføreren selv føler, at han står bag mærkelige prioriteringer. (*René Christensen* (DF): Nej, det gør jeg ikke). Men jeg er glad for, at vi har fået slået fast, at det er rigtigt, at der er færre kolleger på plejehjemmene, og at der er færre kolleger i børnehaverne, at det ikke noget, man sådan bare går og føler, men at det er rigtigt.

Så siger Dansk Folkepartis ordfører: Hvad for en metode skal vi så bruge? Ja, man skal i hvert fald ikke bruge en metode, hvor man år for år grundlæggende underfinansierer velfærden, som man har gjort, og det vil jeg gerne bede Dansk Folkepartis ordfører fortælle mig om han er enig i. Det kunne en artikel i Jyllands-Posten vise, nemlig at de grundlæggende offentlige udgifter samlet set er blevet underfinansieret med 4,4 mia. kr. over de sidste 3 år, og så sker der jo det, som ordføreren beskriver.

Jeg kan høre ordføreren endnu mere ked af det, for jeg har også set, hvad der sker i en kommune med de 500 mio. kr., der er blevet afsat til øgede normeringer: Der er en medarbejder, der får lov til at komme op i tid, men det står eksplicit i den aftale, at hun lige præcis ryger ned i tid igen, når den pulje udløber. Derfor er det jo ikke en måde at gøre det på, som Dansk Folkeparti har været med til ved nogle finanslove. Vi hilser de penge, der er blevet løftet ind på ældreområdet, velkommen, men virkeligheden er jo, at når man år for år underfinansierer vores velfærd, kommer sådan noget til at ske, og det er håbløst og forfærdeligt, mest for de ældre, men også for de medarbejdere, der skal leve med det.

Derfor vil jeg bare spørge Dansk Folkepartis ordfører, om det alligevel ikke giver meget god mening at sørge for, at den grundlæggende finansiering til vores velfærd er der, og om Dansk Folkepartis ordfører anerkender det regnestykke, der viser, at der er sket en underfinansiering på samlet, ja, næsten 4,5 mia. kr. i de sidste 3 år.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:13

René Christensen (DF):

Velfærd er blevet sådan et ord, vi bare siger, ligesom demografisk træk. Man siger »demografisk træk«, og så tror man, alle ved, hvad det betyder, og vi tænker hver vores, når vi siger det. Jeg vil gerne sige, at når vi siger »velfærd« i Dansk Folkeparti, tænker vi på kernevelfærd. Og hvad er så kernevelfærd? Det er også bare et ord, man slynger om sig med. Det er bl.a. ældreområdet, det er børn og ungeområdet, og det er undervisningsområdet. Det er de tre områder, som vi kalder kernevelfærd.

Så ligger der en masse rundtom, hvor vi faktisk godt synes der kan ske nogle rationaliseringer. Jeg vil gerne bare tage ét sådant eksempel – og så er der nogle, der kan blive sure, fordi de har en interesse for det: Hvordan kan det være, at det pludselig er blevet en kommunal opgave i langt de fleste kommuner at drive et superligastadion? Er det kernevelfærd at drive et superligastadion? Altså, det prioriterer man jo ude i kommunerne, og man kunne godt diskutere,

om det er kernevelfærd at drive et superligastadion. Det vil vi gerne diskutere med kommunerne om de egentlig synes det er.

Kl. 11:13

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Og så går vi til Christian Juhl, Enhedslisten, og jeg skal lige sige, at det er den sidste spørger, vi når, før tiden er overskredet.

Kl. 11:14

Christian Juhl (EL):

Så må vi hellere gøre det godt og grundigt.

Sidste år lovede ordføreren mig, at han nok skulle forberede sig bedre i år, fordi han ikke rigtig kunne finde ud af det med Arbejdstilsynet og forebyggende arbejde. Så jeg vil prøve igen. Hvert år rammes 60.000 mennesker af en arbejdsskade. 2.000 af dem dør på et eller andet tidspunkt af den arbejdsskade, erhvervssygdom eller ulykke. Det er et ufatteligt højt tal. Alligevel er Dansk Folkeparti med til at skære på noget af det vigtigste, vi har, nemlig Arbejdstilsynet. I skar i 2016 30 stillinger, i skar i 2017 41 stillinger, i år skåret mindst 14 stillinger, og næste år vil I skære 25 stillinger. Jeg synes, at investeringen i Arbejdstilsynet og forebyggende arbejde er en investering i at få nedbragt antallet af skadede mennesker og dermed nedbragt beløbet, som de koster. Det er et meget, meget stort beløb, skulle jeg hilse og sige fra beskæftigelsesministeren.

Hvorfor bliver I ved med at køre den her kurs i stedet for at være med til at rette op på det og så få lavet noget ordentligt forebyggende arbejde, så vi ikke skal have så mange skadede mennesker? 60.000 danskere – hvert år!

Kl. 11:15

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:15

René Christensen (DF):

I Dansk Folkeparti anerkender vi fuldt ud, at det her er et vigtigt område. Det er vigtigt at have et godt arbejdsmiljø for alle. Også selv om man måske ikke er dansk statsborger, men kommer udefra, er det vigtigt, at vi også har en kontrol, som kommer ud og kigger efter, om man har ordentlige arbejdsvilkår, ikke kun lønvilkår, men også arbejdsvilkår, at sikkerheden altså er i orden ude på arbejdspladserne. Derfor har vi faktisk også været med til at sikre penge til, at man skulle have et godt arbejdsmiljø.

Det, der nok er problemet, og det er nok det, som ordføreren tager udgangspunkt i, er, at vi havde – og nu kan jeg faktisk ikke huske hvornår – 2 år, hvor man havde et meget højt niveau, og hvor man satte ekstra penge af. Og når man så har et højt niveau i en årrække, kommer man ned igen. Altså når de penge er væk, så kommer man jo ned igen. Så er det rigtigt, at vi så havde et år, hvor man var væsentlig længere nede, end man var før den ekstrabevilling, og det fulgte Dansk Folkeparti sammen med regeringen jo op, for at vi skulle have et godt arbejdsmiljø.

Kl. 11:16

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 11:16

Christian Juhl (EL):

Tak. Det er der vist ikke ret mange, der forstår at der har været en gang. Dem, der kan forstå noget, er de mennesker, der kommer galt af sted i dag, og der er 110 mennesker mindre næste år, der kan passe på dem og kontrollere de dårlige arbejdsforhold. Det har du, undskyld, det har Dansk Folkeparti været med til. Jeg vil gerne citere ordførerens yndlingsminister, hr. Troels Lund Poulsen. Han sagde i

2007: Med de tal, vi ser i dag, kan jeg konstatere, at arbejdsmiljøindsatsen har slået fejl, at indsatsen simpelt hen ikke virker efter hensigten.

Er det ikke på tide at investere i forebyggende arbejde og spare nogle af de 80 milliarder, som man mener det koster samfundet og virksomhederne? 80 milliarder om året koster det her. Er det ikke på tide, at vi snart skal have en investering i det forebyggende arbejde i stedet for bare at høvle det ned og få det helt ned under gulybrædderne?

Kl. 11:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:17

René Christensen (DF):

Jeg er faktisk enig – jeg er faktisk enig i, at det her er vigtigt. Men igen mener jeg, at den tidligere diskussion har været, at vi nu faktisk har brugt rigtig mange penge på det, og alligevel har vi set, at der har været de her mange ulykker. Jeg siger ikke, der skal færre penge til, der skal nok også flere penge til, det er jeg sådan set enig i. Men vi må også kigge på, hvad det er for et kontroltryk, vi har liggende derude. Hvad er det for en måde, som vi kontrollerer på? Nu skal vi i gang med de ret store infrastrukturprojekter, både Femern, Storstrømsbro og andet, og der kan det også undre, hvis man sidder og kigger, at der så faktisk på det område også bliver skåret ned i forslaget, og det er da nogle af de ting, som vi selvfølgelig også har med til finanslovsforhandlingerne.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Det var slut på spørgsmål. Vi går over til den næste ordfører. Det er hr. Jacob Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Tak for det. Der var engang et land, hvor mange i befolkningen var arbejdsløse, hvor syge stod på venteliste i stedet for at blive behandlet, hvor skatter og afgifter var tårnhøje, men det til trods måtte flere ældre og udsatte grupper kigge langt efter en rimelig hjælp fra fællesskabet. Sådan er det heldigvis ikke længere. Danmark er et dejligt land. Det er ikke et perfekt land, men det er et af de bedste, der findes i verden. For som H.C. Andersen skrev: I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg rod, derfra min verden går. Og når jeg skuer ud over verden og ser de udfordringer, som mange lande og befolkninger står over for, er det, som vi skal diskutere her i dag, jo nærmest i småtingsafdelingen. Det er detaljer. Men ikke desto mindre er det vigtige detaljer. Det handler om danskernes hverdag i lyst og nød. Det handler om vores børn, om syge, om ældre medborgere, om arbejdspladser, om at skabe muligheder for de dygtige og ihærdige, om tryghed, sikkerhed og nærhed for dem, der har hjælp behov.

Vi skal dog passe på med, at vi ikke laver en fjer om til fem høns, når vi prøver at gøre os til over for befolkningen med løfter om at gøre det bedre end vores politiske kollegaer. Vi skal være troværdige og realistiske om vores ønsker. Vi kan ikke forvente at møde en heks på vejen, der giver os mulighed for at kravle ned i et hult træ og dernede finde kister fyldt med guldmønter samt hunde med øjne så store som tekopper. Pengene skal tjenes, før de kan bruges. Et fokusområde for regeringens finanslovsudspil er derfor også fortsat at tilpasse og forbedre betingelserne for at investere og skabe arbejdspladser i Danmark. Lavere afgifter på udvalgte områder, mindre bureaukrati og en prioritering af Disruptionrådets arbejde med bl.a. uddannelser er skridt i den retning. At skabe grobund for investeringer

og skabelse af arbejdspladser samt at sikre en velkvalificeret arbejdsstyrke, der er omstillingsparat i en tid, hvor ændringerne går stadig hurtigere, det kan ikke overvurderes som fokusområde.

For vi skal have råd til at passe godt på hinanden, både børn og ældre samt alle dem med ondt i krop og sjæl. Jeg er derfor også glad for, at regeringens udspil netop har et massivt fokus på de her områder. At sikre børn en god start på tilværelsen er noget af det bedste, man kan gøre for barnets senere tilværelse. I Danmark må det aldrig blive som i »Den lille pige med svovlstikkerne«, hvor hun fattig og forkommen bliver overladt til nattens kulde, uden at der er nogen, der tager sig af hende. I Danmark er vi et af de mest lige lande i verden rent økonomisk. Godt nok steg uligheden en smule under den tidligere S-ledede regering, men vi ligger stadig væk i top. Og med finanslovsudspillet tager regeringen syvmilestøvlerne på og sætter ekstra fokus på indsatsen for sårbare psykisk syge, foruden at vi igen øger de økonomiske ressourcer til det somatiske sundhedsområde. Det er et opspil til regeringens sundhedsudspil, der forventes at komme senere i efteråret. Her vil fokus også være på den nære sundhed som et naturligt næste skridt, nu hvor sygehusstrukturen – super-, akut- og specialsygehuse – er ved at tage form.

Ved regeringsskiftet i 2001 var sundhedsvæsenet om ikke en grim ælling, så i hvert fald langt fra den standard, som man med rette kunne forvente af et moderne velfærdssamfund. Patienterne stod på alenlange ventelister, ikke mindst med kritiske sygdomme, hvor tidsfaktoren er af afgørende betydning for overlevelseschancen. Kvaliteten af de udførte operationer var i mange tilfælde ikke noget at prale af, ja, nogle ville mene, at det var helt til Klods Hans. Jeg siger ikke, at sundhedsvæsenet i dag er blevet en smuk svane, men en massiv indsats i forhold til ressource tildelingen, rekrutteringen af fagpersonale, patientrettigheder med hurtig udredning og behandlingsret, muligheder for frit sygehusvalg og en strukturtilpasning, hvor der tilbydes specielbehandling af høj kvalitet, har gjort en kæmpe forskel.

Men på trods af, at der til tider er høj bølgegang og udfordringer med it-systemer og mangel på personale på udvalgte områder, ufleksible systemer, ja, så står vi som den standhaftige tinsoldat fast i båden. Vi lader os ikke skræmme af rotter i kloakken eller store fisk, der vil forsøge at hindre den fortsatte rejse mod et endnu bedre sundhedsvæsen med patienten i centrum.

Også regeringens prioritering af ældreområdet er en vigtig del af udspillet til næste års finanslov. Vi skal behandle vores ældre medborgere godt og værdigt og ikke som grantræet, der glædede sig til sin alderdom, hvor det blev pyntet og stod til stads i stuen for så efter jul at visne hen og blive smidt på møddingen. Et øget økonomisk råderum til de ældre, hjælp til kommunerne, så de kan rekruttere flere sosu-assistenten, og en indsats mod ældres ensomhed er blot nogle af elementerne i den prioritering.

Kl. 11:22

Sammenhængskraften i vores land er en styrke, både sammenhængskraften socialt og trafikalt. Med de afsatte midler til en forundersøgelse af Kattegatbroen tager vi også første, men vigtige skridt til at binde Danmark endnu bedre sammen. Tænk på, hvordan Storebæltsbroen har gjort landet mindre. I dag kan man vel næppe forestille sig dansk infrastruktur uden en Storebæltsbro. Noget tilsvarende tror jeg vil ske med en fast forbindelse over Kattegat. En ting er den sparede rejsetid og de nye muligheder, som det vil give, men en anden og måske endnu vigtigere ting er den større forståelse mellem landsdelene, vores lille land til trods, som en Kattegatbro vil kunne give, når endnu flere på endnu kortere tid vil kunne rejse igennem landet. For at rejse er som bekendt at leve.

Vi har allerede hørt mange kommentarer om regeringens udspil til finanslov – duer ikke, væk, lyder den klassiske oppositionskommentar. Men sådan havde det jo nok lydt, uanset hvad der var kommet af forslag. Men når man så afviser noget, må vi vel også kunne

forvente og måske oven i købet forlange, at man selv kommer med noget andet og noget bedre og ikke bare en død krage, en gammel træsko og en lomme fuld af pløre i et forsøg på at imponere prinsessen eller befolkningen i et valgår. Og det har vi endnu til gode at se, for ikke engang det største parti i Folketinget, der blandt mange andre partier gerne vil overtage statsministerposten, har brugt lejligheden til at lave et udspil, som vi kunne diskutere og forhandle. Jeg har godt noteret mig, at man i ly af natten er kommet frem med en brochure, men den er jo så klinisk rensset for tal – ikke dermed sagt, at tal er alt, men vi taler trods alt om et finanslovsudspil. Det er ikke seriøst.

Vi i Venstre og regeringen er ikke ømskindede, og vi ligger sådan set ikke på hverken 20 madrasser eller 20 ederdunsdyner for at undgå blå mærker. Vi tåler godt konstruktiv kritik og forventer da heller ikke, at det udspil, der nu er lagt frem, bliver vedtaget fuldstændig uændret. Men det kræver, at andre partier har noget konkret at byde ind med og mere end kritik bare for kritikken skyld.

Man kan sikkert finde mange forskellige løsningsforslag, men det her er regeringens, som vi i Venstre naturligvis kan støtte op omkring. For som finansministeren siger: Hvad fatter gør, er altid det rigtige. Og så kan jeg ikke lade være med at nævne, hvis det i øvrigt skulle have forbigået nogens opmærksomhed, at regeringen med finanslovsudspillet også har fokus på vores nationaldigter H.C. Andersen. Det er ikke kun med referencer i denne tale, men også med en om end beskedent økonomisk støtte til et H.C. Andersen-oplevelsescenter. Der er således en klar sammenhæng mellem ord og handling, og det er ganske vist!

Kl. 11:25

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Vi går over i spørgsmålsrækken, og den første, der får ordet, er hr. Dan Jørgensen, Socialdemokratiet.

Kl. 11:25

Dan Jørgensen (S):

Tak for det. Tak skæbne, en tour de force i H.C. Andersen-citater, kærlighedserklæringer til en stor digter, til sit land og til sin finansminister. Jeg kom til at tænke på et andet citat af H.C. Andersen: »Det er med kærlighed som med skildpadde: De fleste kender den kun forloren.« Og det, der kommer ud af munden på ordføreren, er ærlig talt ret forlorent, for sandheden er, at vi lever i et land, som nok er et af de bedste i verden at leve i. Den danske befolkning måles igen og igen som en af de lykkeligste i verden, men det går altså også den forkerte vej på en lang række parametre. F.eks. bliver flere og danskere utrygge, og noget af det, der gør dem utrygge, er, at de ikke tror, der vil være velfærd til dem i fremtiden. En af grundene til, at de har det sådan, er selvfølgelig, at de kan se, hvad der sker, de kan se på en regering, der skærer og skærer. Nu kommer man så med lidt øgede udgifter, ikke nok, men dog trods alt lidt, men det er jo en sølle trøst, når man har skåret massivt i de forgangne år. Hvad vil regeringen egentlig gøre fremover? Nu giver man lidt i år, men hvad med politikken fremover? Er det fortsat regeringens politik, at der ikke skal være en offentlig vækst, som er højere end 0,3 pct. om året?

Kl. 11:26

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:26

Jacob Jensen (V):

Jeg ved ikke, hvorfor hr. Dan Jørgensen er så negativ, men det er måske oppositionens rolle at være det. Når man kigger på, hvad der er sket de sidste år, ikke bare de sidste få, men de sidste mange år, vil man se, at vi har haft regeringsansvaret i 13 ud af 17 år. I den

periode er der tilført massive ressourcer til den fælles velfærd. Der var så lige et par år, 3 år cirka, hvor det gik den modsatte vej, og det var pudsigt nok under den S-ledede regering, hvor man netop skar i ressourcefordelingen, bl.a. til kommunerne og dermed den borgernære velfærd. Det er ikke tilfældet under vores regeringer.

Så er det rigtigt, at Socialdemokraterne tager udgangspunkt i det her demografiske træk, altså at der bliver flere ældre, der bliver flere børn osv., men det er og bliver en mekanisk tilgang til tingene, for en ting er, at vi har tilført yderligere ressourcer for at sikre, at der også er mulighed for at kunne udvikle velfærden, men nok så vigtig er den måde, som vi bruger pengene på: Hvad er det, der kommer ud af det, hvad er det for en produktivitet, vi får, har vi fundet ud af at arbejde klogere med vores medarbejdere? Ja, det har vi. Så ikke nok med, at der er blevet tilført flere ressourcer, en øget produktivitet har også været følgen. De to ting lagt sammen giver selvfølgelig nogle muligheder. Men jeg står ikke og siger, at landet er perfekt, for det er det ikke, da der er steder, vi skal gøre det endnu bedre, og det gælder de psykisk syge og sundhedsområdet og andre steder, absolut, og det er også derfor, vi netop prioriterer de områder i vores finanslovsudspil.

Kl. 11:27

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. Dan Jørgensen.

Kl. 11:27

Dan Jørgensen (S):

Nu lykkedes det ordføreren sådan set fuldstændig at undlade at svare på det spørgsmål, som egentlig var meget konkret. Det kan vel næppe stilles mere konkret: Er det fortsat regeringens politik, at der i de kommende år ikke skal være en offentlig vækst højere end 0,3? Det var egentlig bare det, jeg spurgte om. Så siger ordføreren så, at han ikke kan forstå, hvorfor jeg er så sur og negativ. Det er sådan set ikke mig, der er sur og negativ. Jeg er bekymret, men det er jeg jo, fordi der er rigtig mange danskere, der er bekymret. Det er ikke bare noget, de føler, det er noget, de kan mærke. Der er ikke den samme velfærd, som der burde være. Der er over 17 pct. af den danske befolkning, som grundlæggende er utrygge. I 2004 var det kun lidt over 2 pct. Så i alle de der år, ordføreren gerne vil prale med, hvor man har haft magten, er det gået den forkerte vej med trygheden for danskerne, og det er jo bl.a., fordi der ikke bliver sat nok penge af til at sikre en ordentlig velfærd, til at sikre ordentlig ældrepleje, til at sikre, at der er hænder nok derude i kommunerne. Derfor vil jeg spørge, om ikke bare vi kunne få ordføreren til at svare klart og tydeligt: Er det fortsat regeringens politik, at den offentlige vækst ikke skal være mere end 0,3 pct. om året?

Kl. 11:29

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:29

Jacob Jensen (V):

Men jeg vil sige til hr. Dan Jørgensen, at det simpelt hen ikke passer, når det bliver påstået, at vi har skåret ned i tildelingen af ressourcer til fælles velfærd. Det passer simpelt hen ikke. Der er blevet tildelt ressourcer. Men det er jo ikke det, jeg vil måles på, og det kan vi godt have en lang diskussion om. Jeg kan bare sige, at da hr. Dan Jørgensen sad i regering, gik det den modsatte vej. Vi har tildelt ressourcer, men det behøver jeg ikke at tage hverken æren for eller stå og juble over, for det er bare et faktum. Men det, jeg gerne vil måles på, er, hvad der så kommer ud af den tildeling af ressourcer, hvad det er, vi får ud af vores dygtige medarbejdere, hvad det er, vi får af strukturtilpasninger, som gør, at vi kan få afbureaukratiseret nogle områder, så vi kan få frigjort nogle hænder, så borgerne netop kan

mærke, at der bliver en bedre velfærd. Vi får halveret ventetiden til kræftbehandling, vi får øget overlevelsesraten, når man har haft kræftsygdom, vi har fået tilpasset på også ældreområdet, så man nu også i mange tilfælde kan få et måltid mad, vi har fået lavet nye scannere, vi har fået lægehelikopter. Det er alt sammen bare eksempler på, hvad det betyder at have en velfærd. Det er det, jeg vil måles på, og det er ikke, om tallet hedder 0,2 eller 0,3 eller 0,5 eller 1,2.

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er den næste spørger hr. René Christensen, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:30

René Christensen (DF):

Tak for det, formand. Og tak for ordførertalen. Det, jeg gerne vil spørge om, angår det, man hører fra regeringen og i særdeleshed fra Venstre, for man taler jo også meget om de her udfordringer, der er, i forhold til rekruttering af arbejdskraft. Derfor vil jeg da gerne spørge ordføreren om rekrutteringen, for en del af den ligger vel også i, at vi uddanner for få på særlig det erhvervsfaglige område. Derfor er det egentlige spørgsmål, om Venstre og ordføreren sådan deler den bekymring, der er, for, at så få kommer ind på erhvervsskolerne, og for er hvervsskolerne, som vi kan se er pressede?

Kl. 11:30

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:30

Jacob Jensen (V):

Ja, det gør jeg faktisk, jeg deler faktisk den bekymring. Det er også derfor, at jeg er rigtig glad for, at vi netop også i forbindelse med finansloven siger, at vi om kort tid også kommer med et erhvervsskoleudspil, og at vi vil lave en reform af det, som det ene element, for det er netop så vigtigt, at vi også i de kommende år har nok med faglært uddannede. Velkvalificeret arbejdskraft er nøglen til at have velfærd ikke bare til i år, men også til den næste generation; så det er bare om at få lavet en reform af det, så vi simpelt hen får det gjort mere attraktivt. Jeg skal dog lige sige, at vi endog har fået brudt kurven for den andel af dem, der går ud af 9.-10. klasse og søger ind på erhvervsskolerne, den kurve er faktisk for opadgående i de her år, og det er godt.

Udfordringen er så de ældre, kan man sige, og en stor del af grunden er vel, at vi har højkonjunktur, og det vil sige, at det i udgangspunktet er mere attraktivt at søge ind og tage nogle af de her ufraglærte jobs, og dermed har vi en lavere andel af den gruppe, der søger ind på erhvervsskolerne. Og det er jo en del af forklaringen på det lavere elevtal og det lave taxametertilskud og på, at man dermed også er presset økonomisk på erhvervsskolerne.

Men jeg deler fuldstændig hr. René Christensens bekymring, kan man sige, og derfor sætter vi også ind på det her område i den kommende tid.

Kl. 11:31

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Hr. René Christensen.

Kl. 11:31

René Christensen (DF):

Jamen jeg vil gerne kvittere for det svar, der kommer tilbage; vi vælger jo også at tage det op som en del af finanslovsforhandlingerne og venter ikke til bagefter.

Der er en anden ting, og det er omkring uddannelse, fordi uddannelse jo er vigtigt. Og igen må jeg sige, at jeg stadig væk kan blive

helt forskrækket over, at der er så mange, der er visiteret til fg. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren, der er repræsentant for et regeringsparti, Venstre, om adgangen til uddannelse, altså den geografiske placering, også er vigtig. Vi mener i hvert fald i Dansk Folkeparti, at det vil være uhensigtsmæssigt, hvis vi oplever, at der er uddannelser i provinsen, der lukker ned, for derved vil de unge jo få længere til uddannelsesstedet, og derved kan vi jo risikere – det kan vi ikke vide nu – at der er nogle unge, der vælger uddannelse fra.

Så spørgsmålet er egentlig, om man har den samme bekymring for, at de skal få længere til uddannelsesstedet, når vi ser på provinsen.

Kl. 11:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Jacob Jensen (V):

Jamen også det kan jeg bekræfte, forstået på den måde, at vi jo fra analyser og undersøgelser ved, at afstanden betyder noget. Jeg siger ikke hermed, at vi så skal have skoler i hver provinsby; det siger jeg ikke. Selvfølgelig skal der være folkeskoler og grundskoler, men også videregående uddannelser, men det, jeg siger, og det er egentlig også det, der allerede er lagt op til med den politik, vi har ført, er, at det at kunne udflytte nogle af de her uddannelsesmuligheder – ude i vores område har vi fået en ingeniøruddannelse til Kalundborg; bare for at nævne et eksempel, der er andre eksempler – selvfølgelig er en vej at gå, men der skal selvfølgelig stadig være kvalitet bag, men det er jeg sådan set også tryk ved, at der kan være.

Så det er klart, at geografi betyder noget, og det er jo det, der ligesom skal indgå i bl.a. erhvervsskolereformen, nemlig hvordan vi sikrer, at de unge, som er de områder, hvor vi har brug for arbejdskraften, men hvor der bare pr. definition er længere til uddannelsesinstitutionerne, får de muligheder, så vi får dem sat i uddannelse og dermed har fået en velkvalificeret arbejdsstyrke at bruge af senere.

Kl. 11:33

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 11:33

Rune Lund (EL):

Her i sommerferien, faktisk mere præcist den 22. juli, var finansministeren, som jo er partifælle til ordføreren, ude at sige i Jyllands-Posten, at nu havde Venstre ikke længere en ambition om nulvækst. Så er min interesse vakt, for hvordan skal det egentlig forstås? I det finanslovsforslag, der er fremsat her, kan vi se, at der er en vækst i det offentlige forbrug på 0,4 pct., og at det demografiske træk ligger på 0,6 pct., som jo lige akkurat er nok til at holde skindet på næsen. Og hvis den offentlige sektor ikke permanent skal sakke bagud, ikke bare skal stå stille, mens resten af samfundet udvikler sin velstand, så skal vi faktisk helt op på en vækst i det offentlige forbrug på 1,2 pct. frem mod 2025.

Men mit spørgsmål er: Hvordan skal det her med nulvækst egentlig forstås? For hvis der kun er en vækst på 0,4 pct. i den offentlige sektor, er der jo ikke bare tale om nulvækst pr. bruger, men faktisk om minusvækst pr. bruger, altså fordi man ikke er oppe på niveauet for det demografiske træk. Så hvordan skal nulvækst egentlig forstås? Er det i virkeligheden bare valgfæsk, altså noget, der skal lyde godt? Eller er det et røgslør, en camouflage for en nedskæringspolitik? Kan vi lige få nogle mere præcise definitioner her.

Kl. 11:35

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:35

Jacob Jensen (V):

Dyb respekt for hr. Rune Lunds indsigt i excelregneark og mekaniske beregningsmetoder – dyb respekt for det – men som jeg også tror andre har sagt før, bl.a. hr. René Christensen, handler det jo ikke om en en til en-forestilling, hvor udgiften for en ekstra ældre eller en ekstra i skolen er præcis den samme som gennemsnittet af alle de andre. Der er selvfølgelig nogle muligheder i, at skolen står der, at lyset skal tændes, at varmen skal være der, og at lærerne skal være der, uanset om der er 18 eller 19 elever i klassen. Det er et eksempel.

Når det så er sagt, tildeler vi jo netop noget og øger, som hr. Rune Lund jo rigtigt bemærker – og jeg håber, at han trods alt er glad for det – den offentlige sektors budget med 0,4 pct. Men det er bare et tal, i den forstand at tallet kunne have været et andet. Det kunne have været 0,6 eller 0,8, og så havde hr. Rune Lund måske været glad. Men hvad havde vi brugt den sidste del til? Havde vi brugt den til noget ekstra bureaukrati og administration; havde vi brugt den til udgifter på asylområdet; havde vi brugt den til ineffektive it-systemer, jamen så havde vi brugt pengene, og så havde det set fint ud i regnearket. Havde det været 0,6 pct., havde alt været godt, for så havde vi fyldt op i forhold til niveauet for det demografiske træk. Det er jeg fuldstændig ligeglad med. Jeg interesserer mig for, hvad der kommer ud af kvalitet og resultater til glæde for borgerne, og ikke for, hvad der står i et excelregneark. Undskyld, men sådan er det.

Kl. 11:36

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Rune Lund.

Kl. 11:36

Rune Lund (EL):

Jeg interesserer mig også for virkeligheden. Da vi holdt vores sommergruppemøde, holdt vi det på Hvidovre Hospital, hvor vi også fik indblik i hospitalets arbejde. Og en af de ting, vi fik at vide, var, hvordan man var blevet meget bedre til at lave hofteoperationer. For bare få år tilbage skulle man indlægges i mellem 10 og 14 dage for at få skiftet sin hofte. I dag kan det ske ambulant, og man kan få den første genoptræning, inden man bliver sendt hjem om eftermiddagen. Det er jo fantastisk.

Så ting kan jo gøres mere effektivt, men det kræver altså også, at der bliver tilført flere penge. Og når regeringen i sit finanslovsforslag ikke engang vil afsætte penge til det, der kan gøre, at velfærden lige akkurat kan holde skindet på næsen, er vi jo ikke ude i nulvækst; så er vi ude i minusvækst pr. bruger, for den enkelte patient.

Derfor passer det ikke, når finansministeren er ude at sige i Jyllands-Posten, at man ikke vil gå til valg på nulvækst; for det vil man jo. For man vil ikke engang give nok penge til, at velfærden kan holde skindet på næsen.

Kl. 11:37

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:37

Jacob Jensen (V):

Jamen hr. Rune Lund modsiger jo sig selv. Han siger jo, at ting kan gøres mere effektivt og giver et eksempel fra Hvidovre Hospital – det er et fantastisk eksempel, et af mange – hvor man i dag kan lave operationer med mindre indgreb over for patienten, og det er jo det vigtigste, og hvor prisen i øvrigt også er langt mindre. Og så siger han, at det kræver, at man tilfører penge. Altså, det går jo imod hinanden.

Pointen er jo netop, at den nye teknologi og de nye muligheder, den giver, bl.a. på sundhedsområdet og en lang række andre områ-

der, er med til at sikre, at den produktivitet, vi har i vores offentlige sektor, har været stigende. Og hvis den produktivitetsstigning fortsætter, jamen så var det med det demografiske træk, hvis man interesserer sig for den mekanisme, sådan set løst. Men det, at vi både kan producere mere, være mere effektive, og samtidig tilføre – i et beskedent omfang, synes jeg, men dog fornuftigt – yderligere ressourcer, er jo den kombination, som jeg ser som den relevante. Men igen vil jeg sige, at jeg ikke interesserer mig for excelregneark, men for, hvad der sker på Hvidovre Hospital og andre steder, hvor man leverer service af høj kvalitet til borgerne.

Kl. 11:38

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Så er det fru Josephine Fock, Alternativet.

Kl. 11:38

Josephine Fock (ALT):

Tak for det, og tak for talen. Det kommer nok ikke bag på ordføreren, at jeg gerne vil fokusere på den grønne omstilling. Jeg anerkender, at der er afsat 1 mia. kr. i finanslovsforslaget. Det er 250 mio. kr. om året. Det synes jeg jo ikke er nok. Det synes Alternativet jo ikke er nok.

Jeg vil godt henlede opmærksomheden på en artikel i Information den 31. august af Peter Birch Sørensen, som jo er vores klimavismand, som siger, at regeringens grønne milliard over 4 år ikke slår til, at der skal andre ting på bordet, at der også skal være regulativer til at regulere forureningen, at vi er nødt til at tage fat i landbruget, transporten osv. Det tænker jeg er sådan en artikel, der trods alt må få regeringen til at rynke brynene og tænke: Har vi nu gjort det godt nok? Så jeg vil gerne spørge ind til, om ordføreren kan uddybe, hvorfor man har nøjes med at afsætte 1 mia. kr. over 4 år, når vi nu for alvor bliver nødt til at tage fat på den grønne omstilling.

Kl. 11:39

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:39

Jacob Jensen (V):

Jeg vil trods alt gerne kvittere for rosen, og man kan sige, at det ud fra Alternativets synspunkt er et skridt i den rigtige retning. Det tror jeg også at andre vil anerkende. Jeg synes, det er en god, fin, stor og også realistisk ambition at have. Vi kommer så også, som det også vil være ordføreren bekendt, med et klimaudspil. Vi har jo her tidligere på sæsonen indgået en energiaftale, og det næste skridt er så klimadelen. Det bliver der så som bekendt sat midler af til i finansloven. Det at sige, at vi skal i gang med den grønne omstilling, synes jeg måske lige er at stramme den. Jeg synes faktisk, at vi har været i gang og er i gang med den grønne omstilling og har været det igennem mange år i Danmark. Vi har jo en førerposition. Det kan vi være stolte af. Vi kan både tjene penge på det – det er godt, og eksporten er stor på det her område – men vi kan også ved at lave den eksport hjælpe miljøet og klimaet rundtomkring i verden, hvor der rent faktisk er et kæmpe potentiale for at løfte det her. Så det, at vi både har en erhvervspolitik, der dyrker det her, og samtidig herhjemme – nu var jeg ved at sige, at vi sætter ekstra kul under det, men det er måske et forkert udtryk i den sammenhæng – sætter ekstra turbo på med den her ekstra milliard kroner, synes jeg sådan set er både ambitiøs og også realistisk.

Kl. 11:40

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Josephine Fock.

Kl. 11:40

Josephine Fock (ALT):

Der skal jo ikke herske tvivl om, at vi ikke synes, det er ambitiøst nok. Men det kommer nok heller ikke bag på ordføreren. Jeg synes jo, det er ærgerligt, når vi nu har alle muligheder for virkelig at komme ind i kampen og blive endnu bedre. Men lad mig spørge om noget andet.

Regeringen siger, at der skal være nuludledning i 2050. Vi ved jo, at fossilbiler cirka kører 15-20 år på vejene. Det betyder jo, at de sidste fossilbiler skal sælges i 2030, hvis vi skal nå regeringens eget mål. Derfor kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge ind til, hvorfor det så er, at regeringen ikke allerede nu begynder at forberede, at de sidste fossilbiler skal sælges i 2030, og sørger for at gøre det sådan, at markedet kan indrette sig efter det, ved at vi kan købe elbiler, og ved at det kan betale sig at købe elbiler. Hvorfor understøtter regeringen ikke salget af elbiler og gør markedet parat til det, det skal være indstillet på fremover?

Kl. 11:41

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:41

Jacob Jensen (V):

Nu skal jeg jo passe på med at gøre mig klog på teknikken. Det er der folk, der arbejder på energiområdet, der er langt stærkere til end jeg. Men jeg kan da bare sige, at vi, som fru Josephine Fock også nævnte før og kvitterede for, dog har en ambition og også sætter midler af på klimaområdet for at kunne fortsætte den grønne omstilling. Det er jo en modsætning til det parti, som fru Josephine Fock måske vil støtte som statsministerparti. Det er jeg lidt i tvivl om – nej, det vil hun ikke, for hun vil støtte sit eget parti. Socialdemokratiet har jo sagt nul om det her område i deres brochurer. Der synes jeg at det er vigtigt, at man dog trods alt kan sætte en ordentlig portion penge af. Man kan så forhandle om, hvordan den skal fordeles. Men lige præcis specifikt det om elbilmarkedet vil jeg overlade til fagkyndige at kommentere yderligere.

Kl. 11:42

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Og så er det hr. Martin Lidegaard, Det Radikale Venstre.

Kl. 11:42

Martin Lidegaard (RV):

Da regeringen i sin tid trådte til, havde man jo en gylden målsætning om at gennemføre reformer, der skulle bringe 55.000-60.000 flere i arbejde, og det har Dansk Folkeparti så sat en grundig stopper for. Og derfor kommer jeg nu med dagens gode tilbud til Venstre:

Vi i Det Radikale Venstre vil gerne være med til at invitere nye folk til Danmark – vi kunne starte med 5.000 – der fra dag et har et arbejde, leverer penge til statskassen, og som derfor kan være med til at skaffe den milliard, der betyder, at vi kan gøre noget for landets uddannelser, som Venstre desværre vil fortsætte med at skære på år efter år, selv om vi ved, det rammer allerhårdest uden for de store byer, i landdistrikterne; selv om vi ved, at der er noget, vi burde gøre, så er det at give vores unge en ordentlig start på livet. Det tror vi egentlig også at Venstre mener inderst inde, selv om vi ikke forstår, at man bliver ved med at gennemføre de her bevidstløse besparelser på uddannelsesområdet.

Men vi vil gerne komme med den her finansiering, og vi vil støtte regeringen i det, regeringen gerne selv vil, hvis vi kunne lave det kryds. Så skulle vi ikke tage at mødes om det over en kop kaffe?

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:43

ge danskere i den erhvervsaktive alder, der står uden for arbejdsmarkedet, med ind på arbejdsmarkedet. Det giver jo både et kæmpe socialt løft og også et økonomisk løft til fællesskabet. Det er der ingen tvivl om.

Kl. 11:43

Jacob Jensen (V):

Jeg vil sige tak til hr. Lidegaard. Jeg drikker altid gerne kaffe med hr. Martin Lidegaard. Det er som regel hyggeligt og også konstruktivt. Og det synes jeg sådan set også indlægget her er udtryk for, uanset nuancerne og spørgsmålet om, hvem der har skåret hvad, og hvem der har brugt penge hvornår.

Vi vil også rigtig gerne det her, og det er ikke nogen hemmelighed, at vi har arbejdet med det, og at der fra regeringens side vil komme et udspil til, hvordan vi kan tiltrække og rekruttere kvalificeret udenlandsk arbejdskraft, for det har vi brug for. Det tror jeg vi deler opfattelsen af. Det var i hvert fald sådan, jeg hørte hr. Lidegaards indlæg om De Radikales indstilling til det her. Det samme hører jeg sådan set også andre partier sige, måske med nogle nuancer.

Vi vil gerne komme med et udspil til det, og så vil vi også forhandle og se, hvordan vi kan komme i mål. For det er fuldstændig rigtigt, at kan vi få den kvalificerede arbejdskraft, som vi har brug for, så ligger der også et økonomisk potentiale, som vi selvfølgelig kan forhandle om hvad skal bruges til. Og hvis det er en forudsætning, at vi kan lave det kryds, så må vi jo tage det med under forhandlingerne i givet fald. Det vil jeg ikke være afvisende over for. Det skal andre vurdere.

Men jeg vil bare sige, at vi er helt med på at kigge på det, og vi kommer som sagt også om føje tid med et udspil til, hvordan vi kan få rekrutteret den arbejdskraft, der er nødvendig, for at vores velfærdssamfund kan fungere – ikke bare i dag og i morgen, men også om flere år.

Kl. 11:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 11:45

Martin Lidegaard (RV):

Jamen det er jeg enormt glad for og vil gerne kvittere for. Og grunden til, at vi foreslår det kryds, er jo, at både Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet helt rigtigt har påpeget, at der også er brug for at gøre noget for at få de sidste ledige danskere med. Og for os er det ikke enten-eller.

Altså, vi tror sådan set, de to ting hænger sammen. Vi har brug for at investere mere i uddannelse for at få de sidste danskere med, og det skal vi have finansieret. Det kunne vi så f.eks. gøre ved at invitere noget mere kvalificeret arbejdskraft til Danmark fra udlandet. Og på den måde kan man sige, at det fælles ønske, jeg også hører der er i hele Folketingssalen, nemlig ønsket om at hjælpe og give en hånd til de virksomheder, hospitaler, plejehjem, vuggestuer, børnehaver, der mangler arbejdskraft i dag, og ønsket om at hjælpe de sidste danskere til at komme ind på arbejdsmarkedet, kunne opfyldes. De to ting kunne gå hånd i hånd ved det her kryds, og det er derfor, vi foreslår præcis det.

Kl. 11:45

Den fg. formand (Bent Bøgsted):
Ordføreren.

Kl. 11:45

Jacob Jensen (V):

Jeg er sådan set enig i, at vi selvfølgelig også – og det har vi i særdeleshed et fokus på – skal gøre noget for at få de stadig væk for man-

Derfor er jeg også glad for svaret, og det opfatter jeg næsten som en tilslutning fra De Radikales side til de indsatser, der bliver lagt frem i finanslovsforslaget, bl.a. indsatsen for børn, altså i de første 1.000 dage. For det er jeg helt enig i. Det er der, man virkelig kan flytte noget. Det påvirker selvfølgelig ikke arbejdsmarkedet i morgen eller i overmorgen, men i den kommende generation. Får man børnene godt i vej, er der også en meget større forudsætning for, at de også klarer sig godt senere i livet, ikke mindst i skolerne, så de dermed også kommer ind på arbejdsmarkedet. Så det tager jeg som en tilslutning fra De Radikale til den del af vores finanslovsforslag.

I øvrigt vil jeg så også bare sige, at alt, hvad der kan støtte de reformtiltag, som regeringen præsenterer vedrørende arbejdskraft, selvfølgelig er meget velkomment.

Kl. 11:46

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen, SF.

Kl. 11:47

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Tak. Jeg vil gerne starte med at sige lidt om nogle af de gode ting for ligesom at fortsætte den gode stemning. Jeg synes, at det er godt, at man i regeringens finanslovsforslag har sat nogle penge af til Ankestyrelsen for at få ryddet op der, altså, der er jo et kæmpe efterslæb. Det er også rigtig godt, at regeringen sætter fokus på ensomhed, og det er også rigtig godt, at der er en øget klimabistand, og så er der sikkert også nogle andre ting.

Så der er helt klart nogle fremskridt, må jeg sige. Når regeringen skriver, at man bruger 0,4 pct. i et øget offentligt forbrug, er det jo også, fordi man bruger det tal til at måle på. Det er også den diskussion, vi har haft her i dag, men jeg kan godt høre på hr. Jacob Jensen, at vi ikke rigtig kommer videre, hvis vi bliver ved med at diskutere demografiske træk. Så jeg vil bare gerne sætte fokus på nogle nedslagspunkter, som det også lød, som om hr. Jacob Jensen var enig i.

Hr. Jacob Jensen nævner selv, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at børn får en god start på livet, for det har betydning for resten af deres liv. Der kan man så spørge, om det ikke er et problem, at vi har 4.000 færre pædagoger, end vi havde før 2008. Og så må jeg sige i forhold til ældre, at der mangler der konkret 5 mia. kr. på ældreområdet i forhold til demografien – ikke det samlede demografiske træk, men konkret på ældreområdet, og at noget af det, der virkelig skal styrke os og sikre også de nye sygeplejersker og pædagoger osv., er vores uddannelsessystem, og der bliver der sparet 4,5 milliarder frem til 2022.

Når Venstre turnerer rundt med den her velfærdsvideo, vil jeg bare gerne spørge ind til de her konkrete ting.

Kl. 11:48

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Jacob Jensen (V):

Tak i øvrigt for rosen og helt oprigtigt ment. Jeg synes sådan set, at det er en god måde at tage det på. Selvfølgelig er det ikke alting, vi enige om, det er jo derfor, at vi er forskellige partier, men også æres den, som æres bør, og det gælder begge veje, så tak for det.

For ligesom at vende de her områder igen kan man jo tage mange greb i værktøjsskassen for at afhjælpe de udfordringer, der ligger. Vi har været lidt inde omkring rekruttering, også i forhold til, hvor

mange ansatte der så er brug for, og jeg har ikke et fikstal på, hvor mange ansatte kommunerne skal vælge at ansætte i ældreplejen eller i børnehaverne. Det er sådan set kommunernes ansvar og opgave at vurdere. Det kan være forskelligt fra kommune til kommune. Nogle steder har man gjort tingene på en måde, og andre steder har man gjort det på en anden måde. Børnetallet stiger og falder osv., så jeg vil igen ikke fokusere på et tal. Jeg vil sådan set hellere fokusere på, hvad det er, vi får ud af de midler, vi nu afsætter.

Når fru Lisbeth Bech Poulsen spørger til, at der mangler – var det 5 milliarder tror jeg tallet lød? – i forhold til demografien på ældreområdet, vil jeg derfor igen insistere på at sige, at vi får flere ældre, ja, men fordi vi gør det, er det jo ikke ensbetydende med, at man så lige kan lave en excelregnearksfremskrivning, der hedder, at den næste ældre er lige så dyr som den tidligere ældre. Det lyder forkert at sætte pris på, men jeg tror, man forstår, hvad jeg mener. For det er de jo ikke. Der er også ældre, der bliver mere raske, mere sunde, ja, man lever længere, og det er også positivt, men der sker en parallelforskydning i den retning, som ikke gør, at fordi vi bliver flere ældre, at vi så bare pr. mekanismen i excelregnearket kan ligestille det med, at en ekstra ældre er lig med en ekstra krone. Sådan tror jeg ikke, at det fungerer ude i virkeligheden.

Kl. 11:50

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak, så er det fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 11:50

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er klart. Hr. Rune Lund havde også eksemplet med hofteoperationer, og der er mange ting, der bliver lavet meget smartere og meget billigere. Der er bare også nye ting, der kommer til, hvor folk har en berettiget forventning om at få den nyeste sundhedsbehandling eller sygdomsbehandling, selv om den er meget, meget dyr. Men det er den forventning, man har, og derfor ved vi også, at vi ikke kommer til at spare på sundhedsområdet, selv om der kommer rigtig, rigtig mange nye og smartere behandlinger. Så det, der også kommer til, trækker i den anden retning.

Derfor er de fleste også enige om, at vi bliver nødt til at se på det antal flere ældre, der er, og indregne det i, hvordan vi finansierer vores velfærdssamfund. Og jeg synes, det er ærgerligt, at nogle af de her ting, kører i ring, og det var bare derfor, jeg sagde, at konkret på ældreområdet – her og nu – mangler der 5 mia. kr. Og det er ikke vores tal, altså, det er sundhedsøkonomer, det er – hvad hedder det nu – ud fra de beregninger og tal, der kommer fra Finansministeriet.

Derfor vil jeg bare igen gerne sige: Er det ikke et spørgsmål om politiske prioriteringer, når man f.eks. laver skattelettelser, som regeringen har gjort for 20 mia. kr.? Det er den politiske prioritering, og så siger man: Så er der andre ting, vi ikke har råd til. Jamen det er jo en politisk prioritering, hvad det er, man vil finansiere. Er det ikke?

Kl. 11:51

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:51

Jacob Jensen (V):

Det er det selvfølgelig. Men jeg køber ikke den sidste præmis. Den har vi været rundt om i en del år efterhånden, og vi kan godt tage en omgang mere om modsætningsforholdet mellem velfærd og så det at lade nogle afgifter og nogle skatter og gøre det mere attraktivt at arbejde og investere, hvilket jo er hele forudsætningen for, at vi har indtjening til vores fælles velfærd, herunder til ældre. Det er jo en af forudsætningerne for, at vi netop har kunnet afsætte flere midler, også til ældreområdet, på kernevelværd, til kommunerne i den borgernære velfærd. Det har vi kunnet gøre.

Det gjorde man så ikke, dengang en anden regering sad i et par år. Vi har kunnet afsætte en ekstra ældre milliard, som jo bl.a. har været med til at sikre, at der også kunne laves køkkener og dermed mad til et tusindtal af ældre medborgere, som ellers ikke kunne have fået det. Det er bare for at give et par eksempler på det, og det er det, jeg gerne vil måles på.

Vi kan godt stå og sige: Jamen der skal 1 mia. kr. eller 5 mia. kr. eller 10 mia. kr. til. Men det kan både være svært at forholde sig til, og jeg tror sådan set heller ikke, at det giver ret meget mening, når man oversætter det ud til den virkelige verden. Men det giver mening at sige: Hvad er det, vi får ud af det her, og hvordan kan vi indrette vores systemer og afbureaukratisere – som innovationsministeren er i fuld gang med og kommer med et udspil på? Hvor kan vi frigive masser af hænder og dermed også give bedre kernevelværd til det, vi alle sammen ønsker os? Og det er noget, som borgerne kan mærke, og ikke bare et tal i et excelark.

Kl. 11:53

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det Aaja Chemnitz Larsen, IA.

Kl. 11:53

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Allerførst synes jeg jo, det er rigtig positivt, at regeringen med Venstre i spidsen har afsat 42 mio. kr. til nogle nye tiltag, der har med Grønland at gøre, bl.a. at sikre noget mere viden om Grønland og Færøerne i Danmark. Når jeg har været rundt at snakke med grønlandske fagpersoner i Danmark, bliver jeg på et tidspunkt spurgt, om Folketinget ikke også ville gøre noget, hvis det var 30 pct. af pigerne i en given by i Danmark, f.eks. Slagelse, som havde oplevet et seksuelt overgreb. Det er den virkelighed, der desværre er i Grønland. Selv om vi har ansvaret for socialområdet, har vi her i Folketinget et ansvar for justitsområdet.

Naalakkersuisut, den grønlandske regering, har lavet et forslag om en overgrebspakke, vi har lavet en ny børnelov, hvor vi handler hurtigere, når vi ved, at der er sket et overgreb på børn, vi gør noget mere ud af at forebygge overgrebene også. Men vi vil også rigtig gerne have, at politiet i Grønland handler hurtigere, og det er en af de anbefalinger, som Naalakkersuisut peger på, men det kræver nogle flere penge. Jeg har været i dialog med politiet i Grønland, og det kræver nogle flere penge. Vi har 34 gange så meget personfarlig kriminalitet, som man har i Danmark, så derfor vil jeg høre regeringen, hvordan man stiller sig i det her spørgsmål. Er man villig til at afsætte flere penge til at styrke justitsområdet i Grønland?

Kl. 11:54

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:54

Jacob Jensen (V):

Tak for spørgsmålet. Det er i hvert fald et af de områder i hele rigsfællesskabet, både Danmark, Grønland og Færøerne, som ligger regeringen på sinde, altså at der skal være tryghed for borgerne, at man kan være sikker på, at vi har et politi, som både er effektivt, hurtigt, synligt og tilstede i de tilfælde, hvor der er behov for det. Det er ikke sådan et overvågningspoliti, der skal rende rundt og prikke folk på skulderen, medmindre der er særlig grund til det, men et politi, som er der. Om det så er en tilkendegivelse af, at vi så kan finde nogle ekstra midler til det grønlandske formål, skal jeg her fra talerstolen lade være usagt. Men jeg vil gerne sige, også til finansministeren, at der har været et par år, og det beklager jeg, men nu kan vi så rette op på det, hvor der var nogle misforståelser, i forhold til hvem der blev indkaldt til de her forhandlinger. Der vil jeg i hvert fald gerne om ikke andet sige, at der skal de grønlandske medlemmer selvfølgelig

også repræsenteres, så de indspark og de forslag, bl.a. på justitsområdet eller på andre områder, indgår i de samlede forhandlinger om den samlede finanslov.

Kl. 11:55

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 11:55

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Selvstyreløven siger meget klart, at vi arbejder hen imod et mere ligeværdigt samarbejde i rigsfællesskabet, og noget af det, man peger på, er, at også de 32 områder, som Danmark varetager på vegne af Grønland, skal være på samme niveau som i Danmark. Det gælder så også justitsområdet. Noget af det, som Naalakkersuisut pegede på, var, at politiet skulle handle inden for 24 timer, og det er selvfølgelig vigtigt at få defineret, hvad der skal ske inden for de her 24 timer, for det er jo også begrænset, hvor meget man kan nå inden for 24 timer, men jeg synes sådan set, det er vigtigt at understrege, at selv om regeringen har afsat 40 mio. kr. til at styrke justitsområdet i Grønland, er det ikke tilstrækkeligt. Det her er et af eksemplerne på, at vi er nødt til at gøre endnu mere på det her område, hvis vi vil have det på et værdigt niveau og netop sikre tryghed og sikkerhed for borgerne i Grønland.

Kl. 11:56

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:56

Jacob Jensen (V):

Lad os foretage en vurdering og tage en snak om det. Igen skal jeg ikke gøre mig klog på, om 40 mio. kr. er nok, eller om der skal mere til, eller om man kan indrette også politiets indsats i Grønland på en anderledes og måske mere klog måde. Det er der nogen der ved meget mere om end mig. Men jeg vil bare tilkendegive, at det synes jeg er noget af det, som det grønlandske medlem også skal tage med til finansministeren og dermed også de overvejelser, der skal gøres, om man kan indrette de her ting, om de 40 mio. kr. er lige præcis det tal, der er det rigtige, eller om man kunne omprioritere eller gøre andet for at ramme det her meget, meget vigtige område. Jeg er fuldstændig enig i, at det høje niveau, som vi taler om, er helt uacceptabelt. Det er uværdigt, og det skal der gøres noget ved.

Kl. 11:57

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak. Så er det fru Annette Lind, Socialdemokratiet.

Kl. 11:57

Annette Lind (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for at tage os igennem eventyrene. Jeg synes, ordføreren måske nedgjorde Klodshans en lille smule og ikke rigtig ved, hvad det var for en fyr, han var. Han var jo netop en, der kunne regne den ud. Han var bæredygtig og grøn på den røde måde. Han tog prinsessen og det halve kongerige, og da kongen så var død, tog han sgu hele landet. Jeg tror, Klodshans var socialdemokrat.

Nå, det var regeringens 2025-planer, som jeg ville fortælle noget om. De har jo også været på noget af et eventyr, kan man sige. Man har lavet tre 2025-planer fra regeringens side. Først kom »Helhedsplanen«, og så kom »Vækst og velstand 2025«. Så var der ragnarok i den blå blok sidste år, da man fremlagde forslaget til en skattereform, og hvor man opdaterede 2025-planen for tredje gang. Men fakta er jo, at det ikke rigtig er blevet til noget med skattelettelser,

højere pensionsalder og SU-nedskæringer, fordi der var et flertal, der var imod det.

Jeg vil bare gerne spørge ordføreren: Hvad er det, man vil tage med til næste valg som regeringens politik, når tingene alligevel ikke rigtig bliver til noget?

Kl. 11:58

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 11:58

Jacob Jensen (V):

Jeg vil starte med Klodshans. Jeg tror, han var Venstremand, fordi han var en, der tog initiativ. Han lod sig ikke kue af bureaukraterne. Han gjorde en selvstændig indsats og kom igennem med sit ønske og sin drøm. Så det tror jeg han var.

Når det så er sagt, synes jeg, det måske er at stramme det noget at sige, at der alligevel ikke er noget af det, der bliver til noget. Når jeg ligesom kan kigge ned over regeringsprogrammet både for denne periode og for tidligere perioder, hvor vi har haft regeringsansvaret, så kan jeg sætte flueben ved om ikke det hele, så i hvert fald store dele af regeringsprogrammet. Det gælder på afgiftssiden, skattesiden, det gælder på investeringssiden, og det gælder for øvrigt, og det er måske det væsentlige i den her diskussion, indsatsen på kernevelfærdsområder, som vi har prioriteret op til sidste valg, og som vi vil prioritere igen ved det kommende valg, hvornår det end måtte komme.

Så at sige, at det ikke bliver til noget, synes jeg måske taler for sig selv.

Kl. 11:59

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Fru Annette Lind.

Kl. 11:59

Annette Lind (S):

Fakta er i hvert fald, at der er et flertal imod, så jeg ved ikke, hvordan regeringen rigtig vil komme igennem med de her ting, som jeg har nævnt, når Tinget er imod det.

I Socialdemokratiet vil vi afskaffe omprioriteringsbidraget. Det er jo sådan, at de 2 pct. besparelser kommer til at ramme rigtig hårdt i vores uddannelsesinstitutioner. Ude på landet er der mange gymnasier, som er meget trængte. De er trængte, fordi de skal spare 2 pct. år efter år. De har elevnedgang, og de har et taxametersystem, der måske ikke er helt retfærdigt. Hvad vil ordføreren sige til de gymnasier? Vil man sige: Pas jer selv de næste 3 år – nu, hvor vi lige har forlænget besparelserne fra 2021 til 2022? Eller hvad skal der ske med de her gymnasier? Ender de som konen i muddergrøften, som Grimm fortæller om, eller er der hjælp på vej inden de 3 år, for det her kommer til at lukke institutioner?

Kl. 12:00

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Ordføreren.

Kl. 12:00

Jacob Jensen (V):

Men også der synes jeg det er for sølle, at man ikke selv har et mod-svar. Jeg ved godt, at man i ly af natten er kommet på bedre tanker, for i tirsdags kunne man jo læse, at Socialdemokratiet sådan set vil fortsætte med omprioriteringsbidraget. Pludselig bliver man så presset af forskellige omstændigheder til at skulle lukke en flanke, og så mener man lige pludselig det stik modsatte. Det gør mig utryg, men jeg tror også, det gør institutionerne utrygge, at de ikke ved, hvad det er, de har at regne med.

For det tror jeg faktisk er det vigtigste, nemlig at de ved, hvad det er, de ligesom har som ramme, hvad det er, de er stillet i udsigt, og også hvornår de, kan man sige, skal gøre noget andet, at de ved, hvornår omprioriteringsbidraget ophører, og hvad der i øvrigt skal ske med de midler. Det ved de. Men at man kommer den ene dag og siger, at nu skal omprioriteringsbidraget bevares, og så den næste dag, sjovt nok lige om morgenen på dagen for finanslovsforslagets første behandling, siger det stik modsatte, synes jeg ikke er en rimelig måde at gøre det på. Gud ved, hvad man siger i morgen – vil jeg tro at nogle tænker.

Men vi har selvfølgelig forskellige tiltag, bl.a. på erhvervsskoleområdet. Som jeg har været inde på i et svar tidligere, kommer vi med et udspil der. Vi har også lavet trepartsforhandlinger, som igen er det vigtige, altså at man sikrer, at de mennesker, der skal ud til det i den sidste ende, også har noget at tage fat i, praktikpladser og andet. Det er den slags tiltag, jeg synes er langt vigtigere end igen at forholde sig til excelregnearket.

Kl. 12:01

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak, og så er vi kommet dertil, hvor vi skal holde en lille frokostpause.

Den første, der er på talerstolen til Venstres ordfører, når vi starter op efter frokostpausen, er hr. Nick Hækkerup, Socialdemokratiet, og derefter er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Hermed er mødet udsat. Vi starter op igen kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12:01).

Kl. 13:00

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mødet er genoptaget.

Vi er i gang med førstebehandlingen af finanslovsforslaget, og det er Venstres ordfører, der er på talerstolen. Vi går videre i spørgerækken, og den næste i spørgerækken er hr. Nick Hækkerup. Værsgo.

Kl. 13:01

Nick Hækkerup (S):

Tak for det. Jeg skal ikke holde en lang tale. Det er et relativt simpelt spørgsmål, nemlig om ordføreren kan bekræfte, at med det finanslovsforslag, som regeringen har fremsat, og med den økonomiske politik vil antallet af offentligt ansatte frem mod 2025 falde med 10.000.

Kl. 13:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:01

Jacob Jensen (V):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte. Jeg tror, at hr. Nick Hækkerup henviser til et udvalgssvar, og hvis man læser hele det udvalgssvar, kan man helt nede i bunden af det læse, at vurderingen også kan gå den anden vej. Jeg tror, at tallet er +20.000. Det afhænger af de regne- og vurderingsmetoder, som man lægger ind i det. Så jeg tror ikke, at det tal kan stå til troende. Det afhænger af mange andre faktorer, og det fremgår også af det svar, som jeg er ret sikker på, at hr. Nick Hækkerup henviser til i sit spørgsmål.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Nick Hækkerup.

Kl. 13:02

Nick Hækkerup (S):

Det var faktisk ikke derfra, jeg havde det. Jeg er ikke bekendt med det svar. Jeg har simpelt hen bare hentet det i forbindelse med det finanslovsforslag, der er fremsat. Det er jo sådan, at når finansministeren fremsætter sit forslag, er der lagt nogle beregningsforudsætninger til grund for det. Og hvis de tal, som er indeholdt i regeringens finanslovsforslag, skal passe, er en af beregningsforudsætningerne simpelt hen, at fra 2018 og frem til 2025 vil antallet af offentligt ansatte falde med 10.000. Jeg synes i virkeligheden, det er tankevækkende, at ordføreren ikke er opmærksom på det, for det sætter jo den der store kampagne om, hvor meget velfærd vi kan få, i relief, hvis man ikke er opmærksom på, at der lige først skal skæres med 10.000 offentligt ansatte.

Kl. 13:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:02

Jacob Jensen (V):

Hr. Nick Hækkerup må jo have gode erfaringer både fra sin tid som borgmester og også fra sin tid i regering med at fyre folk i den offentlige sektor. Det må jeg gå ud fra, for det var i hvert fald det, der skete, da Socialdemokratiet sad i regering. Der var der færre offentligt ansatte i kommunerne og andre steder. Under den her regering er der kommet flere. Det er jo ikke et mål i sig selv at have et bestemt antal offentligt ansatte. Det vil jeg gerne understrege. De er dygtige, og de arbejder godt med tingene, men vi skal også hjælpe dem til at få mest mulig faglighed ud af de hænder og de hoveder, som de har. Derfor er det jo ikke i sig selv en opgave at have x-tusinde flere eller færre. Det handler igen om, som jeg har sagt tidligere i debatten, hvad vi få ud af det, og hvilken kvalitet vi får i den service, som vi skal levere til borgerne. Det kan ske på mange måder. Det kan ske med varme hænder, men det kan også ske med hjælpemidler og på anden vis. Så tallet i sig selv er ikke afgørende.

Kl. 13:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det hr. Pelle Dragsted.

Kl. 13:03

Pelle Dragsted (EL):

Tak. Man kunne jo fortsætte med H.C. Andersen-analogierne. En oplagt analogi var måske historien om den grimme ælling, som kommer udefra og ser lidt anderledes ud og bliver så hårdt behandlet af de store og stærke i andegården. Men den kan vi jo tænke lidt over alle sammen.

Lad os tage fat i finansloven. Venstre lægger jo op til at fortsætte de nedskæringer på vores uddannelsesområde, som har kørt over det seneste år, og som allerede har haft voldsomme konsekvenser, altså afskedigelse af mange gymnasielærere, specielt også ude i vores udkantsområder. Og det var flot spundet af Venstre, at man ligesom fik visse medier til at hoppe på historien om, at man nu droppede nedskæringerne. Virkeligheden var, at man sådan set fortsatte dem et budgetoverslagsår mere.

Virkeligheden er jo, at man næste år, næste år og næste år vil fortsætte med at gå ud og skære i vores uddannelser. Til gengæld kan vi sige i dag, at en samlet opposition, nu også med Socialdemokratiet, meget klart siger, at får vi flertallet, så vil det være slut med

det. Så kan ordføreren anerkende helt faktuel, at ambitionsniveauet for vores uddannelser bare er større i oppositionen end hos regeringen?

Kl. 13:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:05

Jacob Jensen (V):

Helt faktuel: Nej, det kan jeg ikke anerkende. For oppositionen har en ufattelig evne til at fokusere på penge og tal, det må jeg medgive. Jeg ved godt, at Socialdemokratiet havde en anden holdning for et par dage siden til det her spørgsmål, og nu har man så en ny holdning. Man er blevet presset af omstændighederne. Man kan jo kun gætte på, hvilke andre politiske områder man af den resterende del af oppositionen kan blive presset til at skifte holdning til efter et valg i givet fald. Det kan vi gætte på. Men man kan fokusere entydigt på, hvordan budgetrammen ser ud og fuldstændig glemme, hvad der er inde i rammen, hvad det er for nogle strukturer, hvad det er for nogle muligheder, hvad det er for nogle lovgivningsmæssige rammer, vi stiller til rådighed for også erhvervsskolerne og andre. Det er derfor, vi bl.a. lægger op til en erhvervsskolereform for netop at styrke det område. Så det kan jeg ikke anerkende.

Kl. 13:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Værsgo.

Kl. 13:05

Pelle Dragsted (EL):

Jeg synes, det er sjovt, altså det her med, at penge ikke betyder noget, eller at det er alt mulig andet, der betyder noget. Det er sjovt nok ikke Venstres holdning, når det gælder udgifter til forsvaret, når det gælder hjælp til erhvervslivet, når det gælder afgiftslettelser til erhvervslivet. Der betyder penge pludselig noget. Så lad os nu være ærlige. Penge betyder noget. Min datter er lige startet på en ungdomsuddannelse. Hvis det er Venstre, der fortsætter efter et kommende valg, vil hun opleve, at der skal skæres år efter år på hendes gymnasium. Hvis det er oppositionen, der vinder næste valg, vil hun opleve, at det ikke sker. Altså, det er jo meget enkelt. De vil have færre penge til at tilrettelægge god undervisning, til at ansætte de rigtige lærere og til at kunne lave det rigtige forløb, til at kunne købe de hjælpemidler, der er brug for. De vil have flere penge til det med oppositionen end med Venstre. Kan vi ikke bare få en helt grundlæggende erkendelse af det faktum?

Kl. 13:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:06

Jacob Jensen (V):

Nej, det kan vi ikke, vil jeg sige til hr. Pelle Dragsted. For jeg ved ikke, hvad Socialdemokratiet mener i morgen, ligesom hr. Pelle Dragsted ikke kunne vide, at de mener det, de gør i dag, for de mente noget andet for 2 dage siden. Det er det ene.

Det andet er, at vi bl.a. fokuserer på de her uddannelsesstyper, altså erhvervsskolerne, som jeg har været inde på, for at skabe bedre rammer for dem.

Det tredje er, at vi med finanslovsudspillet også sætter penge af til uddannelsesområdet, mange penge, 600 mio. kr. for at være præcis. Det er for at følge op på det, som bl.a. Disruptionrådet sidder og arbejder med. Det skal sikre en sammenhæng og en større effektivitet på uddannelsesområderne.

Så nej, vil jeg sige til hr. Pelle Dragsted, vores ambition rækker langt videre end bare at diskutere penge. Ja, penge er noget, men det er absolut ikke alt.

Kl. 13:07

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak. Og så er det hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:07

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Hr. Jacob Jensen lyder, som om blodet er kommet lidt op i kog, og han gør sig åbenbart mange bekymringer om, hvad Socialdemokratiet mener i morgen. Jeg kunne egentlig bare godt tænke mig at vide, hvad Venstre mener i dag. Og jeg kunne godt tænke mig at starte med et faktuel spørgsmål, for det er måske lettere at svare på for Venstre end at svare på, hvad Venstres politik så er efter næste valg; det virker i hvert fald helt uklart, hvad det egentlig er, man kommer til at gå til valg på.

Hr. Jacob Jensen har selv påpeget, at diskussionen om det demografiske træk handler om en mekanisk fremskrivning. Men hvis vi antager, at den mekaniske fremskrivning jo så er de her 0,65 pct., som Finansministeriet har regnet sig frem til, kan hr. Jacob Jensen så bekræfte, at der inden for det råderum, der er til rådighed frem imod år 2025, faktisk er plads til, at man samlet set over årene kan leve op til det demografiske træk – og nu snakker vi ikke politik, nu taler vi bare. Kan det lade sig gøre inden for det råderum, der er til stede, at leve op til det demografiske træk?

Kl. 13:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:08

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg vil starte med at sige, at det lige er stærkt nok, at man skal høre en socialdemokrat stå og skose os for ikke at sige ned til sidste komma, hvad vi mener om 1 år, når man ikke engang selv kan sige, hvad man mente for 2 dage siden. Altså, vi skal måske lige have de proportioner på plads.

I forhold til demografien vil jeg sige: Jamen vi har jo lagt det her finanslovsforslag frem ud fra den vurdering, som vi har, og som vi mener også er den ansvarlige del af økonomien: Hvad er der plads til? Der er heldigvis plads til en større offentlig vækst, fordi vi bl.a. har taget nogle initiativer tidligere, som Socialdemokratiet var imod: Tilbagetrækningsreformen og andre reformer, som har været med til at tilvejebringe penge.

Men jeg vil også bare minde om, at da vi overtog regeringsmagten i 2015, overtog vi en økonomi, som var bragt helt til kanten – helt til kanten – af det tilladelige med et underskud på 0,5 pct. af bruttonationalproduktet. Og det har vi selvfølgelig brugt nogle år på at rette op, bl.a. med omprioriteringsbidrag og andet. Men det er bare for at sige: Vi har nu gjort os den ulempe at komme derhen, hvor vi faktisk kan øge det offentlige forbrug, men på et niveau, hvor vi rent faktisk mener at det er ansvarligt fremadrettet, altså også frem mod de næste år.

Kl. 13:09

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 13:09

Benny Engelbrecht (S):

Da Venstre overtog regeringsmagten, antog man, at dansk økonomi havde det dårligt, indtil Danmarks Statistik lavede en ændring af de-

res opgørelsesmetode. Og så viste det sig faktisk, at dansk økonomi havde det betydelig bedre. Det er så, hvad det være vil.

Jeg kan næsten fornemme på hr. Jacob Jensen, at han nødig vil indrømme, at der faktisk er plads til – inden for det råderum, som er til rådighed frem til 2025 – at disponere. Det vil man nødig sige, og jeg kan godt forstå det. Regeringens økonomiske politik er en gennemsnitlig stigning i den offentlige vækst på 0,3 pct.

Derfor er mit spørgsmål bare: Når der så er, at der er råd til mere, hvis man virkelig ønskede det, så må Venstre jo have nogle andre prioriteringer. Så hvad er det, Venstre ønsker at prioritere inden for råderummet, når man ikke prioriterer at leve op til det demografiske træk på offentlig vækst?

Kl. 13:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:10

Jacob Jensen (V):

Altså, jeg håbede egentlig, at hr. Benny Engelbrecht havde læst vores finanslovsudspil, for at vi kunne få en nogenlunde kvalificeret debat i dag. Men det kan jeg så høre at hr. Benny Engelbrecht åbenbart ikke har gjort sig ulejlighed med. For hvis han havde gjort det, ville han jo vide, hvad det er, regeringen har spillet ud med af prioriteringer, både i forhold til børn, i forhold til sundhed, psykiatri, uddannelser, klima og miljø og alle de andre områder, som vi prioriterer.

Men det står jo i skærende modstrid med det, som hr. Benny Engelbrecht selv repræsenterer, nemlig en brochure, der kom i ly af natten, hvor der står, at flere – eller var det alle – skal have det godt, og at en god tid skal gøres bedre for alle, åbenbart også for de allerrigeste. Så må jeg gå ud fra, at man fortsætter med topskattelettelser, som man gjorde, sidst man sad i regering. Altså, jeg synes, diskussionen er på et helt andet niveau, end den burde være. Man burde have læst det regeringsudspil, der ligger. Så ville man også vide, hvad det er, vi vil prioritere i de kommende år.

Kl. 13:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er tidsrammen gået, og vi siger tak til Venstres ordfører og går videre i ordførerrækken. Og det er så til Enhedslistens ordfører, og det er hr. Rune Lund, værsgo.

Kl. 13:12

(Ordfører)

Rune Lund (EL):

Tak for det. Det er jo nu, der skal handles, hvis vi skal afværge de truende klimaforandringer. Vi har kun få år til at handle, hvis vi vil undgå den temperaturstigning på 2 grader, som vil bringe klimaet helt ud af kontrol og medføre ekstreme vejrforhold, at havene stiger, i takt med at isen på polerne smelter, at vi vil se en udryddelse af tusindvis af arter og se millioner af klimaflygtninge. At bekæmpe klimaforandringerne bør være absolut højeste prioritet for enhver ansvarlig regering. I så fald må vi konstatere, at vi ikke har en ansvarlig regering.

Der afsættes 250 mio. kr. om året til klima og natur, mens regeringen samtidig vil lette afgifter for erhvervslivet for 400 mio. kr. eller bruge ca. 1 mia. kr. 2019 på de nye kampfly. Den grønne omstilling af hele vores samfund er en massiv udfordring, og hvis regeringen tog opgaven seriøst, ville den poste milliarder i den grønne omstilling. Klimakrisen skal løses via en fælles, solidarisk indsats, og det haster mere end nogen sinde. Og med sit finanslovsudspil er det tydeligt, at regeringen slet ikke har forstået alvoren. Og næste valg skal være et klimavalg – det er så ikke så tydeligt for regeringen, men det er tydeligt for alle os andre. For det er nu, vi skal handle.

Klimaindsatsen i vores transport og landbrug er et kæmpe problem og en udfordring, som regeringen hidtil har gjort alt for at ignorere og underminere. Og derfor må man sige, at det er decideret luset, at der kun bliver afsat 200 mio. kr. samlet til klima og miljø. Det står også krystalklart, at regeringens såkaldte grønne ambitioner er reduceret til et dårligt pr-stunt. Regeringens ambitionsniveau på naturområdet er skræmmende lavt på 50 mio. kr. ekstra om året i 4 år; noget, som ikke rækker nogen steder, når vi ved, hvilken krise dansk natur befinder sig i.

Ud over den fatale mangel på initiativer på klimaområdet er det her også et forslag til finanslov, som vil udsulte velfærden. Regeringen har prøvet at spinne løs med, at den her finanslov skulle dele milde gaver ud til velfærden. Sandheden er dog, at udgifterne ikke kan følge med udviklingen, hvor der bliver flere ældre, flere børn, medicinpriserne stiger og opgaverne bliver flere. Bliver den her finanslov til virkelighed, vil det betyde endnu mere stress for sygeplejerskerne. Det vil betyde endnu mindre tid for hjemmehjælperen til den ældre borger i vores samfund, og det vil betyde endnu mindre tid til nærvær med det enkelte barn i børnehaven.

Jeg synes ærlig talt, det er skammeligt over for de mange mennesker, som hver dag knokler med at passe vores børn, vores ældre og vores syge – velfærdens helte. Hvert år skal de gå længere på literen, fordi pengene ikke følger med udviklingen, og den udsultning fortsætter med denne finanslov.

Det er slet ikke godt nok, at regeringen vil fortsætte nedskæringen på uddannelse, undervisning og kultur på 800 mio. kr. om året helt frem til 2022. Flere uddannelsesinstitutioner er nu så pressede, at de risikerer at gå konkurs, længe før vi når til 2022, hvis regeringen får lov til at fortsætte deres besparelser. Det vil være en katastrofe. Uddannelsesinstitutioner, studerende og undervisere er i dag hårdt pressede af de årlige besparelser, de har været udsat for lige siden 2016. Der er alt for få undervisningstimer på mange uddannelser, der er ikke penge nok til bøger, undervisere bliver fyret. Det er den helt gale vej. Vi skal investere i uddannelser af højeste kvalitet til gavn for både studerende og undervisere og til gavn for Danmark.

Alt for mange bliver også syge og nedslidte af arbejdet, og det bliver stadig værre år for år. Alligevel vælger regeringen at spare på arbejdsmiljøet endnu en gang. Regeringen vil bruge 40 mio. kr. mindre på arbejdsmiljøet, spare 25 ansatte i Arbejdstilsynet, og den lukker ned for en række forebyggende indsatser. Dårligt arbejdsmiljø slider tusindvis af mennesker op hvert eneste år. Hvert eneste år er der ca. 40.000 arbejdsulykker. Der er ca. 20.000 erhvervssygdomme, altså ting, man bliver syge af over et længere forløb. Det kan være ødelagt ryg eller psykiske sygdomme, og det koster hvert år samfundet utrolig store menneskelige omkostninger, men også store økonomiske omkostninger.

Ifølge regeringens egne tal koster det samfundet og arbejdsgiverne tilsammen 80 mia. kr., så det er dyrt både menneskeligt og økonomisk. Men livskvalitet kan man ikke gøre op i penge, smerter kan ikke gøres op i penge. Det kan det ikke for smeden, tømreren eller læreren, hvis arbejde har gjort en til krøbling eller måske svært syg. Og derfor er det fuldstændig vanvittigt ikke at satse på det forebyggende arbejde og på et Arbejdstilsyn, der både kan rådgive og kontrollere.

Kl. 13:17

I Enhedslisten har vi her i april i år udarbejdet det, vi kalder vores 100-dagesplan – vi kalder den »100 dage med Enhedslisten«. Den er et bud på, hvordan de første 100 dage med Enhedslistens politik ville se ud, hvis vi får magt, som vi har agt. Der er hele 100 konkrete tiltag. De er alle eksempler på, hvor meget mere bæredygtigt, demokratisk, retfærdigt Danmark kunne blive, tingene er realiserbare, pengene passer, og vi kunne gå i gang i morgen, hvis der var det rigtige politiske flertal.

100-dagesplanen viser, hvad vi ville gå i gang med, og derfor er 100-dagesplanen også et bud på, hvordan Enhedslisten mener at en finanslov skal se ud, hvis det var os, der kunne bestemme. For politik handler om valg, og lige nu bliver Danmark styret af en politik, som tilgodeser ganske få mennesker på bekostning af fællesskabet. Vores natur gisper, velfærden halter, og skatten bliver sænket, også for milliardærrøvninger. Skiftende statsministre har kaldt kursen for nødvendig.

Men ingen politik er nødvendig, eller ingen politik er uforanderlig – for den sags skyld – for vi har et valg. Vi kan ændre samfundet, og vi kan give samfundet en retning, hvor vi giver hinanden de bedste vilkår for at leve sunde, rige og bæredygtige liv; hvor vi beder de rigeste betale en mere retfærdig del til fællesskabet, for så er der nemlig råd. Og vi håber på, at vores plan »100 dage med Enhedslisten« kan genskabe troen på, at politik kan gøre en forskel; at det ikke bare er lige meget, hvem der sidder på magten; at det ikke nødvendigvis behøver at være sådan, at uanset hvem der sidder magten, bliver der ført højreorienteret nedskæringspolitik.

Vores plan indeholder bl.a. indførelse af en ny klimalov med bindende mål for reduktion af udledningen af CO₂, opførelse af fem nye vindmølleparker, stop for tilladelser til udvinding af olie og gas på dansk danske territorium, herunder i Nordsøen, fremme af solceller og geotermi og 30 pct. billigere kollektiv trafik.

Planen indeholder også flere kollegaer til velfærdens helte, for sygeplejerskerne har alt for travlt i dag; der er for mange børn pr. pædagog i børnehaven; der er for lidt tid til vores ældre medborgere, når hjemmehjælpen kommer på besøg. Velfærdens helte stresser rundt, de har alt for travlt, mens de gør deres yderste for at få det hele til at hænge sammen, og det går jo også ud over de borgere, som har brug for hjælp. Vi skylder vores ældre, der har knoklet et langt liv, at de også får en værdig alderdom. Alle børn skal have en god start på livet med tid til omsorg og leg. Og der skal være optimale betingelser i sundhedsvæsenet, for at alle får den helt rigtige behandling og bliver raske så hurtigt som muligt.

Vi vil også sikre tryghed på arbejdsmarkedet, i alderdommen og ved sygdom. Der er ikke nogen i vores land – og sådan er det desværre i dag – der skal være bange for at blive syge; der er ikke nogen, der skal være bange for at blive gamle; og der er ikke nogen, der skal være bange for at miste deres arbejde. Vi vil sikre den tryghed bl.a. ved at afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen, integrationsydelsen, og vi vil genoprette udhulingen af værdien af overførselsindkomsterne. Vi vil indføre ret til sygedagpenge, så længe man er syg, og vi vil sikre mulighed for tidlig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet på dagpengesats for de timer, man ikke længere kan arbejde.

Vi vil også gøre Danmark til en humanitær supermagt. Vi vil gradvis hæve ulandsbistanden til 1 pct. af bni, vi vil øge bidraget til FN og FN's fredsbevarende missioner, og vi vil aflyse indkøbet af nye dyre kampfly til ca. 1 mia. kr. stykket.

Vi vil også ansætte ekstra medarbejdere i skattekontrollen, fordi vi i Danmark ganske enkelt ikke har råd til at lade være. Vores samfund, fællesskassen, går hvert år glip af milliarder og atter milliarder af kroner, der for længst burde have ligget i kassen.

»100 dage med Enhedslisten« har udgifter for lidt under 50 mia. kr., og den har indtægter for næsten 60 mia. kr., så den er ikke blot fuldt finansieret, den er faktisk overfinansieret, og den indeholder ikke kun udgifter til øget offentligt forbrug. En betragtelig del af de penge, vi vil afsætte, vil nemlig blive brugt til at sænke skatten og de afgifter, som vil komme den brede befolkningen til gode. Bl.a. vil vi sænke skatten for de mennesker, som tjener mindst i vores samfund, og en mindre brugerbetaling på f.eks. kollektiv trafik vil også komme nogle mennesker til gode, specielt dem med de mindste indkomster, mens vi finder pengene til vores plan i toppen af samfundet, nemlig dem, som har fået skatterabatter de sidste mange år.

Forslagene viser tilsammen, at en ny kurs er mulig, hvis bare tilstrækkelig mange mennesker beslutter sig for det, men det kræver åbenlyst en anden politik, en anden regering, og det kræver en anden finanslov.

KI. 13:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Så er vi klar til at gå i gang med spørgerunden, og den første spørger er hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

KI. 13:23

Benny Engelbrecht (S):

Først må jeg erklære mig enig med hr. Rune Lund om, at klimaet er et centralt punkt og, som jeg også har været inde på i min tale, også er noget, som vi prioriterer. Menneskeskabt global opvarmning er en stor udfordring, og netop i dag, hvor vi er flyttet ned i Landstingssalen midlertidigt, minder det os om, at lokal opvarmning også er noget, der rammer os lige her. Så hvis der er nogen, der synes, at der er sved på panderne herinde, så er det ikke blot på grund af spørgsmålene, der bliver stillet, så er det også, fordi der er varmt i lokalet.

Jeg kunne godt tænke mig at stille et spørgsmål om den nære velfærd, som jeg var inde på i min finanslovstale. Som der står i Socialdemokratiets finanslovsoplæg, så har vi jo fokus på spørgsmålet om akutpladser, hvor der i dag er brugerbetaling for de patienter, der er blevet udskrevet fra sygehuset, men som ikke er klar til at være i deres eget hjem og derfor i en periode, kortere eller længere, er placeret på sådan en akutplads, hvor de får almindelig god pleje og noget fornuftig kost. Den kost betaler de for. Det kan være relativt mange penge, og især for en pensionist er det mange penge. Jeg skal blot høre, hvordan Enhedslisten ser på Socialdemokratiets forslag om at fjerne den egenbetaling.

KI. 13:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

KI. 13:24

Rune Lund (EL):

Det synes vi er et rigtig fint forslag. Vi har også selv været ude og sige, at det er en brugerbetaling, vi ønsker afskaffet. Vi ønsker jo ikke brugerbetaling i vores sundhedssystem. I det hele taget ønsker vi ikke brugerbetaling. Vi ønsker en solidarisk finansieret velfærd, som giver lige og fri adgang til velfærd for alle borgere i vores samfund. Det er et rigtig fint forslag.

Det er også godt, at Socialdemokratiet kommer på banen med en konkret politik. Lige siden valget i 2015 har vi jo presset noget på, for at Socialdemokratiet fremlægger en konkret politik, sådan at man ligesom får tegnet op, hvordan et alternativt flertal, såfremt der kommer et nyt flertal efter et kommende valg, kunne se ud, og der synes jeg også stadig væk, at vi mangler mere konkret politik fra Socialdemokratiets side.

Hvis jeg skulle nævne noget, hvor jeg i hvert fald også synes, der virkelig mangler noget, så er det noget af det, som jeg også selv nævnte i mine spørgsmål til hr. Benny Engelbrecht, nemlig at Socialdemokratiet kun vil forpligte sig til minimum at tilføre velfærden penge svarende til det demografiske træk. Det demografiske træk er jo kun lige akkurat det, der skal til for at sikre, at velfærden står stille, og hvis resten af samfundet udvikler sig, vil vi jo se den offentlige sektor sakke bagud, og det synes jeg ville være et problem. Så er der mangler vi stadig væk nogle større ambitioner fra S.

KI. 13:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det hr. Benny Engelbrecht. Værsgo.

Benny Engelbrecht (S):

Jeg kan så lige supplere, for vi havde jo diskussionen lige før, hvor hr. Jacob Jensen havde svært ved at svare på, om der faktisk er penge til at dække det demografiske træk. Det er der, kan jeg afsløre. Udfordringen er jo så, at det ikke rigtig ser ud, som om der er særlig mange penge derudover. Derfor er det klart, at vi først og fremmest er nødt til at sikre, at der bliver holdt hånd under det, der er behov for.

Når det er sagt, er det blot for at følge op på mit spørgsmål om akutpladserne. Det er jo nemt nok at sige til kommunerne, at de ikke må opkræve penge, men der er en grund til, at de opkræver pengene, og det er, at de skal have tingene til at hænge sammen. Derfor kan man ikke gøre det her, uden at der også følger penge med ud til kommunerne, for ellers bliver det bare ringere pladser eller færre pladser. Så er Enhedslisten også indstillet på, at der, hvis man skal løse den udfordring, er nødt til at følge penge med til kommunerne?

Kl. 13:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:26

Rune Lund (EL):

Ja, og hvis man kigger i vores 100-dagesplan, vil man kunne se, at vi tilfører et milliardbeløb til kommunerne, hvor der vil være god plads til de 100 mio. kr., som Socialdemokratiet foreslår her. Det er jo åbenlyst og indlysende for enhver, at der, når der er været et fald i antallet af offentligt ansatte, siden den borgerlige regering kom til i 2015 og indtil nu, og når den borgerlige regering ikke engang har bevilget penge nok til at dække det demografiske træk, som er det absolut mindste, der skal til, for at velfærden holder skindet på næsen, mangler penge til velfærden ude i kommunerne. Det er jo ikke det samme, som at man ikke skal gøre tingene mere effektivt. Vi er jo også enige om i oppositionen, at vi selvfølgelig skal bruge penge så effektivt som muligt. Men der er brug for flere penge. Og der har vi jo i debatten indtil nu set den borgerlige regering og de borgerlige repræsentanter snakke fuldstændig udenom.

Kl. 13:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det hr. René Christensen. Værsgo.

Kl. 13:27

René Christensen (DF):

Tak for det. Først tak til ordføreren for ordførertalen. Det er tydeligt, at der sådan er flere områder, hvor vi sådan set godt kan være enige med Enhedslisten, men når vi kommer til det økonomiske, så begynder det nok at skille os. Jeg sidder og lytter efter, hvad der bliver sagt, og der bliver sluttet af med – og det lyder rigtig godt – at der er brug for et stærkt Enhedslisten og en ny regering, og at oppositionen skal have magten tilbage, for så kommer det til at flyde med guld i gaderne, og så kommer pengene. Men man kan sådan tænke tilbage.

Der bliver også sagt noget om, hvordan de penge skal komme. Det er ved at beskutte hårdere. Virksomhederne skal betale mere. Der skal være færre rige, for så bliver samfundet rigere. Det er et skattefinansieret samfund.

Når man så tænker tilbage på dengang, Enhedslisten var støtteparti, hvordan var det så, man skaffede pengene dengang? Det var ved at give selskabsskattelettelser og topskattelettelser. Hvad er det, der gør, at Enhedslisten nu siger, at næste gang, hvis der kommer en ny regering, så bliver det rigtig godt, og så bliver det noget helt andet end det, vi har set? Den måde, man har gjort det på, når man har magten i Socialdemokratiet, vil blive helt anderledes næste gang. Og

hvorfor er det, at Enhedslisten med den tilgang, Enhedslisten har til økonomien, mener, at Socialdemokratiet vil flytte sig så markant i en anden retning i forhold til den vej, Enhedslisten vil gå?

Kl. 13:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:28

Rune Lund (EL):

Jeg kan sige, at vi ikke gør os nogen som helst illusioner om, hvad vi kan få Socialdemokratiet til. Vi havde nogle meget ærgerlige år i Thorning-Corydon-perioden, som jo også har resulteret i nogle diskussioner hos os i Enhedslisten om, hvordan vi sikrer os, at kommer der et nyt flertal til magten, uanset hvem der er statsminister, så skal vi ikke igen se en udvikling, hvor uligheden stiger, eller hvor folkeskolelærerne bliver trynet i en folkeskolereform, eller hvor der bliver solgt dele af DONG til finansspekulanter i Goldman Sachs, eller hvor der bliver givet rabatter på topskatten, som bliver taget fra overførselsindkomsterne.

Det er ikke den politik, vi vil føre. Men vi kan sige, hvad vi går til valg på. Og vi håber på, at der er nok vælgere, som vil stemme på Enhedslisten og på partier, som i grundtrækkene står bag den politik, som Enhedslisten står for, så vi på den måde kan sætte vores ideer og politiske visioner igennem.

Kl. 13:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. René Christensen.

Kl. 13:29

René Christensen (DF):

Jeg er faktisk glad for et i øvrigt oprigtigt svar. Det, der bliver sagt her, er interessant. Det er bare, fordi afslutningen på ordførertalen var, at nu skal der ske noget nyt i Danmark, og at oppositionen er klar til at tage stafetten. Og det er fuldstændig rigtigt refereret, for det var jo de her ting, der sådan set skete, da Enhedslisten var støtteparti for den tidligere socialdemokratiske ledede regering med Helle Thorning-Schmidt i spidsen. Det var jo de her ting, der skete. Det er fuldstændig rigtigt, at da man lavede skattelettelserne, tog man det fra overførselsindkomsterne, der så ikke blev indeksreguleret fremadrettet; altså skatteaftalen fra 2012.

Så det, der bliver sagt heroppe fra nu, er jo ikke et udtryk for, at man sådan set forventer, at det kommer til at ske. Det er alene et udtryk for, hvor Enhedslisten står.

Kl. 13:30

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:30

Rune Lund (EL):

Det er korrekt forstået på den måde, at vi ikke forventer, at der er nogen, der kommer og giver os noget. Vi er en del af en politisk kamp herinde, og vi er her for at skubbe grænser og for at lægge det politiske pres, der skal til, for at vi får forandringer igennem. Der er ikke nogen, der kommer og forærer nogen noget i det her Folketing, det ved vi godt alle sammen.

I forhold til de forringelser, som blev gennemført, vil jeg sige, at det jo ikke var med Enhedslistens stemmer. Det var med de borgerlige stemmer, også delvis med Dansk Folkepartis stemmer. Vi kan gøre meget i Enhedslisten, men vi har ikke 90 mandater i Folketinget, og vi kan ikke altid forhindre Socialdemokratiet i at lave ulykker, hvis de absolut vil sænke topskatten sammen med de borgerlige.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak. Så er det hr. Jacob Jensen.

Jacob Jensen (V):

Jeg kunne forstå, at hr. Rune Lund ønskede sig en ny regering, men spørgsmålet er bare hvilken en. Der er jo mange muligheder på rød fløj for, hvem der skal stå i spidsen for sådan en, men jeg kan så forstå, at det er fru Pernille Skipper, der er førstevalget. Bunder det ønske i, at man selv vil tage stafetten, og al ære og respekt for det i øvrigt, og i, at man savner konkret politik fra det største oppositionspartis side? Hvis man spørger Socialdemokraterne om, hvilke skattelettelser, som man har tordnet imod, man vil rulle tilbage, får man ikke noget svar. Og det samme gælder, hvis man spørger, hvad det så er for nogen prioriteringer, man vil foretage på klimaområdet, og man kan jo heller ikke læse det i den her brochure, man har fået stukket i hånden hen over natten. Der har vi dog trods alt med al respekt, og det kan man så være enig i eller uenig i, nogle konkrete bud, som man så kan diskutere ud fra.

Men det, jeg egentlig ville spørge om, er lidt i forlængelse af hr. René Christensens spørgsmål: Når vi nu taler så meget om prioriteringer og parlamentarisk støtte eller ej, kan hr. Rune Lund så ikke bekræfte, at sidste gang der blev sat skattelettelser igennem, altså topskattelettelser og selskabsskattelettelser, var det under en S-ledet regering støttet af Enhedslisten?

Kl. 13:32

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Rune Lund (EL):

Det er 2012-reformen, vi taler om, som blev gennemført med støtte fra bl.a. hr. Jacob Jensens eget parti. Jeg tror ikke, der var nogen, der var i tvivl om, hvad Enhedslisten mente om den reform. Jeg husker nogle kraftige citater fra vores daværende politiske ordfører, hvor hun meget frit fra leverne sagde sin mening om den aftale på direkte tv. Det, som man bare skal huske på, er, at den politik ikke blev gennemført med Enhedslistens støtte. Enhedslisten kæmpede med næb og kløer for forbedringer, og vi fik også fjernet mange forringelser, og vi var også med i finansloven, hvor der var forbedringer, men til hver en tid at skulle kunne forvente af Enhedslisten, at vi kan forhindre Socialdemokratiet i at lave ulykker med bl.a. hr. Jacob Jensens eget parti Venstre om at sænke topskatten, kan vi ikke udstede nogen garanti om – desværre.

Kl. 13:33

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Jacob Jensen.

Kl. 13:33

Jacob Jensen (V):

Det er vel netop en garanti, man kan udstede, hvis man ønsker at være parlamentarisk grundlag for en regering. Man ønsker så selv at stå i spidsen for den, men hvis ikke det kan lade sig gøre, kan jeg forstå, at det næstbedste er en socialdemokratisk ledet regering, og så kan man vel netop som parlamentarisk grundlag udstede den garanti, at man ikke støtter en sådan regering, hvis den går ind for igen at lave topskattelettelser. Så jeg er glad for bekræftelsen fra hr. Rune Lunds side om, at sidste gang der i det her land blev lavet selskabsskattelettelser og topskattelettelser, som vi syntes var en fin idé, fordi der var mulighed for og plads til det, hvorfor vi støttede det og gik med i den aftale, var det af en regering, som hr. Rune Lund støttede, og

Kl. 13:31

han kunne på det tidspunkt have valgt at trække stikket på sådan en regering. Derfor kan hr. Rune Lund jo som parlamentarisk grundlag sige, at den garanti udsteder jeg nu her i dag fra talerstolen: Det kommer ikke til at ske igen, at en sådan regering bliver støttet af Enhedslisten.

Kan jeg få den garanti?

Kl. 13:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:34

Rune Lund (EL):

Hr. Jacob Jensen kan få den garanti, at vi synes, at vælgerne skal tale til næste folketingsvalg. Der er alt for meget med, at man forudskønter valgets resultat, eller at politiske kommentatorer bestemmer, hvordan flertallet skal se ud efter et kommende valg. Lad os nu lade vælgerne bestemme. Vi siger, at hvis der er nok, der stemmer på Enhedslisten, og hvis der oven i købet er nok, som også stemmer på SF og Alternativet, som vi jo opfatter som vores nærmeste allierede, så giver det nogle andre muligheder i politik, end hvis de tre partier tilsammen f.eks. ikke får et godt valg. Så vi går efter statsministerposten, selvfølgelig gør vi det, det mener jeg i øvrigt alle partier med respekt for sig selv må gøre. Der er jo ingen partier, der er sat i verden for at gøre andre partiers frontpersoner til statsministre. Men hvis ikke det kan blive os selv, går vi efter den regering, hvor vi kan få mest mulig indflydelse, og der kan jeg i hvert fald sige, at det i hvert fald tydeligvis ikke er hos den nuværende statsminister.

Kl. 13:35

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak. Så er det hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 13:35

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Nu befinder jeg mig i den lidt mærkværdige situation, at jeg er nødt til at forsvare Socialdemokratiets politik og SF's politik fra år 2012. Det er ligesom mest for at få et billede af, hvordan man egentlig tænker i Enhedslisten. Den skattereform betød jo, at helt almindelige lønmodtagere ikke længere skulle betale topskat: Lærere, sygeplejersker, metalarbejdere og andre betalte topskat og skulle nu ikke længere betale den. Da de betalte topskat, havde de en sammenlagt marginalbeskatning på 66 pct., altså i skat på indkomst plus afgifter afleverede de to tredjedele – to tredjedele! – af deres indkomst på den sidst tjente krone og over halvdelen af deres samlede indkomst til staten. Var det rimeligt?

Det er helt fint, at man har forskellige politiske prioriteringer. Det er jo selvfølgelig det, politik handler om. Men der må da også selv på skatteområdet være nogle rimelighedsbetragtninger hos Enhedslisten. Var det rimeligt, at metalarbejdere og sygeplejersker skulle aflevere to tredjedele af det, de tjente, til staten og ikke skulle have lov til at beholde mere til sig selv? Er det Enhedslistens opfattelse af, hvad der er rimeligt for helt almindelige mennesker?

Kl. 13:36

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Rune Lund (EL):

Jeg synes, hr. Joachim B. Olsen fremlægger tallene forkert, som om at man af hele sin indtægt skulle betale 66 pct. Det lød nærmest sådan – men sådan var det jo ikke.

Jeg vil bare sige, at det fortæller alt om 2012-skattereformen, at det er Liberal Alliance, som skal stå og forsvare den skattereform fra

2012, som S, SF og RV lavede. Helt ærligt! Den mest ulighedsskabende reform af alle, uden undtagelse, som blev lavet under den tidligere S-ledede regering, var lige præcis den 2012-skattereform, hvor man gav penge til dem, som havde mest i vores samfund – som *har* mest i vores samfund – og man tog dem gudhjælpemig fra nogle af dem, som havde *mindst* i vores samfund, ved at tage dem som en mindre regulering af overførsler. Det er da ulighedsskabende politik i sin mest rene form, og det kommer ikke som nogen overraskelse for mig, at hr. Joachim B. Olsen er vild med den slags politik. Det var bare en meget, meget stor overraskelse for os i Enhedslisten, at det også var en skattepolitik, som dengang var en politik, der blev ført af en socialdemokratisk ledet regering.

Kl. 13:37

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Joachim B. Olsen.

Kl. 13:37

Joachim B. Olsen (LA):

Ja, det er korrekt, at det øgede den økonomiske ulighed her og nu en lille smule at gennemføre de tiltag. Det har også været med til at skabe et råderum i dansk økonomi, øge samfundskagen – ikke så meget som de reformer, der blev lavet, før Helle Thorning-Schmidt kom til – men det var et isoleret, godt bidrag. Alene ændringen af topskattegrænsen øgede beskæftigelsen med 6.000. Samlet set betød det en forøgelse af beskæftigelsen på 6.000.

Men jeg fik bare ikke noget svar på det, jeg spurgte om: Er det rimeligt, at metalarbejdere, skolelærere, folk med helt almindelige lønindkomster skal aflevere to tredjedele af deres marginalindkomst og dermed omkring halvdelen af deres samlede indkomst til staten? Er det rimeligt?

Kl. 13:38

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 13:38

Rune Lund (EL):

Det var meget få tusinde kroner, som de grupper, som hr. Joachim B. Olsen fremhæver her, rent faktisk betalte i kroner og øre i topskat. De, som virkelig scorede kassen på den reform, var jo dem med de allerhøjeste indkomster.

I forhold til det her med 2012-reformen vil jeg sige, at ikke bare var den dybt problematisk og katastrofal, fordi den skabte ulighed, den var også dybt økonomisk uansvarlig, fordi man på Finansministeriets regnemaskine regnede med de her dynamiske effekter. Der regnede man med, at hvis man nu forringede vilkårene for arbejdsløse, samtidig med at man lavede skatterabatter for dem, der tjente mest, så ville der blive rigtig mange flere penge i det økonomiske råderum. Problemet er bare, sådan som vi har dokumenteret det i vores rapport »Den politiske regnemaskine«, at det ikke passer. Det hviler på et meget tyndt grundlag, og der er ikke evidens og dokumentation og videnskabeligt belæg for det. Problemet er så, at når man tror, at der er det råderum, og det så viser sig ikke at være der i fremtiden, så er pengene væk, og hvem skal så betale? Hvis det er hr. Joachim B. Olsen, der kommer til at bestemme, så ved vi godt, hvem det er, der skal betale: Så er det igen de fattige, de syge, de arbejdsløse, der kommer til at betale regningen.

Kl. 13:39

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så har jeg ikke flere på spørgerlisten. Er der flere, der ønsker ordet?

Så siger vi tak til Enhedslistens ordfører, og vi går videre i ordførerrækken, og det er Liberal Alliances ordfører, og det er Joachim B. Olsen. Værsgo.

Kl. 13:39

(Ordfører)

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det, formand. I 1982 – 5 år før Storebæltsforbindelsen blev vedtaget – blev Landsforeningen mod Storebæltsbroen stiftet. Ud over privatpersoner blev den også støttet af flere fagforeninger, Radikal Ungdom og en hel del medlemmer af Socialistisk Folkeparti. Bekymringerne var mange, og man tvivlede på, at broen virkelig ville være en gevinst for Danmark. Man var bekymret for miljøet og bekymret for, at danskerne ville miste deres psykiske opladningssted, når de ikke længere skulle nyde fægekaffe. Og så var færgebyerne ikke mindst bange for at miste arbejdspladser. I dag er alle bekymringerne gjort til skamme. Mobiliteten er løftet, produktiviteten er steget, der er skabt masser af nye arbejdspladser – og kaffen kan i dag drikkes i bilen. Siden åbningen i 1998 er trafikken på broen femdoblet, og væksten i antallet af køretøjer stiger år for år. Det er en udtalt succes.

Hvorfor nævner jeg så det her? Det er, fordi den her finanslov meget vel kan være det første spæde skridt til opførelsen af en Kattegatbro. Transportministeren satte tidligere på året en Kattegatforbindelse på dagsordenen, og nu er der i finansloven afsat 60 mio. kr. til en forundersøgelse. Godt nok synes den folkelige modstand i dag ikke at være lige så massiv som dengang, og godt nok er en del partier positivt indstillet over for planerne, og det kvitterer vi for, men jeg håber, at regeringen for flertal til at gå videre med forundersøgelsen, for der er mange indlysende fordele ved en brugerfinansieret Kattegatbro. Vi har at gøre med en forbindelse, der kan afkorte rejsetiden fra København til Østjylland og Nordjylland og fra Østjylland og Nordjylland til København med 1 time til 1½ time. En Kattegatbro vil gøre mere for at styrke sammenhængskraften i Danmark end noget andet initiativ. En Kattegatbro vil binde landet bedre sammen.

Sådan er det også med finanslovsudspillet, for hele den danske økonomi skal hænge sammen, og det bærer regeringens udspil præg af. For selv om det går godt for dansk økonomi, er der også faresignaler. Der er mangel på arbejdskraft, og der har på det seneste været også hurtigere stigende lønninger, og det understreger vigtigheden af, at der føres en tilbageholdende og ansvarlig finanspolitik. Vi må ikke gentage fortidens synder ved at lade det offentlige forbrug stige så meget, at det sætter opsvinget over styr.

I finanslovsudspillet lægger regeringen op til en offentlig vækst på 0,4 pct., hvilket er helt i tråd med regeringsgrundlaget. Det strukturelle underskud vil blive reduceret i 2019, hvis der ikke bliver brugt flere penge, end regeringen lægger op til. Dermed vil finansloven trække lidt aktivitet ud af økonomien, og det er ansvarligt i den nuværende konjunktursituation.

Vi har i LA godt noteret os, at der for tiden og som sædvanligt, når der er finanslovsdebat, er heftig konkurrence om, hvilket parti der vil bruge flest af skatteborgernes penge. Det samme flertal i Folketinget ønsker dog ikke at gennemføre reformer, som vil gøre Danmark og danskerne rigere. Det burde der dog være flertal for, uanset hvor i det politiske spektrum man befinder sig.

Et velfærdssamfund er kendetegnet ved tre parameter. Det første er lige muligheder og en nogenlunde lige indkomstfordeling. Det må vi sige at vi leverer på i overflod i Danmark. Der er en ekstrem høj grad af omfordeling i Danmark, og der er lige og fri adgang til sundhed og uddannelse. Vi er et af de lande med den største grad af økonomisk lighed. Omfordelingen er så massiv, at det for mange danskere både i bunden og i toppen af indkomstskalaen ikke kan betale sig at yde en ekstra indsats. Den ene procent af befolkningen med de højeste indkomster betaler 10 pct. af alle skatter og afgifter. De 20 pct. rigeste betaler knap halvdelen af alle skatter og afgifter. Modsat

betaler de 20 pct. med de laveste indkomster kun 4,5 pct. af alle skatter og afgifter. Omfordelingen er altså massiv.

Det andet parameter er en veludbygget offentlig sektor og et socialt sikkerhedsnet. Vi har et sikkerhedsnet så fintmasket, at det næsten er et sejl, og vi har en af de største offentlige sektorer i verden.

Det tredje parameter handler om et højt velstandsniveau. Her er vi til gengæld udfordret. Danmark er et velstående land, ja. Det er vi, fordi vi har en af de frieste og mest åbne markedsøkonomier i verden. Vi har gode institutioner, velbeskyttet privat ejendomsret og en relativt markedskonform erhvervsregulering. Vi er netop ikke et socialistisk samfund. Men vores evne til at skabe yderligere økonomisk fremgang er udfordret. Den økonomiske vækst er lav. Selv i en situation med højkonjunktur og med historisk høj beskæftigelse er den økonomiske vækst kun på knap 2 pct. Vi har brug for reformer, som kan skabe fundamentet for en højere grad af økonomisk fremgang end den, vi har udsigt til.

Kl. 13:45

Hvorfor er det overhovedet vigtigt? Jo, det handler ikke kun om bedre forbrugsmuligheder i både det offentlige og private. Det handler også om politisk stabilitet. En samfundsmodel, som ikke er i stand til at løfte befolkningens levestandard mærkbart over tid, mister store dele af befolkningen før eller siden tilliden til. Derfor skal vi fortsætte ad reformvejen, og det vil forhåbentlig også gå op for andre partier end Liberal Alliance og de øvrige regeringspartier. Det er netop, når det går godt, at vi skal lave de reformer, som sikrer fundamentet for fremtidig velstand.

Mangel på arbejdskraft er et reelt problem for vores økonomi lige nu. En af vejene til øget beskæftigelse og højere velstand er at gøre det nemmere for dygtige udlændinge at komme til Danmark og arbejde. Arbejdsmarkedet er i dag globalt, og det skal vi være kloge nok til at få noget godt ud af. Det vil regeringen komme med et udspil til. Det er godt, men det kræver naturligvis et flertal i Folketinget, hvis det skal blive til noget.

Når det er sagt, er der ud over den tilbageholdende finanspolitik flere glimrende initiativer i finanslovsudspillet. Der er f.eks. lagt op til at sænke skatter og afgifter for 400 mio. kr. på dette års finanslov. I LA kunne vi godt have ønsket os, at det beløb var større. Jeg ville lyve, hvis jeg påstod andet, men denne regering har faktisk formået at komme igennem med en hel del skattelettelser. Samlet set vil skatter og afgifter blive lettet for borgere og virksomheder med godt 23 mia. kr. frem mod 2025. Det er godt.

Den personlige frihed er på mange måder stor i Danmark, men den økonomiske frihed er lille. Stat og kommune bestemmer over en alt for stor del af økonomien, men siden regeringsskiftet har vi bevæget os i den rigtige retning. Skattetrykket falder, og ifølge Eurostat har vi ikke længere verdens højeste skattetryk. I modsætning til i 00'erne fylder den offentlige økonomi en stadig mindre del af den samlede økonomi.

Finanslovsforslaget tager yderligere skridt i den rigtige retning ved bl.a. at lempe afgiften på elvarme for sommerhusejere. Det vil medføre en ligestilling mellem elopvarmede sommerhuse og helårshuse. Regeringen vil afskaffe affaldsgebyret, som er til stort besvær for virksomhederne og dyrt og tungt at administrere for kommunerne, og det er vi i LA meget glade for. Gebyret blev indført i 2010, og det har været en kilde til frustration hos mange selvstændige, som slet ikke producerer noget affald, men altså alligevel har skullet betale et gebyr. Jeg håber meget, at der kan findes flertal for at afskaffe det nu. Regeringen lægger op til at sænke flere afgifter på grænsefølsomme varer. Dagligvarer er markant dyrere i Danmark end i resten af EU. Det skyldes bl.a. høje punktafgifter.

Regeringen lægger også op til at hæve grænsen for, hvor meget man maksimalt kan tjene ved siden af sin SU, uden at det modregnes. Stod det til LA, skulle den grænse helt fjernes, men her tager vi endnu et skridt i den rigtige retning, hvis der vel at mærke kan findes

et flertal for det. Det giver ikke mening, at studerende bliver straffet for at gøre en ekstra indsats på arbejdsmarkedet ved siden af deres uddannelse.

Dette er et ansvarligt og fornuftigt finanslovsudspil, hvor stigningen i det offentlige forbrug holdes på et forsvarligt niveau, og det er samtidig en visionær finanslov, hvor vi kan tage de første spæde skridt til en realisering af Kattegatforbindelsen. Begge dele er værd at glæde sig over. Tak.

Kl. 13:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Vi går i gang med spørgerrækken, og den første er fru Pernille Rosenkrantz-Theil. Værsgo. Man skal lige over til pulten her.

Kl. 13:48

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Tak for det. Man er helt utroligt vant til Folketingssalen, man skal lige vænne sig til Landstingssalen.

Det er egentlig et ret simpelt spørgsmål. For nu har vi jo hen over de sidste dage læst sådan nogle overskrifter, der hedder gavebod og gaveregn, og hvad vi har derudad, og nu behøver man jo aldrig tage for pålydende, hvad journalisterne skriver – det er jeg med på – og hvad der står på forsiden af Ekstra Bladet, behøver man heller ikke altid tage for pålydende, men jeg bliver nødt til at spørge ordføreren om noget. For når ordføreren nu siger, at den her finanslov fortsætter i den rigtige retning, altså med, at den offentlige sektor skrumper, så er jeg jo sådan set fuldstændig enig i ordførerens karakteristik: Det er præcis det, der sker med den her finanslov, altså at den offentlige sektor skrumper, og derfor er det fuldstændigt vrøvl fra ende til anden, når det er sådan, at det bliver karakteriseret som en gaveregn. Så jeg skal bare bede ordføreren om at uddybe, for at vi kan få slået det fast, om det er overskrifterne på tabloidaviserne, der har ret, eller om det er Joachim B. Olsen, der har ret i karakteristikken af regeringens finanslov.

Kl. 13:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:49

Joachim B. Olsen (LA):

Det er altid mig, der har ret! Og jeg synes ikke, det er rimeligt at betegne det som en gaveregn. Der bliver lagt op til en offentlig forbrugsvækst på 0,4 pct. Det er fuldstændig i tråd med det, der blev aftalt i regeringsgrundlaget og ikke markant anderledes end det, der er blevet spillet ud med i de øvrige finanslove, der er kommet fra den her regering, og det er rigtig fornuftigt. Det er jo ikke rigtigt, at den offentlige sektor som sådan skrumper. Der bliver tilført flere ressourcer til den offentlige sektor. Men heldigvis er vi i den situation, at resten af økonomien vokser hurtigere end den offentlige sektor, og derfor kommer den offentlige sektor til at fylde relativt mindre af den samlede økonomi, og det synes vi er godt. For den offentlige økonomi fylder for meget i Danmark, og det er godt, at der bliver taget nogle skridt i de her år til at få skabt en bedre balance mellem det offentlige og det private. De ressourcer, der bliver brugt i det offentlige, kan jo ikke samtidig bruges af borgere og virksomheder.

Kl. 13:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 13:50

Kl. 13:53

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Tak for det. Jeg er jo som sagt fuldstændig enig i den karakteristik. Der er ikke tale om en gaveregn, der er tværtimod tale om en finanslov, som ikke dækker, at der kommer flere gamle, og at der kommer flere børn i vores samfund, og at vi derfor skal strække de penge, der er i den offentlige sektor, længere, og det vil sige, at serviceniveauet nødvendigvis må falde.

Så siger Mads Lundby Hansen fra CEPOS, at man ikke kan kalde det en blå finanslov. Så er det jo, at jeg har ham mistænkt for at have læst Ekstra Bladet i stedet for at have hørt på Joachim B. Olsen. Så når det nu er, at Mads Lundby Hansen fra CEPOS siger, at der ikke er tale om en blå finanslov, så skal jeg bare høre, om det er Mads Lundby Hansen, der har ret, eller om det er Joachim B. Olsen, der har ret.

Kl. 13:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:51

Joachim B. Olsen (LA):

Ja, Mads er en god mand, og jeg konstaterer, at den her regering – med de tre partier – har lavet det mest ambitiøse og det mest borgerligt-liberale regeringsgrundlag, nogen borgerlig regering nogen sinde har lavet i Danmark, og i det regeringsgrundlag har man lagt op til en basisrealvækst på 0,3 pct. Så det er en blå finanslov i den forstand.

Kl. 13:52

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak, og så er det hr. Rune Lund. Værsgo.

Kl. 13:52

Rune Lund (EL):

Den 12. august kunne man i Berlingske læse en overskrift, der hedder: »Kristian Jensen: Venstre går ikke til valg på skattelettelser«. Og inde i artiklen kan man bl.a. læse, at finansministeren er citeret for at sige: »Jeg tror ikke, at vi kommer til at diskutere flere skattelettelser på arbejdsindkomst før et folketingsvalg.« Altså, opfatter hr. Joachim B. Olsen den sætning – »Jeg tror ikke, at vi kommer til at diskutere flere skattelettelser på arbejdsindkomst før et folketingsvalg« – som sådan et kraftigt løfte fra finansministeren om, at der ikke vil komme flere skattenedsættelser, hverken før eller efter et folketingsvalg?

Kl. 13:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg tror, finansministerens analyse er fuldstændig rigtig. Der er ikke lagt op til, at skatten på arbejde skal lattes yderligere i den her valgperiode, som jo også lakker mod enden. Så det tror jeg er rigtigt.

Jeg synes, det er mest fair at stille citatsspørgsmål til hr. Kristian Jensen, undskyld, til finansministeren, når han skal herop. Men som det er nu, har vi en regering, og den har et regeringsgrundlag, som strækker sig frem mod 2025, og i det regeringsgrundlag er der jo en ambition om at sænke det strukturelle skattetryk. Så det er det, jeg forholder mig til.

Kl. 13:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Hr. Rune Lund.

Rune Lund (EL):

Jamen det, jeg prøver at spørge ind til, er jo troværdigheden af, at en borgerlig regering – hvis en sådan måtte vinde et kommende folketingsvalg – skulle afholde sig fra at lave skattenedsættelser. Det er det bluffnummer, jeg ligesom prøver at punktere her. Man siger, at man ikke går til valg på det, men lige så snart valget er overstået, kan man måske lige blive presset lidt af Liberal Alliance, og så bliver man så nødt til at lave en masse skattenedsættelser alligevel.

Altså, som hr. Joachim B. Olsen forstår det, hvor solidt er så – hvad skal man sige – udsagnet fra finansministeren? Jeg vil gerne høre hr. Joachim B. Olsens vurdering af det realistiske i, at der ikke skulle blive gennemført skattenedsættelser, hvis der kom en ny borgerlig regering til magten efter et kommende folketingsvalg.

Kl. 13:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg er ret overbevist om, at kommer der en ny borgerlig regering – ligemeget hvordan den er skruet sammen – så vil der komme skattelettelser. Jeg kan faktisk ikke komme på en eneste regering, inklusive socialdemokratiske regeringer – også regeringer, som hr. Rune Lunds parti har støttet – som ikke har sænket skatten. Thorning sænkede skatten med 0,9 mia. kr. før tilbageløb og adfærd. Vi har sænket skatten med godt 15 mia. kr. før tilbageløb og adfærd. Og i Liberal Alliance, og det tror jeg egentlig også gælder i andre borgerlige partier, ønsker vi at sænke skatten, fordi det er det rigtige at gøre. Skattebyrden i Danmark er for høj, og den skal sættes ned. Og det tror jeg også kommer til at ske i fremtiden.

Kl. 13:55

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det fru Josephine Fock. Værsgo.

Kl. 13:55

Josephine Fock (ALT):

Tak for det, og tak til ordføreren. Jeg vil spørge ind til det, som vores klimavismand Peter Birch Sørensen siger i Information, nemlig at 1 mia. kr. til klimaomstilling langt fra er nok. Jeg ser jo egentlig Liberal Alliance som et parti, der i hvert fald inden de kom i regering, var visionært og havde nogle nye tanker for fremtiden. Det, jeg egentlig godt kunne tænke mig at høre om, er, om Liberal Alliance har nogen visioner om den grønne omstilling, og hvad Liberal Alliance ønsker at gøre ved det. Og hvis Liberal Alliance eventuelt ikke er en del af en kommende regering, hvad er så Liberal Alliances vision for en grøn omstilling?

Kl. 13:56

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg har desværre ikke haft mulighed for at læse den pågældende artikel, og derfor er det lidt svært at kommentere på den. Men jeg vil dog sige, at jeg finder det yderst interessant, at Alternativet og også andre simpelt hen kan tage Peter Birch Sørensens ord og så bruge dem mod os andre. Peter Birch Sørensen stod jo i spidsen for Produktivitetskommissionen, og når vi andre står og siger, at Peter Birch Sørensen og andre kloge hoveder har regnet på, at der faktisk er et ret stort effektiviseringspotentiale i den offentlige sektor, man

bør sænke selskabsskat og andre ting for at øge produktiviteten, så betyder Peter Birch Sørensens ord ingenting.

Jeg har ikke læst den pågældende artikel, men i forhold til resten af spørgsmålet vil jeg sige, at ja, vi har den ambition, at man skal tage klimaforandringer alvorligt, men man skal ikke være hovedløs omkring det. Der gælder de samme principper på det her område, som der gælder på andre områder, nemlig at man skal være omkostningseffektiv og ikke smide penge ud af vinduet. Der er en masse problemer, som skal løses i den her verden, og det her er et af dem, og derfor er det utrolig vigtigt, at vi ikke er hovedløse i det, vi gør. Det nytter heller ikke noget, at vi render så langt foran alle andre, når det er et globalt problem, bruger så mange penge med så lille effekt, hvis de penge kunne være bedre brugt på andre ting. Så vi skal nå de mål, vi har sat os, og dem er vi jo på vej til at nå, så vi bidrager meget flot i Danmark på det spørgsmål.

Kl. 13:57

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Fru Josephine Fock.

Kl. 13:57

Josephine Fock (ALT):

Så lad os blive meget konkrete. Et af målene er, og det siger regeringen siger, at vi skal være et fossilfrit samfund, og det vil sige, at vi skal afskaffe biler, der ikke er fossilfrie, men hvorfor bliver der så ført en politik, som overhovedet ikke tilsiger, at markedet indstiller os på, at vi indfører fossilfrie biler? Hvorfor fjerner man f.eks. i det her finanslovsudspil afgiftsnedsettelsen for elbiler?

Kl. 13:58

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 13:58

Joachim B. Olsen (LA):

Nu er der i det her finanslovsudspil nedsat en pulje på, så vidt jeg husker, 100 mio. kr., der skal se på grønne tiltag uden for den kvotebelagte sektor. Det kunne f.eks. have noget med biler at gøre. Men jeg sagde jo lige før, at tingene skal være omkostningseffektive, og når der nu bliver refereret til den ypperste faglighed i landet, burde man måske fra Alternativets side kigge lidt på, hvad det er, vismændene har sagt om det her. De siger, at bilisterne i Danmark betaler 16 mia. kr. mere, end der kan forsvares i forhold til de omkostninger ved bilisme, der påføres miljøet. Så hvis man vil gøre noget omkostningseffektivt, er det ikke på bilismen, man skal sætte ind med højere afgifter, men tværtimod sænke afgiften på bilismen generelt, altså hvis man vil føre en omkostningslav energi- og klimapolitik.

Kl. 13:59

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det fru Lisbeth Bech Poulsen. Værsgo.

Kl. 13:59

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Altså, nu var der engang, hvor liberalisme handlede om mere end registreringsafgifter, og vi havde fra SF's side jo et godt samarbejde med Liberal Alliance på nogle punkter, specielt inden Liberal Alliance kom i regering. Det er jo ikke et klassisk finanslovs spørgsmål, men alt det her skal altså også finansieres, og det er også en anledning til at diskutere de her ting.

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Joachim B. Olsen, om han mener, at regeringen er på den rette kurs. Bare for ridse nogle eksempler op kan jeg nævne ulovlig logning, datasamkøring i forhold til databeskyttelsesloven – det kom så ud til sidst – overvågning af arbejdsloves elforbrug, som vi lige har hørt om, burkalov og håndtrykslov.

Altså, er det her elementer, der burde kendetegne et frit samfund og en regering, der hviler på et liberalt grundlag? Og jeg spørger faktisk også, fordi det er noget, der også betyder noget for os i SF, og fordi det er et af de få steder, hvor man måske kunne finde noget fælles fodslag med en liberal regering.

Kl. 14:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:00

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen det er fuldstændig rigtigt, at liberalisme handler om meget andet end registreringsafgift. Jeg var lidt inde på det i min tale. Jeg synes måske, at det punkt, hvor friheden i Danmark er mindst for indvidet, er, når det kommer til økonomisk frihed. Der bestemmer staten over en alt for stor del af borgernes penge. På en masse andre områder har vi en meget høj grad af personlig frihed, men lige på det punkt er vi et af de mest skatteplagede folk i verden. Og der synes vi den personlige frihed burde øges.

I forhold til de konkrete spørgsmål er det min forståelse – det er ikke lige mit område – at den her overvågning af arbejdsloves elforbrug, som jeg personlig også synes lyder lidt mærkeligt, vist er blevet droppet. Jeg tror endda, at vores ordfører gjorde en ret stor indsats for, at det skete.

På de andre områder kan jeg da godt synes at der er ting, man indimellem kan være bekymret for i forhold til overvågning fra statens side. Jeg synes bare også, man skal være ærlig og erkende, at der også er et andet trusselsbillede. Statens opgave er også at beskytte borgernes frihed og beskytte dem imod forbrydere, der vil skade dem – terrorister og andre. Der er da et trusselsbillede, som gør, at vi indimellem kommer i nogle dilemmaer, og dem må man jo så prøve at håndtere så godt, som man kan. Jeg synes bare, man skal anerkende, at det dilemma er der i forhold til overvågning.

Kl. 14:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 14:02

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nu er det jo heller ikke fair at spørge om, når hr. Joachim B. Olsen ikke er ordfører på området. Men det er altså ikke det samme, vi taler om. Og vi har en problematik med, at der er mange politikere og en regering lige nu i det her land, som bruger det, at vi er et af de lande i verden med flest data om borgerne, til at samkøre de data og bruge det til en slags overvågning. Og jeg synes bare, det er den forkerte retning, og jeg håbede, at man kunne alliere sig med et liberalt parti, fordi det her også grundlæggende er et spørgsmål om retten til personlig frihed og retten til privatliv osv.

Derfor vil jeg bare opfordre til, at man fra Liberal Alliance i hvert fald fastholder at holde øje med det her område, fordi det er på vej i den forkerte retning.

Kl. 14:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:03

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen det er bestemt noget, vi holder øje med. Det er vores politiske ordfører, fru Christina Egelund, som er ordfører på det her område også. Og det er mit indtryk, at hun kæmper en kamp i forhold til det her spørgsmål.

Men jeg vil bare igen holde fast i, at der er dilemmaer. Og det synes jeg bare man skal være ærlig omkring.

Kl. 14:05

Kl. 14:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det hr. Thomas Jensen. Værsgo.

Kl. 14:03

Thomas Jensen (S):

Tak. Og tak til ordføreren for en rigtig god tale. Når man i de her dage ser annoncer fra statsministeren, kan man jo tydeligt se, at han ikke sådan taler lige ud af posen. Han prøver sådan lidt at fremstå som en halv socialdemokrat, velfærdens frelser og det hele, og derfor er jeg rigtig, rigtig glad for ordførerens tale. Ordføreren slår fast, at det stadig væk er regeringens politik at give skattelettelser – var det for 23 mia. kr. frem til 2025? Og der er en glæde hos Liberal Alliance over, at det offentlige forbrug vil stige mindre end det demografiske træk. Det er jeg meget glad for at få slået fast, for det er jo sandheden.

Mit konkrete spørgsmål er så: Hvilket af de initiativer, der ligger i det her finanslovsforslag, som I har fremsat, er ordføreren mest glad for?

Kl. 14:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:04

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen hvad angår de 23 mia. kr., er der tale om ting, der er aftalt; det er jo det, der allerede er blevet gennemført, og Socialdemokratiet har i øvrigt stemt for noget af det – langtfra det hele, men i hvert fald en del af det. Det skal jeg måske trække ud af regnestykket, ligningen, eller hvad?

Ja, jeg er da glad for, at der bliver ført en tilbageholdende finanspolitik i Danmark i den konjunktursituation, vi er i. Det tror jeg også Venstre, DF og Det Konservative Folkeparti er. Vi er jo sammen om den politik, så det tror jeg vi alle sammen er glade for. Så ved jeg godt, at Socialdemokratiet nu prøver at bilde befolkningen ind, at havde de magten, så ville der blive ført en helt anden politik og det offentlige forbrug ville være langt højere, men det er jo bare ikke rigtigt. For når I kommer ind i Finansministeriet og skal tage andre hensyn end lige hensynet til det demografiske træk – det er jo ikke det, finanspolitikken bliver tilrettelagt efter – vil I nok ikke bruge så mange penge, som I nu siger I vil bruge.

Kl. 14:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 14:05

Thomas Jensen (S):

Jamen altså, hvis Socialdemokratiet kommer til magten, vil vi jo bruge den fremgang, der er i Danmark, på fællesskabet, nemlig bruge den på alle, som vi siger i vores finanspolitiske udspil.

Jeg vil bare gerne, da vi jo har set, at Liberal Alliance har haft mange ambitioner om skattelettelser de seneste år, høre ordføreren: Efter den her finanslov, et folketingsvalg, en nyvalgt borgerlig regering, hvor Liberal Alliance er med, hvilke skattelettelser er så de vigtigste for Liberal Alliance at få gennemført?

Kl. 14:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg er glad for, at vi kommer i regering efter næste valg, det kan jeg høre vi gør, altså at der kommer en borgerlig regering; det kan der meget vel gøre. Det er vigtigt for os at få sænket alle skatter. Der er ikke nogen skatter eller afgifter, vi ikke vil være med til at sænke. Men vi er da helt ærlige omkring at sige, at nogle af de ting, som Socialdemokratiet lavede, da de sad i regering, burde man da fortsætte med. Altså, man burde da gøre noget ved topskatten, ligesom hr. Thomas Jensen har været med til at gøre det tidligere, og sænke selskabsskatten. I min tale gjorde jeg jo rede for, at vi har en vækst-udfordring i Danmark, og det her er nogle af de mest effektive skat-tepolitiske værktøjer, man kan hive op af værktøjskassen, hvis man gerne vil gøre noget for den økonomiske vækst og der fortsat er økonomisk fremgang og levestandarden vokser i Danmark.

Så jeg synes da, at man som udgangspunkt bør bruge pengene, hvor man ligesom får mest bang for the buck, men man skal også sænke skatter af alle mulige andre årsager, også af den årsag, at det bare er rimeligt, synes jeg, at folk beholder flere af de penge, de selv har tjent ved at sælge deres tid og arbejdskraft til en arbejdsgiver. Det skal de have lov til at beholde en større del af; det synes jeg bare er rimeligt.

Kl. 14:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det fru Astrid Krag. Værsgo.

Kl. 14:06

Astrid Krag (S):

Vi har jo talt meget om de ældre i debatten ... (lydudfald) ... Liberal Alliances ordfører, men i hele debatten, fordi vi lever længere og der bliver flere ældre. De fleste af dem er heldigvis sunde og raske, men der bliver også flere ældre, der bliver plejkrævende og får behov for behandling i vores sundhedsvæsen, og derfor fylder det helt naturligt meget i sådan en debat som i dag. Men en del af diskussionen om fremtidens seniorliv i Danmark handler jo om spørgsmålet om tilbagetrækning: Hvornår kan man få lov til at gå på pension? Der så vi jo et ønske fra regeringens side, som det ikke er lykkedes regeringen at gennemføre, og derfor vil jeg bare spørge helt konkret i forhold til de yngste ældre eller seniorerne, eller hvad de nu foretrækker at blive kaldt, om det fortsat er Liberal Alliances politik at forhøje pensionsalderen med 1 år.

Kl. 14:07

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:07

Joachim B. Olsen (LA):

Ja, det er Liberal Alliances politik, og det synes vi ville være fornuftigt. Det er jo at fremrykke noget, der allerede er vedtaget. Det synes vi vil være fornuftigt, men det er der ikke noget flertal for. Regeringen prøvede, og der er ikke noget flertal i Folketinget for det, men det gør det da ikke pludselig til noget, der er ufornuftigt at gøre, altså i lyset af den positive udvikling, som fru Astrid Krag selv er inde på der er, med, at vi bliver ældre, og at det følges op af flere gode leveår. Det, som man i 2006 regnede med ville tage 50 år, i forhold til hvor hurtigt levealderen ville udvikle sig, tog kun 10 år. I lyset af, at det betyder, at der er nogle årgange, der går på folkepension, som får meget, meget længere tid på folkepension end de årgange, der kom før dem, så syntes vi, at det var et naturligt sted at tage fat. Men det er der ikke noget flertal for. Der er bare det, at Socialdemokratiet og andre gerne vil bruge en hel masse penge, men at de jo ikke vil finde dem nogen steder. De taler også om mangel på arbejdskraft osv.,

men de vil ikke udvide arbejdsstyrken, så vi ikke har så stor mangel på arbejdskraft osv. Og man kan bare ikke begge dele i den virkelige verden.

Kl. 14:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Astrid Krag.

Kl. 14:08

Astrid Krag (S):

Jeg ved ikke, om Liberal Alliances finansordfører har haft tid til at læse det finanslovsudspil, som Socialdemokratiet har lagt frem her i dag, og som jo bl.a. handler om at sørge for at få uddannet de ufaglærte, vi har i dag. Der er mangel på faglært arbejdskraft, og vi synes, det er fuldstændig oplagt, at vi starter med vores egne unge, som går ufaglært, og vores egne ledige og får dem med i forhold til behovet for arbejdskraft. Men det var egentlig mest en parentes.

Jeg tror jo, når det drejer sig om hele den her diskussion om at forhøje pensionsalderen yderligere, at vi vel er det folkefærd i Europa, der kommer til at gå senest på pension, sådan som det er nu med den aftale, som vi har været med i, og som var fornuftig – det er jeg enig i – i forhold til den generelt stigende levealder. Vi har så nogle udfordringer i forhold til de mennesker, der dør tidligst, og vi må bare sige, at uligheden i levetid er fordoblet i den tid, jeg har været her på kloden. Så der er nogle helt grundlæggende urimeligheder indbygget der. Men det er så stadig Liberal Alliances politik, at vi bør hæve pensionsalderen yderligere. Er det også regeringens politik?

Kl. 14:09

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:09

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg vil først sige, at jeg ikke har nået at læse Socialdemokratiets forslag til finanslov, for jeg tror, jeg var gået i seng, før det blev udgivet i går aftes. Så det kunne jeg ikke helt nå.

Jeg mener jo, at det her er meget ukontroversielt. Altså, regeringen har jo prøvet den vej. Der var ikke flertal for det. Jeg – og vi – synes stadig væk, at det er en god idé, og der synes jeg vi kan argumentere sagligt og redeligt for, hvorfor det er, at der er gevinster ved at fremrykke det, man allerede har vedtaget, i lyset af at forudsætningerne har ændret sig fra dengang, man vedtog det, og at det vil være fornuftigt. Men det er der ikke noget flertal for i Folketinget lige nu. Men sådan er vilkårene i jernindustrien.

Kl. 14:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det hr. Christian Juhl. Værsgo.

Kl. 14:10

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg kommer altid til at tænke på Poul og Fritz i de lyserøde og lysegrønne skjorter i deres lystyachter oppe på guldskysten på Sjælland, når jeg snakker med hr. Joachim B. Olsen. Jeg ved ikke hvorfor, men det billede kommer helt klart frem med det samme. Og var det ikke, fordi LA's politik har dybt alvorlige konsekvenser for de fattigste i Danmark, så ville jeg synes, det var et fint, underholdende indslag. Men det er det jo ikke.

Der er jo virkelig mennesker, der lever i fattigdom i dag, og det er ligesom om, at det er en skandale, at nogle af dem, der uden egen skyld lever i toppen, skal være med til at yde til dem, der uden egen skyld lever i den mere udsatte del af samfundet. Jeg forstår ikke, hvordan det hænger sammen. Jeg er heller ikke psykolog, så hvor skulle jeg vide det fra?

Jeg vil gerne høre: Hvis nu, den blå blok vinder næste folketingsvalg og der ikke kommer en nedsættelse af skatterne, vil det så være en blå regering, som LA vil støtte? Det er jo ret interessant for at se, hvordan mulighederne bliver for at danne en regering – også for os andre.

Kl. 14:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:11

Joachim B. Olsen (LA):

Det er sjovt: Når jeg ser hr. Christian Juhl, kommer jeg altid til at tænke på Søren Østergaards »Smadremanden«. Sådan er vi jo lidt forskellige – ham kan jeg nu godt lide.

Jeg har svaret på, at jeg tror, at skiftende regeringer vil sænke skatter i Danmark, fordi til slut ender et flertal i Folketinget med at gøre det, der er rigtigt. Det er også derfor, vi har lavet nogle af de reformer, som hr. Christian Juhl harcelerer imod. Det er jo dem, der har skabt det råderum, som hr. Christian Juhl gerne vil bruge af, selv om han ikke har været med til at fremskaffe det.

På et tidspunkt gør vi det rigtige, og det rigtige i Danmark er at få sænket skatterne, og det tror jeg kommer til at ske. Derfor gjorde Thorning det også, da hun – eller da Socialdemokratiet – havde magten. Så ja, det kommer til at ske.

Men det andet er jo sådan meget hypotetisk efter et valg osv. Alttså, vores politik vil være uændret. Vi vil ligesom alle andre partier arbejde for at få så meget af vores politik igennem som muligt. Det gør andre partier også, og det er vel helt naturligt; det gør Enhedslisten vel også. Og vi vil gerne sænke skatter og afgifter i Danmark.

Kl. 14:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Hr. Christian Juhl.

Kl. 14:13

Christian Juhl (EL):

Nu synes jeg, at vi skal lade den enkelte selv prøve at forklare, hvor mange af samfundets værdier man har været med til at skabe. Ellers ville jeg da gerne en dag holde en studiekreds med hr. Joachim B. Olsen om, hvad mit liv har bestået af.

Det vil sige, at det er teoretisk, og det vil sige, at hvis der kommer sådan en blå regering, så er det ikke sammen med LA. Det er klar tale.

Så vil jeg gerne stille et andet meget kort spørgsmål. Burger King, Q8, Kellogg's, ALDI, Arriva og Philips har ingen selskabsskat betalt i 2016, i 2015, i 2014, i 2013 og i 2012. Er det et rimeligt skattesystem at have, når så profitable virksomheder slet ikke bidrager til fællesskabet via deres selskabsskat?

Kl. 14:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:13

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg kan jo ikke gå ind i enkelte selskabers regnskab. Jeg kender ikke de enkelte selskabers regnskaber. Jeg har ikke hørt nogen steder, at de er blevet anklaget for at have brudt nogen lovgivning eller noget. Man nævner nogle selskaber, altså det med om de betaler selskabsskat eller ej. Hvorfor det er rimeligt kan jeg da ikke udtale mig om, når jeg ikke kender deres regnskaber. Jeg går ud fra, at de har overholdt dansk lovgivning.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Den næste i rækken er fru Lea Wermelin. Værsgo.

Kl. 14:14

Lea Wermelin (S):

Jeg vil egentlig gerne tage fat på noget af det, som ordføreren sagde i talen, nemlig at man fra Liberal Alliances side gerne vil fortsætte reformerne. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at vi i Socialdemokratiet faktisk er rigtig glade for, at det lykkedes os at spænde ben for, at man kunne sænke topskatten, eller at man kunne forhøje pensionsalderen. Men jeg kan jo høre, at det der forholder sig lidt anderledes hos Liberal Alliance.

Derfor vil jeg egentlig gerne spørge, om det er Liberal Alliances politik at halvere dimittendsatsen på dagpenge.

Kl. 14:14

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Joachim B. Olsen (LA):

Det sidste kan jeg svare nej til. Det er vores politik at afskaffe dimittendsatsen.

Kl. 14:15

Lea Wermelin (S):

Det gør det jo sådan set værre i mine øjne og sikre bedre, hvis man stemmer på Liberal Alliance. Det er interessant, for ordføreren siger, at det finanslovsforslag, vi har liggende fra regeringens side, er så visionært, som det er, men det her forslag er ikke med. Men er det regeringens politik, at man også skal videre i forhold til måske enten at halvere eller i hvert fald komme videre i forhold til afskaffelse af dimittendsatsen?

Kl. 14:15

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:15

Joachim B. Olsen (LA):

Hvad der er regeringens planer og regeringens politik, de spørgsmål er det mest naturligt at stille til finansministeren. Vi synes, det ville være en god idé at gøre noget ved dimittendsatsen. Vi er det eneste land, hvor man går fra en skatteyderfinansieret uddannelse med verdens højeste SU, man har aldrig været på arbejdsmarkedet, og så går man direkte ind i en forsikring mod arbejdsløshed. Det findes ikke i nogen andre lande. Det er en af forklaringerne på, at ledigheden blandt unge nyuddannede er høj. Det er ikke fornuftigt. Altså, man har fået rigeligt. Det er fint, at man har fået adgang til uddannelse, og at man har fået høj SU. Men så må det være sådan, at man ikke skal have dagpenge, men at man skal ud på arbejdsmarkedet. Og det kan godt være, at man til at starte med skal ud i et job, som man ikke lige er uddannet til. Det tror jeg ikke er nogen skade til. Men vi synes, at det er en af de lavthængende frugter, der er på reformtræet i Danmark.

Kl. 14:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det hr. René Gade.

Kl. 14:16

René Gade (ALT):

Jeg har altid betragtet Alternativet og Liberal Alliance som to partier, der virkelig gerne ville en forandring, og det synes jeg også at Li-

beral Alliance altid har forsøgt at komme med herinde, altså selvfølgelig en forbedring. For det er jo ikke bare for at forandre, man skal forandre, men for at forbedre. Derfor kunne jeg godt tænke mig at spørge ind til noget, som ikke bare er klimaområdet, men helt generelt, altså hvad det er de unge, som i høj grad har været engageret, både i Alternativet og Liberal Alliance, skal tage med fra sådan et finanslovsoplæg som det her, hvor Liberal Alliance er med. Hvad er det, de skal kunne se i fremtiden og så se, at her bliver der talt til dem?

Jeg har ledt efter det, og der er jo mange gode ting. Der er mange ting, der bliver holdt fast i i vores gode land, i Danmark, hvor det bliver holdt stabilt, og dyb respekt for det. Men hvor er det, man kan se at der bliver talt til de unge i det her? Vi skal jo selv til at lære det i Alternativet, hvor vi har sagt, at vi vil ind og gå efter regeringsmagten. Så hvordan kan man holde styr på det hele, samtidig med at man er progressiv og taler til de unge? Jeg savner simpelt hen noget af det, jeg har mærket fra Liberal Alliance tidligere, hvor man kan se at der er en vinkel, der peger fremad.

Klimaet har min kollega Josephine Fock spurgt lidt ind til tidligere i dag, og der lander vi nok ikke helt i samme båd, men kan vi ikke bare lige få en tale til de unge i det her lokale, som er lidt anderledes end det, vi plejer at stå i?

Kl. 14:18

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:18

Joachim B. Olsen (LA):

Vi har stor opbakning blandt de unge. Det har vi fortsat, og jeg tror, det handler om, at de unge er ambitiøse i dag. De er selvstændige, de er vant til at være i et marked, hvor der er varer og ydelser, der bliver tilpasset deres behov. De er individualister, de vil gerne verden, og de synes, det er vigtigt, at der bliver ført en politik, som også gør, at Danmark er et rigt og velstående samfund, når de engang bliver voksne og skal til at have en familie, eller hvad de nu har lyst til. Det må de sådan set selv bestemme, men det tror jeg er vigtigt. Det er noget af det, der appellerer til dem.

De synes, der er nogle urimeligheder i dag. De synes ikke, det er rimeligt, at hvis du knokler ved siden af dit studie, bliver du modregnet i din SU. De synes ikke, det er rimeligt, at hvis du knokler på dine studier, skaber en virksomhed, skaber en masse arbejdspladser, så skal du have en dummebøde i form af en topskat og andre ting. Mange af dem synes da, det er urimeligheder, og det vil de gerne have gjort noget ved, og det synspunkt deler jeg naturligvis med dem. Men de synes, at der er noget visionært over, at vi åbner os for verden.

Der er også hele diskussionen om udenlandsk arbejdskraft osv. Der er rigtig mange unge, der gerne vil leve i et åbent, frit Danmark, hvor de har en høj grad af personlig frihed og større mulighed for at forfølge deres drømme, og det bliver alt andet lige nemmere, jo mindre staten blander sig, også i forhold til hvor mange af de penge, man tjener, man så får beslaglagt.

Kl. 14:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ja tak. Hr. René Gade.

Kl. 14:19

René Gade (ALT):

Tak for svaret. Vi har sat det grønne og klimaet øverst på dagsordenen, samtidig med at der er nogle ting, som er helt nødvendige, nedenunder. F.eks. skal der være plus på bundlinjen, også økonomisk. Men er der nogle ting i finansloven og hele regeringens projekt lige nu i forhold til klimaet og det grønne, som ordføreren mener at man

faktisk ikke er opmærksom på i dag, eller som det ikke har været muligt at få igennem? Man kan jo ikke få alt igennem. Jeg tager selv tit kontakt til nogle af dem, der er allermest kritiske over for vores klimatilgang og spørger dem: Kan du ikke lige udfordre mig på det her? Er der måske noget, som ordføreren mener man kunne gøre i forhold til klima og den grønne omstilling, som der ikke er fokus på i dag, eller som det ikke er come il faut at gøre?

Kl. 14:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 14:20

Joachim B. Olsen (LA):

Som jeg var inde på under et tidligere spørgsmål, synes jeg jo, at det her med, at omkostningseffektivitet også gælder på klimaområdet, er enormt vigtigt. Jeg tror, at FN's klimapanel har vurderet, at hvis den der temperaturstigning på 2 grader materialiserer sig i 2050, så vil det koste 2 pct. på verdens bnp, og de siger også, at hvis man skal forhindre det, vil det koste et sted mellem 6 og 12 pct. af bnp. Det synes jeg siger noget om, at vi skal være meget rationelle og fornuftige. Vi skal ikke satse på bestemte teknologier. Det er markedet, vi skal have med til at løse de her ting. Det er der heldigvis kommet mere af under den her regering. Den klimapolitik, der bliver ført, er blevet langt mere fornuftig og langt mere rationel, og det er bestemt godt.

Kl. 14:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Ane Halsboe-Jørgensen, værsgo.

Kl. 14:21

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Tak for det, og tak til ordføreren for klar tale og en sjælden stolthed og rank ryg over, at den offentlige sektor faktisk skrumper. Det er jo væsentlig lettere at diskutere på baggrund af den ærlige udlægning af sagen.

Ordføreren er forfatter til et liberalismemanifest, og hvis man klikker ind på ordføreren's Twitter, er det det første, man støder på. Det er også et stærkt bidrag til en reel politisk uenighed, og derfor vil jeg gerne stille et opklarende spørgsmål i forbindelse med det liberalismemanifest. Ordføreren skriver i den sidste del: I det omfang velfærdsstaten leverer skattefinansierede ydelser til borgerne, bør borgerne kunne vælge imellem forskellige udbydere med frihed til at eksperimentere og konkurrere.

Jeg sidder på børneområdet til daglig, og jeg vil gerne høre ordføreren, om det også gælder vores børn, vores daginstitutioner og vores skoler, at ordføreren drømmer om at gøre det til en forretning, altså at man med initiativ og forretningssans skal kunne have en bundlinje, der handler om penge på de her områder.

Kl. 14:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 14:22

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg er utrolig glad for, at der bliver læst op af mit liberalismemanifest i Folketinget. Tusind tak for det! Det er så mit eget, og jeg tror, det er det tiende punkt i mit liberalismemanifest. Ja, det synes jeg da er meget, meget visionært. Vi har i dag en offentlig produktion af en lang række ydelser, alt fra uddannelse til hospital osv., og jeg er af den opfattelse, at det vigtige er, at folk har adgang til de her ydelser. Det er det, der er vigtigt. Det skal være sådan, at hvis folk bliver syge, kommer de på hospitalet, og at folk har adgang til uddannelse.

Men hvorfor skal der være et monopol på det her? Det har jeg aldrig forstået. Hvorfor er det vigtigt i sig selv, at det er det offentlige, der producerer det? På markedet anerkender vi, at monopoler er dårlige, og vi prøver at bekæmpe dem, men på de her ekstremt vigtige områder vil vi gerne have et monopol. Hvorfor det?

Jeg kunne godt drømme om – og nu taler vi om visioner – at vi indretter os på en anden måde, hvor pengene i højere grad fulgte borgeren, og så var det borgeren, der fik pengene og gik ud på et marked og købte de her ydelser, så der var konkurrence om at levere dem. Det tror jeg vil sætte gang i den kreativitet, som findes i mennesker, sætte gang i at finde nye ideer til at løse problemerne på nye måder. Jeg tror faktisk, at hvis vi skal have mere velfærd i fremtiden, kræver det, at velfærden bliver billigere at producere, og så kan man ikke undgå også at tale om, hvordan vi får noget konkurrence i forhold til produktion af den.

Kl. 14:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Ane Halsboe-Jørgensen, værsgo.

Kl. 14:24

Ane Halsboe-Jørgensen (S):

Tak for svaret. Gælder det også i ordføreren's optik, at man skal kunne tjene penge, altså at man skal kunne lave en profit, som man hiver ud og putter i lommen, på at have med vores børn at gøre, have med vores uddannelsessystem at gøre? Og er det så ifølge ordføreren noget, ordføreren står alene med i sit parti, eller er det ordføreren's opfattelse, at det er en stemme, der er stærk i ordføreren's parti og ind i regeringen, som det ser ud nu?

Kl. 14:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Joachim B. Olsen (LA):

Det her er mit liberalismemanifest, det er mine visioner. Jeg har tilladt mig at skrive nogle personlige visioner ned, og jeg er glad for, at der bliver læst op af dem, men det er jo ikke udtryk for LA's politik, men ligesom fru Ane Halsboe-Jørgensen og jeg og andre prøver man selvfølgelig at gøre sine tanker gældende i det parti, man nu engang er i. Og ja, jeg har ikke noget problem med, at der kan være profit på et marked, for det, der er så fantastisk ved markedet, er, at den eneste måde, man får en profit på, er faktisk, at man leverer en ydelse, som borgerne gerne vil have. Hvis ikke du gør det på et marked, kan du ikke tjene penge.

Så er der også profitmotive i den offentlige sektor, men det glemmer man. De er bare skjulte, men det handler om andre ting, om at få så mange ressourcer ind under sig. Der findes ikke nogen leder i den offentlige sektor, der ikke gerne vil have masser af ressourcer ind under sig, men det er bare ikke sikkert, at det altid fører til det bedste og billigste produkt i sidste ende for borgerne, og det var dem, der burde være i centrum.

Kl. 14:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak. Så er det fru Eva Flyvholm. Værsgo.

Kl. 14:25

Eva Flyvholm (EL):

Tak for det. Hvert eneste år skærer den her regering jo ned på vores fælles uddannelser, så vores kommende pædagoger, lærere, finansøkonomer, elektrikere og automekanikere bliver dårligere uddannet. Dansk Erhverv og Dansk Industri har jo været ude at kritisere de her

nedskæringer sønder og sammen. Faktisk hvert eneste år ved finanslovstid er de ude at sige, at det her er helt galt.

Derfor vil jeg i dag gerne spørge, hvorfor det er så svært for Liberal Alliance at forstå, at det faktisk ikke er fedt med en billigere luksusbil, hvis ikke der er en mekaniker til at reparere den, og at det i det hele taget er sådan i vores samfund, at der er brug for veluddannede unge mennesker overalt. Hvorfor er det så svært?

Kl. 14:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Joachim B. Olsen (LA):

Det er ikke svært. Jeg synes, det er enormt vigtigt og godt, at unge mennesker er veluddannede, og jeg synes, det er en skam, at især venstrefløjen historisk set har præget undervisningspolitikken. For det er jo dem, der har haft magten før 2001 og i 1970'erne, hvor hele den her undervisningspolitik blev lavet, og hvor det alt sammen handlede om, at folk skulle være akademikere, og det var akademikerne, der lavede undervisningspolitikken præget af deres egne holdninger og syn på verden. Det har da været utrolig skadeligt.

Jeg siger til mine egne børn, at I skal virkelig overveje at tage en håndværksuddannelse. Der er sikkert beskæftigelse og god løn, og det er spændende, og man kan også komme videre en dag, hvis man ønsker det. Så det synes jeg da bestemt er vigtigt. Men omprioriteringsbidraget har været en rigtig god ting. Man skal også lige huske baggrunden for det. Der var jo, da Venstre-regeringen kom til, et strukturelt underskud, som var større, end det måtte være. Omprioriteringsbidraget synes jeg har bidraget rigtig godt. Og så skal man bare lige huske, at det, når det handler om undervisning i Danmark, er sådan, at vi bruger 10 pct. af de offentlige udgifter på undervisning. Det er altså ikke sådan, at der ikke bliver brugt rigtig, rigtig mange ressourcer på undervisning i Danmark. Man kunne måske også kigge på, hvordan vi får lidt mere ud af de ressourcer, for det er jo det, der kommer ud i den sidste ende, der er det vigtige, og ikke, hvad der kommer ind. Det burde der være fuldstændig enighed om i Folketinget.

Kl. 14:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Eva Flyvholm.

Kl. 14:27

Eva Flyvholm (EL):

Men det er jo helt enestående for den her regering, at man faktisk for første gang systematisk har skåret så meget ned på både uddannelse og forskning, som det er tilfældet. Det er jo sådan, kan man sige, at det ikke bare er universiteterne, men det er hele vejen rundt. Det er alle vores gymnasier, det er alle vores erhvervsskoler, det er vores professionshøjskoler. Det er alle uddannelser, der bliver udsat for de her massive besparelser. Og det, vi hører rundtomkring, er, at de lider. Undervisningen bliver dårligere, og det er meget, meget tydeligt at se, synes jeg, når man færdedes rundtomkring i uddannelsesverden. Det er altså også meget, meget tydeligt for både Dansk Industri og Dansk Erhverv at se, at her er det helt galt.

Er det sådan, at Liberal Alliances ordfører tror, at Dansk Industri og Dansk Erhverv tager helt fejl, når de siger, at det her skal stoppes nu?

Kl. 14:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 14:28

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg repræsenterer ikke Dansk Erhverv eller Dansk Industri. Altså, så vidt jeg ved, bliver der tilført 160 mio. kr. mere til forskning næste år, og det samlede forskningsbudget kommer op på 22,9 mia. kr. Jeg tror, at det kun er Singapore eller Sydkorea, der ligger højere end os. Så den der fortælling om, at vi ikke bruger ressourcer på de ting i Danmark, er forkert. Den er simpelt hen bare forkert.

Kl. 14:29

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Tak. Så er det hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 14:29

Benny Engelbrecht (S):

Jeg fulgte med interesse med i den debat, der var mellem fru Ane Halsboe-Jørgensen og hr. Joachim B. Olsen. Hr. Joachim B. Olsen taler meget om markedet, og det er også i forhold til den offentlige sektor. Vi nærmer os jo, at regeringen vil forhandle om hele sundhedssektoren. Hvis der skal laves reformer på det område, kunne jeg godt tænke mig at vide, hvordan Liberal Alliance stiller sig til spørgsmålet om, hvor meget der fortsat skal løses af den offentlige sektor, og hvor meget af det, der er i dag foregår i sundhedsvæsenet, som man forestiller sig skal laves af private aktører. Har Liberal Alliance gjort sig nogle tanker om det? Er der flere opgaver, der i fremtiden skal løses af private? Er det en del af formålet?

Kl. 14:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:30

Joachim B. Olsen (LA):

Det kan jeg da godt komme med nogle sådan helt overordnet tanker om. Vores indfaldsvinkel til det her spørgsmål er, at der er nogle patienter, som har brug for en behandling, men hvem der giver den behandling, om det er en offentlig aktør eller en privat aktør, er sådan set en mellemregning. Det vigtige er, at der er en patient, der får den bedst mulige behandling til den bedste pris. Hvis det ikke er til den bedste pris, betyder det, at der er nogle andre patienter, der ikke kan få en behandling, eller at pengene ikke kan bruges et andet sted.

De forsøg, der over tid har været med at indføre frit valg og også en lille smule konkurrence – jeg tror, at det kun er 1 pct. af sundhedssektoren, der er privat i Danmark – og de tiltag, der har været taget, har jo været nogle, som borgerne har været meget glade for. De har været glade for et frit valg. Man kan også se, at de i meget stor stil tager sundhedsforsikringer til sig. Jeg tror ikke, at borgerne derude tænker ligesom hr. Benny Engelbrecht. Jeg tror ikke, at de tænker: Jeg har en sygdom, og jeg vil gerne helbredes, men det skal være en offentlig aktør, der helbreder mig. Jeg tror bare, at de tænker: Jeg vil gerne helbredes. Det er sådan vores overordnede tanke. Det er det, der er målet. Det er ikke et mål i sig selv, at det er en offentlig eller en privat aktør, der leverer ydelsen.

Kl. 14:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 14:31

Benny Engelbrecht (S):

Nu har vi jo desværre en historik i Danmark. Jeg er enig i, at der blandt borgerlige partier har været en stor forkærlighed for private aktører inden for sundhedsområdet. Det gælder også den nuværende statsminister. Det husker vi jo bl.a. fra Rigsrevisionens kritik af den overbetaling, der har fundet sted inden for den sektor. Men jeg be-

mærkede bare for et par uger siden, at Liberal Alliances sundhedsordfører, fru May-Britt Kattrup, skrev et debatindlæg i Børsen. Der synes jeg ikke at der blev lagt fingre imellem, og at det nærmest er et selvstændigt formål at styrke udliciteringen på området. Så blot dette simple spørgsmål: Vil en sådan reform i Liberal Alliances øjne omfatte, at man foretager en yderligere udlicitering på sundhedsområdet?

Kl. 14:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 14:32

Joachim B. Olsen (LA):

Vores fokus er, at patienterne får den bedst mulige behandling. Det er ikke et mål i sig selv, at den behandling udføres af private. Det er heller ikke et mål, at den udføres af det offentlige. Vi har med skatteborgernes penge at gøre. Vi har et mål om at helbrede de danskere, der er syge. Det må være mindre vigtigt, hvem der rent faktisk står for behandlingen, så længe folk bliver kureret og får en god behandling. Altså, jeg kan simpelt hen ikke se, at man kan tænke det anderledes.

Det er for mig helt uforståeligt, at man kan tænke det anderledes. Det er det, vi er enige om. Vi er her enige om, at man, hvis man er syg i Danmark, skal man have adgang til behandling, men hvordan kan det være et mål i sig selv, at det skal være en offentlig aktør, der står for det? Nu fylder det offentlige rigtig meget, så det kan godt være, at der kunne være en lang række steder, hvor det kunne være godt, at der kom en lille smule konkurrence. Jeg tror i øvrigt også, at det gavtede den offentlige sektor, at der kom en lille smule konkurrence – da den fik lidt konkurrence.

Kl. 14:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Joachim B. Olsen. Så vil jeg gerne byde velkommen til fru Josephine Fock, som er den næste ordfører, da der ikke er flere duellanter til hr. Joachim B. Olsen. Velkommen, fru Josephine Fock.

Kl. 14:33

(Ordfører)

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Sommeren 2018 gav sved på panden og blev på mange måder en af de varmeste og vildeste af slagsen, på godt og ondt. For en ivrig vandhund og en meget ivrig sejler som mig har det været fantastisk med de mange solskinsdage og de høje badevandstemperaturer, det vil jeg ikke lægge skjul på. Jeg har simpelt hen ikke tal på, hvor mange dukker jeg har taget, og hvor mange timer jeg har brugt til søs i min sejlbåd, som er en lille Spækhugger, men det er mange. Jeg har også nydt mine løbeture langs Amager strand, hvor der har været fyldt op med glade badegæster, som dagligt valfartede til stranden, og som nød det fantastiske, dejlige blå vand, som næsten dannede en sydlandsk ramme om Øresund.

Så som så mange andre har jeg nydt sommeren i fulde drag, men jeg må også erkende, at inde bag glæden er der dukket en betydelig bekymring op over de tilstande og temperaturer, som jeg har været vidne til, og som vi alle sammen har været vidne til. Sommeren har jo meget mere på samvittigheden end de smukke solskinsdage. Den har budt på varmekorder og vildt vejr, tørke og tørstende træer, iltsvind i fjorde og i farvande, gule græsplæner, knastørre køkkenhaver, landbrugsjord så hård som sten, hvilket har gjort, at landmænd har været nødt til at slå deres dyr ihjel, fordi foderet var visnet, og 250 danske menneskeliv er ifølge Statens Serum Institut omkommet på baggrund af hedebløgen.

Jeg ved godt, at man ikke med sikkerhed kan udlede, at det er en en til en-effekt, altså at det alt sammen skyldes menneskeskabte kli-

maforandringer, men de senere års udvikling har efterhånden gjort det klart, at den globale klimakrise har konsekvenser for os alle sammen, der lever her på planeten, og nu er konsekvenserne også for alvor kommet til Danmark. Disse konsekvenser kan i den grad ses og mærkes. Det er ikke længere noget, der kun foregår i Grønland og på Nordpolen, og det er heller ikke noget, vi kun kan læse om i tykke rapporter fra FN, Klimarådet eller ngo'er. Klimaforandringerne er virkelige, og de sker lige for øjnene af os, lige nu og her – tæt på i Danmark og langt væk i andre lande.

Vi har hørt om enorme skovbrande i Portugal, Tyskland og Californien. Vi har sågar hørt om politihunde i Europa, som har fået sko på, fordi asfalten var for varm. Vi læser om bekymrede forskere, som dagligt slår alarm over havene, der stiger, og isen, der smelter, om bedsteforældre og børn, som demonstrerer og strejker, fordi de ikke føler, at deres politikere tager klimakrisen alvorligt. Vi ser med vores egne øjne, hvordan jorden bliver gold og død, og vi hører med vores egne ører, hvordan lyden af syngende sanglærker og summerende bier stille forstummer. Ja, og så mærker vi jo mere og mere på egen krop, hvordan luften og drikkevandet forurenes af partikler, pesticider, og hvordan de stigende temperaturer påvirker os fysisk i form af forbrændinger, solstik, hedeslag og altså i værste fald i form af døden.

Vi står bogstavelig talt på en brændende platform. Kloden brænder. Forskerne slår alarm og fortæller os igen og igen, at vi ikke kan fortsætte som nu, at vi kun har ganske få år tilbage til at vende udviklingen, og alligevel ser vi stadig, hvordan nogle her på Christiansborg vender det døve øre til, selv om klimakrisen for alvor banker på døren.

Det er desværre også det indtryk, jeg står tilbage med efter at have læst regeringens finanslovsforslag. Jeg mener ikke, og vi i Alternativet mener ikke, at man tager tilstrækkelig hånd om udfordringerne. Man løfter ikke det ansvar, som jo flere og flere siger at vi er den sidste generation der skal bære. Helt ærligt, det er bare ikke godt nok, hvis man ønsker at være en ansvarlig regering, for det forudsætter som minimum, at man gør en seriøs indsats for, at der er en bæuelig planet til vores børn og børnebørn. Og regeringen siger ellers ofte, at den arbejder seriøst for at sikre planeten og vores børn og børnebørns fremtid.

Derfor blev jeg faktisk også bedrøvet, da jeg læste finanslovsudspillet. For det er rigtigt nok, at det er 1 mia. kr., men det er altså kun 250 mio. kr. om året til natur, miljø, klima og gastronomi. Og 250 mio. kr. er himmelråbende lidt, når vi ser på de udfordringer, vi står over for. Ja, den kritik har også lydt fra vores egen klimavisionmand Peter Birch Sørensen, og i Alternativet vil vi gerne nikke genkendende til den kritik. Og derfor er det faktisk heller ikke det, der står i selve finanslovsudspillet, som bekymrer mig allermost. Det, der bekymrer mig allermost, er alt det, der ikke står der. Det er de milliarder til klimaet og den grønne omstilling, som regeringen har valgt *ikke* at prioritere, og det er endda på et tidspunkt, hvor regeringen bryster sig af, at økonomien er i fremgang og har det fremragende.

Kl. 14:39

Det undrer mig, hvor milliarderne til regeringens ambitiøse klimaplan er blevet af, for man kan ikke nå ret langt for 250 mio. kr. om året. Det samme kan vi i øvrigt sige om de 135 mio. kr. til ekstra klimabistand, som også er for lidt, og som i øvrigt bliver taget fra den udviklingsbistand, som vi har lovet at bidrage med i FN. Vi har lovet, at de her penge skal være nye og ud over udviklingsbistanden.

Overordnet set er finanslovsforslaget for mig et tegn på, at Danmark har brug for en ny regering – en ny regering, som sætter hensynet til vores planet, ikke mindst vores klima, vores natur, vores drikkevand og vores økosystemer, over alle andre hensyn. Og det er derfor, at vi i Alternativet har valgt at pege på os selv til det kommende folketingsvalg. Det er også derfor, at vi i vores eget regeringsprogram har valgt at afsætte 80 mia. kr. ekstra til grøn omstilling over 4

år og 10 mia. kr. til ekstra klimabistand og yderligere 10 mia. kr. til at forbedre den offentlige transport. Det er mange penge. Vi kan finde finansiering til dem. Og helt ærligt, det skal koste noget at sikre planeten og vores børns fremtid.

Hvis jeg så vender opmærksomheden mod nogle af de ting, der rent faktisk er blevet plads til i regeringens udspil, så er der nogle elementer, som jeg også mener fortjener ros. Det er nogle af de helt konkrete redskaber, man har lavet på naturområdet, f.eks. udlægning af arealer med urørt skov, og det er noget af det, som vi i Alternativet også har foreslået. Det er gode redskaber, men igen gælder det, at ambitionerne er for lave og pengene for få.

På det grønne område er der så også nogle tidsler. For det undrer os, at regeringen vil bruge 54 mio. kr. på et vildsvinehegn, som de fleste eksperter er enige om ikke virker, hvorfor det virker til at være spild af penge.

Det undrer os også, at regeringen vil svække den offentlige trafik i yderområder ved at skære ned på bevillingerne til busstrafik og kollektiv trafik. Det skaber hverken et grønnere eller mere mobilt og sammenhængende Danmark, som ellers er noget af det, regeringen tidligere har talt om. Og nu, hvor vi er ved trafikken og transportpolitikken, vil jeg gerne understrege, at vi i Alternativet stadig væk mener, at det er en fejl at fastholde afgiftsstigningerne på elbiler af den simple årsag, at flere elbiler på vejene er afgørende for, at vi omstiller samfundet til vedvarende energi.

Så kan jeg heller ikke lade være med at nævne besparelserne på kultur, uddannelse og erhvervsskoler. Det er helt fint, at regeringen vil investere mere i erhvervsuddannelserne, at studerende kan tjene mere i SU, og at der bliver flere pædagoger i daginstitutionerne – og vi har, som flere sikkert ved, selv foreslået at afsætte 800 mio. kr. ekstra til erhvervsuddannelser og 11 mia. kr. til bedre daginstitutioner og flere pædagoger. Så umiddelbart er takterne rigtig gode, problemet er bare, at regeringen samtidig fastholder nedskæringerne fra omprioriteringsbidragene, og det vil sige, at man tager med den ene hånd og giver med den anden. Og i kroner og øre har regeringen allerede sparet 3 mia. kr. på uddannelsesområdet, siden den tog over i 2015.

Kigger vi på kulturen, er det noget nær det samme, der gør sig gældende. Her er situationen, at finansministeren med den ene hånd deler gaver ud for 400 mio. kr., mens han med den anden hånd planlægger at indkræve endnu større besparelser.

Så hvis jeg her til sidst skal gøre status over regeringens udspil, kan jeg ikke lade være med at tænke tilbage på sommeren 2018, for det samme, som man kunne sige om sommeren, nemlig at den var både god og dårlig, kan man sige om regeringens udspil. Men overordnet har sommeren, når alt kommer til alt, ikke været god for os, og det er det her finanslovsudspil heller ikke. Jeg er igen bekymret, fordi regeringen derudover også sparer på kultur, uddannelser og skoler, altså på vores børns fremtid ved manglende investeringer i den.

Så er jeg jo selvfølgelig meget bekymret for, at vi ikke tager klimakrisen alvorligt. Vi er simpelt hen for uambitiøse. Pengene er langtfra nok, som regeringens klimarådgiver siger, og den holdning tror jeg faktisk klimarådgiveren deler med en stor del af danskerne. Flere og flere meningsmålinger viser jo nemlig, at borgerne i stigende antal mener, at den grønne dagsorden skal prioriteres højere. Det har forskerne råbt op om i årevis uden held, men måske vil opfordringen, opråbene fra en bekymret befolkning nu trænge bedre igenem.

I hvert fald bliver mere og mere tydeligt, at kampen for klima, miljø og natur også handler om kampen for livet og en beboelig planet, og det er immer væk ikke så lidt. Hvis det ikke er værd at kæmpe for, ved jeg egentlig ikke, hvad der er. Men det kræver altså mere end skåltaler og fine ord. Det kræver handling, det kræver penge – mange flere penge end det, som regeringen har afsat i det udspil, vi

diskuterer her i dag. Og i sidste ende skal vi huske på, at forskellen på at gøre noget og at gøre nok er det, der afgør vores fælles fremtid.

Kl. 14:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så går vi over til de korte bemærkninger, og den første er fra hr. Benny Engelbrecht fra Socialdemokratiet. Jeg vil sige, at hvis andre ordførere vil have ordet, må de godt lige komme med en stille markering, så vi kan krydse af.

Kl. 14:44

Benny Engelbrecht (S):

Først og fremmest tak for talen. Det er godt at blive mindet om, at det har været en varm sommer, hvis vi skulle have glemt det – arh, det har vi ikke. Men det er jo, som ordføreren også siger, ganske tankevækkende.

Mit spørgsmål skal præcis gå på det, som ordføreren indledte og afsluttede sin tale med, om den grønne dagsorden. Den nuværende regering har jo en målsætning om at gøre Danmark fossilfrit i 2050. Jeg kender godt Alternativets noget mere ambitiøse forslag: jeg kender også Socialdemokratiets forslag, som ligger et sted midt imellem, men i hvert fald er mere ambitiøst end den nuværende regerings. Jeg skal bare høre, hvordan Alternativet vurderer den målsætning, som den nuværende regering og den nuværende statsminister har, for, hvornår Danmark skal være fossilfrit.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:45

Josephine Fock (ALT):

Det kan jeg svare helt kort på: Det synes vi jo er alt for uambitiøst.

Kl. 14:45

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:45

Benny Engelbrecht (S):

Tak for et meget klart svar. Hvis vi forestiller os den situation, at den nuværende statsminister fortsætter som statsminister efter næste valg og Alternativet har de afgørende mandater til i givet fald at kunne afgøre, om den statsminister skal fortsætte eller ej – sådan er det jo i et land, der har negativ parlamentarisme – og regeringen Lars Løkke Rasmussen fastholder sin ambition, eller hvad vi nu skal kalde den, målsætning om, at Danmark skal være fossilfrit i år 2050, vil det så være den udløsende faktor, i forhold til at Alternativet vil vælte den regering?

Kl. 14:46

Josephine Fock (ALT):

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at grunden til, at vi jo peger på os selv, er, at vi synes, at den nuværende regering og desværre også det nuværende alternativ til regeringen, som Mette Frederiksen har talt sig op til at være leder af, er uambitiøst. Det er derfor, vi peger på os selv. Vi mener, at der er behov for en fuldstændig anden retning i dansk politik. Vi mener, at der er behov for, at vi er meget mere visionære. Der er behov for, at vi investerer langt, langt mere. Vi har en utrolig sund økonomi i øjeblikket. Det har de økonomiske vismænd også været ude at sige. Derfor har vi sagt, at vi peger på os selv, og derfor vil vi heller ikke – og det var det, det konkrete spørgsmål gik på – tøve med at trække tæppet væk under statsministeren.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Den næste spørger er hr. Øjvind Vilsholm fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:47

Kl. 14:47

Øjvind Vilsholm (EL):

Tak. Og tak til ordføreren for en meget klar tale i forhold til behovet på klima- og miljøområdet. Jeg må faktisk sige, at jeg ikke synes, at ordføreren var hård nok i sin kritik af regeringens udspil, for den lille ros, der dryppede ned til regeringen, for de 50 mio. kr., der er afsat på naturområdet, bliver jo fulgt op af nogle nærmest tilsvarende nedskæringer og på nogle områder faktisk af yderligere nedskæringer. Altså, af de 50 mio. kr., som bl.a. skal bruges til skovrejsning, beskæres der jo faktisk midler til naturforvaltningsprojekter i finanslovsforslaget med 5 mio. kr., og de midler, der er direkte afsat til skovrejsning, beskæres med knap 9 mio. kr. Så nu tikker de 50 mio. kr. hurtigt nedad; og så kan jeg supplere med, at de 125 mio. kr., der var afsat til Danmarks Naturfond, og som jo var planlagt til at udløbe efter 2018, heller ikke fortsætter.

Så vi står faktisk med et minus i forhold til naturen, når det gælder finanslovsforslaget 2019 og frem. Det synes vi jo i Enhedslisten at der var grund til at rette op på. Hvad vil Alternativet gøre på det område?

Kl. 14:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:48

Josephine Fock (ALT):

Jeg er fuldstændig enig, men min natur tilsiger mig, at man også skal rose, og at man skal rose, når der er noget rose; vi må bare huske på, at regeringen trods alt har evnet at finde 1 mia. kr. til grøn omstilling, kun 260 mio. kr. om året og langt, langt fra det niveau, vi ønsker; men jeg er jo fuldstændig enig med Enhedslisten. Det var også noget af det, jeg selv nævnte lige den dag, da finanslovsforslaget blev offentliggjort.

Kl. 14:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:49

Øjvind Vilsholm (EL):

Skal man roses for noget, skal det være ægte ros, og det var måske så, kan vi blive enige om, far-fetched at prøve og rose det her. Men jeg er enig i pædagogikken. Men jeg vil så anføre, at der jo også på miljøområdet forsvinder midler – 39 mio. kr. i forhold til Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram; 19 mio. kr. i forhold til Grønne Innovationspulje – så det er en meget god vilje, at man kan rose regeringen for at sætte de her 250 mio. kr. af om året.

Har Alternativet noget mere, I kunne gøre, i forhold til miljøområdet, hvor der så forsvinder, skal vi bare hurtigt sige 50 mio. kr. om året?

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 14:50

Josephine Fock (ALT):

Altså, det vi jo gør i Alternativets finansiering af vores regeringsprogram, vi er kommet med, er jo, at vi faktisk afsætter 80 mia. kr. til den grønne omstilling, og det vil sige 20 mia. kr. om året, og det be-

tyder, at vi rigtig gerne vil rette op på de områder, som Enhedslistens ordfører nævner her. Og jeg synes faktisk, jeg var rimelig krads i min kritik af regeringen, og jeg tænker, at lytterne og tilhørerne herinde godt har kunnet fornemme det.

Kl. 14:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren. Den næste spørger er hr. Anders Johansson, og efter ham er det fru Astrid Krag. Jeg siger det mest, for hvis ikke man er finansordfører sådan hardcore, skal man bruge bordet ovre til venstre set fra jeres side.

Værsgo.

Kl. 14:51

Anders Johansson (KF):

Tak for det. Jeg vil også starte med at rose ordførerens tale. Jeg synes, det var en fair vurdering ud fra den måde, man nu ser tingene på. Det, som jeg gerne vil spørge ind til, er omkring klimadelen, for det er jo også noget, som optager os Konservative ret meget, i forhold til hvordan vi får sikret en grøn omstilling. Måske vi ikke er helt enige om hastigheden, for det er noget med, hvor meget det må koste at få en omstilling til et grønt samfund. Men vi deler trods alt ambitionen om, at vi skal prioritere det her område.

Jeg forstod så, at fru Josephine Fock var lidt bedrøvet – jeg tror, det var det udtryk, ordføreren brugte – over den her milliard, der var afsat. Nu har jeg siddet lidt febrilsk og kigget det her forslag igen, der er kommet. Jeg ved ikke, om ordføreren har nået at se det, men jeg kan se, at der ikke er sat en krone af til den grønne omstilling. Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om fru Josephine Fock har en kommentar til det, eller hvordan ordføreren ser på det.

Kl. 14:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 14:51

Josephine Fock (ALT):

Jeg går ud fra, at det var Socialdemokratiets udspil, der lige blev læst op. Det, jeg jo kan se af Socialdemokratiets udspil – og nu har jeg så kun lige nået at skimme det, det skal jeg skynde mig at sige, for det kom meget sent i går – er, at det, så vidt jeg kan se, er en gentagelse af de tidligere forslag, der har været fra Socialdemokratiets side. Jeg tror næsten ikke, at jeg kan sige det mere tydeligt: Vi synes jo ikke, at der er nogen alternativer her på Christiansborg ud over Alternativet, som er ambitiøse nok i forhold til den grønne klimaomstilling. Det er derfor, at Alternativet er sat i verden, og den her gang leverer vi faktisk en finansiering, der kan lave en massiv omstilling.

Så er det rigtig dejligt – og det vil jeg også gerne kvittere for – at Konservative også synes, det er vigtigt. Men jeg ville rigtig meget ønske, at ordførerens parti, netop De Konservative, blev mere ambitiøse, for det går simpelt hen for langsomt.

Kl. 14:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 14:52

Anders Johansson (KF):

Tak for rosen, og tak for svaret. Jeg vil sige, at vi jo er enige om intentionen om, at vi skal have omstillet samfundet så hurtigt som muligt, og selvfølgelig er det også et spørgsmål om, hvor mange kroner det må koste. Men ellers er vi selvfølgelig enige om det langsigtede mål. Men jeg vil godt sige tak for i hvert fald feedbacken omkring det her. Jeg synes heller ikke, det er særlig ambitiøst, at man ikke sætte en krone af til den grønne omstilling i sit finanslovsforslag.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Josephine Fock (ALT):

Jeg tror, at det mere var en bemærkning.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Den næste spørger er fru Astrid Krag fra Socialdemokratiet, og efter hende er det fru Annette Lind. Værsgo.

Astrid Krag (S):

Tak for det. Nu kan jeg forstå på formanden, at jeg ikke er en af de hardcore finansordførere, men det må jeg så lære at leve med. Det er måske også fint at være lidt blødere i kanten. (*Josephine Fock* (ALT): Det synes jeg nu ellers nok at du er). Tak, tak.

Jeg vil skifte emne og spørge ordføreren om noget af det, der har fyldt her hen over sommeren, nemlig diskussionen omkring den brugerbetaling, der har sneget sig ind ad bagvejen i vores sundhedsvæsen. Det er typisk, når ældre medicinske patienter er færdigbehandlet i speciallægelig forstand på sygehusene, men ikke er raske nok til at komme hjem og bliver udskrevet til de kommunale akutpladser. Her har vi set rigtig mange steder, at der er en brugerbetaling på det ophold. Det er ikke ulovligt som sådan, men vi mener i Socialdemokratiet, at det er i grundlæggende strid med den fri og lige adgang til vores sundhedsvæsen. Jeg vil egentlig gerne høre, hvordan Alternativet stiller sig til vores forslag om at gøre den brugerbetaling ulovlig.

Josephine Fock (ALT):

Det har hele tiden været en målsætning for Alternativet. Vi ønsker også en fri og lige adgang til sundhedsvæsenet. Så Alternativet går ikke ind for yderligere brugerbetaling på sundhedsområdet.

Astrid Krag (S):

Man kan jo sige, at det er en utilsigtet konsekvens af, at vi har lavet vores sygehusvæsen om og har fået nogle mere specialiserede sygehuse. Så det er jo ikke, fordi der er nogen, der har vedtaget, at den her brugerbetaling skal være der, men den er der nu. Jeg forstår så Alternativets ordfører sådan, at de gerne vil være med til at rulle den tilbage, også selv om det kræver en økonomisk prioritering på området.

Josephine Fock (ALT):

Nu er jeg så ikke hardcore sundhedsordfører, så jeg vil rigtig gerne overlade det til vores sundhedsordfører at se på det forslag, som I kommer med, og så tage stilling til det. Jeg har ikke selv set forslaget.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Astrid Krag, og undskyld den diskriminerende bemærkning.

Jeg vil gerne have hardcore ordfører fru Annette Lind op på den midlertidige talerstol herovre, og efter hende er det hr. Jens Joel fra Socialdemokratiet.

Annette Lind (S):

Tak for det. Det kan så være, at det er Bomstærk, der kommer her.

Kl. 14:53

Jeg vil gerne spørge Alternativet til omprioriteringsbidraget. Det er jo sådan, at vi i Socialdemokratiet mener, at omprioriteringsbidraget skal sløjfes på alle uddannelsesområderne. Det er sådan, at regeringen har bebudet, at man vil forlænge sit omprioriteringsbidrag i 1 år, så man har omprioriteringsbidrag, altså 2 pct.s besparelser, på alle uddannelser i 3 år endnu. Alternativets ordfører sagde, at man gerne vil sikre børns fremtid, og man roser lidt, og man siger, at der tages og der gives lidt fra regeringens side. Det er sådan lidt svært at forstå, hvad man egentlig vil i Alternativet, i forhold til det her med omprioriteringsbidraget.

Er det noget, som Alternativet vil afskaffe, hvis det er sådan, at man kommer med til det store bord?

Kl. 14:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Josephine Fock (ALT):

Jeg er jo ked af, hvis vores kommunikation ikke er tydelig nok, når det drejer sig om omprioriteringsbidraget. Det, vi har sagt, og det, vi også har i vores regeringsprogram, er, at vi ønsker at stoppe omprioriteringsbidraget i forhold til undervisning, uddannelse og kultur fra 2019. Samtidig vil vi i forhold til de institutioner, jeg lige har nævnt – altså undervisning, uddannelse og kultur – gerne tilføje 12 mia. kr. til undervisning og uddannelse og 4 mia. kr. til kultur.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Annette Lind (S):

Tak for det. Det var jo klar tale, i forhold til at man vil give penge tilbage. I hvert fald er det også sådan, at vi måske nu er lidt i tvivl om, hvor vi har Alternativet, i forhold til om man vil støtte en regering, der har det her omprioriteringsbidrag, eller ikke. Hvis det er sådan, at Lars Løkke Rasmussen skulle gå hen og blive statsminister igen og man fortsætter med det her omprioriteringsbidrag i 3 år mere, er Alternativet så villige til at vælte en regering på spørgsmålet om omprioriteringsbidraget?

Josephine Fock (ALT):

Som jeg også tror, jeg sagde før, foreslår vi jo os selv, fordi vi synes, det er det eneste seriøse alternativ, der er lige nu til de blokke, der er herinde. Vi vil gerne have en helt anden fremtid, og jeg har lige svarret på, at Alternativet ønsker at afskaffe omprioriteringsbidraget. For det er at stjæle fra det offentlige med den ene hånd, hvor der så er tilført nogle gaver nu her med den anden hånd. Derfor vil vi se, præcis hvad det er, der bliver foreslået, og så vil vi ikke tøve et sekund med at trække tæppet under den regering.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Annette Lind, og velkommen til hr. Jens Joel. Efter ham er det hr. Rune Lund.

Værsgo.

Jens Joel (S):

Tak for det. Først og fremmest tak til Alternativets ordfører for talen og det store fokus på klimaforandringerne, på den grønne omstilling, som jeg er fuldstændig med Alternativet i vi skal tage langt mere alvorligt, end vi gør. Det er også rigtigt, det var meget behageligt at ligge i blød i Aarhusbugten, men det sender nogle ubehagelige sig-

Kl. 14:56

Kl. 14:56

Kl. 14:56

Kl. 14:56

Kl. 14:54

Kl. 14:54

Kl. 14:55

Kl. 14:55

Kl. 14:55

Kl. 14:57

Kl. 14:58

Kl. 14:58

naler om, hvad det er for en fremtid, vi går i møde, og derfor er vi nødt til at handle mere. Jeg kunne godt tænke mig at være lidt konkret på nogle af de klimaforhandlinger, vi skal i gang med, for set gennem Alternativets briller kan man så overhovedet lave en ambitiøs klimaaftale her i efteråret, uden at man både har konkrete initiativer og ret ambitiøse mål på f.eks. transportsektoren?

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 14:59

Josephine Fock (ALT):

Der tror jeg vi vil indtage samme position, som vi gjorde i forbindelse med energiforhandlingerne. Vi vil rigtig gerne deltage i forhandlingerne, og vi vil også rigtig gerne indgå en aftale, hvis bare den her aftale ikke bliver en maksimumsaftale. Det skal være en aftale, der kan forbedres. Vi ønsker at forbedre energiaftalen, det skal der slet ikke herske nogen tvivl om, og på tilsvarende vis indgår vi gerne i klimaforhandlingerne. Vi håber, at der kommer et ambitiøst udspil, og så må vi se, hvordan og hvorledes det forløber.

Kl. 14:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 14:59

Jens Joel (S):

Jeg er meget interesseret i lige præcis den der indholdsmæssige diskussion. Nu har regeringen været ude at sige, at eksempelvis Socialdemokratiets mål om en halv million grønne biler, vil man ikke tilslutte sig. I virkeligheden kan jeg ikke se, hvordan vi kan lave en ambitiøs aftale, uden at man tager ordentligt fat om transportsektoren, som er et af de områder, hvor CO₂-udledningen stiger år for år. Jeg er sådan set enig i alt det med, at man skal have mulighed for at gå videre bagefter, men jeg prøver bare at blive klar over, om Alternativet i virkeligheden synes, man kan diskutere klima på en seriøs måde uden at tage fat på eksempelvis transportsektoren og sætte sig et konkret mål, som regeringen desværre afviser på nuværende tidspunkt.

Kl. 15:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Værsgo.

Kl. 15:00

Josephine Fock (ALT):

Jeg tror, vi er helt enige med Socialdemokratiet i det, men så ville det være så dejligt, hvis Socialdemokratiet også virkelig holdt fast i den holdning, når vi så går ind i det lokale. Så skal vi nok bakke op.

Kl. 15:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det, og det bliver ikke hr. Rune Lund, der bliver den næste. Det bliver hr. Torsten Schack Pedersen. Værsgo.

Kl. 15:00

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Alternativets ordfører fik lige før spørgsmålet om, hvorvidt Alternativet vil vælte en regering på forskellige områder – jeg tror, at det var omprioriteringsbidraget, der blev spurgt ind til. Det fik mig sådan set til at tænke, når Alternativet har valgt at placere sig sådan lidt anderledes i dansk politik, om Alternativet vil vælte en regering, som ikke vil afskaffe eksempelvis kontanthjælpsloftet eller afskaffe integrationsydelsen, for der er jo en anden statsministerkandidat, hvor det er temmelig uklart, hvad partiet mener. Så jeg vil ba-

re høre: Hvis Alternativet skulle pege på nogle andre end sig selv, indebærer det, at så vil man have ændret på kontanthjælpsloftet og integrationsydelsen eksempelvis?

Kl. 15:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:01

Josephine Fock (ALT):

Alternativet peger ikke på andre end sig selv. Vi går faktisk efter at få regeringsmagten. Det ved jeg godt stadig væk undrer mange, og mange tænker, om det nu kan være rigtigt. Men det er faktisk rigtigt. Og igen i det finansierede regeringsprogram, vi har her, foreslår vi at afskaffe kontanthjælpsloftet, afskaffe integrationsydelsen, afskaffe 225-timersreglen, fordoble den grønne check og sænke skatten i bunden. Det er det, vi går efter. Det er det, vi ønsker. Og det er den regering, vi ønsker at danne. Det er klart, at så vil vi tage stilling til, om den pågældende statsministerkandidat lever op til de ting, vi gerne vil, og der skal da ikke herske nogen tvivl om, at den grønne omstilling er det absolut vigtigste for os. Det bliver vi nødt til at tage seriøst – langt mere seriøst end nogle af de yderligere statsministerkandidaters måde, hvis vi ser bort fra Enhedslistens statsministerkandidat, men fra Venstres og Socialdemokratiets kandidat, at behandle det her emne på.

Kl. 15:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:02

Torsten Schack Pedersen (V):

Tak for det. Hvis vi bare sådan prøver et tankeeksperiment og antager, at Alternativet ikke får 90 mandater ved næste valg – jeg ved ikke, om det er at tænke lidt for meget ud af boksen, men lad os nu prøve at antage – og derfor er det altså bare rart at vide, at hvis der sidder en statsminister, og jeg tænker nok, hvis situationen skulle opstå, og det håber jeg ikke, at det er Socialdemokratiets formand, vil Alternativet så aktivt vælte en statsminister fra Socialdemokratiet, hvis den pågældende statsminister ikke afskaffer kontanthjælpsloftet, integrationsydelsen og 225-timersreglen?

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Josephine Fock (ALT):

Jeg kan garantere for, at vi vil udsætte de to statsministerkandidater, hvem af dem, der måtte blive statsminister, for de samme prøvelser.

Kl. 15:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren. Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten.

Kl. 15:03

Rune Lund (EL):

Det er mere i forhold til styrkelsen af det såkaldte grønne i finansloven. Hr. Øjvind Vilsholm fra mit parti var jo også inde på det tidlige. Det er måske vigtigt lige at trække frem her, at regeringen måske tager grønne slips på, når den præsenterer et tiltag, men inderst inde er den ikke særlig grøn, den er snarere sort, og der bliver fiflet med tallene. Man kan f.eks. se, at der måske bliver tilført 50 mio. kr., men at der samtidig bliver beskåret midler til naturforvaltningsprojekter på i alt 5 mio. kr., at der bliver beskåret i midlerne til statslig skovrejsning med knap 9 mio. kr., og at man samtidig stopper til-

førsel af midler til Den Danske Naturfond, som ellers har fået et tilskud på 125 mio. kr. om året, et tilskud, som ikke fortsætter 2019, og når man lægger de tal sammen, bliver der sådan set et minus. Så kan Alternativet ikke lige sætte nogle ord på, hvor meget tiltro man kan have til en blå regering, som lader, som om den er grøn, men som i virkeligheden fører grøn nedskæringspolitik?

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:04

Josephine Fock (ALT):

Jeg synes jo næsten, at det var det samme spørgsmål, som blev stillet fra Enhedslisten før, og jeg tror kun, at jeg kan svare: Jo, jeg er enig i, at det ikke er godt nok. Jeg synes også, at det var det, min tale bar kraftigt præg af.

Kl. 15:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:04

Rune Lund (EL):

Vi har det jo sådan i Enhedslisten, at vi jo håber på, at vi får nok vælgermæssig opbakning til, at vi kan gå efter statsministerposten, og vi mener sådan set, at ethvert parti med respekt for sig selv burde gøre det. Ingen partier kan være sat i verden for at gøre andre partiers frontpersoner til statsminister. Men vi har det også sådan, at hvis det ikke lykkedes at få den vælgermæssige opbakning, og vi går til valg på at få den vælgermæssige opbakning, går vi efter at pege på den statsministerkandidat, hvor vi mener, at vi vil få mest indflydelse. Her spiller klimaområdet en vigtig rolle for os. Hvad er Alternativets overvejelser, i forhold til hvor man kan få mest indflydelse på klimaområdet, hvis det skulle ende der, at det ikke bliver hr. Uffe Elbæk, som bliver statsminister efter et kommende folketingsvalg?

Kl. 15:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:05

Josephine Fock (ALT):

Vi kredser jo meget om de samme spørgsmål her – synes jeg nok – og det synes jeg er helt fint. I Alternativet har vi vurderet, er det ikke er godt nok for os at gå efter det mindst ringe. Vi er simpelt hen en situation, hvor vi ikke kan leve med det mindst ringe, og derfor bliver vi nødt til at pege på os selv. Vi har fremlagt et regeringsprogram, som er fuldstændig nytænkende – fuldstændig nytænkende – i forhold til at lave et centralt klimaministerium med fire ministre, som skal gå fuldstændig på tværs og sørge for, at den politik, der bliver fremlagt, hele tiden lever op til, at vi når de mål, vi har sat os i forhold til at lave en grøn og bæredygtig omstilling. Det er derfor, at vi har set det nødvendigt at sige: Det er ikke nok med de to statsministerkandidater, der er; vi bliver nødt til at vise danskerne, at der er et alternativ, og så vil vi i de konkrete situationer tage stilling fra sag til sag.

Kl. 15:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så er det hr. Pelle Dragsted, og efter ham er det hr. Jacob Jensen.

Kl. 15:06

Pelle Dragsted (EL):

Så vil jeg fortsætte der, hvor hr. Rune Lund slap. Jeg er fuldstændig enig i, at ingen af de to gamle blokke i dansk politik er parate til at tage de opgør, der skal til, for at vi kan nå de mål, som vi skal nå – fuldstændig. Der er brug for en ny retning, der er langt, langt mere vidtgående i forhold til at nå de mål, vi skal, på klimaområdet.

Men mit spørgsmål er egentlig meget enkelt: Hvis nu ikke det lykkes at danne en regering, der er grøn, ægte grøn, så man reelt står i en situation, hvor der er to statsministerkandidater, som har en chance, Socialdemokratiets og Venstres, og den ene statsministerkandidat – jeg tror, det her er en vigtig information for Socialdemokratiet, så de kan få et svar på det her spørgsmål, for det kunne f.eks. være den socialdemokratiske – for at vinde Alternativets tilslutning og for at kunne sætte sig i statsministerstolen fremlægger nye, ambitiøse skridt i klimapolitikken, det kunne f.eks. være en bindende klimalov, som man indtil videre har hældt ned ad brættet fra socialdemokratisk side, eller andre afgørende indrømmelser, vil det så have en betydning for, hvem Alternativet i sidste ende ikke vil modsætte sig som kandidat til at danne en regering?

Kl. 15:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:08

Josephine Fock (ALT):

Der er rigtig, rigtig mange »hvis«er i det her, ikke? Hvis og hvis min ... og det vil jeg så ikke fortsætte med. (*Tredje næstformand* (Christian Juhl): Sig det bare!) Men vi er også nødt til at se på det som en helhed. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi ønsker en grøn omstilling.

Jeg gentager det en gang til: Den der vision og det visionære ser vi som sagt slet ikke i det eksisterende i øjeblikket. Og vi vil ikke lægge stemmer til det mindst ringe. Det er ikke godt nok for os. Det er ikke det, vi er sat i verden for; det er ikke derfor, vi har stiftet et nyt parti; det er ikke derfor, vi er talerør for en kæmpe bevægelse, som ønsker en grøn omstilling, og som også ønsker en anden form for politik. Derfor vil det i den situation, som ordføreren skitserer, komme til at danne et nybrud, et opbrud i dansk politik, at vi så ikke kan pege på nogen, at vi peger på os selv. Det må vi bare tage stilling til, når det så kommer. Det kan godt være, det kommer til at tage meget længere tid, før der kan findes et parlamentarisk grundlag for en eller anden statsminister. Men i første omgang går vi efter det her. Vi tror på det, fordi det er det, der skal til. Vi er nødt til at sætte en helt anden kurs for Danmark.

Kl. 15:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:09

Pelle Dragsted (EL):

Alt det der er jeg fuldstændig med på. Altså, vi fyrer den af i en valgkamp, vi prøver at vinde befolkningen med os, og er det muligt at danne en ægte grønne regering, gør vi selvfølgelig det.

Men hvis vi nu står i en situation, hvor det ikke er muligt, hvor vi ikke kan alt det, vi gerne vil, fordi vi ikke har fået vælgernes opbakning til det, og der er to statsministerkandidater, og den ene, fordi det er nødvendigt for at vinde tilslutning fra Radikale, Enhedslisten, SF og Alternativet, faktisk vælger at komme med nogle ambitiøse indrømmelser inden for klima- og miljøpolitikken – det vil sige, at det ligger som et tilbød på bordet, under den forudsætning, at det er den regering, som kan dannes – vil Alternativets så i den situation,

for jeg forstår det simpelt hen ikke, så stadig væk sige, at det er ligegyldigt, hvem af de to det er? Altså, jeg forstår ikke, at man på den ene side kan mene, at klimaspørgsmålet er så vigtigt, og på den anden side ikke vil acceptere det mindst ringe. For jeg er fuldstændig enig i, at klimaspørgsmålet er vigtigt. Vi har fra Enhedslistens side sagt, at det her valg skal være et klimavalg, at det vil veje enormt tungt for os, hvad de leverer, når vi efter et valg, hvis ikke vi selv kan danne regering, skal forhandle med de andre statsministerkandidater om, hvem der kan få vores støtte. Og dem, der vil levere noget, som faktisk gør en forskel, vil vi da selvfølgelig være langt mere tilbøjelige til at støtte. Det er ikke at acceptere det mindst ringe, som ordføreren siger, for vi går på valg på det allerbedste. Men i en situation, hvor vi står med et valg, hvor vi faktisk kan gøre en forskel, synes jeg da, at det er et vigtigt signal. For det er da vigtigt, at Socialdemokratiet ved, hvad der forventes, for at de kan sætte sig i statsministerstolen.

Kl. 15:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Det er ikke helt sådan endnu, at jo mere engageret man er, jo mere tid får man. (*Munterhed*). Men det er lige ved, kan jeg høre. Det gik ud over tiden. Værsgo til ordføreren.

Kl. 15:11

Josephine Fock (ALT):

Ja, jeg kan se, at det blinker nul-nul-nul heroppe.

Jeg synes faktisk, vi har sagt det meget tydeligt. Vi har sagt, at vi vil trække vores mandater ud af ligningen. Jeg vil gerne formulere det på en anden måde: Vi vil sætte vores stemmer fri. Vi vil ikke være parlamentarisk grundlag for nogen af de to, der sidder nu – en Mette Frederiksen eller en Lars Løkke Rasmussen. Vi vil ikke acceptere det mindst ringe. Jeg tror, at ordføreren om nogen kan huske, hvordan Enhedslisten, som var parlamentarisk grundlag for en S-regering, blev behandlet. Den situation vil vi ikke stå i. Vi vil sætte vores stemmer fri, og så vil vi konkret tage stilling til, om de gør det godt nok.

Kl. 15:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det rosinen i pølseenden, nemlig hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 15:12

Jacob Jensen (V):

Rosin? Det skal jeg prøve at blive. Det er en enormt interessant debat, der foregår imellem henholdsvis Enhedslisten og Alternativet, om, hvem af de to der skal besætte statsministerposten. Det mener jeg, og det er jo spændende at høre, hvilke visioner man har. Og det mener jeg i øvrigt også oprigtigt. For det er godt, at der er nogle partier, der, uanset om man er enig eller uenig, kommer frem og lægger noget konkret politik og nogle visioner på bordet. Det er der andre partier, der kunne lære af, vil jeg gerne sige her til en start.

Det kan godt være, at de har stået klart i dag, men det har måske ikke stået helt så klart tidligere. Fru Josephine Fock siger her, at man ikke vil lægge stemmer til det mindste ringe – sådan hørte jeg det. Betyder det så, at hvis ikke det er Alternativets visioner og regeringsprogram, der går igennem, så lægger man ikke stemmer til noget andet? For det mindste ringe er vel alt andet end det, man selv lægger frem. Så med andre ord, hvis ikke det bliver hr. Uffe Elbæk, der sætter sig i statsministerstolen med en ren Alternativregering med det program, der nu er blevet lagt frem, så trækker man mandaterne ud af ligningen, og dermed støtter man hverken den ene, den anden, den tredje, den fjerde, den femte, eller hvor mange vi efterhånden har af statsministerkandidater. Er det sådan, det skal forstås?

Kl. 15:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:13

Josephine Fock (ALT):

Tak for rosen i øvrigt. Jeg ved ikke, om hr. Jacob Jensen så indad i sit eget parti, da han ønskede, at der var flere visionære, der gjorde ligesom os, for det synes jeg jo ville være rigtig godt. Men hvis hr. Jacob Jensen spørger, om vi vil pege på andre statsministre end os selv, så nej, det vil vi ikke. Vi vil pege på hr. Uffe Elbæk.

Kl. 15:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 15:13

Jacob Jensen (V):

Det har jeg forstået, men en ting er, hvem man peger på. Noget andet er jo, hvem man så efter en, to, tre, hvad ved jeg, dronningerunder osv. kommer til at skulle lægge stemmer til. Jeg forstod det sådan, at man, og jeg citerer bare igen: ikke vil lægge stemmer til det mindste ringe.

Jeg kan ikke forstå det på andre måder, end at hvis ikke det bliver Alternativets regeringsprogram, så må alt andet jo være det mindste ringe. Det betyder vel ret beset, at man lægger sine æg i hr. Uffe Elbæks kurv, og hvis ikke det kan blive hr. Uffe Elbæk, så trækker man sig ud af ligningen. Var det ikke sådan, jeg skulle forstå det?

Jeg vil i øvrigt lige sige: Det var ikke møntet på Venstre. Men det ved fru Josephine Fock vist udmærket godt.

Kl. 15:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:14

Josephine Fock (ALT):

Nja, hr. Jacob Jensen plejer jo at være meget ærlig, altid.

Jeg tror også, at jeg fortsatte mit svar til hr. Pelle Dragsted med at sige, at så vil vi sætte vores stemmer fri. Vi peger på os selv, det er det, vi går efter. Vi mener, at det er helt afgørende for at få en fuldstændig omstilling af Danmark. Vi mener, at der skal nytænkning til. Og så vil vi sætte vores stemmer fri.

Kl. 15:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til fru Josephine Fock. Der er ikke flere udfordringer i dag. Den næste ordfører er hr. Martin Lidegaard. Værsgo.

Kl. 15:15

(Ordfører)

Martin Lidegaard (RV):

Tak. Min store datter spurgte mig her til morgen: Far, er finanslovsdebatten ikke bare det kedeligste i Folketinget? Der kunne jeg så svare med rimelig klar røst, at det synes jeg faktisk ikke, selv om finansministeren måske synes det; han skal også side her længe. Men jeg synes, det er en af de mest spændende dage, og jeg synes, at den sidste debat her er yderst interessant. Men grunden til, at finanslovsdebatten er spændende, er selvfølgelig, at det jo er her, vi kan se, hvad det egentlig er, at partierne hver især føler for, hvad og hvem det er, de vil prioritere at bruge penge på. Det er her, vi kan se de forskellige retninger, partierne vil trække Danmark i. For der er jo de penge, der er, at gøre godt med, medmindre man vil lave nogle flere. Og derfor er finanslovsdebatten interessant, for hvis man ellers står

den igennem, får man indtryk af, hvad de forskellige partier egentlig går op i. Det er på sin vis sandhedens time.

For Radikale Venstres vedkommende kan det siges helt kort: Vi følger for vores børn og unge. Det er vores børn og unge, vi gerne vil prioritere i den her finanslov. Og derfor foreslår vi at give 0,5 mia. kr. ekstra til vuggestuer og børnehaver, så vores børn kan få en god opvækst med leg, glæde og omsorg. Vi foreslår en hel milliard ekstra – 1 mia. kr. ekstra – til den danske folkeskole, sådan at de kan få bugt med de problemer, der er i forhold til brugen af vikarer, så vi kan få flere penge til en åben skole og flere ressourcer til lærerne i det hele taget.

Vi foreslår at stoppe de bevidstløse besparelser, vi ser, på erhvervsskoler, på gymnasier, på professionshøjskoler, på universiteter år efter år, og som underminerer vores unges fremtid, i stedet for vil vi give en ordentlig saltvandsindsprøjtning til alle de samme uddannelser.

Endelig foreslår vi at fordoble den pulje, som regeringen har afsat til klimainsatsen. Det er måske den allervigtigste gave, vi kan give til vores børn og unge: at levere vores bidrag til at gøre noget ved det globale opvarmning.

Hvor skal pengene så komme fra? Ja, vi foreslår, at vi næste år åbner op for, at 5.000 flere medarbejdere, kvalificerede medarbejdere, fra verden uden for EU kan komme til Danmark og levere deres bidrag til de virksomheder, til de hospitaler, til de plejehjem, der i den grad mangler arbejdskraft i dag. Hvis vi gør det, vil hver enkelt af de 5.000 fra dag et, de kommer ind i Danmark, jo have et arbejde, levere penge til statskassen, og det vil sammenlagt give 1 mia. kr., som vi så kunne vælge at give til vores børn og unge.

Vi foreslår også, at de penge, der kommer ekstra i statskassen fra den korrektion, som er foretaget i beregningen af bilernes udledning af CO₂, og som jo betyder, at registreringsafgiften bliver lidt højere, fordi bilerne viser sig at udlede mere CO₂, end de gjorde før, skal bruges bedre. De penge er der jo desværre et flertal, der vil bruge på, kan man sige at skrue registreringsafgiften ned igen, sådan at de mest forurenende biler ikke skal betale mere. Det synes vi altså er helt tosset både for klimaet, men også fordi vi synes, de penge – det er 1,5 mia. kr. – kunne bruges bedre, hvis vi investerede dem i vores børn, i vores vuggestuer og daginstitutioner, i vores folkeskole.

Så lad mig sige det helt tydeligt, så også finansministeren kan høre det: Radikale Venstre er klar, Radikale Venstre er i spil, vi håber inderligt, at regeringen vil overveje at invitere os med i forhandlingerne, inden de tunge døre lukker sig bag ministeren og Dansk Folkeparti. Vi tror faktisk godt, at selv regeringen kan se det fornuftige i at hjælpe dansk erhvervsliv med at få mere kvalificeret arbejdskraft og bruge de ekstra penge, vi får på det, på skole og uddannelse. Med det kryds har vi nemlig også taget højde for, at den lille stigning i det offentlige forbrug, som det vil medføre, bliver modsvaret af en større kapacitet og flere mennesker på arbejdsmarkedet.

Radikale Venstre vil den retning for Danmark, som vores børn, vores unge og vores erhvervsliv ønsker, og det store spørgsmål i dag er sådan set, om regeringen vil den samme vej. Tak.

Kl. 15:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Så går vi over til de korte bemærkninger, og den første er fra hr. Benny Engelbrecht. Jeg vil gerne have en markering fra finansordførere, som ønsker at få ordet eller få en kort bemærkning.

Værsgo.

Kl. 15:19

Benny Engelbrecht (S):

Tak for talen. Det er i hvert fald indiskutabelt den korteste, der har været holdt i dag. Vi har fra Socialdemokratiets side jo, som ordføreren nok har bemærket, stillet forslag om, at vi får kigget på bruger-

betalingen, som finder sted på akutstuer i kommunerne i Danmark. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre, om Radikale Venstre har gjort sig overvejelser i forhold til det. Vi mener i hvert fald, at det er bekymrende, at man på den måde jo i praksis har en brugerbetaling på noget, som der strengt taget burde være fri og lige adgang til og som dermed også alene burde være skattefinansieret i Danmark.

Kl. 15:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:20

Martin Lidegaard (RV):

Vi har jo den principielle holdning, at brugerbetaling i sundhedsvæsenet går vi sådan set ikke ind for. Nu er der jo stillet spørgsmål om, hvor omfattende den her praksis egentlig er. Det vil vi kigge på, når de svar foreligger, så vi kan se, hvor stort et problem vi egentlig har med at gøre, og hvad det kræver af finansiering, og om der er tale om egentlige sundhedssydelser, eller om der er tale om supplement til det, man kunne kalde almindelig pleje. Men som udgangspunkt er vi imod brugerbetaling i sundhedsvæsenet.

Kl. 15:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 15:21

Benny Engelbrecht (S):

Ja, som jeg forstår det, er det jo primært kosten, man betaler for, og det gør man jo ikke på et sygehus, men det gør man så på de her akutstuer. Men anyway, det skal ikke adskille os. Det, som jeg hører ordføreren sige, er i hvert fald positivt, synes jeg, men jo også en understregning af, at det er væsentligt, at der så i givet fald følger en økonomi med til det, sådan at vi ikke står i en situation, hvor man ude i kommunerne ikke har pengene til at kunne gøre det her i sidste ende. Jeg vil sådan set bare bede ordføreren om at bekræfte, at det i hvert fald ikke er løsningen alene bare at tvinge kommunerne, fordi det kan sætte os i en situation, hvor kommunerne så skærer på anden velfærd eller subsidiært simpelt hen bare giver dårligere tilbud.

Kl. 15:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:22

Martin Lidegaard (RV):

Ja, altså som jeg har forstået det, er der lidt forskellige praksisser i forskellige kommuner. Det er jo en del af et større kompleks, som handler om, at en del regioner jo får flyttet, kan man sige, nogle omkostninger over på kommunerne, som så bliver ekstra for mange kommuner. Hos nogle kommuner er det faktisk en ret stor ekstrabyrde, som er kommet, uden at de egentlig har bedt om det, og uden at de har fået flere, om jeg så må sige, syge. Det er i hvert fald noget, som jeg får mange henvendelser om.

Så man bør jo kigge på det som en samlet helhed og se, hvordan vi kan sikre, at der er en fair fordeling, kan man sige, af de udgifter, der skal ligge mellem regioner og kommuner. Og for at kunne tage den debat ordentligt, synes jeg, at vi har brug for et overblik over, hvor stort problemet er, hvor meget, kan man sige, af den ekstra byrde, som kommunerne er blevet pålagt, de så forsøger at hente ind via private midler, og hvordan vi kan finde et fair snit på det her.

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen, og efter ham er det hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 15:23

Kl. 15:26

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu er det grønne område jo noget, hvor Enhedslisten på mange punkter kan blive enige med De Radikale. Men jeg vil gerne spørge ordføreren, om De Radikale efter næste valg vil være med til at arbejde for en styrket klimalov, en klimalov, som har nogle bindende mål – at det kunne være noget, som kunne være et væsentligt politisk krav til, hvad der skal udføres i den næste regeringsperiode.

Kl. 15:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:23

Martin Lidegaard (RV):

Det kan jeg svare klart ja til. Jeg havde selv fornøjelsen af at forhandle den klimalov, vi har i dag, og det er ikke nogen hemmelighed, at den havde vi da gerne set endnu stærkere, end den endte med at blive, men vi lagde stor vægt på at få et enkelt parti fra den blå blok med, så vi var sikre på, at både Klimarådet og loven kunne overleve et regeringsskifte. Og det er jeg sådan set glad for at vi gjorde, men det betød også, at dele af loven blev mindre ambitiøs, end jeg som minister dengang gerne havde set. Så hvis vi kan samle et flertal – og helst et bredt flertal, for det klæder det her område – vil jeg meget gerne lave en klimalov, som både, kan vi sige, går lidt skrapere til den uafhængige del af anbefalingerne, og som også binder regeringen lidt mere op på at komme med konkrete forslag til reduktioner, end den nuværende klimalov gør.

Men der er jo mange håndtag i den lov, vi allerede har, som man kunne bruge, hvis man havde flertallet. Vi vil bestemt gerne være med til at lave en mere ambitiøs klimalov, men lad mig sige med det samme, at vi også gerne vil lave et grønt superministerium; vi vil også gerne lave et nyt grønt bnp. Der er alt muligt, vi gerne vil lave – alt det, Alternativet også har foreslået. Men det vigtige for os er sådan set at få lavet de konkrete ændringer ude i virkeligheden. Det er CO₂-reduktionerne – altså, hvordan vi skruer centraladministrationen og klimalov og alt det der sammen, er fint for os, men det, der betyder noget, er jo i den klimaforhandling, vi skal have nu, at få gjort noget ved landbruget og få gjort noget ved transporten. Det lykkedes før sommerferien at få hele Folketinget med på en 55 pct.s vedvarende energi-målsætning, kan man sige, og 100 pct.s vedvarende energi i forhold til el og varme. Det er jo samme ambitionsniveau, vi skal have i forhold til landbrug og transport, og det er det, vi gerne vil bruge kræfterne på. Men vi vil også gerne lave en klimalov.

Kl. 15:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:25

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nu havde vi jo en energiaftale, der koster 2 mia. kr. om året i 5 år, og nu står vi over for et finanslovsforslag, der afsætter måske 200 mio. kr., hvor ordføreren sagde, at Radikale vil doble op, og så vil det være 400 mio. kr. om året til en klimaindsats. Det er trods alt relativt små beløb, i forhold til hvad der var i energiaftalen. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad det så er for nogle reduktionsmål, vi skal gå efter i 2030. Der er nogle græsrodder, der siger, at vi skal frem til 70 pct. som minimum i reduktionsmål i 2030. Er det det, som ordføreren forestiller sig at vi skal lægge ind i en bindende klimalov, årlige reduktionskrav til CO₂, eller er det noget mindre ambitiøst, De Radikale forestiller sig?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:26

Martin Lidegaard (RV):

Altså, vi har lagt et forslag frem, som siger 60 pct.s CO₂-reduktion i 2030. En stor del af det, godt halvdelen, skal tages på energiområdet, og det har vi faktisk fået i hus nu med den sidste energiaftale, og det betyder, at resten skal tages fra landbrug og transport. Det kræver ganske vidtgående reformer og ændringer i de to sektorer, og det vil vi arbejde for. Vi har afsat 300 mio. kr. ekstra i forhold til regeringen til klimaindsatser, men det er ikke kun derfra, pengene skal komme. Vi skal også have omlagt landbrugsstøtten i en retning, der fremmer klimainitiativer; vi skal have kigget på beskatning af elbiler; vi skal i det hele taget have kigget på hele den måde, vi bruger vores penge på i dag i flere sektorer, som kan gøres bedre. Men det er rigtigt – 300 mio. kr. ekstra til næste år er det, vi har sat af.

Kl. 15:27

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 15:27

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det, formand. Jeg kunne godt tænke mig at tale lidt om indvandring, som ikke er arbejdskraft, og der tror jeg vi er enige. Det demografiske træk er jo blevet diskuteret en del i dag, og det skal anvendes med varsomhed. Det siger Finansministeriet selv. Men det er jo åbenbart en stor del af debatten. Indtil 2015 var det demografiske træk på 0,4 pct. Efter 2015, hvor der kom 21.000 flygtninge ind over vores grænser, steg det demografiske træk til 0,65 pct. Det siger jo noget om, at det er utrolige ressourcer, vi skal bruge på ikkevestlig indvandring i Danmark.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at vide: Hvor ligger De Radikale i det spørgsmål? De Radikale bruger jo rigtig mange penge på mange, mange ting, og her har vi altså et område, som tager en stor del af de penge, vi kan disponere over.

Kl. 15:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:28

Martin Lidegaard (RV):

Nu er jeg ikke i stand til på stående fod helt at godtage den præmis, at det alene skulle være flygtningene fra 2015, der er årsagen til den stigning i det demografiske træk, som hr. Joachim B. Olsen snakker om. Men uanset om han har ret i det eller ej, så er den vigtige pointe jo her, at hvis de 20.000 mennesker kommer i arbejde, løser de et kæmpe problem for os, og hvis de ikke kommer i arbejde, vil de selvfølgelig udgøre en stor økonomisk udfordring. Men noget tyder jo på, at der med den trepartsaftale, der er blevet indgået og med den nye form for integrationsindsats, som vi har gang i, så faktisk er kommet langt flere af de syriske flygtninge i arbejde, end vi er vant til, på ganske kort tid. Jeg mener, at vi er oppe på 40 pct.s selvforsørgelse allerede nu, og hvis den tendens fortsætter, ender det jo med at være en løsning på et problem i stedet for et nyt problem.

Men det er jo helt indlysende – og det må vi sige ligeud – at det selvfølgelig kræver, at vi gør integrationen bedre, stiller de rigtige krav, laver danskundervisning fra dag et, betragter de her mennesker som ressourcer, der skal anvendes i det danske samfund, i stedet for at parkere dem i asylcentre i måneder og år. Hvis der ligger i hr.

Joachim B. Olsens spørgsmål, om vi kan gøre det bedre – og skal gøre det bedre – integrationsmæssigt så er svaret ubetinget ja.

Kl. 15:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:29

Joachim B. Olsen (LA):

Jeg er sådan set enig i, at dem, der er her, selvfølgelig ikke skal ligge samfundet til last, og at de skal i arbejde. Det må man sige – vi er jo et relativt ungt parti – at man fra Folketingets side historisk set været elendige til. En af grundene til, at der er det her store træk, er jo nogle af de mange indsatser, man laver. Altså, det koster bare utrolig meget, det tager en utrolig stor del af råderummet.

Men nu taler jeg så også om, at folk kommer hertil, og der vil jeg egentlig gerne høre Det Radikale Venstre: Hvad er politikken der? Vi ved, at det her koster, selv hvis vi får en beskæftigelsesprocent – en erhvervsfrekvens – på 40 eller 50, og historisk set er der noget, der taler for, at den falder meget kraftigt igen, når vi får en lavkonjunktur, og vi er i en højkonjunktur lige nu. Hvad er Det Radikale Venstres svar på det her? Er det Det Radikale Venstres indstilling, at vi kan blive ved med at tage så mange, som vi har gjort, med de enorme omkostninger, det har for vores samfund?

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:30

Martin Lidegaard (RV):

Vi håber jo, hvilket jeg også tror alle andre gør, at de meget store flygtningestrømme, som vi oplevede i 2015, er undtagelsen og ikke reglen, ikke mindst af hensyn til flygtningene selv. Derfor støtter vi også hundrede procent de indsatser, der jo har reduceret flygtningestrømmene, fra de var på deres højeste, med 95 pct., til i dag, nemlig de indsatser, som EU gennemfører, og som faktisk virker, og som betyder noget. Det støtter vi hundrede procent, for der er grænser for, både hvor meget Europa og Danmark som land kan absorbere, selv om vi selvfølgelig også skal tage vores del af ansvaret.

Så der er da en klar grænse. Men hvor den grænse ligger, afhænger enormt meget af, hvilken integrationsindsats vi laver, og derfor er min pointe sådan set her, at det er vores ambition, at hver eneste af de folk, der kommer, selvfølgelig skal med, hvis det overhovedet er muligt. Mig bekendt er det i øjeblikket godt 70 pct. af ikkevestlige indvandrere og flygtninge, som ikke er på offentlig forsørgelse, og som derfor klarer sig selv. Det tal så jeg da gerne komme endnu højere op til de i hvert fald 84 pct., som gælder for etniske danskere.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. René Christensen.

Kl. 15:31

René Christensen (DF):

Tak for det, og tak for ordførertalen også. Det er jo ret interessant. Som det også blev sagt, er det en finanslovsdebat, vi har i dag, så det handler også om, hvordan partierne vil prioritere pengene, da det jo sådan set er det, vi diskuterer. Der har været forskellige ordførere oppe i dag, og det handler meget om, hvem der gerne vil bruge nogle penge, de penge, der er der, men måske også de penge, der ikke er der. Som ordføreren siger, er der nogle prioriteringer fra De Radikales side, og jeg anerkender, at vi kan se forskelligt på det, men der er da trods alt noget, der er rigtig positivt, nemlig uddannelse og andet.

Så er spørgsmålet så, hvor pengene skal komme fra, også i fremtiden. Der er i hvert fald et punkt, hvor vi nok ikke er særlig enige, og det er netop også det, som Joachim B. Olsen også spurgte ind til, nemlig udlændingeområdet, særlig på flygtninge-/indvandrerområdet. Der har vi jo glædet os over, at vi har fået rigtig mange stramninger igennem, men De Radikale har jo hver gang gået ud og har sagt, at hvis der kommer en ny regering, skal det her rulles tilbage og helst hurtigst muligt. Det er også fair nok, at man siger det, når det er det, man står for. Men hvis man bare kigger på, hvad vi brugte af penge i 2016 på indkvartering og underhold til de flygtninge, der kom, vil vi se, at vi brugte 2,6 mia. kr. 2,6 mia. kr. om året. I 2019 forventer vi at bruge 700 mio. kr. Er det ikke nogen gode penge at spare, penge, som vi kan bruge på alt det andet?

Kl. 15:32

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:32

Martin Lidegaard (RV):

Nu skylder ordføreren måske lige at sige, at de penge tog man så fra den danske udviklingsbistand, så det er ikke noget, der er gået over ud over den danske velfærd på nogen som helst måde. Alle de udgifter, der er på asylansøgere i Danmark, mens de får behandlet deres sager og får danskundervisning osv., bliver trukket fra den danske udviklingsbistand. Det synes vi så i øvrigt heller ikke er nogen god idé, men det er bare lige for at få fakta på plads, nemlig at der ikke er gået en krone fra hverken de ældre eller fra uddannelsesområdet i Danmark i den anledning. Men som jeg også sagde, er det jo ikke, fordi vi står nede ved Padborg og beder hele verden om at komme til Danmark. Slet ikke. Vi har støttet helhertet op om den kæmpe indsats, som EU har gjort for at få kontrol over migrationen, og især få sorteret de illegale migranter fra de rigtige flygtninge. Det har vi ikke på noget tidspunkt modsat os, og det vil vi heller ikke gøre fremover.

Kl. 15:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:33

René Christensen (DF):

Det er jo – undskyld, jeg siger det – helt sort. Det her handler jo selvfølgelig om, at når de her mennesker, der er et eller andet sted fra, for det behøver ikke være krig, de flygter fra, det kan også være fattigdom, de flygter fra, har fået hævet deres levestandard lidt, får de faktisk råd til at flygte, og så kigger de selvfølgelig på, hvad det er for et regelsæt, der er i det pågældende land, altså hvor de kan komme hen, når de nu har en mulighed for at betale menneskesmuglerne, for at de kan komme til Europa. Vi havde en af de bedste ordninger i forhold til familiesammenføringer, en ordning, hvor man fik det bedste økonomiske underhold og kom ind på en dansk kontanthjælp. Nu har vi integrationsydelsen, hvilket er en af de ting, som De Radikale faktisk ønsker at lave om, men hvis det bliver lavet om, bliver vi nødt til at stå nede i Padborg og se, at de her mennesker ikke kommer ind i Danmark, for så vil de søge mod Danmark, fordi det bliver et attraktivt land at komme til. Og jeg kan godt forstå, at de gør det. Men det er os som politikere, der har ansvaret for, at vi ikke bliver en magnet i forhold til det. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren om noget: Holder man stadig fast i, at de her ting vil man rulle tilbage, hvis man får muligheden for det i en kommende regering?

Kl. 15:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:34

Martin Lidegaard (RV):

Lad os lige holde fast i, at for at man overhovedet kan få asyl i Danmark, skal man altså være flygtning, og hvis man bare flytter fra fattigdom eller dårlige livsvilkår, får man ikke asyl, hverken i Danmark eller noget andet europæisk land. Det er jo en vigtig pointe her. Derfor er det ikke ligegyldigt overhovedet, at den samlede tilstrømning til Europa er faldet med 95 pct., for selvfølgelig påvirker det også, hvor mange der kommer til Danmark, ellers vil jeg tillade mig at sige, at man taler imod bedre vidende.

Jeg kan jo ikke udelukke eller garantere, at det danske regelsæt så i sig selv også har en virkning, altså hvordan de 5 pct., der så kommer stadig væk, fordeler sig som asylansøgere, dem af dem, der måtte være flygtninge, og for dem kan det have en betydning, hvordan det nationale regelsæt er. Det vil jeg til gengæld også gerne medgive. Vi lægger vægt på, at vi ligger på samme niveau som resten af Europa. Vi synes ikke, vi skal være slappere end resten af Europa, vi synes sådan set, at vi skal ligge på det niveau, sådan at vi tager vores fair del, hverken mere eller mindre.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 15:35

Jacob Jensen (V):

Nu var der før en lidt ophidset debat mellem Alternativet og Enhedslisten om, hvem af de to partiers respektive statsministerkandidater der skulle bringes i spil. Og nu er De Radikale så et af de få partier, hvis ikke det eneste, der ikke har meldt sig som statsministerparti – nej, SF, har heller ikke meldt sig på banen endnu. Og det vil sige, at De Radikale så skal ud og finde nogen at lege med.

Jeg forstod på hr. Martin Lidegaard, at man i dronningerunden ville pege på fru Mette Frederiksen som undersøger, og respekt for det. Jeg vil spørge, om der ligger nogle streger, kan man sige, røde linjer, grønne linjer, eller hvad vi skal kalde det, for De Radikale. Jeg tænker eksempelvis på udlændingeområdet, og om man ser nogle muligheder der for at sige, at nok er nok. Eller om jeg, hvis jeg sad som socialdemokrat, bare kunne forvente at tælle De Radikale med, uanset hvilken udlændingepolitik man eksempelvis lægger for dagen.

For jeg har forstået, at De Radikale søger indflydelse, og det er jo De Radikales dna at gøre. Men hvis man ligesom får præsenteret et ultimatum, en færdig løsning, hvor der bliver sagt: Sådan her bliver politikken, hvad for et reaktionsmønster vil man så se fra De Radikale? En ting er, at man går ind i en dronningerunde, men efter det skal man jo begynde at finde ud af, hvilken slags politik en given regering skal basere sig på.

Kl. 15:37

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:37

Martin Lidegaard (RV):

Altså, lad os sige helt ærligt, at det bliver et vanvittig spændende valg den her gang. Og så lad mig sige, at vi har den stik modsatte strategi af Alternativet. Vi ønsker ikke at trække vores mandater ud af ligningen. Vi ønsker at kaste dem ind med al vores vægt og forhåbentlig med endnu flere mandater efter valget, så vi kan være med til at sætte en anden retning for Danmark. Og de tre punkter, som vi går op i – og ikke noget af det er ultimativt, men det er dem, vi lægger vægt på – er miljø og klima, hele integrationsområdet og udlændingede-batten, og så er det uddannelsesområdet, som har fyldt en del i

dag. Det er de tre ting, vi kommer til at stille krav på, og hvor vi helt sikkert ikke bare pr. automatik vil lægge vores stemmer til en statsministerkandidat, der ikke kan levere noget på de tre områder. Og så må vi jo se, hvordan vælgerne lader mandaterne falde, og hvem der kan levere mest på de tre områder.

Vi synes ikke, at den nuværende regering med dens nuværende parlamentariske flertal leverer den retning. For som vi ser spillet, bliver regeringen trukket meget i retning af Dansk Folkepartis prioriteringer, fordi Dansk Folkeparti er et dygtigt parti, og det er vi kede af. Så derfor er vi i opposition til den nuværende regering. Vi ønsker en ny regering, og det er derfor, at vi giver fru Mette Frederiksen chancen til en start. Men selvfølgelig kan man ikke bare regne vores mandater med for enhver pris.

Kl. 15:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Jacob Jensen igen.

Kl. 15:38

Jacob Jensen (V):

Jeg skal bare lige forstå det korrekt: Der skulle leveres indrømmelser i en eller anden udstrækning på de tre områder, der blev nævnt her. Skulle det forstås sådan, at det skulle være på alle tre områder, altså at det skulle være på både uddannelsesområdet, klima- og miljøområdet og på udlændingeområdet, at der i en eller anden udstrækning skulle leveres? Det kunne så være i varierende grad. Altså forstået på den måde, at hvis der bliver lagt et papir foran hr. Martin Lidegaard og hr. Morten Østergaard m.fl., der siger, at sådan her kommer politikken på udlændingeområdet til at se ud – take it or leave it – betyder det så, at man siger: leave it?

Kl. 15:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:38

Martin Lidegaard (RV):

Det kommer så lidt an på, hvad der står på papiret. Men altså, jeg forstår spørgsmålet sådan, om vi forventer at få indflydelse på alle de politikområder, som vi skal bringe en ny regering til magten på. Ja, det gør vi. Vi ved jo godt, vi hverken kan diktere hele klimapolitikken eller uddannelsespolitikken eller udlændingepolitikken. Men med de mandater, vi nu får i hånden til at trække med, vil vi da trække det, vi kan.

Kl. 15:39

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Den næste er hr. Christian Poll fra Alternativet. Værsgo.

Kl. 15:39

Christian Poll (ALT):

Først vil jeg sige tak for vores gode samarbejde i oppositionen omkring energiaftalen. Det var en fornøjelse, og jeg ved jo, at ordføreren deler min passion for den grønne omstilling og især på energiområdet. Vi fik jo landet en energiaftale, som blev betydelig bedre. Det første bud, vi så fra regeringen dengang, var jo en enkelt havvindmøllepark, dvs. 800 MW i hele perioden de næste 12 år. Vi fik den løftet til tre havvindmølleparker i samme periode, og det er klart bedre.

Men jeg vil egentlig høre noget, som skal ses i lyset af, at Klimarådet, som jeg ved ordføreren også har stor respekt for, jo har fortalt os, at vi for at nå de klimamål, der er nødvendige for at holde os under 1,5-2 graders temperaturstigning, faktisk skal opstille noget i størrelsesordenen 700 MW om året frem til 2030 og også længere frem. Det vil sige, at vi faktisk har brug for betydelig mere end de tre

havvindmølleparker, der er aftalt her. Vil ordføreren være med til at tage den debat op igen efter et valg og forsøge at få presset et endnu højere tempo i omstillingen til vedvarende energi igennem?

Kl. 15:40

Martin Lidegaard (RV):

Ja. Altså, vi har kig på det, og vi har også kig på hele affaldssektoren, som jo er en hovedpine, vi skal have løst. Vi har kig på oliefyrene, og vi har kig på landbrug og transport, ligesom jeg ved at Alternativet har.

Man kan jo helt kort sige det sådan, at hvis det skal give mening at bygge flere havvindmølleparker end dem, vi allerede har aftalt, så skal det være, fordi vi rent faktisk får gjort noget ved transportsektoren og varmesektoren, nemlig ved at behovet for el, altså grøn el, stiger – med flere elbiler og mere rumopvarmning ved grøn el. For hvis det bare fortsætter, som det ser ud nu, har vi rigeligt med grøn el, hvis jeg må sige det på den måde. Så det kræver altså, at vi også får gjort noget ved efterspørgslen, og ud fra den forudsætning er svaret ja.

Kl. 15:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 15:41

Christian Poll (ALT):

Tak for et godt svar. Det giver mig håb, for jeg ville netop også spørge til det med, at der jo er mange andre teknologier, som vi ikke har fået fremmet nok i den her energiaftale. Geotermi har f.eks. fået lidt, men slet ikke nok. Varmepumperne har fået lidt, men slet ikke nok. Hele solområdet har vi jo nærmest overset i den her aftale. Vil solceller også være noget, som vi kan snakke om og virkelig hæve ambitionerne for?

Kl. 15:42

Martin Lidegaard (RV):

Noget af det, jeg faktisk personligt er mest i tvivl om – og det er jo sådan næsten mere en teknisk end en politisk betragtning – er, præcis hvor det rationelle snit mellem sol og vind går, herunder hvor mange decentrale anlæg vi kan få passet ind i vores system på en effektiv måde i forhold til centrale, og hvad der er billigst. Og noget af det, vi har sat gang i med det her, synes jeg, virkelig gode energiforlig, vi lavede før sommerferien, er jo en masse analyser af netop elmarkedet, fjernvarmemarkedet og meget andet, der skal gøre os klogere på, hvad det er for en form for vedvarende energi, vi har brug for mere af, og hvordan vi bedst kan fremme det. Det afhænger jo også lidt af, hvordan den teknologiske udvikling går. Der er nogle, der mener, at sol vil overhale vind med mange, mange meter i løbet af få år, så det er meget, meget billigere, og der er nogle, der mener det modsatte.

Så det er lidt tidligt at sige det. Men vi har i hvert fald ikke noget imod sol, og hvis det giver mening i det samlede vedvarende energisystem og ikke er markant dyrere, men måske endda billigere end vind, så er det selvfølgelig også den vej, vi skal gå.

Kl. 15:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Christian Poll. Den sidste spørger er hr. Pelle Dragsted fra Enhedslisten.

Kl. 15:43

Pelle Dragsted (EL):

Tak for en rigtig fin tale, og også herfra skal lyde en tak for et godt samarbejde i forbindelse med energiforhandlingerne før sommerferien – i det hele taget et hurra for, at vi er nogle partier i Folketinget,

for hvem det her betyder rigtig meget. Jeg kan hvert fald sige, at vi i Enhedslisten har præcis samme tilgang, nemlig at vi efter et valg vil kaste vores mandater ind, og vi vil på det her område heldigvis stå side om side, i forhold til at sikre at en ny regering faktisk vil betyde en langt, langt mere ambitiøs politik på klimaområdet, for det er helt nødvendigt. Det er det her folketingsvalg og de kommende, som afgør, om Danmark kan levere det, der skal leveres. Det er der, hvor vi er enige.

Der, hvor vi er mindre enige, er i spørgsmål som f.eks. pensionsalderen. Mit spørgsmål er egentlig meget kort: Mener ordføreren, at det nuværende pensionssystem, hvor man tager udgangspunkt i den gennemsnitlige levealder, er rimeligt, al den stund det jo betyder, at nogle af de grupper, som har en høj levealder, som typisk er højtuddannede akademikere og andre, vil have mange år efter endt arbejdsliv, mens nogle af de grupper, som har en kortere levetid, nemlig typisk ufaglærte eller mennesker med en kort uddannelse, vil have meget færre år sammen med deres familie, børn og venner efter endt arbejdsliv? Er det en rimelig model?

Kl. 15:44

Martin Lidegaard (RV):

Det vil jeg meget gerne svare på, men lad mig starte med at kvittere for det grønne område. Vi har også været glade for samarbejdet og ser frem til at fortsætte det i de kommende måneder og år, og vi får lejlighed til det i forbindelse med klimaaftalen her i efteråret.

Nej, vi finder ikke, at det nuværende pensionssystem er rimeligt. Vi har en stærk fornemmelse af, at mange af de folk, der er blevet nedslidte gennem et hårdt arbejdsliv, har svært ved at få en førtidspension eller har svært ved at gå på pension på det tidspunkt, hvor de egentlig burde gøre det. Det er ikke tilfredsstillende. Det må selvfølgelig være sådan, at de folk, der ikke kan, eller som er nedslidte, har mulighed for at gå på pension, når ikke de kan mere, hvorimod at vi, der f.eks. har en lang uddannelse og derfor ikke har været så mange år på arbejdsmarkedet, til gengæld, netop for at de nedslidte kan få mulighed for at gå på pension tidligere, er nødt til at blive nogle år længere på arbejdsmarkedet.

Det er derfor, at vi har gjort os tanker om, at vi gerne vil have et system, hvor vi altså på den ene side giver den nedslidte gruppe mulighed for at gå tidligere på pension, mens vi på den anden side for at få penge til det siger til alle os andre, som er i fuld vigør, og som i øvrigt også kan tjene på at blive længere på arbejdsmarkedet, at vi må tage et nøk mere. Vi forestiller os ikke, at det skal være i årevis, men måske nærmere måneder, afhængigt af hvor meget vi gerne vil finansiere gennem det. Vi vil også gerne finansiere en ekstra uddannelsesindsats for at undgå, at den nuværende generation på arbejdsmarkedet får de samme nedslidningsproblemer, men får mulighed for at skifte arbejdsplads, inden de bliver nedslidte. Så nej, det nuværende system er ikke rimeligt; lad os gøre noget ved det.

Kl. 15:46

Pelle Dragsted (EL):

Det synes jeg er en vigtig tilkendegivelse. Med hensyn til spørgsmålet om penge er der jo kommet den her ret interessante oplysning fra de økonomiske vismænd, at de reformer, der er gennemført, rent faktisk har gjort økonomien overholdbar. Man har simpelt hen, hvis jeg skal sige det meget simpelt, hævet pensionsalderen mere end nødvendigt. Det betyder altså, at der, når vi kigger ud i fremtiden, og det gør vi jo, når vi snakker om pensionsalderen, er en overholdbarhed på 20-21 mia. kr. Vil det ikke være meget naturligt, når det nu er danskernes pensionsalder, der har skabt den overholdbarhed, at sige – inden hr. Joachim B. Olsen og andre får fingre i de penge og bruger dem til andre ting – at de penge låser vi fast for at sikre, at også de mennesker, som har haft et langt arbejdsliv, og også de menesker, der har de korte uddannelser, faktisk også får et otium? Det kan

f.eks. være ved at sikre, at man, hvis man har været et vist antal år på arbejdsmarkedet, har ret til at trække sig.

Kl. 15:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ordføreren.

Kl. 15:47

Martin Lidegaard (RV):

Der skilles vandene nok lidt. Det, vismændene har regnet på, er jo, at vi, sådan som vi alle sammen undtagen Enhedslisten er blevet enige om, frem mod 2030 gradvis hæver pensionsalderen til 68 år. Hvis man så vil hæve den yderligere fra 2030 til 2040, er det, at vismændene siger: Det behøver I ikke at gøre, for vi har sådan set penge til at lade være. Men det, vi diskuterer nu, er jo, hvad vi gør ved de nedslidte mennesker, som vi i dag har i vores samfund. Der, hvor vandene skiller, er jo der, at vi insisterer på, at vi, hvis vi skal gøre noget for de nedslidte og komme ud over status quo, bliver nødt til at finde de penge frem mod 2030. Det er ikke det, vismændene har regnet på.

Det er der, vi er klar til at sige, at så må de bredeste skuldre altså også bære lidt mere, for at vi får råd til at hjælpe de folk, der er nedslidte. Vi bliver simpelt hen nødt til at have en større forskellighed i vores pensionssystem. Det er ikke nogen enkel opgave at lave det system, det anerkender jeg. Men første skridt er jo, at vi bliver enige om princippet, nemlig at de sunde og raske og bedst uddannede og dem med de bredeste skuldre kommer til at skulle bære lidt mere. Men det vil Enhedslisten, så vidt jeg forstår, ikke være med til. De vil kun, om jeg så må sige, bruge flere penge på de nedslidte. Det er fint, men vi bliver altså også nødt til at finde pengene et eller andet sted.

Kl. 15:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til hr. Pelle Dragsted, og der kom en enkelt kort bemærkning ekstra, nemlig fra hr. Rune Lund. Værsgo.

Kl. 15:48

Rune Lund (EL):

Det er, fordi jeg synes, at det, som hr. Martin Lidegaard siger her, er lidt interessant. Hvordan skal det præcis forstås? For i den velfærdsaftalen, der er lavet, er det jo sådan, at pensionsalderen i dag vil være 68, men i 2020 skal Folketinget jo stemme om, hvorvidt den skal hæves til 69 år gældende fra år 2035. Spørgsmålet er så: Er det noget, som Det Radikale Venstre vil stemme for, eller er det en forudsætning for den stigning i pensionsalderen, at der samtidig bliver lavet nogle mekanismer, sådan at de mennesker, der er blevet fysisk nedslidte på arbejdsmarkedet, f.eks. gennem et langt liv, eller er psykiske nedslidte, ikke bliver ramt af en sådan stigende pensionsalder?

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:49

Martin Lidegaard (RV):

Jeg tror ikke rigtigt, at jeg kan binde mig til, hvad Det Radikale Venstre vil stemme i 2020 til noget, der skal ske i 2035, på et tidspunkt hvor jeg fornemmer, at der begynder at være en vis enighed om, at vi skal kigge på den aftale, vi har lavet, fordi der er nogle nedslidte, som har det for svært. Med hensyn til hvor vi er nu, kan man sige, at hvis man gør det, som vismændene har regnet på, og som Enhedslisten åbenbart gerne vil efter 2030, tager vi jo hele råderummet. Så er der altså ikke en krone til hverken uddannelse eller ældre eller sundhed eller noget andet, og det tror jeg ikke vil være radikal politik.

Man spiser, om jeg så må sige, hele det økonomiske råderum, der er, for at holde pensionsalderen på 68 – men vi kan jo blive klogere.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Værsgo.

Kl. 15:50

Rune Lund (EL):

Jeg synes egentlig, at den her diskussion om pension er lidt interessant, og jeg tror, der vil blive en gigantisk, kæmpe stor diskussion frem mod 2020, når Folketinget skal tage stilling til, om pensionsalderen skal hæves til 69 år. Den er jo allerede startet i dag. Når jeg hører Socialdemokratiet, kan jeg høre, at Socialdemokratiet også er på vej væk i hastigt løb fra velfærdsaftalen, som automatisk hæver pensionsalderen, og jeg hører også, at Det Radikale Venstre er i tvivl om, hvor klogt det er, at man bare laver den her automatiske hævelse af pensionsalderen for alle. Vi har jo selv foreslået i vores udspil »Godt seniorliv til alle«, at man efter 40 år på arbejdsmarkedet skal have ret til, men selvfølgelig ikke pligt til at trække sig tilbage, og så kan man få dagpengeydelse at leve på, eventuelt hvis man går på nedsat tid, så dagpengeydelse for den del af ens arbejdstid, hvor man ikke arbejder. Det vil jo kræve nogle penge. Vi foreslår også finansiering til det, bl.a. at fjerne fradragsretten for pensionsindbetalinger af topskatten. Det ville give et aneligt milliardbeløb. Men jeg synes bare, at det er interessant, at Det Radikale Venstre godt kan se, at der er nogle kæmpe problemer med, at pensionsalderen bare skal stige. Det er da trods alt positivt.

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ordføreren.

Kl. 15:51

Martin Lidegaard (RV):

Nu tror jeg, at hr. Rune Lund måske lidt med fortsat overfortolker det, jeg siger. Vi er kisteglade for den velfærdsaftalen fra 2006. Det er jo den, der gør, at vores samfundsøkonomi hænger sammen i de næste 20, 30 år. Hvis vi ikke havde lavet den, havde vi dølen dyleme nogle problemer, skulle jeg hilse at sige, over de næste 5, 10, 15, 20 år. Så vi er meget glade for den aftale. Men vi synes, når vi kigger på den førtidspensionsordning, altså seniorførtidspensionsordning og søgningen til den, at det er, som om den ikke virker tilfredsstillende. Vi synes, at der er en problematik med de mest nedslidte. Det er et hul, vi gerne vil lukke. Og så siger vi bare, at hvis det skal lukkes, koster det nogle penge, og de penge synes vi bedst kan komme fra, at nogle af os andre, hr. Rune Lund og jeg, kunne tage et par måneder ekstra på arbejdsmarkedet for at hjælpe de nedslidte, fordi i mellemtiden er der sket det glædelige, at vores levealder er steget meget mere, end vi troede 2006 – 3½ år mere i gennemsnit kan vi alle sammen blive, i forhold til hvad vi troede i 2006.

Kl. 15:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til ordføreren for debatten. Vi går videre til den næste ordfører, og det er fru Lisbeth Bech Poulsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:52

(Ordfører)

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Politik kan jo, når det er bedst, vise en vej frem, en vision for, hvilket samfund vi ønsker, og det er vel derfor, vi alle sammen er i politik. Politik skal gå på to ben: Det skal både vise en vej frem, en vision, og så skal vi hver dag gøre vores bedste for at løse konkrete pro-

blemer fra folks hverdag, og de løsninger kan være meget forskellige, fordi vi ser verden forskelligt, og vi er i forskellige partier.

Men SF's vision er et Danmark med tryghed, tro på fremtiden og investering i mennesker, ikke mindst børnene. Vi skal styrke velfærd og skru markant op for vores grønne ambitioner og give hinanden mere ro på. Det betyder konkret, at vi vil sætte en stopper for den politik, der betyder, at tusindvis af børn i Danmark vokser op i fattigdom med langt dårligere chancer for et godt liv end dem, deres kammerater har. SF vil skabe et mere lige Danmark, hvor alle har chancen for at være med i. Det må ikke være tyngden af vores pung, der afgør, om vi kan få en ordentlig pleje, når vi bliver gamle, god behandling, når vi bliver syge, eller den bedste undervisning, mens vi går i skole. Vores børn og unge skal have mere ro på. Flere pædagoger, mindre klasser og mere tid til at udvikle sig i eget tempo.

På samme måde skal vi gøre meget mere for at få ro på og sætte ind mod stress både på arbejdspladser og blandt ledige. Vi skal investere i arbejdsmiljøet og give alle mulighed for en værdig tilbagevækst fra arbejdsmarkedet.

Samtidig skal vi skru markant op for de grønne ambitioner. Der skal være mere plads til vild natur, vi skal passe bedre på vores drikkevand, og så skal vi have en overordnet strategi for klimatiltag, der vil vise vejen ikke bare herhjemme med internationalt.

Endelig så skal Danmark tage sit internationale ansvar for de flygtninge, der har allermost brug for hjælp, og igen begynde at tage imod kvoteflygtninge.

Alt dette bliver afspejlet i vores finanslovsforslag, som også kan læses på vores hjemmeside, SF.dk.

Vi har udgifter for godt 8 mia. kr. og finansiering for godt 9 mia. kr., og det vil så sige et overskud på en lille milliard kroner. Vores forslag er dermed mere end finansieret, og den store forskel på vores forslag og regeringens finanslovsforslag er, at vores forslag er solidarisk, orienteret mod fremtiden og grønt. Det er den afgørende forskel, og det er den politiske forskel mellem regeringen og os.

Jeg vil gerne fremhæve nogle af de ting her. For det første har vi, som jeg sagde, et meget markant fokus på de yngste borgere i det her land – børnene. Der skal være højst tre vuggestuebørn eller seks børnehalebørn for hver voksen i daginstitutionerne. Det er afgørende for børns trivsel og for resten af deres liv, at de kan få den opmærksomhed og voksensid, som de har brug for.

Så kræver vi også et stop for fattigdomsydelserne, der skaber børnefattigdom. Vi ved, at fattigdom i bare et enkelt år kan skade et barn for livet. Det er dybt uansvarligt med fattigdomsydelserne, der i høj grad rammer netop børn og har betydet en fordobling af børnefattigdommen. I den tid, i de tre godt og vel, regeringen har siddet, er der kommet 10.000 flere fattige børn til.

Derfor har vi også fundet finansiering til at afskaffe kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og integrationsydelsen. Så vil vi også have færre børn i klasserne, vi vil have et klasseloft på 24 elever i folkeskolen; der bliver simpelt hen proppet for mange børn ind i klasserne, og der er brug for et loft, der sikrer, at der højst starter 24 børn.

Så vil vi også afskaffe uddannelsesloftet, der i mange situationer forhindrer unge og andre i at tage den uddannelse, de har fundet ud af er den rigtige for dem, og der har jo også været den mærkelige situation, at nogle spekulerer i, at man ikke skal gøre sin uddannelse færdig, fordi så fanger bordet, og det er på høje tid at få afskaffet uddannelsesloftet.

Generelt skal vi droppe de hovedløse besparelser på vores uddannelser. Vi lever i et meget rigt land, og vi er inde i en højkonjunktur, og så sparer man milliarder af kroner på noget af det vigtigste overhovedet. Når vi når til 2022 er der sparet over 4 mia. kr. på uddannelse. De er for vigtige til vilkårlige nedskæringer, og det er netop, hvad det såkaldte omprioriteringsbidrag på 2 pct. om året er.

Regeringen taler altså lidt med 2 tunger, når det netop kommer til uddannelserne. Da statsministeren præsenterede Disruptionrådet stod han foran Marienborg og talte om, at netop fremtidens udfordringer og nye teknologier osv. betød, at noget af det allervigtigste at investere i netop var uddannelse.

Kl. 15:57

Samme dag trådte uddannelsesloftet i kraft, og samme dag, hvor regeringen lancerede dimensionering af internationale studerende, præsenterer statsministeren så en taskforce for at mobilisere udenlandsdanskere i promovning af Danmark. Altså, det er, ligesom om de to ting simpelt hen ikke hører hænger sammen. Regeringen taler om uddannelse og sparer og skærer ned.

Alene sidste år blev der sparet 100 mio. kr. netto på erhvervsuddannelserne, og samtidig spørger vi: Hvor er alle de faglærte henne? Der bliver lavet luftige planer om rekruttering af sosu'er, og der bliver skåret på deres uddannelser. På professionshøjskolerne har de regnet sig frem til, at deres besparelser betyder 1.200 årsværk. Det kan man altså mærke.

Så vil vi også prioritere de ældre, og specielt de ældre, for ældre er en meget blandet gruppe, der har mest brug for vores hjælp. I mange kommuner er antallet af ansatte i ældreplejen skåret ind til benet, og det betyder, at der er et omfattende brug af vikarer, og mange, der har brug for hjælp, møder et nyt ansigt fra gang til gang. Der er brug for, at alle kommuner indfører faste teams i hjemmeplejen, og det kræver en opnormering, så man ikke så tit har brug for netop vikaren. Og det har vi også sat penge af til.

Da DF's ordfører, hr. René Christensen, stod heroppe foreslog jeg jo DF, at vi gik sammen om at indføre det, som vi i SF kalder en ældregaranti. Man kan gøre nok så mange krumspring og sige, at man laver smarte toiletter osv. for at undgå at forholde sig til, at det demografiske træk er på 0,65, og for ligesom ikke at skulle forholde sig til, at 0,4 betyder reelle nedskæringer. Men vi ved, at kommunerne får øgede udgifter til ældre i de kommende år, når antallet af ældre, også plejekrævende ældre, stiger markant, og derfor foreslår vi en ældregaranti, hvor vi siger, at kommunerne selvfølgelig skal have penge, der følger med det antal ældre, de får.

Sygehusene er også under pres, og det rammer patienter, skaber stress og øger sygefraværet blandt de ansatte, og derfor har vi sat yderligere 200 mio. kr. af til mere plejepersonale på sygehusene.

I vores sundhedsvæsen er de fleste offentlige sundhedsydelser jo gratis, og det er et godt princip, for det giver alle lige mulighed for at gå til læge, blive indlagt på sygehus på lige vilkår. Men der er en lang række markante undtagelser. Vi har talt om dem i de seneste dage, akutpladser, men også tandlæge- og psykologområdene.

Vi ønsker at begynde afvikling af brugerbetaling i sundhedsvæsenet. Og det er ikke nogen billig opgave eller nem opgave. Det er rigtig, rigtig dyrt, men vi synes, det er vigtigt. Vi synes ikke, at det giver mening, at hvis du har ondt i sjælen, ondt i sindet, jamen så er der brugerbetaling, og hvis du har brækket armen, er der ikke. Eller hvis du har en byld på ydersiden af din kind, kan du få den fjernet, men hvis den sidder på indersiden ved siden af en tand, jamen så koster det kassen. Og noget af det mest grundlæggende, man som borger kan mærke, er ulighed i sundhed. Det er der, hvor vi bliver allermost sårbare, og det er der, hvor vi har brug for at sikre en større grad af lighed.

Vores arbejdspladser og vores arbejdsmiljø trænger til en opgradering, og derfor har vi også sat ekstra penge af til Arbejdstilsynet, som er blevet beskåret igennem mange, mange år. Vi ønsker også at opnormere hele indsatsen mod social dumping, som vi finder ud af, når vi spørger ind til det, faktisk er en rigtig god forretning; ud over at det er fuldstændig rimeligt, jamen så tjener det også sig selv ind igen og igen.

Nu har jeg snart brugt hele min taletid, og det er jo rigtig ærgerligt, fordi jeg har så meget mere, jeg gerne ville sige, men mange af de ting kan jeg ikke nå at komme ind på her.

Jeg vil også sige til sidst, at vi har et internationalt ansvar. Vi har et ansvar i forhold til at samarbejde med hele verden omkring den kolossale udfordring, der er i klimaforandringerne, og i den flygtningestrøm, som vi ser. Derfor skal vi både sætte en grøn milliard af, det har vi gjort, og derudover skal vi også tage kvoteflygtninge igen. Det er nogle af de mest udsatte mennesker i verden, og det er afgørende for SF, at vi også løfter den del af vores ansvar. Tak.

Kl. 16:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Og der er en kort bemærkning fra hr. Benny Engelbrecht, Socialdemokratiet.

Kl. 16:03

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Og tak for en god tale. Jeg kunne godt tænke mig at høre SF's synspunkt i forhold til spørgsmålet om akutpladser. Vi har været inde på det før i dagens debat. Jeg ved godt, at det er noget, som også SF's ordfører på området har haft stort fokus på, men det blot for at høre en tilkendegivelse her i forbindelse med finanslovsdebatten om, hvordan SF ser på det spørgsmål – og naturligvis også Socialdemokratiets forslag.

Kl. 16:03

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Hr. Benny Engelbrecht har fuldstændig ret. Vores ordførertaler taler nærmest ikke om andet dag ud og dag ind og har stillet, ved jeg, et hav af spørgsmål til ministeren om det og er meget optaget af det her. Vi har også sat penge af til det i vores finanslovsudspil. Og derfor er det her et område, hvor vi ser fuldstændig ens på det.

Kl. 16:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Rune Lund, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:04

Rune Lund (EL):

Tak for ordførertalen. Der var mange ting, hvor vi fra Enhedslistens side kan erklære os meget enige. Det, som jeg så også bemærkede, var, at der er en overfinansiering på 1 mia. kr. i det finanslovsforslag, som SF har lagt frem. I vores forslag til en 100-dagesplan foreslår vi at fjerne den mindreregulering af overførselsindkomsterne – og det er jo både kontanthjælp, dagpenge, syge-dagpenge, førtidspension og en række andre overførselsindkomster – som bliver mindrereguleret som følge af skatteaftalen fra 2012, hvor der jo også blev givet skatterabatter i topskatten, og som SF jo var med i. Og i vores 100-dagesplan kan man se, hvad det koster at fjerne den mindreregulering – det har jeg spurgt Skatteministeriet om – og det koster lige omkring 1 mia. kr. Så mit spørgsmål er: Der er 1 mia. kr. tilovers – vil SF ikke være med til at fjerne mindrereguleringen af de overførselsindkomster og være med til at fjerne skatterabatter for topskattebetalere tilbage fra 2012?

Kl. 16:05

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 16:05

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det synes jeg lyder meget fristende, men det har jeg ikke mandat til at stå heroppe og sige – det skal jeg tale med min gruppe om. Den milliard, der er tilovers i finansloven for 2019, hvis man gennemfører vores forslag, havde vi egentlig sat af til også at finansiere nogle

ting i årene frem, 2019 og 2020. Men det er da noget, jeg vil diskutere med min folketingsgruppe.

Kl. 16:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:06

Rune Lund (EL):

Ja, for jeg kan se, at I også har afsat en lille pulje på 750 mio. kr. til andre tiltag. Så der burde være rum til det her.

Altså, grunden til, at jeg synes, det er så vigtigt, at vi får fjernet den mindreregulering, er, at den skatteaftale i 2012 simpelt hen var så vederstyggelig. Den var simpelt hen bare så grim. Det var det absolut mest ulighedsskabende, der skete under den tidligere regering, og er der noget, der virkelig skal gøres op med, så er det den reform. Vi bør rulle skattelettelserne tilbage, og vi bør sørge for, at der i forhold til de mennesker, der blev omfattet af den mindreregulering i den forbindelse, bliver rettet op på det. For det er jo sådan, at en person, som modtager dagpenge, i 2022, når reformen er fuldt indfasat, vil have 13.000 kr. mindre om året, end den person ellers ville have haft, hvis reformen ikke havde været der.

Kl. 16:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:06

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er enig i, at finansieringen af det ikke var og ikke er SF-politik. Det tror jeg også folk ved – det har vi sagt så mange gange. Men vi står på mål for den aftale, vi har lavet, og det skal man jo, når man har indgået nogle aftaler.

Jeg vil sige, at finansieringen synes vi absolut ikke om, og jeg tror, vi ser ens på det i forhold til Enhedslisten. Der var dog et væld af andre ting i skattereformen, også i forhold til enlige og pensionister osv. Men bottom line er, at det, vi tænker tilbage på i dag, når vi snakker om skattereformen, er, at det var folk på overførselsindkomst, der bar finansieringsdelen – ja.

Kl. 16:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Christian Poll, værsgo.

Kl. 16:07

Christian Poll (ALT):

Tak for det. Ligesom ved de foregående ordførere vil jeg gerne tale lidt om energi og klima. Jeg vil også takke for det gode samarbejde, vi havde i forbindelse med at lande den energiaftale, som blev landet her for nylig. En samlet opposition har arbejdet sammen om at få løftet niveauet for ambitionerne i aftalen. Vi fik f.eks. løftet det fra en havmøllepark de næste 12 år, som jo nærmest var et pinligt niveau, til et niveau, der lå på tre havmølleparker. Men stadig væk er vi jo langt fra målet. Klimarådet fortæller os jo, at vi skal opstille omkring 700 MW om året. Det svarer sådan cirka til en havvindmøllepark. Så mit spørgsmål er: Vil SF være med til at løfte ambitionerne efter et valg, at bygge oven på den energiaftale, der ligger, og få opstillet langt mere vedvarende energi frem til 2030 og også efter?

Kl. 16:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 16:09

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det korte svar er ja. Nu venter vi jo også med spænding på regeringens udspil til en klimaplan oven på energiaftalen, for vi var jo flere, der måske synes at der manglede noget på klimaområdet i. Så blev vi jo lovet, at nu kom der snart et klimaudspil. Desværre kan man sige, at den grønne milliard, som regeringen bryster sig af, over 4 år jo ikke er nok til både at dække et klimaudspil, der batter, og naturgenopretning og jordfordeling osv., som der også skal til. Der skal jo nye penge til. Vi har sat markant flere penge af i vores finanslovsudspil, og det ved jeg også at Alternativet har. Der skal nogle flere penge på bordet i første omgang for at sikre en mere ambitiøs klimaindsats.

Kl. 16:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, hr. Christian Poll.

Christian Poll (ALT):

Tak. Jamen det lyder lovende. En af de sektorer, som jo også skal rykke, er landbruget. Vi har jo gang på gang taget debatten op om den voldsomt store kødproduktion, vi har i Danmark, hvordan vi kan håndtere den, hvordan vi kan favne den og sørge for, at klimabelastningen herfra bliver mindre. Det er tydeligt, at de justeringer, der er inden for at man kan optimere produktionen af kød, handler om ganske små procenttal. Der er altså behov for, at man kigger på fordelingen af kødproduktionen i forhold til produktion af grønsager. Er det også noget, som SF vil være med til at kigge på efter et valg?

Kl. 16:10

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 16:10

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det er jo åbenlyst for alle, at landbruget er en stor udleder og skal bære sin del af ansvaret for, at vi når vores målsætninger, ligesom transporten også skal. Derfor kan man jo tit undre sig, når man ser, at der kommer flere og flere benziner på vejene. Så siger man, så er der vel kun et reelt sted at hente de besparelser, og det er i landbruget. Men man kan jo heller ikke forestille sig, at regeringen vil kræve ekstra ekstra af landbruget. Så lige nu er det meget svært at se, hvor de her reduktioner egentlig skal komme fra, når vi har to af de ikkekvotebelagte sektorer, hvor det egentlig bare går i den helt forkerte retning med udledningen.

Men det er klart, at vi bliver nødt til først at kigge på, hvad vi kan tillade os af udledninger, for det her er en bunden opgave. Det er ikke, om vi har lyst eller ej. Jeg ved godt, at der stadig er nogle få politikere, der har det sådan, men det er jo en bunden opgave, der skal løses, og så skal vi have indrettet vores landbrug på en mere bæredygtig måde. For jeg ønsker også, at vi har et landbrug i fremtiden, men vi skal også have mere natur og mere plads.

Kl. 16:11

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det lidt tilbage i ordførerrækken hr. Jacob Jensen. Værsgo.

Kl. 16:11

Jacob Jensen (V):

Tak for det, og tak for de mange forskellige initiativer, og også her vil jeg kvittere for, at der trods alt er nogen ud over os selv – i al beskedenhed – der lægger noget konkret frem.

Det, jeg egentlig vil spørge om, når man nu lytter til fru Lisbeth Bech Poulsens lange ønskeliste og tiltag, er, om det skal forstås sådan, at det er ud over de velfærdsinvesteringer, som der ligger i regeringens oplæg til finanslov, hvor vi lægger op til investeringer i forhold til psykiatri, i forhold til sundhed og på de forskellige andre områder. Altså, skal det, som SF kommer med her, lægges oven på det, eller kunne man forestille sig, at der var nogle af de investeringer, som vi har lagt frem på netop de her velfærdsområder, som SF trækker ud i deres forslag og altså dermed bruger som en finansieringskilde? Eller hvor er finansieringskilden til de her ekstra forslag, som SF præsenterer?

Kl. 16:12

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:12

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Vores finanslovsudspil er jo egentlig rent teknisk set et katalog af ændringsforslag til regeringens finanslovsforslag. Der er jo nu ikke nogen af jer, der har dem liggende her. Der er jo fire bind i finanslovsforslaget, så det er der ikke nogen der har. En meget stor del af en finanslov er jo også udgifter, som vi alle sammen er enige om der skal til, altså lønudgifter til offentligt ansatte osv. Så det er ændringsforslag til regeringens finanslovsudspil. Hvis hr. Jacob Jensen ikke har været inde at kigge, kan jeg sige, at det er reserver og puljer, som jo er ret markante i regeringens finanslovsforslag.

Så har vi også nogle ting, vi vil rulle tilbage i forhold til virksomhedsarvinger osv., og der er en højere pris på cigaretter osv. Så finansieringen er der, og vi har finansiering på godt og vel 9 mia. kr. og udgifter for godt og vel 8 mia. kr.

Kl. 16:13

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:13

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak for det, og tak for en fin tale. Nu kan det jo virke, som om hr. Rune Lund og jeg sådan driller SF med nogle af SF's måske mindre kloge aftaler under den sidste regering. Men det er nu ikke for at drille, men mere, fordi vi står i et meget vigtigt øjeblik lige nu, som er en udløber af salget af DONG, altså vores fælles energiselskab DONG, hvoraf først en del blev solgt til Goldman Sachs og det siden blev børsnoteret med SF's støtte. En af de ting, der bekymrede os rigtig meget – og en af grundene til, at vi var modstandere af den privatisering – var jo, at DONG, nu Ørsted, ejer noget meget vigtig infrastruktur, herunder vores eldistributionssystem, som nu er udskilt i firmaet Radius. Det er altså det, der dækker København og store dele af Nordsjælland, og som vi, der bor i de områder, jo er helt afhængige af.

Det skal altså nu sælges, og der er en stor frygt for, at der igen kan komme udenlandske kapitalfonde ind, som skal tjene penge, sådan at forbrugerne – igen – skal betale for de investeringer, de har betalt for en gang. Der er også en frygt for, at vi kan få udenlandske selskaber fra Rusland eller Kina eller andre stater ind. SF er forligspart. Vil I sikre, at det ikke bliver tilfældet?

Kl. 16:15

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Prøv at undgå direkte tiltale.

Værsgo.

Kl. 16:15

Kl. 16:18

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg er faktisk rigtig glad for det spørgsmål, selv om det, hver gang jeg hører ordet DONG, jo så stadig væk gør lidt ondt, men sådan er det. Staten ejer 51 pct. af det, der nu hedder Ørsted/DONG. Vi synes, at der er noget vital infrastruktur, som skal være på enten statens hænder eller på brugerne eller kunderne af den infrastrukturens hender.

Når det drejer sig om eldistributionen eller Radius, synes vi, at det kunne være lige så fint, hvis der var et eksisterende selskab, som er kundejet, brugerejet, som overtog det, teoretisk set. Vi ved jo ikke, hvem der kommer til at byde på det her. Men også belært af tidligere erfaringer er der lavet en klokkeklar aftale om, når det drejer sig om den, der har lyst til at købe Radius, at kredsen af partier skal godkende det, og jeg vil faktisk i al fairness også sige, at det ikke er min oplevelse, at finansministeren eller nogen af de andre partier har lyst til at få kinesere eller russere eller saudiere, eller hvem det kunne være, ind i forhold til noget, der er kritisk infrastruktur.

Så kan det godt være, vi ser forskelligt på en kapitalfond, der er placeret et eller andet sted, men jeg oplever også – det synes jeg det er fair at sige her – en bekymring for, hvad vores infrastruktur kan blive brugt til i de her dage. Så min oplevelse er, at der er fokus på, hvem der køber det her, og fra SF's side vil vi ikke sige ja til det, hvis det ikke er nogen, som vi kan se at det ligger endnu bedre hos end hos Ørsted.

Kl. 16:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Pelle Dragsted.

Kl. 16:17

Pelle Dragsted (EL):

Ja, for muligheden var jo selvfølgelig også lade det blive i det stadig væk majoritetsstatede Ørsted, hvor vi stadig væk har en kontrol over det. Så det er jo i hvert fald en mulighed, hvor man som hovedaktionær bare kan sige: Sådan skal det være.

Men hvis man nu sælger til en kapitalfond, er der jo ingen som helst sikkerhed for, at den kapitalfond ikke sælger videre til f.eks. russiske, kinesiske eller saudiske virksomheder. Og derfor kunne jeg egentlig bare godt tænke mig at spørge: Altså, kan SF's sikre, at det her ikke sker? Og hvis det ikke er tilfældet, har man så ikke lavet en dårlig aftale, dengang man accepterede børsnoteringen af DONG og gik med i det forlig netop for at sige: Vi sidder med ved bordet; vi kan gøre en forskel? Men hvis det alligevel ender på andre hænder, så for brugerne kommer til at betale for det, og så det truer vores forsyningsikkerhed, har man så gjort sit arbejde ordentligt i SF?

Kl. 16:17

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:18

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Det kommer heller ikke til at ske med vores godkendelse. Jeg håber, at det er så klart, som jeg overhovedet kan sige det. SF er kun interesseret i, at Radius bliver solgt til et selskab, der ikke er profitorienteret, ikke er en kapitalfond, ikke ligger i udlandet osv., men som er et kunde-/brugerejet selskab i Danmark.

Kl. 16:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Og så er det hr. Joachim B. Olsen.

Joachim B. Olsen (LA):

Tak for det. Ordføreren talte om fattigdom. Det er jo en gammel traven fra SF's side, som man bliver ved med at trække op af skuffen. Jeg synes bare, man glemmer at fortælle hele historien. Nu er jeg ikke helt klar over – det kan ordføreren måske gøre klart for os – hvad det er for en fattigdomsgrænse, man bruger nu. Er det den tidligere regerings, som SF også var en del af, fattigdomsgrænse, eller er det Danmarks Statistiks, eller hvad for en er det, vi opererer med nu?

Men under alle omstændigheder synes jeg man ligesom bør fortælle hele historien. Altså, hvad er niveauet her? Og det, vi jo så taler om, er, at hvis du er enig mor på kontanthjælp og har to børn, så har du 18.000 kr. udbetalt efter skat. Det er en lavindkomst, det er der ingen tvivl om. Men fattigdom – er det virkelig det rigtige ord at bruge om det? Særlig når man ser på, at dynamikken ud af den gruppe er helt enormt høj. Altså, halvdelen af den gruppe, der er i et år, er der ikke det næste år. Så er de kommet videre. Der er en enorm dynamik i det her.

Hvis ordføreren og SF får held til at afskaffe det her, vil folk – det viser erfaringen – være på de her ydelser i længere tid. Det er ret sjovt, når man ser på den sociale mobilitet, for den er nemlig langt lavere for folk på overførselsindkomst end for folk i lavtlønsområdet. Altså, hvis bare den samme mor arbejder i et lavtlønsjob, er den sociale mobilitet dobbelt så høj. Så det at være på overførselsindkomst er i sig selv skidt for den sociale mobilitet. Og da vi ved, at højere ydelser fører til flere på overførselsindkomst, flere, der er det i længere tid, så forstår jeg faktisk ikke helt SF's tilgang til det her spørgsmål. Altså, det virker, som om det er mere med hjertet end med hjernen, man laver politik.

Kl. 16:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:20

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Den sidste bemærkning kunne jeg godt lige have undværet. Det synes jeg var sådan lidt underligt.

Men jeg synes, at hr. Joachim B. Olsens kommentar her afspejler det, som jeg lagde ud med at sige i min tale, nemlig at vi ser verden meget forskelligt. Og hr. Joachim B. Olsen ser på nogle og siger: De er på kontanthjælp, ergo gør de sådan og sådan, og så er der en negativ social arv. Man kunne jo også vende det om og sige: Lige nu har vi højkonjunktur, der er masser af mennesker i arbejde, og den gruppe arbejdsløse, der er tilbage, har andre problemer end ledighed.

Så det kommer an på, om man ser, at der er mennesker, som har svært ved at have et ordinært arbejde på et ordinært arbejdsmarked, eller om man ser dem som dovne, der ligger derhjemme, og så smitter det af på deres unger. Så det har jo også noget at gøre med et menneskesyn.

Så vil jeg desuden sige, at vi ikke har opfundet fattigdomsgrænsen. Det er en OECD-definition, som vi også havde under den tidligere regering, og som regeringen nu har fjernet. Man undrer sig jo over, at hvis regeringen er så stolt af sin egen politik, hvorfor den så ikke vil lade den måle med internationalt anerkendte metoder.

Kl. 16:21

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Joachim B. Olsen.

Kl. 16:21

Joachim B. Olsen (LA):

Jamen vi er bestemt stolte af vores egen politik. Den flytter folk fra overførselsindkomst og ind på arbejdsmarkedet. Men jeg synes fak-

tisk, at det er helt rimeligt at sige, at nogle fører politik med hjertet, og nogle fører det med hjernen. Jeg henviser til den viden, der er på området, når man ved, at højere ydelser fører til længere forløb og flere på overførsel, og når man ved, at det at være på overførsel i sig selv er medvirkende til, at risikoen for, at børnene selv kommer på overførselsindkomst, bliver markant større – den bliver 40 pct. højere. Det er det, man er nødt til at tage seriøst, hvis man har et oprigtigt ønske om at gøre noget ved de her ting. Og ja, der er problemer.

Altså, hovedparten af dem, der er på overførselsindkomst, er bestemt ikke dovne – det har jeg aldrig påstået, men det er sådan noget, jeg får slynget i hovedet. De har problemer (*Formanden* (Pia Kjærsgaard): Tak!), nogle af dem, de kan måske ikke komme ind på arbejdsmarkedet, fordi det er nogle meget høje krav på grund af de høje ydelser, og så bliver mindstelønningerne jo meget høje – det er en anden diskussion. Men jeg synes da, at man bør tage de her ting alvorligt.

Kl. 16:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Og så svarer ordføreren. Værsgo.

Kl. 16:22

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Nu sidder jeg jo i Finansudvalget med hr. Joachim B. Olsen, og jeg ved godt, at hr. Joachim B. Olsen er rigtig dygtig til at finde statistik, der passer ind i hans eget verdensbillede. Der er masser af undersøgelser, der viser, at det at vokse op i fattigdom – bare i 1 år som barn – kommer til at påvirke en resten af ens liv. Vi ved også, at den gruppe af mennesker, som ikke er i arbejde nu, fordi vi har så lav ledighed, har andre problemer end ledighed. De er syge, de har diagnoser, de er fanget i et spænd mellem at være på helt andre ydelser eller være andre steder, og så at være i det ordinære system. Så igen vil jeg sige: Vi kan stå og kaste forskellige studier i hovedet på hinanden, men i sidste ende handler det også om, om man grundlæggende ser det sådan, at folk – uanset hvad – skal have et rimeligt levestandard eller ej. Og der har vi forskellige synspunkter på, hvor rimeligheden i det ligger henne.

Kl. 16:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og så er der ikke flere, der har bedt om ordet til fru Lisbeth Bech Poulsen. Vi går videre i ordførerrækken, og det er hr. Anders Johansson, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:24

(Ordfører)

Anders Johansson (KF):

Tak for ordet og tak til regeringen for det gode finanslovsforslag. Det glæder vi os meget til at forhandle videre. For vi synes, det er et forslag, som bringer Danmark i den rigtige retning, både hvad angår en stram og konsekvent rets- og udlændingepolitik – for det har nemlig også betydning for rigets finanser – men også for så vidt angår afgifts- og skattelettelser for dansk erhvervsliv og en styrkelse af klimaområdet, naturligvis, og ikke mindst penge til sundhed, ældre og børneområdet. Det er nemlig det, vi kalder konservativ kernevel-færd.

Det går ufattelig godt i Danmark. Beskæftigelsen stiger og stiger, og den samlede beskæftigelse har nu nået et historisk niveau. Aldrig har så mange danskere været i arbejde, og siden 2015 er der skabt 140.000 private job. Der er over 50.000 færre danskere på offentlig forsørgelse, og det allerbedste er, at tendensen endda ser ud til at fortsætte nogen tid endnu.

Det er naturligvis langt fra regeringens eller Folketingets fortjeneste alene, men jeg vil alligevel gerne kvittere for de mange brede aftaler, der er lavet herinde, og som har været med til at løfte dansk

økonomi og har bidraget til væksten og har været med til at skabe et råderum for finansøkonomien fremover.

En af de seneste store aftaler, som vi har lavet, er energiaftalen. Bag den står hele regeringen og regeringspartierne, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre, Socialdemokratiet og SF. Aftalen letter elafgifterne med knap 2 mia. kr. i 2025 og sikrer tre vindmølleparker og 4,2 mia. kr. mere til vedvarende energi. Det synes jeg godt vi kan være stolte af. Tænk, at man kan samle en regering, ni partier og fire statsministerkandidater om den samme politik. (*Munterhed*). Nå, spøg til side.

For netop energiaftalen har stor betydning for vores klima. Faktisk har den så stor betydning, at vi med energiaftalen nu får dækket 55 pct. af Danmark energiforbrug med vedvarende energi i 2030, og nu foreslår regeringen så yderligere en klimamilliard. Det er fantastisk, og det betyder også, at vi samtidig er ved at komme rigtig godt i mål med første del af regeringens klimamålsætning, og det er en vigtig prioritet for Det Konservative Folkeparti.

Som sagt er dansk økonomi på vej frem, og det skyldes flere ting. Bl.a. at det går godt i landene omkring os. Det er en del af det, for vi er en lille og åben økonomi, og vi tjener penge på at sælge varer og serviceydelser til andre. Derfor er det også helt essentielt, at danske virksomheder er konkurrencedygtige. Vi skal blive ved med at være dem, som de andre har lyst til at handle med. Og vores virksomheder skal forblive konkurrencedygtige; det ligger os Konservative meget på sinde.

Men at dansk økonomi er på vej frem skyldes først og fremmest virksomhederne. Det skyldes både de lokale forretningsdrivende, iværksættere og de store globale virksomheder. Og her skal vi politikere selvfølgelig ikke forsøge at tage æren, for det er jo ikke os, der f.eks. flytter til Costa Rica og etablerer en containerterminal, og det er ikke os, der investerer egne penge i produkter, der skal udvikles til Indien, eller sætter alt på et bræt for at blive iværksætter.

Men vi kan gøre noget. Vi kan faktisk gøre en del for at gøre det lettere at drive virksomhed. Vi kan f.eks. holde os i skindet i forhold til at opfinde nye byrder for virksomhederne, og så kan vi afskaffe nogle af de byrder og det bureaukrati, som tynger erhvervslivet. Et rigtig godt eksempel på det er erhvervsminister hr. Rasmus Jarlavs forslag om at afskaffe affaldsgebyret.

Vi kører alle forbi små erhvervsdrivende og selvstændige på vej til arbejde, og så tænker jeg: Hvorfor ikke bare lade dem koncentrere sig om det, de er gode til, i stedet for at de skal spille deres tid med at betale en regning for noget affald, de ikke producerer, eller – endnu mere omsonst – spille deres tid på at arbejde på at blive fritaget for en afgift på noget affald, som de ikke har. Samlet opkræver det offentlige 100 mio. kr. i det såkaldte affaldshåndteringsgebyr, og heraf går de 50 millioner til offentlig administration, hvortil man så kan lægge de ressourcer, som det koster at håndtere gebyret i virksomhederne. Det er meningsløst, og det er til stor irritation for de mindre erhvervsdrivende.

Kl. 16:29

I alt lægger finansloven op til at styrke erhvervslivet og reducere byrder og skatter for 400 mio. kr. årligt. Det er klogt. Alle de penge, som vi har diskuteret her i dag hvordan skal deles ud, skal jo tjenes først, og uden virksomhederne, som effektivt kan skabe værdi i en hård international konkurrence, ja, så havde vi stået med et finanslovsforslag, som havde set helt anderledes ud. Man kan også sige det ganske kort: Hvis der ikke er nogen virksomheder, er der heller ikke noget velfærd.

Omlægningen fra den sidste socialdemokratiske regerings politik til den nuværende stramme udlændingepolitik har også betydning. Vi har strammet gevaldigt op, og det har været nødvendigt. Jeg har også hørt dele af venstrefløjen indrømme, at det er nødvendigt, så det vil jeg gerne sige tak for. Og hold nu fast i det synspunkt, for en stram udlændingepolitik betyder noget. Vi skal bare 2½ år tilbage:

Der drev Danmark 98 asylcentre med 18.000 indkvarterede asylansøgere. I dag er der 19 centre tilbage.

Kl. 16:33

At dansk økonomi er på vej frem skyldes også, at vi fra politisk hold har gennemført reformer. Tænk bare på efterlønnen, som gav sunde og raske mennesker ret til at gå på offentlig forsørgelse langt tidligere end den normale pensionsalder. Og der skal jeg være den første til at sige, at det godt kunne have gået hurtigere med at komme i gang, men jeg tvivler alligevel på, at der er nogen i dag, der vil rulle ændringen tilbage. For det er jo reformer af bl.a. efterløns-, folkepensions- og dagpengesystemet, der har sikret et råderum på 27 mia. kr. i 2025, og det skulle overraske mig lidt, hvis der er nogle her i dag, der har lyst til at samle den regning op. Uden den type reformer havde finansloven for 2019 set helt anderledes ud.

Det er bl.a. på grund af den økonomisk ansvarlige politik, at det nu er muligt at investere i kernevelfærden – ældre, sundhed, børn og klima – samtidig med at vi har et økonomisk råderum til at lette afgifter og byrder for erhvervslivet, så de kan blive endnu mere konkurrencedygtige, og så vores virksomheder får endnu bedre mulighed for at skabe værdi for Danmark i årene fremover. Det kan man så tænke over, hvis man hører til dem, der gang på gang protesterer mod reformer eller advarer mod sociale massegrave og har fortalt folk, at nu er velfærden da en gang for alle afmonteret.

Ved finansloven afsættes der 4,2 mia. kr. til at løfte velfærden, med fokus på kernevelfærden. Regeringen vil bl.a. løfte sundheds-, ældre- og børneområdet med 750 mio. kr. årligt, fordi vi skal gøre, hvad vi kan, for at alle børn i Danmark får den bedst mulige start på livet.

Vores børne- og socialminister Mai Mercado har præsenteret en plan, som skal være med til at give børnene en god start på livet – en såkaldt 1.000-dagesplan, fordi vi ved, at de 1.000 første dage i et barns liv er de vigtigste. Derfor skal der ansættes 460 flere uddannede pædagoger i dagtilbuddene, hvor der er en stor andel af sårbare og udsatte familier. Det er vigtigt, fordi den første tid er så afgørende for børns udvikling.

Der er også plads til at sikre mere tryghed i Danmark. Det betyder konkret, at nogle af de lempelser af retspolitikken, som fru Mette Frederiksen gennemførte som justitsminister, bliver rullet tilbage. Der afsættes også flere penge til PET, og vores justitsministers arbejde med at skaffe flere betjente, også til det nære arbejde, tror jeg er de fleste her i salen bekendt.

I Det Konservative Folkeparti ser vi lyst på fremtiden. Finansloven er både god for danskerne og for Danmark, og vi ser frem til videre, gode og konstruktive forhandlinger om finansloven. Tak for ordet.

Kl. 16:32

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Peter Hummelgaard Thomsen – han står derovre. Det er fremragende. Værsgo.

Kl. 16:33

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Mange tak til ordføreren for ordførertalen, og også tillykke til ordføreren med debuten under sådan en finanslovsdebat her.

Vi er jo en del partier, tror jeg, som sådan set i længere tid har været glade for den kurs, De Konservative har haft, når det handler om at tage klimaforandringerne og den grønne omstilling alvorligt. Derfor var vi også rigtig kede af det, da Det Konservative Folkepartis formand for ikke så lang tid siden sagde, at nu er det tid til en kursændring. Man vil i De Konservative fokusere mindre på den grønne omstilling og meget mere på klassiske konservative temaer som lavere skatter og lavere afgifter, måske endda også for de virksomheder, som sviner. Kan ordføreren bekræfte, at det måske også netop er den kursændring, der har gjort, at det her finanslovsudspil er mere eller mindre rensset for grønne tiltag?

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:33

Anders Johansson (KF):

Jeg kan hverken bekræfte det ene eller det andet. For det første ligger den konservative kurs fast, og for det andet er det her udspil hverken rensset for grønne eller for klimamæssige initiativer. Jeg har godt hørt, at Socialdemokratiet har påstået, at vores kurs skulle være ændret på det grønne område, men det er altså ikke tilfældet, så det kan jeg tilbagevise.

Til gengæld har jeg kigget lidt i Socialdemokratiets udspil og undret mig lidt over, at der i hvert fald ikke er nogen finansiering af nogen klimatiltag i den, men det kan være, spørgeren ved mere om det.

Kl. 16:34

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:34

Peter Hummelgaard Thomsen (S):

Der er nu rigeligt med både finansiering af og tiltag vedrørende den grønne omstilling. Ordføreren kan jo både læse vores finanslovsudspil og læse vores store udspil, der kom tidligere på året, om, hvordan vi vil håndtere den grønne omstilling. Men det er sådan set ikke os, der påstår, at De Konservative ikke vil tage udfordringen med klimaet alvorligt; det er jo hr. Søren Pape Poulsen, som sagde, citat: Dér skal vi ikke bruge vores kræfter.

Derfor vil jeg bare gerne have ordføreren til at bekræfte – for vi var flere, der læste det, og alle partier har jo stort set ført reklamekampagner, hvor man har ændret sine logoer til den grønne farve og man har sagt, at der ikke er grænser for, er, hvad det er, vi skal gøre – at når det så kommer til det konkrete i nærværende finanslovsforslag, er der stort set ingen initiativer, som ruster os bedre til fremtiden i forhold til den grønne omstilling. Kan ordføreren ikke i det mindste bekræfte det?

Kl. 16:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Jeg skal bare lige sige, at hr. Søren Pape Poulsen er justitsministeren.

Kl. 16:35

Anders Johansson (KF):

Jeg kan bekræfte, at den konservative kurs på klimaområdet ligger fast. Der er ikke nogen ting, der har ændret sig. Vores ambitioner er fuldstændig uændret. Da vi trådte ind i regeringen, fik vi fastsat en ambition om, at vi skal være 50 pct. forsynet med vedvarende energi i 2030. Nu er vi oppe 55 pct. Det er vi glade for. Vi har sikret, at der nu er afsat en klimamilliard over de kommende 4 år på finanslovsforslaget. Det er vi rigtig glade for. Og vi arbejder selvfølgelig videre hver eneste dag for at trække Danmark i en grønnere retning.

Kl. 16:35

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Rune Lund, Enhedslisten, og jeg skal lige sige, at det er hr. Thomas Jensen bagefter. Værsgo.

Kl. 16:36

Rune Lund (EL):

Man kan vel egentlig spørge sig selv, hvilke områder af retspolitikken der egentlig har at gøre med en finanslov, men det fremgår jo af det forslag til finanslov, som regeringen har lagt frem, at regeringen

ønsker en indskrænkning i brugen af samfundstjeneste. Så er det bare, jeg tænker: Hvad er det kloge i det?

Kl. 16:38

Vi ved jo, at hvis der bruges samfundstjeneste eller elektronisk fodlænke eller ting, som ikke er det, at man smider folk i fængsel, så er risikoen for, at den person, der bliver straffet på den måde, begår kriminalitet igen bagefter, meget mindre, end den ville være, hvis vi bare sendte folk i fængsel. Så er det, fordi det bare lyder enormt sejt, at der nu skal være mindre samfundstjeneste, eller hvad er det. Det Konservative Folkeparti tænker her? Jeg spørger jo Det Konservative Folkeparti, fordi det er partiet med justitsministerposten. Altså, hvad er meningen med det her? Det her vil jo helt sikkert føre til flere kriminelle og dermed også mere kriminalitet og dermed flere ofre. Hvor smart er det at føre en retspolitik, som sådan set vil forhindre den optimale måde at bekæmpe kriminalitet på og være mindre optimal i forhold til at forhindre, at folk begår kriminalitet igen, og dermed jo også sådan set skabe mere kriminalitet på flere områder?

Kl. 16:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:37

Anders Johansson (KF):

Jeg forstår spørgeren således, at hvis man sætter folk i fængsel, øger det kriminaliteten. Jeg må sige, at i Det Konservative Folkeparti ser vi sådan på det, at kriminelle skal i fængsel. Og der er jo en gruppe, der fik mulighed for at afsone med fodlænke – det er i forbindelse med den såkaldte grove simple vold. Hvis man f.eks. laver et groft overfald, får man mulighed for at slippe med samfundstjeneste. Det er jo det, som justitsministeren har foreslået skal give fængsel i stedet for samfundstjeneste. Det koster nogle penge, for det betyder, at der skal nogle flere i fængsel, og derfor er der sat penge af på finansloven til det.

Kl. 16:37

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:37

Rune Lund (EL):

Men i dag er det sådan med den lovgivning, vi har, at det er en konkret vurdering, som domstolene foretager: Er samfundstjeneste noget, der er gavnligt, passende i den nuværende situation, også i forhold til retsfølelsen f.eks.? Den mulighed vil man jo frata domstolene nu. Man vil simpelt hen indskrænke den dømmende magts beføjelser og mulighed for at tage stilling i den konkrete situation.

Det vil jo også betyde, at der vil opstå situationer – og det er meget få situationer, vi taler om her, hvor den slags sager, som vi taler om her, vil føre til samfundstjeneste – hvor det giver mening. Men man vil jo frata domstolene den mulighed for i den konkrete situation at sige: Her giver det mening; her kan det betyde, at der er højere sandsynlighed for, at denne person efter endt straf ikke vil begå kriminalitet igen. Der synes jeg da bare at det er ærgerligt at regeringen vil gå ind og blokere for, at vi fører den bedste retspolitik, altså den retspolitik, som giver mindst muligt kriminalitet i fremtiden og dermed også færrest muligt ofre i fremtiden.

Kl. 16:38

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Anders Johansson (KF):

Nu handler det her først og fremmest om ofret; det handler om ofrets retsfølelse. Der har vi bare set nogle ret voldsomme overfald, altså det, der hedder grov simpel vold – ret grove overfald – hvor man er sluppet med samfundstjeneste. Det er jo den grove del, vi nu siger skal give fængsel, ikke samfundstjeneste. Det synes vi sådan set er fair, også over for de ofre, der måske sidder tilbage med en krænkelse, retsfølelse, hvis ikke der bliver slået hårdt ned på det.

Kl. 16:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Så er det hr. Thomas Jensen, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:39

Thomas Jensen (S):

Tak, og tillykke til ordføreren med ordførerposten.

Nu har jeg jo haft fornøjelsen af at stille spørgsmål til Liberal Alliances finansordfører lidt tidligere i dag, og der blev ikke lagt fingre imellem. Det var den liberale fane, der blev holdt højt, og der var ønske om skattelettelser, og der blev præsenteret skattelettelser på 23 mia. kr. frem til 2025. Så mit korte og klare spørgsmål til Konservative Folkepartis ordfører er så: Er det stadig væk regeringens ambition at give skattelettelser, og er det stadig væk regeringens ambition at have en udvikling i det offentlige forbrug, som er lavere end det demografiske træk?

Kl. 16:39

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak, og så skal jeg sige, at det er fru Karin Gaardsted bagefter. Værsgo.

Kl. 16:40

Anders Johansson (KF):

Jeg kan udtale mig på Det Konservative Folkepartis vegne, ikke på den samlede regerings. Det er helt klart konservativ politik, at vi skal have et lavere skattetryk i Danmark. Vi har verdens største offentlige sektor, og vi synes ikke, at det skal være nogen naturlov, at vi skal blive ved med at have det. Så hvis spørgeren spørger direkte til, om Det Konservative Folkeparti ønsker skattelettelser, så er svaret ja.

Kl. 16:40

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 16:40

Thomas Jensen (S):

Det var da et dejlig frisk svar, og spørgsmålet er så: Hvad så med det offentlige forbrug? Nu ser vi jo, at statsministeren laver en masse annoncekampagner i de her dage, hvor vi kan se, at han nærmest prøver at springe ud, som om han var socialdemokrat. Sandheden er jo en ganske anden, nemlig at det offentlige forbrug desværre stiger med en hastighed, sådan at hver gang der kommer to ældre, der har behov for pleje, ja, så er der nærmest kun penge til den ene af dem. Så spørgsmålet er bare: Vil Det Konservative Folkeparti så bare glad og frejdig stå på mål for, at vi skal have et mindre antal i den offentlige sektor til f.eks. at tage sig af os ældre?

Kl. 16:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Anders Johansson (KF):

Nu er det tilfældigvis sådan, at under den tidligere S-ledede regering blev der jo 14.000 færre offentligt ansatte, men det synes jeg sådan set er en god udvikling. Det er jo ikke meningen, at den offentlige sektor skal blive større. Det er ikke vores ambition som parti. Vi har en ambition om, at den offentlige sektor relativt skal fylde mindre, og det vil sige, at vi skal have skabt mere vækst i det private erhvervsliv, sådan at den offentlige sektor relativt kommer til at fylde mindre, og dermed skal vi også gradvis kunne sænke skattetrykket. Det er vores ambition.

Kl. 16:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og så er det fru Karin Gaardsted, og derefter er det hr. René Gade, Alternativet.

Kl. 16:41

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg vil gerne tale om De Konservatives målsætning på transportsektorumrådet, og det handler jo om de grønne biler. Der er jo ikke nogen tvivl om, at vi fra socialdemokratisk side ønsker at fremme antallet af grønne biler i Danmark i de kommende år. Mit spørgsmål til ordføreren går så på, om ordføreren kan sætte nogle ord på, hvad De Konservatives målsætning er for transportsektoren. Fru Mette Abildgaard har jo været ude i medierne og talt varmt om de grønne biler, og derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, om ordføreren kunne sætte et tal på, altså om vi kunne få lidt mere at vide om, hvad De Konservatives målsætning er på det her område.

Kl. 16:41

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:42

Anders Johansson (KF):

Vi har helt klart en ambition om, at der skal flere grønne biler på gaden. Vi har jo lavet en aftale bl.a. med Socialdemokratiet om at få sænket registreringsafgiften for netop at få drevet nogle flere elbiler ud på de danske veje. Det er ikke lykkedes særlig godt, det må vi jo også erkende, det er jo en fælles erkendelse, og derfor er vi også nødt til at kigge på, hvordan vi får endnu flere biler ud på gaderne. Jeg vil ikke stå her og love, at der er 500.000 biler i 2030 uden at have en finansiering på plads, men jeg vil bare love, at vi i hvert fald arbejder positivt og konstruktivt på at få endnu flere elbiler på gaden. Vi skal bare gøre det klogt, fordi det nemmeste i verden er at sige, at nu skal der ikke være nogen registreringsafgift, men er det den rigtige vej at gå? Eller at man kan give et kontant tilskud på 50.000 kr. pr. elbil, der bliver solgt, men er det den mest effektive vej at gå? Jeg har hørt mange kreative forslag. Jeg siger bare, at vi er meget konstruktive med hensyn til det her. Vores mål er at få flest mulige elbiler på gaden for færrest mulige tilskudskroner.

Kl. 16:43

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Karin Gaardsted.

Kl. 16:43

Karin Gaardsted (S):

Men man kan jo se lidt til Norge og se, hvad de gør der, fordi der er de rent faktisk vældig, vældig gode til det her. Nu er det jo sådan, at formanden for De Konservative, Søren Pape Poulsen, har udtalt, at der ikke skal bruges kræfter på den grønne dagsorden, og det mener jeg simpelt hen sår så meget tvivl om, hvorvidt De Konservative nu ikke længere er regeringens grønne vagthund. Jeg vil gerne høre fra

ordføreren: Hvilke grønne område er det lykkedes De Konservative at få specielt igennem i forbindelse med det finanslovsforslag, som vi står og diskuterer i dag?

Kl. 16:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:44

Anders Johansson (KF):

Finanslovsforslaget er jo regeringens udspil, og det er en sum af tre partier, men det er helt klart, at i forhold til klimamilliarderne og de initiativer, der ligger på det område, er det da noget, hvor vi trækker i en grøn retning, og det bliver vi ved med at gøre. Som jeg sagde til den tidligere spørger, også fra Socialdemokratiet, er der ikke noget ændret på den konservative grønne profil eller grønne dagsorden. Vi har fuldstændig samme ambitioner, som vi har haft hele tiden. Det, som justitsministeren var ude at sige, var, at nu begynder vi også at tale om nogle andre områder, men der er ingenting, der er ændret i forhold til vores klimadagsorden eller klimapolitik.

Kl. 16:44

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. René Gade, og derefter er det fru Lea Wermelein.

Kl. 16:44

René Gade (ALT):

Tak for talen, og tillykke med debuten. Jeg vil også sige, at hvis det her spørgsmål er et, der ikke umiddelbart kan svares på, er det helt fint. Så må jeg jo undersøge det andre steder. Jeg blev egentlig bare inspireret af en artikel, jeg læste her til morgen i Jyllands-Posten. Der har i nogle uger kørt en debat om det, der på dansk bliver kaldt sognerådspolitik, og om, hvorvidt man kan tillade sig at skabe nogle gode forudsætninger for det område, man er valgt i. Der har så været politikere, bl.a. ordførerens egen kollega, nemlig erhvervsministeren, der har været meget åben og imponerende åben over for kritikken og har sagt: Jeg har skaffet noget der og der i forbindelse med de finanslove. Det er man jo i sin gode ret til.

Jeg er ikke ude på at sige, hvad der er rigtigt og forkert, men da jeg ikke har erfaringer med at sidde i et regeringsbærende parti, kunne jeg godt tænke mig at spørge ordføreren: Hvordan foregår den fordeling? Jeg tror nemlig, at der er mange danskere, der er meget forundrede over – mig selv inklusive – at de små beløb, som det relativt set drejer sig om, ikke er at finde i sådan et finanslovsforslag. Hvorfor kan det ikke ses? Det kunne det tidligere. I år kan man ikke se det. Hvordan fungerer det?

Kl. 16:46

Anders Johansson (KF):

Tak for spørgsmålet. Hvordan de sidder og konterer over i Finansministeriet, og hvordan de forskellige poster fordeler sig, er jeg simpelt hen ikke klog nok til at kunne svare på. Jeg kan svare på det første spørgsmål, som spørgeren stillede, nemlig om man kan tillade sig at prioritere lokale projekter. Det synes jeg bestemt man kan. Der er jo mange små projekter, der ellers ville blive glemt, og der synes jeg da at det er vigtigt, at man, hvis man er valgt i et område, eller hvis man har nogle sager, som man brænder særligt for, også har mulighed for at bringe det på dagsordenen politisk. Det er vel derfor, vi sidder her.

Kl. 16:46

René Gade (ALT):

Jeg synes nemlig, at den åbenhed, som erhvervsministeren har vist, er meget prisværdig, og der er også en Venstremand, der har været meget åben om, hvorfor han har gjort det. Mit spørgsmål til sidst bli-

ver så bare, om det er ordførerens opfattelse, at man lige bør markere netop i finanslovsoplægget, hvad det er brugt til. Det har tidligere været kutyme. Har ordføreren en holdning til det?

Kl. 16:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 16:47

Anders Johansson (KF):

Det kan jeg ikke svare på. Spørgsmålet om, hvordan de konterer det i Finansministeriet synes jeg at man skal spørge finansministeren om eller stille et skriftligt spørgsmål til Finansministeriet om. For så kan man begynde at markere rigtig mange ting: Hvem var det lige, der mente det, og hvem var det, der sagde det? Det er jo summen af flere input fra tre forskellige partier, der bliver til finanslovsudspillet.

Kl. 16:47

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Prøv stadig væk lige at lade være med at nævne ministre ved navne, men bare ved deres embede.

Værsgo til fru Lea Wermelin. Jeg skal sige, at det er fru Josephine Fock bagefter.

Kl. 16:47

Lea Wermelin (S):

Jeg vil gerne følge op på noget af det, som mine partifæller har været inde på, nemlig den ærgrelse, vi har, over, at De Konservative slipper de grønne ambitioner. Når nu vi har det her finanslovsforslag, har klimavisionmand Peter Birch Sørensen, som jo er formand for Klimarådet og professor i økonomi ved Københavns Universitet, været ude at sige, at det, der ligger i finanslovsforslaget, som De Konservative jo er en del af, langt fra er nok til at opfylde de danske klimapligtelser. Så jeg vil egentlig bare gerne høre De Konservative, om I er tilfredse, eller om der skal flere penge på bordet for at lave den klimaplan, som snart skal forhandles.

Kl. 16:48

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 16:48

Anders Johansson (KF):

Jeg tror ikke, vi bliver tilfredse, før Danmark er 100 pct. CO₂-neutralt. Så hvis det er spørgsmålet, er svaret nej. Men hvis spørgsmålet er, om vi er tilfredse med, at vi har lavet et fornuftigt udspil her i fællesskab i regeringen, er svaret ja. Vi kommer et langt stykke ad vejen i forhold til den energiaftale, der er lavet, hvor vi kommer op på 55 pct. vedvarende energi i 2030, og det er faktisk en højere procentsats end den ambition, som vi fik kæmpet ind i regeringsgrundlaget, da vi trådte ind i regeringen. Men selvfølgelig er vi ikke i mål, for det er vi først i 2050, hvor vi er 100 pct. fossilfrie. Så det her er en kamp, som vi kæmper hver eneste dag, og den fortsætter selvfølgelig, og vi er stadig lige så ambitiøse, som vi altid har været. Det er så tredje ordfører, der stiller det samme spørgsmål, men der er ikke noget nyt i den sag.

Kl. 16:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Lea Wermelin.

Kl. 16:49

Lea Wermelin (S):

Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet igen, er, at De Konservative siger, at de gerne vil være rigtig ambitiøse, men når det forslag, der ligger, ikke er ambitiøst, spørger vi jo ind til det. Og det er ikke bare

os, der siger det, for direktøren for Concito har også været ude at sige, at det højst er en slags starthjælp, altså starthjælp til at komme i gang i forhold til at leve op til Danmarks klimapligtelser. Det er jo ikke et spørgsmål om, at vi nok skal nå det, eller hvor dejligt det er, at vi kan være ambitiøse, for man er jo nødt til at lægge nogle planer frem og noget finansiering frem, som så gør, at man kommer i mål, og det er sådan set det, jeg spørger til. Hvor grøn er den her finanslov, som De Konservative har lagt på bordet? Dem, der har forstand på det, siger, at den ikke er særlig grøn, så hvad er De Konservatives vurdering af det?

Kl. 16:49

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 16:49

Anders Johansson (KF):

Der kommer et klimaudspil her senere på efteråret, og så må man jo vurdere ud fra det, altså hvor grøn den er. Jeg synes, at en klimamiliard er et rigtig godt bud på at komme fremad. Samtidig har vi jo tilført en masse penge til energiområdet i forbindelse med energiaftalen, som faktisk driver en udvikling i retning af elektrificering af Danmark, fordi vi fjerner nogle afgifter, vi fjerner PSO'en, og vi får bygget nogle havvindmølleparker. Så vi er rigtig godt på vej. Så kunne man selvfølgelig godt ønske sig, at det gik hurtigere, men vi skal altså også gøre det i et tempo, hvor det ikke bliver voldsomt meget dyrere at være dansker.

Kl. 16:50

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det, og så er der ikke flere spørgsmål til ordføreren. Vi går videre i rækken, og det er fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for ordet. Med finanslovsforhandlingerne i dag sparkes et nyt folketingsår så småt i gang. Regeringen har i forslaget til finansloven for 2019 og de kommende år afsat 25 mio. kr. til at højne viden om rigsfællesskabet, 15 mio. kr. til kulturområdet rettet mod initiativer i forhold til Grønland og Færøerne og 2 mio. kr. i forhold til en oplysningskampagne om juridisk faderløse i Grønland. Det er rigtig positivt, og det er alle tre nye tiltag på områder, som Inuit Ataqatigiit har efterspurgt en styrket indsats for.

Som en del af de kommende forhandlinger, som vi går i gang med, tillægger Inuit Ataqatigiit de kommende satspuljeforhandlinger særlig stor betydning, og fra vores side vil der blive lagt en masse kræfter i at bidrage med løsninger rettet mod sårbare borgere fra Grønland, da denne gruppe er stærkt stigende. Vi har igennem de sidste mange måneder været rundtomkring i Danmark og har besøgt væresteder, herberger, socialøkonomiske virksomheder og meget andet for at være med til at tage pulsen på den virkelighed, som rigtig mange grønlændere i Danmark oplever.

Selv om andelen af grønlændere, der er i arbejde og har en bolig, er langt den største, ved vi også, at der til stadighed er behov for at sætte fokus på sårbare grønlændere, som er overrepræsenteret i de sociale statistikker. Vi har fra Inuit Ataqatigiits side i Folketinget skiftet fokus fra det at styrke de socialpolitiske tilbud til at se på, hvad det er for nogle tiltag, der kan løfte mellemgruppen ud af social armod og ind på arbejdsmarkedet.

Mens der aldrig nogen sinde før har været så mange i arbejde i Danmark, i hvert fald sådan som jeg har hørt det, er andelen af grønlændere blandt dem, der kan arbejde, kun på omkring 50 pct. Det vil vi gerne være med til at forbedre, og derfor vil øget beskæftigelse af

grønlandere også være et overskyggende emne for os i de kommende satspuljeforhandlinger.

I finanslovsforhandlingerne for 2019 vil Inuit Ataqatigiit fokusere på tre konkrete områder – fortsat styrkelse af justitsområdet, fortsatte tiltag med henblik på at øge erhvervsudviklingen og på at forøge viden i Danmark om det moderne Grønland.

Til finanslovsforhandlingerne vil en styrkelse af justitsområdet fortsat være en prioritet for Inuit Ataqatigiit. Sidste år formåede vi at få afsat 40 mio. kr. over de kommende 4 år til et løft af justitsområdet i Grønland; det er rigtig stærkt tiltrængt, men behovet er også langt større, og vi ved, at der er flere områder, som ikke er tilstrækkeligt finansieret i dag.

Naalakkersuisut udgav for nylig strategien, eller overgrebspakken, som den også bliver kaldt, Killiliisa for at komme seksuelle overgreb i Grønland til livs. Politiet i Grønland og justitsområdet spiller også her en rigtig vigtig rolle, og derfor har naalakkersuisut listet en lang række anbefalinger op til os her i Folketinget på justitsområdet, og en af de helt konkrete anbefalinger, som der er, er en tidlig håndtering af anmeldelser om seksuelle overgreb.

Inuit Ataqatigiit var i Grønland med til at sikre en ny børnelov, som gjorde det lovpligtigt, at socialforvaltningerne i Grønland skal handle på en bekymring inden for 24 timer, efter at underretning er modtaget. Dette bør naturligvis også være gældende for politiet, hvis man spørger os, og hvis man spørger naalakkersuisut, og derfor vil Inuit Ataqatigiit arbejde for, at politiet i Grønland får tilført nogle ekstra midler til at kunne sikre en endnu hurtigere håndtering af anmeldelser om seksuelle overgreb mod børn. Her skal det understreges, at politiet i Grønland generelt anerkendes for deres håndtering af sager, men når vi snakker om personfarlig kriminalitet i Grønland, har vi i Grønland 34 gange flere sager om personfarlig kriminalitet, end der er her i Danmark.

Kl. 16:55

Et andet fokusområde er, at der bør være faste og trygge videoafhøringslokaler til børn, som har oplevet et seksuelt overgreb. Børnehuset Saaffik, som har været en mærkesag for Inuit Ataqatigiit, har ikke samme funktion, som et normalt børnehus ellers har f.eks. her i Danmark. Hverken på landsplan eller lokalt er der et fast sted, hvor børnene kan afhøres, man er nødt til fra gang til gang at finde et sted, hvor man så kan afhøre børnene, og det er, på trods af at politiet i Grønland har uddannet flere personer til at foretage videoafhøringer, og at der faktisk er rigtig gode erfaringer med det. I et moderne retssamfund bør tryghed være i højsædet, det bør det i høj grad også være i forhold til en sårbar gruppe som børn, der har oplevet seksuelle overgreb.

På justitsområdet er der endelig behov for, at man får sikret driftsmidler til landsforsvareren som svarer til de krav, som vi har stillet via lovgivningen. De budgetmidler, der er givet til driften, svarer simpelt hen ikke til de krav, der bliver stillet i lovgivningen. Det synes jeg er vigtigt at understrege.

Landsforsvarerembedet er stadig nyt, og det er positivt, at der er blevet fundet midler til uddannelse af flere forsvarere, men det er også vigtigt, at vi sikrer, at driften hænger sammen. Et realistisk skøn fra landsforsvareren selv, et skøn, som vi også har regnet igennem, er, at driften skal forhøjes med 1 mio. kr. årligt for at leve op til de forpligtelser, som der er i lovgivningen.

Derudover er der også behov for, at man sikrer nogle midler til løbende efteruddannelse, sådan at vi hele tiden sikrer, at vi har et ordentligt korps af forsvarere i Grønland.

I 2013 kom naalakkersuisut og regeringen med en fælles rapport om, hvordan barriererne for erhvervsudvikling i Grønland kan fjernes – bl.a. her fra Folketinget. Og i tiden derefter er der kommet en lang række lovgivningsmæssige ting, som har fjernet nogle barrierer, eller i hvert fald har man fået skabt nogle forbedringer på det her område. Det betyder, at mulighederne for erhvervslivet og iværksæt-

terne for erhvervsudvikling af virksomhederne er blevet forbedret i de sidste par år. Bl.a. er der kommet en ny selskabslov fra den 1. juli 2018, og selv om det er positivt, er det vigtigt, at vi ikke stopper her.

Vi ser til stadighed, at opdatering af EU-regler og også af love her i Folketinget, som ellers skulle være med til at fremme erhvervene og fremme samfundet, ikke sker rettidigt, og at det ikke sker i samme tempo, som det sker i forhold til danske love. F.eks. kan jeg nævne veterinærloven, som forhindrer Grønland i at eksportere endnu flere varer, grønlandske produkter, til salg uden for Grønland og i at sælge grønlandske produkter til grønlandske borgere, hvilket er en rigtig kedelig forhindring. Som det er i dag, kan man eksportere 10 kg, men vil man gerne have en forretning ud af det, kan det være rigtig svært at få tingene til at hænge sammen.

Naalakkersuisut i Grønland har i mange år snakket om at hjemtage veterinærområdet, men det er desværre blevet ved snakken, og derfor mener vi, at det er vigtigt, at vi også her fra Folketingets side opfordrer både naalakkersuisut, men i høj grad også regeringen til at kigge på, hvad vi kan gøre herfra i forhold til at prioritere et fælles arbejde for at øge erhvervsudviklingen i Grønland, ved at vi fjerner nogle af de her lovgivningsmæssige barrierer. Det må være i alles interesse at sikre en bedre økonomi i Grønland. Vi har i høj grad et ansvar selv i Grønland, men vi kan også her i Folketinget være med til at fjerne nogle af disse barrierer.

Et af de tiltag, som regeringen har støttet på erhvervsområdet, er bl.a. NUKIGA, som betyder vores styrke, og som har fokus på både erhverv og kultur. Det er oplagt, at nogle af de penge, som der kunne sikres på det her område, kunne være med til at understøtte NUKIGAs arbejde for at være med til at udvikle Grønlands erhvervsliv.

Så til viden om Grønland i Danmark: Det er rigtig positivt, at regeringen i sit finanslovsforslag lægger op til, at der skal sikres mere viden i Danmark om Grønland, ligesom de også prioriterer de kulturelle initiativer i forhold til Grønland og Færøerne.

Hos Inuit Ataqatigiit mener vi, at en forståelse for hinandens særegne kulturer er med til at styrke viden, og det skaber respekt, og det reducerer de fordomme, der kan være i befolkningen. Vi er derfor også glade for de initiativer, der allerede er taget. På samme måde ser vi også frem til Operation Dagsværks fokus på Grønland, som man gerne vil sætte fokus på her den 7. november. Ønsker vi at få flere i Danmark til at få det moderne Grønland ind under huden, er det at viden gives fra en ung grønlander til en ung dansker et rigtig godt sted at starte.

En mulighed for at øge eksisterende viden om Grønland er bl.a. ved at udvide skoletjenesterne ude i Det Grønlandske Hus rundt omkring i Danmark. Der udfører de i dag et rigtig godt stykke arbejde i skoletjenesten, og hvis vi er med til at styrke det arbejde, de laver, kan vi sikre, at endnu flere danske børn kommer til at kende noget til forholdene i Grønland, også til det moderne grønlandske samfund. Tak for ordet.

Kl. 17:00

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så har vi nogle spørgere. Der er i hvert fald en. Fru Karin Gaardsted. Værsgo.

Kl. 17:00

Karin Gaardsted (S):

Tak til ordføreren for talen. Vi har lige været i Grønland sammen med Grønlandsudvalget på en rigtig interessant at rejse op i området omkring Uummannaq og så nede i Nuuk. Nede i Nuuk talte vi bl.a. med politidirektøren, og vi talte også om nogle af de ting, som ordføreren fremførte i sin tale her. Hvordan ser ordføreren på, at vi i Grønlandsudvalget begynder at arbejde på at få fjernet nogle arbejdsområder fra politiet for at kunne frigøre ressourcer til at lave en større indsats over for seksuelt misbrug?

Kl. 17:01

Kl. 17:04

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo, fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 17:01

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålet. Jeg tænker, at det må være op til politiet at vurdere, hvad behovet reelt er, og om man kan skifte den ene opgave ud med den anden. Det tror jeg er bedre. Politiet har en større indsigt, end vi har. Jeg vil sige, at jeg sådan set er rigtig positiv over for, at vi får løftet nogle af de her civile opgaver, som i dag ligger hos politiet, fordi de er den statslige myndighed, som er til stede stort set alle steder undtagen hos de kommunefogeder, som vi mangler ude i mange bygder, over til nogle grønlandske myndigheder tættere på borgerne. Det er nogle meget borgernære ting, hvor f.eks. det at komme til politiet og blive afhørt, når man skal have et barn sammen, i dag foregår på en meget gammeldags måde. Det ville kunne løses på en meget bedre måde for alle, ikke mindst for borgeren, hvis det blev løst af en grønlandsk myndighed i nogle bedre omgivelser og på en mere moderne måde. Det er jeg helt enig med spørgeren i.

Kl. 17:02

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Fru Karin Gaardsted.

Kl. 17:02

Karin Gaardsted (S):

Det var i hvert fald en af de måder, hvorpå man kunne frigøre lidt politikapacitet til at blive brugt på noget, der har med kriminalitet at gøre i stedet for de civile sager. Så det håber jeg at vi kan komme til at arbejde videre med.

Så nævnte ordføreren også noget omkring satspuljemidlerne. Der kom godt nok et enkelt eksempel, men vil ordføreren lige prøve at folde lidt mere ud, hvad det er, tanken er fra ordførerens partis side omkring satspuljemidlerne?

Kl. 17:03

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 17:03

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Jeg vil lige sætte to ord på det her med politiet, for hvis jeg ønsker at pege på nogle nye opgaver, som de skal løse, bl.a. det her med at håndtere sagerne inden for 24 timer, så tror jeg også, det er vigtigt, at man sikrer, at der er en ledelsesmæssig prioritering, for sker der en naturkatastrofe, er det jo selvfølgelig op til politiet selv at vælge, præcis hvordan de vil løse den her opgave.

Tilbage til det her med satspuljeforhandlingerne. Vi kigger på de meget voldsomme tal, der er i Grønland. I og med at vi ved, at der er mange, der flytter fra Grønland til Danmark, er der jo også mange, der har sociale udfordringer med i bagagen. Og de meget høje tal, der er på socialområdet i forhold til vold eller seksuelle overgreb eller andre ting i Grønland, tager man jo sådan set også med. Vi ved faktisk ikke helt præcist, hvad det er for en gruppe, der flytter hertil, men vores formodning er, at mange af dem også har rigtig mange sociale problemer, når de kommer hertil. Vi ser nogle ret voldsomme sager, når vi f.eks. er rundt på herberger og på væresteder, hvor der f.eks. sker dødsfald på grund af stofmisbrug. Så tingene bliver mere og mere voldsomme, end vi så dem bare for nogle få år tilbage, og det synes vi er bekymrende. Det vil vi gerne være med til at sætte noget fokus på, og vi vil også gerne komme med forslag til nogle løsninger.

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Tak for det. Så er det hr. Christian Juhl.

Kl. 17:04

Christian Juhl (EL):

Tak for det. Jeg vil benytte lejligheden til at sige tak for et produktivt samarbejde. Jeg synes, at jo mere tid der går sammen med IA's ordfører i Folketinget, jo større glæde får man ved at kende Grønland, men også ved at kende nogle politikere, der så systematisk arbejder for forbedringer for deres land og deres folk, når de er her i Folketinget. Men jeg synes stadig væk, der er nogle ting, som man kunne spørge om kunne blive bedre, men også om grønlanderne selv kunne gøre det bedre.

Først vil jeg gerne høre om de lønforskelle, der er i politiet. Der har været rejst spørgsmål om dem, men hvordan ser ordføreren den reelle løsning på det spørgsmål? Og i givet fald: Hvordan kan vi som politikere fremme en løsning? For det er jo trods alt et spørgsmål, som vi også er nødt til at diskutere her eller i det mindste blandt de arbejdsgiverorganisationer og de fagforeninger, der repræsenterer folkene. For det er jo uholdbart, at der er forskel på at lave den samme opgave. Når man kommer ud til et mord – eller vold for den sags skyld – kan det ikke passe, at den ene betjent skal have én løn og den anden betjent skal have en anden løn, når man skal lave det samme barske arbejde.

Kl. 17:06

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 17:06

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak for spørgsmålene, og også tak for samarbejdet og de pæne ord. Jeg er også rigtig glad for det samarbejde, der er.

Jeg har møde med justitsministeren her inden længe, og jeg kan forstå, at der er blevet nedsat en arbejdsgruppe, hvor man vil kigge på de her lønforskelle. Det synes jeg er positivt. Men man kan sige, at det jo sådan set er viden, vi allerede har. Jeg så gerne, at der var nogle grønlandske myndigheder, politiforeningen i Grønland, som også blev inddraget i arbejdet. Det er dem, der kender til det i dagligdagen. Der er jo det her eksempel, som jeg får igen og igen fra grønlandske politibetjente, om, at de, når de sætter sig ind i en politibil i Grønland og rykker ud og har en kollega med, som er uddannet i Danmark – det kan også være en grønlander, der har uddannet sig i Danmark, og som har valgt at flytte tilbage til Grønland – så kan opleve, at de to betjente får forskellig løn. Det er jo ikke rimeligt, det siger sig selv, og vi er jo nødt til at finde nogle praktiske løsninger, som særlig politiforeningen synes ser fornuftige ud.

Men ja, der er behov for, at vi også her politisk er med til at fremme en løsning, og det synes jeg selvfølgelig også skal være at lytte til nogle fagpersoner og nogle faglige organisationer. Men løsningen venter vi virkelig på og har gjort det længe.

Kl. 17:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Hr. Christian Juhl.

Kl. 17:07

Christian Juhl (EL):

Ja, for vi er jo enige om, at det er et grundprincip i samarbejdet mellem Grønland og Danmark, at man skal være ligestillet, og derfor synes jeg, vi skal arbejde for det. Et andet spørgsmål, som mest er grønlanderne, er den store ulighed, der er i det grønlandske samfund. Hvilke tanker gør ordføreren sig om den store ulighed, som jo

ikke er sund for et samfund, hvor den ene fanger næsten lever af naturalieøkonomi og den bedst stillede har en meget, meget stor løn, selv i forhold til Danmark? Der skal jo mere lighed til, for at et samfund kan udvikle sig, efter min bedste overbevisning. Hvordan kan man gøre det?

Kl. 17:07

Formanden (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 17:07

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak. Den grønlandske virkelighed er jo også, at det faktisk mange gange er fangeren, som tjener rigtig, rigtig godt, og at det måske er den enlige mor, som ikke har et særlig godt betalt job, f.eks. på SIK-lønninger, som har svært ved at få dagligdagen til at hænge sammen. Der, hvor jeg egentlig synes det gør ondt, er, at det også påvirker børn, og det er børn, der lever i fattigdom, og det er børn, der lever i sult i Grønland.

Nu har jeg sådan bragt mange af de her svære sociale problemer frem, som vi har i Grønland, men det er jo også, fordi jeg synes, vi er nødt til at gøre noget ved det, og det primære ansvar ligger jo i Grønland. Og kigger man på FN's børnekonvention, er det primære ansvar jo sådan set også forældrenes. Så forældrene har en rigtig vigtig rolle i forhold til at sikre det her.

Men vi er jo nødt til at sikre, at lønniveauet ser fornuftigt ud generelt i Grønland. Jeg ved, at man, når man får tjenestemandspension efter at have arbejdet mange, mange år i Grønland, så næsten får dobbelt så meget, når man så vælger at flytte til Danmark, fordi lønniveauet i Danmark generelt er højere. Så det er jo en diskussion, vi er nødt til at tage i Grønland: Hvordan kan vi være med til at sikre – selvfølgelig på en fornuftig måde – at de penge, vi har, også bliver fordelt, sådan at alle har et godt liv? Det er jo i bund og grund det, det handler om, og det er komplekst. Men det er en af de mærkesager, som jeg også har, selv om det er en indenrigspolitisk sag i Grønland.

Kl. 17:09

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere, der har villet kommentere det eller stille spørgsmål. Så går vi videre til den næste ordfører, som er fru Aleqa Hammond.

Kl. 17:09

(Ordfører)

Aleqa Hammond (NQ):

Mange tak. Den årlige forhandling om en finanslov er en tid, hvor der kommer ønsker og krav på bordet, ønsker, der skal balanceres mellem flertallet herinde i salen, interesser udefra og den til enhver tid siddende regerings mål og ambitioner. Det er samme proces i Folketinget, som det er i Inatsisartut i Grønland, men forhandlingen i Danmark adskiller sig, ved at finanslovsudspillet afspejler regeringens politiske prioriteringer for alle statslige jurisdiktioner i alle tre rigsedele. Det er en tid, hvor jeg genlæser afsnittet om rigsfællesskabet i regeringsgrundlaget og tager en temperaturmåling på, hvor langt regeringen er nået i implementeringen af målsætningerne. Er der sikret den fornødne prioritering til realiseringen af regeringsgrundlaget? Er der blevet lyttet til de grønlandske mandater? Og når regeringsgrundlaget i mål i valgperiodens sidste finanslovsudspil?

Her er min status: I afsnittet om rigsfællesskabet i regeringsgrundlaget står der bl.a.: Regeringen vil arbejde for en standard på danske ansvarsområder på Færøerne og Grønland, som svarer til standarden i Danmark med de særlige fravigelser, der kan begrundes i de færøske og grønlandske forhold.

Lad mig sige det med det samme: Det forelagte finanslovsforslag vil ikke kunne sætte en dansk standard for retsområdet i Grønland. Der blev sidste år afsat 10 mio. kr. årligt over 4 år til en justitspulje for Grønland som en særlig indsats rettet mod det grønlandske retsvæsen. Det vil kræve langt større investeringer herfra, hvis retsvæsenet i Grønland skal på samme niveau som i resten af kongeriget.

Vi har dertil de grønlandske politifolk, som ikke får den samme løn som deres danske kollegaer, trods samme arbejde og samme uddannelse og sidst, men ikke mindst, den samme arbejdsgiver. Jeg ser intet godt argument for, at grønlandske politibetjente skal diskrimineres på deres lønforhold og overenskomst. Den tid burde være ovre. Jeg betragter det som en alvorlig nedprioritering af et område, som kan løses politisk. Det er en af de knaster, som svækker vores sam eksistens i kongeriget. Det er et problem, som gang på gang er blevet italesat, både fra Folketingets talerstol og fra naalakkersuisut i Grønland, men det er ikke prioriteret fra regeringens side.

Sidste år fik Grønland langt om længe en landsforsvarer, som vi alle sammen er rigtig glade for at vi har fået. Initiativet er godt, og retssikkerheden har fået et ansigtsløft. I Grønland er vi glade for, at der endelig er forbedringer på vej, hvad angår forsvarernes behov for uddannelse, efteruddannelse og rådgivning – vilkår, der blev anbefalet af Retsvæsenkommissionen tilbage i 2004. Anbefalingerne pegede på en sikring af retssikkerheden for den anklagede i en sag, altså the principle of equality of arms, således at anklagemyndighed og forsvar i højere grad bør ligestilles.

Der er dog plads til få, men meget væsentlige forbedringer. Der følger stort set ingen midler med til varetagelse af landsforsvarers embedet. Budgettet for embedet er på 2 mio. kr., men der er brug for mindst 8 mio. kr. årligt for at efterleve kravene i bekendtgørelsen. Det betyder, at landsforsvareren ikke kan leve op til bekendtgørelsens retningslinjer for at varetage sit embede. Kæden er hoppet af et eller andet sted. Der er blevet etableret en stilling som landsforsvarer, men der er ikke sikret midler til varetagelsen af jobbet. Jeg håber, at samtlige partier vil støtte op om at sikre, at der findes midler til dette område.

Grønlandsudvalget har i denne sommer været på udvalgsrejse til Ilulissat, Uummannaq og Nuuk. Under turen fik vi mulighed for bl.a. at møde kommunefogeden i Saattut. Kommunefogeden er vigtig for bygdesamfundet, da denne person er bygdens lokale embedsmand med politimyndighed – en repræsentant for politiet og retsvæsenet. 14 ud af 60 bygder er uden politiets repræsentant i form af en kommunefoged. Gennem en årrække er man fra Inatsisartuts, naalakkersuisut og de grønlandske mandaters side over for den danske regering fremkommet med markante opråb om initiativer til at sikre retssikkerheden i de grønlandske bygder.

Kl. 17:14

Der er simpelt hen 14 bygder, som ikke har en repræsentant for loven. I det tilfælde, at en kommunefoged må anholde en person, har han ingen bygning eller detention til tilbageholdelsen. Der er eksempler på, at kommunefogeden har måttet bringe en tilbageholdt person ind i sin egen private stue og fæstne ham til sin radiator med håndjern. Der er også eksempler på, at kommunefogeden er blevet opsøgt af en person, der vil anmelde en kriminel handling, og hvor mødet finder sted i kommunefogedens eget hjem, alt imens hans egen familie må gå udenfor under afhøringen.

Jobbet som kommunefoged er en deltidsbeskæftigelse og takseres med ca. 6.000 kr. om måneden. Det er altså kommunefogedens dårlige løn og arbejdsvilkår, der gør det svært at rekruttere nye kommunefogeder. Derfor mener jeg, at det er absolut nødvendigt at afsætte midler til bedre betingelser for kommunefogederne. Uanset om borgerne bor i en by eller i en bygd, skal borgerne kunne henvende sig i en neutral bygning. Det er grundlæggende for et retssamfund.

Der skal også være plads til ros. Finansministeren har det seneste år inviteret de nordatlantiske mandater til sættemøder i forbindelse

med finanslovsforhandlingerne – et initiativ, som ikke er set tidligere, i hvert fald ikke i nyere tid. Denne imødekommenhed vil jeg kvittere for.

Der er i finanslovsudspillet afsat 10 mio. kr. i 2019 og 5 mio. kr. årligt frem til 2022 til at styrke kendskabet og fællesskabet på tværs af rigsfællesskabet. Det er mit håb, at disse midler vil bringe os tættere sammen i rigsfællesskabet og være med til at videreudvikle kulturbåndene mellem alle os tre unikke lande.

Der blev sidste år afsat 10 mio. kr. årligt over 4 år til en pulje til forbedringer på retsområdet i Grønland. Det er midler, der skal fordeles til de mange ønsker om forbedringer, der er til Grønlands retsvæsen, kriminalforsorgen, politiet og kommunefogederne. Beløbet på 10 mio. kr. årligt til permanente forbedringer er meget optimistisk. Men det er trods alt små skridt.

Der er afsat 180 mio. kr. til oprydning af tidligere militærbaser i Grønland. Det er naturligvis ikke tilstrækkeligt i forhold til en fuldstændig oprydning efter den amerikanske tilstedeværelse, men det er trods alt små skridt i den rigtige retning.

Projekter for at bekæmpe grønlændernes sociale udsathed i Danmark er også blevet tilgodeset i de seneste satspuljeforlig. Disse midler har en stor betydning for mange grønlandske borgere, som har det svært. Forud for fremtidige satspuljeforlig vil jeg igen anbefale, at De Grønlandske Huse i Danmark tages med på råd, og at forligsparterne ikke mindst hører deres forslag til konkrete projekter, der kan sikre en bedre indsats for socialt udsatte grønlændere i Danmark. Helt konkret er der et bredt ønske blandt De Grønlandske Huse om at gøre inklusionsmidlerne til De Grønlandske Huse permanente. Disse midler er altafgørende for flere forskellige initiativer i De Grønlandske Huse.

Nogle af regeringens skridt på finanslovsområdet i denne valgperiode er store, andre er små skridt, men det er en indikation på, at der bliver lyttet til de grønlandske ønsker. Det skal regeringen have ros for. Men vi skal ikke stille os tilfredse – retsområdet i Grønland får ikke med den forelagte finanslov samme standard som i resten af kongeriget. Herfra skal komme et ønske til finansministeren om, at der lyttes til den feedback, der nu er fremkommet fra medlemmerne fra Grønland. Jeg ser frem til en konstruktiv dialog og en forhandling, hvor vi kan mødes om nogle løsninger for rigsfællesskabets bedste. Tak.

Kl. 17:18

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Jeg skal lige sige, inden vi går over til nogle spørgsmål, at vi satser på at køre igennem uden spisepause. Jeg tror godt, at det kan lade sig gøre, uden at det bliver alt for sent, som det ser ud. Ellers må vi jo ændre det. Men mon ikke godt, at det kan lade sig gøre.

Der foreløbig to spørgsmål. Det er først fru Aaja Chemnitz Larsen. Værsgo.

Kl. 17:19

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Tak for talen. Vi er fra Inuit Ataqatigiit – ikke overraskende måske – meget enige i, at der er behov for at styrke justitsområdet. Det er virkelig et område, som vi i virkeligheden har kæmpet for fra Grønlands side igennem mange, mange år, men hvor det også har været rigtig træt at få skabt nogle resultater. Derfor er vi også rigtig glade for den her justitspulje på 40 mio. kr., som der er blevet afsat. Noget som vi fra IA's side har bemærket, er, at hvis der skal være kommunefogeder alle steder, er man også nødt til at kigge på, om vi eventuelt skal have to kommunefogeder i stedet for kun en kommunefoged i nogle af bygderne. Og vi er rigtig glade for, at der sådan set er åbnet op for det i forhold til den her justitspulje. Så vi har store forventninger til, at der rent faktisk sker noget og færre bygder kommer til at mangle en kommunefoged fremadrettet. Jeg kunne godt tænke

mig at høre ordføreren: Hvilke andre områder er der på justitsområdet, som har behov for et særligt fokus fra vores side?

Kl. 17:20

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:20

Aleqa Hammond (NQ):

Tak for spørgsmålet. Ja, vi er rigtig glade for de ekstra 40 mio. kr. over en 4-årig periode, som regeringen har afsat til forbedringer på justitsområdet, men når det er sagt, har vi jo også peget på nogle områder, som vi absolut mener trænger til økonomisk og politisk opbakning for at sikre, at vilkårene er til at leve med – som begge parter kan leve med, både Grønland men også Danmark.

Jeg nævnte det med, at lønforskellene ved politiet er et væsentligt område, som rigsfællesskabet ikke kan være bekendt stadig pågå. Bygdefogederne har en meget, meget vigtig rolle i samfundet. Jeg ved også, at bygderne er meget villige til at samarbejde på tværs, som vi ser med bygderådsformændene, som også arbejder med to bygder ad gangen. Den form kan jeg godt lide, og jeg har også en fornemmelse af derhjemme, at det er den måde, man vil arbejde på fremover. Jeg synes også, at det vil være helt væsentligt for at højne retssikkerheden alle steder i Grønland at sikre, at bygdefolkene har ligeså meget ret til en god retssikkerhed i samfundet som alle andre steder. Der synes jeg, at det er det væsentligste sted, hvor man skal begynde at arbejde med at sikre, at de rette midler bliver afgivet til det. Netop fordi man står og mangler de midler til bygderne, afskærer man en stor del af befolkningen fra retssikkerheden, og det er noget, der har kørt på i alle årene, og indtil videre har vi ikke set et løsningsforslag fra regeringerne begge steder. Jeg synes, at det et godt sted, hvor man kan gå i gang og se, at her er der virkelig noget, der kan rykke.

Kl. 17:22

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 17:22

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Da Folketingets Grønlandsudvalget var i Grønland for ikke så lang tid siden, talte vi bl.a. med politimesteren, sådan som Socialdemokratiets ordfører også var inde på. Jeg kunne godt tænke mig at høre: Hvad er ordførerens holdning til det her spørgsmål om, hvorvidt Grønland skal hjemtage nogle forskellige civile opgaver? Giver det ikke rigtig god mening, at nogle borgernære områder, såsom at man skal have omregistreret sin bil, bliver løst ét sted, frem for at man skal gå flere forskellige steder hen, sådan som tingene er i dag? Det er det samme, når man skal vedstå sig et faderskab, så foregår det på en meget gammeldags måde i dag. Kunne vi ikke gøre det bedre, ved at vi hjemtager det?

Kl. 17:23

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo, fru Aleqa Hammond.

Kl. 17:23

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg tror, det er vigtigt, at man har retssystem, som er kongeriget værdigt, uanset om Grønland bevæger sig mod selvstændighed eller ej. Så længe vi hører sammen, så længe jurisdiktionen er et sted, burde man have forhold, som er staten Danmark værdigt. Det kan vi ikke sige, for så vidt angår politiets opgave i Grønland. Politiet i Grønland arbejder med civile sager og med mange sager, som danske politifolk hernede ikke arbejder med, og de bruger rigtig meget tid og

mange ressourcer på det område. Jeg synes helt bestemt, at en modernisering af politiets opgaver i Grønland er et rigtig godt at arbejde med for at sikre, at politiets ene opgave er at sikre, at retssikkerheden højnes alle steder, og at det kan bruge derude. Jeg tror helt bestemt, at politimesteren i Grønland har nogle gode emner, som han kan tage med til rigspolitichefen og derefter til justitsministeren for at sikre, at de ting til forbedring, der er stor politisk opbakning til derhjemme, får politisk opbakning her nedefra.

Kl. 17:24

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er ikke lige flere ordførere, og så er det hr. Christian Juhl. Værsgo.

Kl. 17:24

Christian Juhl (EL):

Tak for det, og jeg vil gerne sige tak for sidst. Det var jo et meget lærerigt besøg, vi havde i Grønland. Jeg blev så glad i låget af at være deroppe, fordi vi netop mødte en kommunefoged, der var myndig og så ud til at have styr på sine opgaver, og en bygd, som i den grad sprudlede af energi og lyst til at udvikle sig selv og have samarbejde med alle mulige og bygge op, og der var byggeopgaver, og der var virksomheder i gang. Det synes jeg gav godt humør. Jeg var selvfølgelig også glad ved den gamle fisker på 82 år, som tog ud i sin jolle og hev for 6.000 kr. fisk op på en nat. Jeg kan godt forstå, at han ikke vil stå på en fiskefabrik og tjene måske 1.000 kr. på den firedobbelte tid.

Men der er en anden ting, og det var det sygehus, vi besøgte. Jeg synes, det er uholdbart, at læger kommer i 2 og 3 måneder, og sygeplejersker måske er på besøg i den samme periode. For det giver jo ikke en tæt tilknytning til de patienter og en kontinuitet i arbejdet, og jeg synes, det er lidt problematisk. Har ordføreren et forslag til, hvordan det kan gøres bedre?

Kl. 17:25

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:25

Aleqa Hammond (NQ):

Som spørgeren også refererer til, er der meget store forskelle i vores livsforhold i Grønland, om du kommer fra en bygd eller en by, eller alt efter hvad det er du arbejder med til hverdag. Der er store forskelle, helt bestemt. I det sygehus, vi besøgte, Uummannaq sygehus, fik vi mulighed for at snakke med lægen og sygeplejerskerne, som er ansvarlige for sygehuset, og som spørgeren refererer til, er der nogle læger eller sygeplejersker, som er der i 2 måneder eller 3 måneder. Der er nogle, der er der i bare få dage, der er nogle, der er der i bare 10 dage, og som så rejser igen. Det er i dyre domme, vi betaler for at sikre, at folk har en læge, som kan tilgodese dem i tilfælde af, at de har behov for det.

Når der er lægemangel i Danmark – eller i Norden for den sags skyld – er lægemanglen i Grønland dobbelt så hård. Jeg tror helt bestemt, at vi nu i Grønland skal til at snakke med det danske Udenrigsministerium om at bane vejen for, at flere udenlandske læger og udenlandske sygeplejersker kan søge arbejde i Grønland under særlige forhold, hvor man ser på udlændinge med lidt andre briller, end man gør henedefra, hvis vi gerne vil tilgodese, at befolkningen får den service, de har behov for, i form af læger og sygeplejersker, også fra andre lande. Det er noget af det, som jeg mener kan være med til at løse det, en mere permanent løsning, end det er i dag.

Kl. 17:26

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Hr. Christian Juhl.

Kl. 17:26

Christian Juhl (EL):

Tak. Jeg har somme tider tænkt på, om ikke vi skulle lave en tvungen samfundstjeneste for alle, der får en akademisk uddannelse i Danmark, f.eks. læger. De skulle så have pligt til at arbejde i Danmark i 3 år, og der kunne vi så tage det ene år ud og sige, at de i hvert fald også skal op og have en erfaring i Grønland. Så kan det være, de bliver glade ved Grønland og bliver der. Det kunne være en mulighed.

Noget af det, som jeg også blev meget ked af at se, var de mennesker, vi mødte fra de to bygder, som har været udsat for den her flodbølge, og som nu intet hjem har, og ikke alle har fået en løsning. Jeg ved godt, at vi kun kan støtte ved at sige, at her er lidt humanitær bistand. Men hvad er løsningen for de her mennesker, og hvornår tror ordføreren at den grønlandske regering og kommunerne sørger for, at de mennesker får et ordentligt liv og et normalt liv igen?

Kl. 17:27

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 17:27

Aleqa Hammond (NQ):

Ja, tanken om, at alle burde have et ophold i Grønland, støtter jeg gevaldigt op om. Jeg synes også, at jo mere man ved om hinandens lande, jo større forståelse er der blandt befolkningen, men også blandt politikerne generelt, vil jeg mene. Den humanitære indsats i Uummannaq og for tsunamiofrene i Nuugaatsiaq og i Illorsuit har været altafgørende for vores arbejde. Det politiske arbejde, det økonomiske arbejde og det humanitære arbejde i Grønland har fyldt rigtig, rigtig meget, og det er helt på sin plads. Jeg synes, at kommunerne, selvstyret og den menige borger inden for det år været med til at løfte et stort stykke arbejde i Grønland. Man har stadig væk nogle loose ends i forhold til at gøre alle tilfredse, og det er stadig væk en svær proces, men at sikre tag over hovedet for alle har været meget vigtigt. At de kan få deres fangstredskaber tilbage, er meget vigtigt, og at folk har noget at arbejde med, er også meget vigtigt. De basics, man mener er vigtige for at hjælpe disse mennesker, disse ofre, har været meget vigtige. Men jeg tror ikke, at vi er nået dertil endnu, hverken i kommunerne eller i Inatsisartut og regeringen, hvor vi siger, at nu er alle tilfredse. Der er stadig et godt stykke vej endnu, og jeg tror helt bestemt også, at man vil løse det så godt, som man overhovedet kan.

Kl. 17:29

Formanden (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste spørger er fru Karin Gaardsted, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 17:29

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Jeg vil også gerne sige tak for sidst i Grønland, det var ganske fantastisk. Jeg var også med ude i bygden Saattut og så, hvor godt det fungerede. Alting fungerede rigtig godt der, og det gjorde det også med kommunefogeden. Men jeg vil gerne lige vende tilbage til det, ordføreren sagde i sin ordførertale, om, at der stadig væk mangler kommunefogeder i 14 bygder. Jeg kunne nemlig godt tænke mig at vide, hvad grunden egentlig er til, at de stadig væk mangler. Sidste år eller forrige år satte vi lønnen op til, jeg tror, det var 6.000 kr. om måneden, og jeg kunne godt tænke mig at vide, om det stadig væk er lønnen, eller om det er nogle andre forhold, der gør, at man i de 14 bygder ikke har kunnet finde en kommunefoged på nuværende tidspunkt.

Kl. 17:30

Aleqa Hammond (NQ):

Man skal tænke på, at når man bor i en bygd, kender man alle, og hvis ikke man er i nær familie med alle, er man fjern slægtning til dem. Når man arbejder som kommunefoged og skal arbejde med en person, der er anmeldt for en kriminel handling, er det måske ofte ens egen onkel eller ens egen fætter, eller hvad det nu kan være. At skulle snakke med vedkommende og afhøre ham på vegne af politiet i sit eget hjem er ikke nogen særlig smart løsning. Det er utrolig vigtigt sådan et lille sted, at man har et neutralt sted, hvor man kan sætte sig over for hinanden og snakke tingene igennem, indtil politiet kommer, eller indtil politiet fra byen meddeler en, hvad den næste handling skal være.

Jeg synes ikke, man kan leve af 6.000 kr. om måneden, heller ikke selv om det blot er et bijob, men at en person, der har udført en kriminel handling, skal overnatte i ens eget hjem lænket til ens radiator, og det er svært at få nogen til at få varetage opgaven, da den ikke tiltaler ret mange. Jeg synes helt bestemt, at det ville være helt naturligt, at man havde et neutralt sted, som hører ind under Justitsministeriet, og der enten kunne tilbageholde vedkommende, føre samtaler med ham eller hende eller anmelde personen. Det synes jeg vil være absolut basic, altså at man har det som rammebetingelse for kommunefogeden – ud over lønnen.

Kl. 17:31

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 17:31

Karin Gaardsted (S):

Tak for svaret. Nu er der jo også kommunefogeder, der benytter sig af andre steder end eget hjem. Jeg kan godt se problematikken i det, men der er jo også nogle gange mulighed for at bruge et rum nede på fiskefabrikken, eller hvad det er. Jeg synes også, det er grænseoverskridende at skulle have folk, der måske har begået en forbrydelse, i sit eget hjem. Men jeg vil gerne lige til noget andet, og det var det, som ordføreren nævnte i sin ordførertale, om finansloven her, hvor der er nogle ting, som er store skridt, mens andre ting er små skridt. Hvad er det, der er små skridt?

Kl. 17:32

Aleqa Hammond (NQ):

Jeg synes, at de små skridt er, vi er begyndt at blive inviteret til sættemøder, som jeg synes er rigtig, rigtig godt, og det har også resulteret i, at der er blevet sat nogle midler af, der sikrer, at de grønlandske borgere i Danmark får den opmærksomhed, de har krav på i form af satspuljemidlerne. De andre partier støtter bl.a. også op om det arbejde, der skal gøres for de grønlandere, som ikke klarer sig så godt i Danmark. Små skridt er også, at de 10 mio. kr. årligt på justitsområdet er rigtig, rigtig vigtige. Det er langt fra løsningen, og det er langt fra nok til at sikre, at retsområdet kommer på samme niveau som resten af kongeriget, men det er små skridt i den rigtige retning. Jeg synes også helt bestemt, at de forskellige forbedringsforslag, som regeringen fremkommer med, også er små skridt. Indtil i dag har vi ikke set de midler blive sat af, der skulle kunne gøre, at standarden i Grønland kommer på højde med jurisdiktioner i Danmark.

Kl. 17:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Så kan jeg konstatere, at der ikke er flere, der ønsker ordet fra talerstolen – fra Folketinget i hvert fald – idet vores to kolleger fra Færøerne ikke er til stede. Det vil sige, at vi har beriget og inspireret ministeren fra Folketingets side i 7½ time, og så er hans mulighed nu

at give noget til gengæld. Han får ½ time til oplægget og bagefter 1 time til debat.

Så jeg vil gerne byde velkommen til finansministeren. Værsgo.

Kl. 17:34

Finansministeren (Kristian Jensen):

Tak for det. Allerførst vil jeg gerne sige tak for en debat, der er næsten lige så rolig, som salen er lige i øjeblikket. Nu er det her nok den 21. finanslov, jeg er med til at diskutere, og det kan selvfølgelig være alderen, der spiller et puds, men jeg husker ikke en finanslovsdebat, der har været så rolig og fredelig som i dag. Og det er måske også, fordi der jo ikke er så meget at diskutere.

Dansk økonomi er stærk. Beskæftigelsen er historisk høj, og ledigheden er lav. Vi har oplevet en solid vækst igennem flere år, og vi forventer, at den vil fortsætte i de kommende år. Og når det går godt, kan man faktisk godt lidt glemme, at det kun er 40 år siden, at Danmark var noget tættere på at være Nordens svar på Grækenland end Nordens svar på Luxembourg. Dengang var det en tid med stigende gæld og stort underskud på betalingsbalancen, og vi havde svært ved at få løftet økonomien. Der er dansk økonomi heldigvis slet ikke i dag.

Vi har faktisk siden 1990'erne set et fald i ledigheden, samtidig med at den offentlige gæld er blevet reduceret betydeligt. Vores sundheds økonomi skyldes i høj grad, at vi har gennemført reformer. Det er først og fremmest strukturreformer, der har gjort det muligt at have en sådan fremgang, og uden reformerne ville opsvinget allerede være dæmpet i kraft af mangel på arbejdskraft. Det er især velfærdsaftalen og aftalen om senere tilbagetrækning, der øger arbejdsudbuddet i de her år.

De hidtidige erfaringer med forhøjelsen af efterlønsalderen viser, at de berørte personer stort set arbejder i uformindsket omfang frem til deres nye – forhøjede – efterlønsalder. Det er en enorm succes. Uden de her reformer ville de offentlige finanser være svækket betydeligt, i takt med at vi lever længere og er sundere i længere og længere tid.

I dag er dansk økonomi inde i en højkonjunktur. BNP-væksten var på 2,3 pct. i 2017, og der skønnes en BNP-vækst på lige under 2 pct. i år og til næste år. Investeringerne er bredt funderet, og såvel det private forbrug som investeringerne og eksporten bidrager til fremgangen.

Beskæftigelsen er også højere end nogen sinde før. Der er kommet mere end 145.000 private arbejdspladser siden 2015, og beskæftigelsen skønnes at stige yderligere i år og de kommende år. Og samtidig er opsvinget bredt funderet i hele landet, og beskæftigelsesfrekvensen er steget mest i de jyske kommuner. Ledigheden falder – endda så meget, at vi nu har den laveste ledighed i 9 år. Og antallet af offentligt forsørgede fortsætter med at falde. Fra andet kvartal 2015 til første kvartal i år er antallet af offentligt forsørgede faldet med ca. 55.000 personer. Det er det laveste antal offentligt forsørgede i 11 år. Det er da positivt.

Når dansk økonomi er inde i en højkonjunktur med stigende pres på arbejdsmarkedet, er det også vigtigt, at vi afpasser den økonomiske politik efter de konjunkturer, der er. Der er ikke nogen, der har en interesse i, at vi overopheder dansk økonomi. Vores finanspolitik og strukturpolitik dæmper samlet set kapacitetspresset i dansk økonomi, både frem til i dag og også – hvad der er vigtigt – i de kommende år. Det gælder også vores finanslovsforslag for 2019. Vi konsoliderer økonomien. Vi holder rammerne. Vi lægger op til nogle markante prioriteringer, der vil være med til at gøre Danmark bedre for danskerne.

Jeg håber, vi alle sammen kan glæde os over, at dansk økonomi er i fremgang. Men vi skal også huske, at det er en anden situation end der, hvor vi stod i 2015. Da regeringen trådte til i 2015, lå underskuddet på den strukturelle saldo på 0,5 pct. af BNP – helt tæt på grænsen i den danske budgetlov. Og det var derfor nødvendigt at få

skabt balance i dansk økonomi. Det er bl.a. derfor, at vi udvidede det eksisterende omprioriteringsbidrag til også at omfatte uddannelses-, undervisnings-, og kulturområdet. Siden da har både V-regeringen og VLAK-regeringen arbejdet på at konsolidere dansk økonomi ved gradvis at reducere underskuddene.

Nu har regeringen så fremlagt et forslag til finanslov for 2019. Og det solide udgangspunkt, vi har – det, vi har skabt – gør det også muligt at præsentere et finanslovsforslag, der både er ambitiøst og ansvarligt. Nogle taler om, at det er en gavebod, og andre siger, at vi bruger alt for lidt. Og når nogle står på den ene side og kritiserer og andre står på den anden side og kritiserer, er det en gang imellem et tegn på, at man står rigtigt i midten af dansk politik. Og jeg synes, det er udtryk for, at vi har ramt den helt rigtige balance.

Kl. 17:39

Det er faktisk værd at understrege, hvad forslaget egentlig indeholder. Regeringen fortsætter nemlig med at tilrettelægge den økonomiske politik, efter at vi forbedrer og strammer op på de offentlige finanser. I 2019 har vi reduceret det strukturelle underskud til kun 0,1 pct. af bnp, og det sikrer, at vi også fremadrettet får manøvrerum i økonomien. Regeringen lægger op til at prioritere særlig syv områder: En styrkelse af velfærden, klima, miljø og natur, bedre uddannelser og et robust arbejdsmarked, tilbageførsel af midler til undervisning, uddannelse og kultur, styrket tryghed, lavere afgifter og bedre forhold for erhvervslivet og sidst, men absolut ikke mindst, bedre sammenhæng på tværs af landet.

Lad mig tage dem en for en: Velfærdsområdet er en central prioritet for regeringen. Det har det været hvert eneste år, og derfor har vi hvert eneste år tilført kommuner og regioner flere midler i aftalerne i modsætning til den tidligere regering, der skar i rammerne til kommunerne. Det er for os afgørende, at danskerne får en service af høj kvalitet, når den enkelte borger har brug for, at fællesskabet træder til. Regeringen indgik i foråret nogle ambitiøse aftaler, som betyder, at den kommunale serviceramme og sundhedsindsatsen i regionerne løftes med i alt 2,7 mia. kr. i 2019. Med finanslovsforslaget prioriterer vi endnu et velfærdsloft med 50 mio. kr. årligt til sundhed, ældre- og psykiatriområdet og med 260 mio. kr. årligt til børneområdet.

Dertil kommer midlerne i satspuljen. Ud af den pulje vil regeringen målrette ca. 220 mio. kr. årligt til sundhedsområdet. Vi vil bl.a. prioritere en samlet sundhedsreform og styrke vaccineberedskabet og sikre en høj kvalitet i behandlingen af borgere med høretab. På ældreområdet målretter vi 180 mio. kr. til at være med til at sikre, at ældre borgere får en tryk alderdom med høj livskvalitet, at vi bekæmper ensomhed, som rigtig mange ældre desværre bliver ramt af. På psykiatriområdet afsætter vi 100 mio. kr. på toppen af de 200 mio. kr., som vi aftalte med Danske Regioner i økonomiaftalen. Vi vil senere på efteråret præsentere et samlet udspil vedrørende psykiatrien, som skal fokusere på borgere med svære psykiske lidelser og på forebyggelse af tvangssindlæggelser og på nedbringelse af brugen af tvang i behandlingen, men som samtidig også tager hånd om de alt for mange unge sårbare, der bliver ramt af et dårligt mentalt helbred. Jeg tror faktisk, at det er hver fjerde unge kvinde mellem 18 og 26, der selv mener, at de har et dårligt mentalt helbred. Det er et område, som det er på tide at vi sætter ind over for.

På børneområdet har børne- og socialministeren allerede præsenteret vores nye 1.000-dages program, der skal være med til at sikre en ekstra hjælp til børn i sårbare og udsatte familier. Regeringen vil afsætte de 250 mio. kr. årligt til bl.a. at styrke samspillet mellem dagtilbud, familie- og sundhedsplejen. Vi vil afsætte plads i økonomien til at ansætte ca. 450 flere pædagoger til daginstitutionerne, hvor der er børn, der har et særligt behov. Vi prioriterer et kompetenceløft til ca. 2.500 pædagoger og 1.000 dagplejere.

Der er flere partier, der har været inde på miljø- og klimaforandringerne, at vi skal handle, og at vi skal handle nu. Jeg er ikke bare

enig, jeg er allerede foran. Sammen med energi-, forsynings- og klimaministeren lavede jeg nemlig før sommerferien den første energi-aftale, der kunne samle hele Folketinget og alle partierne, en aftale, der viser vejen til 50 pct. vedvarende energi, en aftale, der viser vejen til, at vi i 2030 på en normal dag vil få hundrede procent grøn strøm ud af vores stikkontakter, en aftale, der sænker elafgiften for almindelige danskere, en aftale, der bidrager til, at vi kan erstatte fossile brændsler med elvarme, en aftale, der sikrer en bedre og mere målrettet energieffektiviseringsindsats.

Med finanslovsforslaget afsætter vi altså en grøn milliard oven i den aftale, vi har lavet. Luften og vandet skal være renere, natur og skal have det bedre, og udledningen af drivhusgasser skal ned. Vi har diskuteret det i løbet af dagen, og jeg er sikker på, at vi kommer ind på det nærmere, men jeg mener faktisk, at her er noget, vi skal stå sammen om.

Kl. 17:44

Det tredje punkt er gode uddannelser og et robust arbejdsmarked, som er afgørende for dansk økonomi, både nu og i fremtiden. Vi afsætter en ramme på finansloven i reserverne på 600 mio. kr. årligt, og som led i forslag til finanslov for 2019 vil vi fremlægge en erhvervsuddannelsespakke senere på efteråret. Vi vil ud af de 600 mio. kr. følge op på Disruptionrådets arbejde, vi vil fremlægge et universitetsudspil, der skal forbedre universitetsuddannelserne, vi vil forhøje fribeholdet for de unge studerende, der ved siden af deres studier gerne vil yde en ekstra indsats og få tingene til at hænge sammen. Og så vil vi fremlægge et udspil vedrørende international rekruttering.

Sidst, men ikke mindst, vil regeringen også sikre, at vi opretholder en fair og lige konkurrence, og derfor vil vi fremlægge konkrete initiativer, der skal sikre ordnede forhold på det danske arbejdsmarked. Herudover fastholder vi de høje ambitioner, der er i forhold til forskning og udvikling. Vi afsætter 2,9 mia. kr. i 2019, hvilket er ca. 150 mio. kr. mere end i år, og det betyder, at vi lægger op til at bruge 12 pct. mere på den offentlige forskning end for bare 10 år siden. Og så lægger vi, som nogle har lagt mærke til, op til at ændre på omprioriteringsbidraget.

Som sagt var det i 2015 nødvendigt at få strammet op på dansk økonomi. Det var nødvendigt at få bevæget os væk fra det underskud på 0,5 pct., som den daværende regering havde forudset der ville være på de offentlige finanser. Derfor tog vi ansvaret på os og udvidede det eksisterende omprioriteringsbidrag til også at omfatte undervisnings-, uddannelses- og kulturområdet. Det har bl.a. gjort, at vi har kunnet prioritere en række nye initiativer. Ud over at vi har nedbragt gælden, har vi øget vores indsats på kræftområdet. Vi har udvidet antallet af betjente, og vi har styrket dansk økonomi gennem kommunal velfærd, ligesom vi har gjort det med de penge, der er fundet på finansloven i øvrigt.

Efter i de seneste år at have ladet midlerne indgå i almindelig prioritering, har vi nu besluttet, at vi fra 2022 vil lade midlerne blive på hvert område. Det mener vi der er behov for. At ændringen sker fra 2022 skyldes, at vi ser ind i et par år med meget begrænset finanspolitisk råderum. Det medfører et behov for, at der ikke nu træffes beslutninger om at binde en stor del af budgetterne i 2020 og 2021.

Helt konkret har vi på reserven i finansloven afsat midlerne fra omprioriteringsbidraget på undervisnings-, uddannelses- og kulturområdet, og senest med udarbejdelsen af finanslovsforslaget for 2022 vil vi tage stilling til, hvordan reserven udmøntes.

En af de ting, der er rigtig positive er, at kriminaliteten i øjeblikket ligger lavere end tidligere, særlig på områder som indbrud og røverier. Vi har samtidig styrket massivt med flere ressourcer til politiet, og forsvaret har også fået et ganske markant løft, så nye trusler kan imødegås. Der er dog områder, hvor nye kriminalitetsformer vinder frem og truer vores fælles tryghed. Det gælder f.eks. inden for øko-

nomisk kriminalitet og inden for it-kriminalitet. Samtidig må vi konstatere, at trusselsbilledet for Danmark løbende forandrer sig.

Derfor har regeringen afsat midler til cyber- og it-sikkerhed og til styrkelse af Politiets Efterretningstjeneste, til at indskrænke brugen af samfundstjeneste for at få mere retfærdige domme, og til så også at gennemføre den reform af indsatsen mod ungdomskriminalitet, der blev aftalt lige inden sommerferien.

Det har hele vejen igennem været en prioritet for både V-regeringen og VLAK-regeringen, at Danmark skal være konkurrencedygtigt og et nemt land at drive virksomhed i. Regeringen vil derfor med sit forslag til finanslov både sikre lavere skatter, afgifter og gebyrer og forbedre forholdene for erhvervslivet. Samlet set prioriterer regeringen 520 mio. kr., når den stramning, der er for de virksomheder, der ikke betaler deres skat til tiden, er fuldt indfaset.

Vi lægger bl.a. op til at nedsætte elvarmeafgiften for sommerhuse og forbedre mobiliteten for at forlænge det forhøjede befordringsfradrag og udvide fradragmulighederne for ø-boere. Vi vil reducere erhvervslivets byrder, herunder – og ikke mindst – administrationsgebyret for erhvervsaffaldshåndtering. Så vil vi styrke turismen, og vi vil følge op på de vækstteams, der er nedsat, bl.a. inden for grøn energi og miljøteknologi, handel og logistik.

Det sidste punkt, jeg vil fremhæve nu, er spørgsmålet om at styrke sammenhængskraften på tværs af Danmark. Vi har allerede besluttet at flytte statslige arbejdspladser ud som led i bedre balance I og bedre balance II. Vi har oprettet de nye uddannelsesstationer, der bringer videregående uddannelser tættere på en lang række mulige studerende, og vi har igangsat en større lokaletilpasningsplan i København, Aarhus og Odense, der gør, at vi får frigjort noget husleje og nogle ressourcer, der kan bruges andre steder.

Kl. 17:49

Regeringen vil nu afsætte midler til en landsbypulje, en bredbåndspulje, der skal forhøjes til 102 mio. kr., og en forundersøgelse af en fast forbindelse over Kattegat. Jeg tror, vi er mange, der kan huske, hvor meget Storebæltsforbindelsen har betydet for vores opfattelse af afstande mellem landsdelene, og jeg er sikker på, at hvis det kan lade sig gøre at skabe et rentabelt projekt omkring en Kattegatforbindelse, vil det på samme måde binde Danmark tættere sammen. Sidst, men heller ikke her mindst, afsætter regeringen 1,1 mia. kr. frem mod 2024 til kystbeskyttelse, særlig på den jyske vestkyst.

Nå, det var, hvad regeringen har foreslået. Så vil jeg sige lidt om, hvad der ellers er blevet sagt i løbet af dagen. For Socialdemokratiet har jo begået noget, som de i år kalder et finanslovsforslag. Jeg tror, at Socialdemokratiet skal være glade for, at Forbrugerombudsmanden ikke må gå ind på det politiske område, for den holder virkelig ikke.

Altså, det eneste konkrete tal, man kan finde, er sidetallet nederst i hjørnet (*Munterhed*). Debatten afslørede jo også, at Socialdemokratiet ikke har noget bud på, hvordan vi skal nå 500.000 grønne biler. Hvordan skal man nå mere arbejdskraft? Hvad er det konkrete bud på grøn omstilling? Der var ingenting der.

Men noget er dog klart: Det er klart, at de 551 friskoler, der er i Danmark, og de forældre, der har valgt at sende deres børn i en friskole, skal rammes økonomisk. Det er klart, at de mange små og mellemstore familieejede virksomheder, der er i Danmark, skal rammes økonomisk. Og det er også klart, at Socialdemokratiet vil omgøre en af den senere tids største succeser, nemlig et bedre og mere specialiseret sundhedsvæsen.

Socialdemokraterne har nemlig foreslået, at vi nu skal flytte knæoperationer ud i små enheder i stedet for højt specialiserede afdelinger; tilbage til de tider, hvor der var alt for mange fejloperationer. Og hør bare, hvad formanden for Lægeforeningen, Andreas Rudkøbing, sagde til Danmarks Radio den 21. august:

»Vi skal ikke tilbage til lokale hospitaler, for de har jo vist sig historisk set at levere dårlig kvalitet og være utroligt ineffektive.«

Regeringen vil ikke tilbage, vi vil fremad. Derfor har regeringen også afsat midler til bedre sundhedshuse tættere på borgerne, men det er netop for at styrke de dele af vores sundhedsvæsen, der kan løses med høj kvalitet og samtidig være tæt på borgeren. Samtidig afsætter vi med finansloven en reserve til den kommende sundhedsreform, der skal sikre større sammenhæng og mere nærhed i hele vores sundhedsvæsen, men på samme tid holde fast i de forbedringer i kvalitet, effektivitet og produktivitet og ikke mindst forbedring i overlevelsesrater, som vi har set i de senere år.

Nå, nu skal det jo ikke være negativt det hele. Faktisk går det så godt for dansk økonomi i dag, at det er alt for godt til at være så nedtrykt, som oppositionen har været, så jeg vil godt glæde mig. Jeg vil først glæde mig over, at Socialdemokratiet endelig har forsøgt at lave et finanslovsudspil – der er point for forsøget. Og jeg er faktisk enig i titlen – i hele titlen: »Gør gode tider bedre – for alle«.

For det første er det vel det største skulderklap, man kan få, når ens politiske modstander siger, at regeringen har gjort det godt: Gør gode tider bedre. Det er det klareste budskab om, at regeringen har skabt gode tider i Danmark, og det er et budskab, der står i skærende kontrast til de problemer, vi overtog i 2015. Vi har gode tider, og jeg glæder mig over, at det bekræftes – nu også af Socialdemokratiet. Og så var der jo en tilføjelse: for alle. Det er jeg også helt enig i.

Siden regeringen trådte til, er beskæftigelsesfrekvensen øget i alle kommuner, ikke bare i nogle, sådan som det var frem til 2015. Næh, nu er der fremgang i 98 ud af 98 kommuner, når man måler på beskæftigelsesfremgangen. Alle kommuner er med, alle dele af Danmark oplever beskæftigelsesfremgang. Gode tider for alle betyder også, at vi får flere med i arbejdsfællesskabet, og når vi har reduceret antallet af overførselsindkomster med 56.000, betyder det, at flere er med i fællesskabet, og det er faktisk – ikke bare set fra en finansministers synspunkt, men også set fra et helt menneskeligt synspunkt – noget af det stærkeste, man kan gøre: at få folk med i arbejdsfællesskabet.

Gode tider til alle gælder også for de mange økologer, der nu har fået gavn af regeringens forstærkede indsats for at hjælpe landmænd, der ønsker at være økologer. Vi omlægger i disse år markant mere til økologi end den tidligere regering, og i de seneste 2 år et areal, der svarer til, at 150 fodboldbaner er blevet omlagt til økologi hver eneste dag.

Kl. 17:54

På samme måde har vi lagt op til at omdanne 10.000 ha til urørt natur. Det er 20 gange mere end den tidligere regering havde som ambition i Naturplan Danmark.

Licensbetalerne får også bedre tider – med afskaffelsen af licensen, naturligvis. Og ved at lave en fokusering af Danmarks Radio opnår vi, at når licensen flyttes over på skattebetalingen, så får alle en mindre regning ... nåh nej, ikke alle, for sortseerne skal nu til at betale. Det synes jeg helt ærligt også er i orden.

Der var selvfølgelig også andre end Socialdemokratiet, der var på banen. Jeg vil gerne sige tak til Det Radikale Venstre og SF for at lave gennearbejdede og konkrete forslag til finanslov, hvor man jo kan tage stilling til, om man er enig eller uenig i forslagene. Jeg er ikke enig i forslagene, men tak alligevel. Jeg ærgrer mig over, at begge partier enten helt eller delvis vil fjerne indsatsen for et bedre erhvervsliv. Jeg er egentlig glad for, at Det Radikale Venstre var med til at bære erhvervs- og iværksætterpakken igennem sidste efterår. Jeg ærgrer mig over, at I lægger op til at finde jeres finansiering ved at fjerne den pulje, vi afsatte.

Så er det klart, at der var en lidt spændende diskussion i gang mellem Alternativet og Enhedslisten, mellem fru Josephine Fock og hr. Pelle Dragsted. Men det var nu mest om tiden efter valget. Og jeg tror nu nok, jeg vil holde mig til at snakke om tiden frem til valget. Og derfor vil jeg gerne vende blikket mod vores to repræsentanter fra Grønland, fru Aaja Chemnitz Larsen og fru Aleqa Hammond. Jeg

vil sige tak for rosen af traditionen for at indføre en dialog om små forbedringer i Grønland i løbet af finansloven. Jeg skylder nu dog at sige, at rosen ikke tilfalder mig. Det var min forgænger, den nuværende forsvarsminister, der indførte den, og jeg har så blot videreført hans tradition. Men jeg synes, det er helt rigtigt.

For ligesom de grønlandske mandater og de færøske mandater er en del af det danske Folketing, mener jeg også, at de grønlandske repræsentanter skal være en del af de drøftelser, vi har om finansloven. Men naturligvis skal det være med respekt for den situation, der er, hvor der både i Grønland og på Færøerne er egne regeringer, der har egne ansvar. Og derfor kigger vi på, hvad vi kan gøre ved det, der ligger i det spillerum, der er i samarbejdet mellem Danmark og Grønland. Jeg synes, det er meget vigtigt, at vi får et større kendskab til alle dele af rigsfællesskabet blandt de unge. Og derfor er jeg meget glad for det forslag, der ligger, om at skabe en større grad af orientering og kulturforståelse mellem alle tre dele af rigsfællesskabet blandt de unge.

Jeg tror også, det er utrolig vigtigt – som fru Aaja Chemnitz Larsen var inde på – at Grønland bliver mere erhvervsorienteret, mere erhvervsrettet. Der er meget, som Grønland kan gøre selv, og jeg har stor respekt for den indsats, som Grønland gør. Jeg tror også, der er noget, som vi på vores side skal overveje, nemlig hvad Danmark kan hjælpe med i rigsfællesskabets sammenhæng. Og derfor er der nogle drøftelser i gang, nogle overvejelser om, hvordan vi kan skabe rammerne for et bedre erhvervsklima og en bedre infrastruktur i Grønland. Det ser jeg frem til at drøfte videre i de kommende måneder.

Fru Aleqa Hammond var meget inde på spørgsmålet om retsforhold i Grønland, og der er det jo sådan, at der er nogle ting, som ligger i aftalen mellem det danske justitsministerium og regeringen i Grønland. Det er svært for os at komme udefra under en finanslovsforhandling, og derfor er nogle af de problemer, som er blevet drøftet her, herunder med fogederne, svære at løse i forbindelse med den danske finanslov. Men jeg ser frem til at mødes med både de grønlandske og de færøske repræsentanter for at drøfte videre om, hvad vi kan gøre for at styrke fællesskabet, det fællesskab, jeg mener der bør være mellem alle tre dele af rigsfællesskabet.

Kl. 17:59

Ellers er der jo bare tilbage at sige, at dansk økonomi er bomsstærk. Vores eneste sky på en ellers solbeskinnethimmel er mangel på arbejdskraft. Og derfor har der været et behov for at bygge videre på den stribe af reformer, der blev vedtaget fra 2009 til 2011, reformer, som er baggrunden for, at vi i øjeblikket har så markant en beskæftigelsesfremgang. Regeringen har taget nogle initiativer. Vi har også noteret os, at der ikke bredt i Folketinget er den store appetit på flere af de reformer, som regeringen har foreslået. Men det er faktisk vigtigt at sige til sig selv, at der stadig væk er mere at komme efter på en lang række områder.

Bl.a. har det vist sig med den nye uddannelses- og forskningsministers opgørelse, at vores indsats for at få unge til at komme hurtigere igennem studierne ikke bare har båret den frugt, vi havde regnet med, men faktisk er vi kommet endnu længere, og studietiden er blevet forkortet mere end forventet. Det øger faktisk arbejdsudbuddet i Danmark med knap 2.000 personer.

Vi kan se nu, at langt flere ældre end egentlig forventet vælger at blive på arbejdsmarkedet, også efter at de er blevet folkepensionister. Nogle holder sig tilbage, fordi de er bekymrede for, hvilken modregning der vil være, om der reelt er en økonomisk gevinst, og vi har noteret os, at det er et emne, som Dansk Folkeparti ønsker at tage op til de kommende finanslovsdrøftelser.

Et tredje emne er hele spørgsmålet om, hvordan vi sørger for, at flygtninge og familiesammenførte bliver integreret på arbejdsmarkedet. Da vi overtog regeringsmagten, var andelen af flygtninge og familiesammenførte, der blev vurderet som arbejdsmarkedssparate, nede på 3 pct. – og jeg har ikke glemt det tal i mine noter. Det var 3

pct. Nu er andelen over 70 pct., og det skyldes, at vi helt grundlæggende vælger at kigge på, at folk, der kommer hertil – også selv om de er flygtninge eller familiesammenførte – er en ressource og ikke skal ligge samfundet til last. Men i den tid, de er her, skal de være med til at bidrage med den arbejdskraft, de har. Og det betyder, at langt flere er kommet i arbejde. Vi har cirka fordoblet andelen af flygtninge og familiesammenførte, der inden for 3 år er kommet i beskæftigelse. Vi er ikke i mål, men vi er bedre nu end i 2015.

Det er alt sammen med til at skubbe dansk økonomi i en bedre retning. Det styrker dansk økonomi, og det gør, at vi har gode tider. Og det er regeringens opgave, at de gode tider fortsætter. Derfor har vi fremsat et ambitiøst finanslovsforslag, der er afpasset efter de økonomiske konjunkturer. Pengene passer, og vi passer godt på pengene. Tak.

Kl. 18:02

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Selv tak til ministeren. Nu kan ordførerne og andre godt smøge ærmerne op, for nu har vi 1 times debat med ministeren om de sagte og ikke sagte ting.

Den første, der har bedt om ordet, er hr. Nicolai Wammen fra Socialdemokratiet.

Kl. 18:02

Nicolai Wammen (S):

Det siges, at i politik er den eneste ros, man kan være sikker på, selvsos. Der må man sige, at finansministeren har præsteret et mesterværk i dag. Der er tilsyneladende ikke det, regeringen ikke følger den har løst og klarer. Og jeg vil starte med at sige, at vi i fællesskab glæder os over, at danskerne gør det så godt, og at vi derfor står i en situation, hvor vi kan gøre gode tider bedre. Vi er så optaget af, at det er noget, der kommer alle til gavn.

Når man så kigger på de kampagner, der kører, ganske vist ikke med finansministerens glade ansigt, men med statsministerens, får man det ene eksempel efter det andet på, at det er velfærd – inden for sundhed, inden for uddannelse. Det er jo vældig godt alt sammen. Men en enkelt ting, der ikke blev plads til i den her 30-minutters opremsning af regeringens fortræffeligheder – det er muligt, at jeg har overset det i de annoncer, der bliver kørt – er jo det faktum, at vi med den finanslov, der her bliver lagt frem, og i de år der kommer, står til at få 10.000 færre offentligt ansatte, end vi har i dag, på et tidspunkt hvor der samtidig kommer flere børn og flere ældre.

Jeg vil bare i al stilfærdighed spørge finansministeren, hvorfor finansministeren ikke finder det relevant at tage det med i sin tale. Og hvorfor er det ikke med i Venstres annoncer, at der bliver 10.000 færre til at passe vores børn og give en omsorg til vores ældre, samtidig med at der bliver flere børn og flere ældre? Er det velfærd, vil jeg spørge finansministeren?

Kl. 18:04

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:04

Finansministeren (Kristian Jensen):

Allerførst skal man passe på med at opgøre velfærd i, hvor mange offentligt ansatte der er, for hvis en kommune vælger at udlicitere f.eks. plejen af de grønne områder til Hedeselskabet eller andre, så vil der være færre offentligt ansatte, men det bliver græsset hverken grønnere eller mere tætklippet af. Sagen er jo, at det drejer sig om den velfærd, man får.

Når hr. Nicolai Wammen så nævner lige præcis tallet 10.000, er jeg ret sikker på, at man har læst spørgsmål nr. 441 fra den 10. juli 2017, stillet af hr. Benny Engelbrecht. Det er i hvert fald et svar,

som jeg har taget frem på området. Det viser, at under de forudsætninger, man blev bedt om at regne på, er det rigtigt.

Hvis det er sådan, at man tager udgangspunkt i, at den fremgang, der vil være, deles ligeligt mellem lønsum og vareindkøb, vil der ikke være en nedgang, men en stigning i antallet af offentligt ansatte, faktisk en stigning i fuldtidspersoner på 14.300.

Kl. 18:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 18:05

Nicolai Wammen (S):

Det, jeg forholder mig til, er sådan set et svar, finansministeren har sendt den 30. august til Folketingets Finansudvalg, hvori det tydeligt fremgår, at der bliver 10.000 færre offentligt ansatte i perioden fra nu og frem til 2025. Jeg må bare sige til finansministeren, at man jo kan have alle de annoncer, man har lyst til, i store aviser med de bredeste smil, men ude i virkelighedens verden render man utrolig hurtigt på vores hospitaler. Der er brug for flere lærerkræfter, og også vores børn trænger til en ekstra omsorg. Kigger vi på hele ældreområdet, ser vi, at der kommer mange flere ældre i de kommende år. Så vil finansministeren ikke forholde sig til sit eget svar – det er række 104 i det svar, man har givet – og forklare, hvordan det giver bedre velfærd, at man fjerner 10.000 offentligt ansatte, samtidig med at vi får langt flere børn og ældre i de kommende år?

Kl. 18:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:06

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det svar er givet ud fra nogle beregningstekniske forudsætninger, og hvis man kigger på, hvordan verden er, kan de beregningstekniske forudsætninger ændres i alle landets 98 kommuner, og det burde den tidligere borgmester vide.

Hvis man tager udgangspunkt i, at der er en ligelig fordeling af fremgangen mellem varekøb og lønsum, så vil der være en vækst i de kommende år i antallet af offentligt ansatte og ikke et fald. Sagen er, at mens vi har siddet som regering, har vi øget kommunernes råderum. Vi har øget kommunernes serviceraum og givet dem penge til dækning af det, nemlig 2 mia. kr. Da hr. Nicolai Wammens parti sad i regering sidst, reducerede man kommunerne serviceraum med 3,5 mia. kr. Da skar man ned på servicen og på velfærden ude i kommunerne med 3,5 mia. kr. Vi har tilført flere penge, og det vil vi også komme til at gøre i tiden fremover.

Kl. 18:07

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til den jyske socialdemokrat, hr. Nicolai Wammen, og velkommen til hr. René Christensen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 18:07

René Christensen (DF):

Tak for det. Først tak til finansministeren for talen. Det er jo rigtigt, at det var positive ord, der kom der. Men det har også været en sjov dag. Det handler selvfølgelig også om tal, når det er en finanslov. Altså, hvis regeringen siger, at nu skal vi være fossilfri i 2050, er der nogle, der siger, at nej, det skal være i 2045. Hvis regeringen siger, at nu vil vi give 1 mia. kr., så er jeg helt sikker på, er der er nogle, der rejser sig op og siger, at det skal være 2 mia. kr. Men det, man skal måles på, er jo ikke, hvad man siger man vil. Man skal jo måles på det, man har gjort. Jeg vil sige, at der er jeg rigtig glad for, at Dansk Folkeparti har været parlamentarisk grundlag, efter at vi kom

fra at have en socialdemokratisk ledet regering, hvor vi så, at der var minusvækst i kommunerne. Nu har vi fået en plusvækst. Vi har måske ikke fået alt det, vi gerne ville, men vi har trods alt flyttet os i en rigtig positiv retning i forhold til det.

Men jeg vil sådan set gerne spørge ind til noget. Når man ser finanslovsforslaget her, som jeg også sagde i min ordførertale, er der jo en masse gode ting, der er lagt frem. Finansministeren sagde, at han var foran. Der er nok noget af det, som vi skal løbe lidt længere med, for at komme mere ud ad den vej, som finansministeren er på vej ud ad.

Men en af tingene er forbedret rådighedsbeløb for pensionister og fastholdelse af seniorer på arbejdsmarkedet. Det er en af de pinde, som regeringen har sat på. Det vil vi gerne kvittere for. Jeg vil gerne spørge, om man så også vil være med til at sikre, at hvis man giver noget med den ene hånd, trækker man ikke noget tilbage med den anden hånd, altså fortsætter med udhulingen af folkepensionens rådighedsbeløb.

Kl. 18:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:08

Finansministeren (Kristian Jensen):

Tak for de rosende ord, og i øvrigt tak for det samarbejde, der har været. For Dansk Folkeparti har været med til at gennemføre mange af de aftaler, der gør, at vi i dag står med en stærk økonomi. Og de har siden valget været med til at gennemføre de aftaler, der gør, at vi har kunnet forbedre vilkårene, rammerne, for at levere god service ude i både regioner og kommuner. Jeg tror, at hr. René Christensen, da han også har sin gang i det kommunalpolitiske, kan bekræfte, at man i kommunerne i øjeblikket har fået en langt bedre økonomi, end man havde tidligere.

På spørgsmålet om satspuljen er det sådan, at regeringen i 2015 indgik en aftale om satspuljen med en bred kreds af partier, der i dag står bag satspuljeaftalen. Regeringen står ved de aftaler, vi indgår, også satspuljen. Vi har hvert eneste år prioriteret at løfte vilkårene, også for ældre medborgere, i et omfang, der er markant større end det, som er bidraget fra ældre ind i satspuljen. Jeg tror, at man ud fra finansloven for 2019 vil kunne regne ud, at det vil vi fortsat gøre.

Kl. 18:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 18:09

René Christensen (DF):

Jeg vil gerne starte med også at slå fast, at Dansk Folkeparti står på mål for de aftaler, vi har indgået. Det, der er interessant her, er jo også at se på, hvad det egentlig er man gerne vil. For når regeringen skriver – det er vi meget glade for man har gjort – at man vil forbedre rådighedsbeløbet for pensionister, så handler det om, hvad det er for en købekraft, folk har som pensionist. Jeg er ikke i tvivl om, at vi kan komme ud ad den vej. Der er også sat penge af til det, altså et større rådighedsbeløb. Udfordringen er selvfølgelig, at der kan ligge et forlig ved siden af, som er med til at udhule det, man giver med den ene hånd, så folk hen over en periode sådan set ikke har den købekraft mere. Man kan jo godt, selv om man har et forlig, i mindelighed forsøge at komme ud ad den vej, der hedder: Hvordan kan vi så stoppe den her udhuling? Jeg tror sådan set også, at andre partier, som er en del af satspuljen, er enige i, at pensionisternes købekraft er blevet formindsket markant siden 1994.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hvis vi alle sammen gør os umage, kan jeg se på den lange liste, at vi godt kan nå dem. Men der kan også være nogle, der undervejs stjæler – det er bare lige, så I ved det – tiden.

Værsgo, hr. minister.

Kl. 18:10

er der afsat en lille pulje til at lette vilkårene for borgere og erhvervsliv ved at sænke afgifter på området. Det, der sådan set er til diskussion i dag, er, hvad der ligger i finanslovsforslaget.

Kl. 18:13

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:10

Kl. 18:13

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg render ingen steder, så jeg skal nok blive stående.

Til hr. René Christensen: Før 1994, før den oprindelige satspulje-aftale, var der ingen automatik i, om man hævdede overførselsindkomsterne. Der blev det vurderet fra år til år, hvorvidt man havde råd til at gøre det. Så valgte man at lave en aftale, hvor man satte automatikken ind, men tog en lille smule ud, der skulle gå målrettet til forskellige områder, som har høj prioritet, bl.a. fordi at det jo ikke er alle på det almindelige arbejdsmarked, der stiger lige meget. Og hvis ikke der var en reduktion, ville man kunne opleve, at nogle på lavtlønsområdet med lave lønstigninger faktisk ville blive overhalet af folk på overførselsindkomster. Derfor skal vi selvfølgelig snakke videre om, hvad de vilkår og de rammer er, som vi skal sætte op for pensionister i finanslovsforhandlingerne.

Kl. 18:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Rune Lund.

Kl. 18:11

Rune Lund (EL):

I Berlingske kunne man den 12. august læse en artikel med overskriften: »Kristian Jensen: Venstre går ikke til valg på skattelettelser«. Men når man så ser det, finansministeren rent konkret er citeret for i interviewet, er det:

»Jeg tror ikke, at vi kommer til at diskutere flere skattelettelser på arbejdsindkomst før et folketingsvalg.«

Og finansministeren siger:

»Hvis der bliver mulighed for at sænke dem efterfølgende, synes vi, det er positivt, men jeg kan hverken sidde her eller senere og love, at vi har en bestemt plan for skattelettelser.«

Så mit spørgsmål er egentlig: Er det, der står i Berlingskes overskrift den 12. august, rigtigt? Er det rigtigt, at Venstre ikke går til valg på skattelettelser?

Kl. 18:12

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:12

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det, jeg er citeret for, er rigtigt. Mit ansvar i forhold til en artikel er det, jeg har sagt til citat. Hvad journalister vælger at sætte på af overskrifter og andet, må de selv stå på mål for. Se, jeg er med i en regering, som siden valget har sat skatten ned for mere end 20 mia. kr., og vi har samtidig forbedret velfærden. For mig er der nemlig ikke nogen modsætning mellem skattelettelser og velfærd. Jeg mener sagtens, at man, hvis man har en sund økonomi, og hvis man sørger for at få flyttet folk fra passiv forsørgelse til aktiv beskæftigelse, godt kan sætte skatten ned og samtidig have råd til at forbedre vores sundhedsvæsen, forbedre vores folkeskoler, gøre det bedre for de svageste elever, der har brug for et læseløft, og forbedre vores børnehaver. Det synes jeg sagtens at man kan gøre.

Derfor går jeg hver eneste dag på arbejde med den målsætning, at vi kan blive ved med at have en stærk økonomi. Jeg ser gerne, at man kan sætte skatten ned, og i det finanslovsforslag, der ligger her,

Rune Lund (EL):

Tak for svaret. Det bekræfter mig jo i, at der ikke er nogen dækning for overskriften for de citater, som så indgår i interviewet. Så lad mig spørge på en anden måde, på en positiv måde: Vil Venstre gå til valg på skattelettelser?

Kl. 18:14

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det vil Venstre helt sikkert fortælle, når vi kommer til et folketingsvalg, medmindre der er sket noget, mens jeg har siddet herinde, men så tror jeg, at de fleste andre ville være gået, hvis det var sket. Det kan godt være, at det bare er os, der ikke har fundet ud af det, og at hr. Rune Lund ved, at der er udskrevet valg. Men vi skal nok vente indtil da.

Der er en masse god politik i finanslovsforslaget og masser af god politik i regeringens planer for efteråret, og når vi kommer til valget, skal vi også nok en efter en snakke om, hvad partierne går til valg på.

Kl. 18:14

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Josephine Fock.

Kl. 18:14

Josephine Fock (ALT):

Tak for det. Til finansministeren vil jeg sige, at det ikke virkede, som om finansministeren havde læst vores forslag til regeringsprogram, som også indeholder en finansieringsplan, hvor vi laver nye investeringer i samfundet for 238 mia. kr. og finansieringen er på 244 mia. kr. – jeg vil gerne give finansministeren det bagefter. Det er bl.a. der, hvor vi jo prioriterer den grønne omstilling med 80 mia. kr. på 4 år.

Det, jeg gerne spørge ind til, er den såkaldte klimapulje, som finansministeren har afsat, på 540 mio. kr. Det er blevet udtalt, at det er det højeste niveau nogen sinde. Men det, jeg godt kunne tænke mig spørge om, er, om det er nye, ekstra penge som aftalt i FN, altså at pengene er ud over udviklingsbistanden.

Kl. 18:15

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:15

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg skylder naturligvis også at rose Alternativet for at have lavet ikke bare et finanslovsudspil, men et program for nærmest en hel omkalfatring af den offentlige økonomi i Danmark. Det er meget omfattende – skal vi ikke bare sige det? Det er meget mere end bare et finanslovsoplæg. Det er en helt anden måde tænke økonomi på og tænke samfundsopbygning på og måske også et forslag, der nærmest rækker ud over min engang imellem ringe fatteevne.

Fru Josephine Fock spørger til klimapuljen. Det er rigtigt, at vi øger klimapuljen til det højeste niveau nogen sinde, men det ligger inkluderet i de 0,7 pct. af BNI, som vi regner med til vores udviklingsbistand. Vi gør det, fordi det er muligt at regne det med ind, og fordi vores holdning som regering er, at vi regner det med ind i ud-

viklingsbistanden, som det ifølge de internationale DAC-regler er muligt.

Kl. 18:16

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 18:16

Josephine Fock (ALT):

Nu er det jo sådan at CARE Danmark siger, at vi kan regne med, at der vil være 250 millioner mennesker på flugt fra klimaforandringerne frem mod 2050. Og alene i 2016 var der 23,5 millioner mennesker på flugt fra klimakatastrofer. Derfor undrer det mig, at man går ud og bryster sig af, at det er det højeste beløb nogen sinde, man sætter af til en klimapulje, når det lige præcis ikke er nye penge, men vi tager dem fra udviklingsbistanden. Der synes jeg det er problematisk, når vi ved, at FN gang på gang har udtalt, at lige præcis når det gælder klimabistanden, er det helt afgørende, at det er nye penge, for ellers batter det ikke noget. Så det synes jeg er problematisk, og jeg håber, at regeringen vil genoverveje sit finanslovsforslag, således at det for alvor bliver nye penge, regeringen vil sætte af til klimabistand.

Kl. 18:17

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:17

Finansministeren (Kristian Jensen):

Lige præcis den her regering har for alvor været innovativ i forhold til at generere nye midler til at bekæmpe klimaforandringerne med. Det gjorde vi med klimainvesteringspuljen under Investeringsfonden for Udviklingslande, IFU; det har vi gjort ved at sørge for, at vi kan geare midler fra udviklingsbistand, fra pensionskasser og fra private investorer til netop at gøre noget mere. Derfor når vi langt længere ud med vores klimabistand end de 540 mio. kr. alene. De 540 mio. kr. er, hvad man giver i direkte bistand til andre, der laver det. Det kommer på toppen af, at vi har den største sum nogen sinde til humanitær hjælp i nærområderne. Så Danmark bliver faktisk inviteret rundt i verden for at snakke om, hvad det er, vi gør for at være innovative på klimaområdet og for at være innovative på finansieringsområdet, for netop at kunne vise, hvad vi har gjort for at få flere penge i spil til at bekæmpe klimaforandringerne både i Danmark og i udlandet.

Kl. 18:18

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Martin Lidegaard.

Kl. 18:18

Martin Lidegaard (RV):

Tak for finansministerens lange tale. Jeg kan fortælle – det glemte finansministeren at sige – at den halve milliard kroner, som vi tager fra erhvervslivet, giver vi tilbage til erhvervslivet. Vi har bare lavet vores eget erhvervspolitik, som vi synes er klogere og bedre, og som understøtter flere iværksættere, end regeringens initiativer gør.

Vi ser også frem til klimaforhandlingerne her i efteråret, og jeg vil gerne give tilsagn om, at ligesom vi var med til at løfte regeringens energitudspil til et rigtig ambitiøst grønt niveau, vil vi også stå klar på klimaområdet.

Men det, jeg egentlig vil spørge finansministeren om, er, hvordan Venstre kan få sig selv til at fortsætte med at bruge grønthøsteren på vores unges uddannelser. Det rammer jo med kirurgisk præcision hårdest i de landdistrikter, der i forvejen har svært ved at få enderne til at mødes, fordi det er svært at få nok unge til at søge ind på ung-

domsuddannelserne, erhvervsskolerne og gymnasierne, men også på professionsskolerne. Jeg troede egentlig, at det var det stik modsatte, Venstre ønskede. Ifølge vores beregninger svarer det til, at man vil have skåret 6.000 stillinger væk i undervisningssektoren og uddannelsessektoren uden for de store byer, hvis man fortsætter med det her til 2020. Hvornår stopper det her?

Kl. 18:19

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:19

Finansministeren (Kristian Jensen):

Vi har faktisk lagt op til, at man styrker udkantsgymnasierne. Det gjorde vi helt tilbage i 2008, da vi indførte et særligt udkantsgymnasietaxameter, som har været med til at sikre, at langt flere af de små uddannelsesinstitutioner ude i de områder, hvor der er langt imellem uddannelsesinstitutionerne, kunne overleve. Vi kigger i øjeblikket i sammenhængsreformen på en taxameterstruktur. Her skal vi kigge på, om vi har de rigtige taxametre på henholdsvis de gymnasier eller erhvervsuddannelser, der har nemmest ved at tiltrække unge, og på dem, der har sværest ved det – altså dem, der ligger længst ude. Så vi er fuldt ud opmærksomme på, at der kan være en problemstilling i forhold til nogle små uddannelsessteder, der ligger langt fra andre, og som, hvis de lukker, ville kunne være med til, at et helt område ikke har et ordentlig uddannelsesmæssigt grundlag. Så vi er åbne for at kigge på, om der skal ske endnu mere.

Med hensyn til omprioriteringsbidraget har vi jo klart lagt frem, at vi mener, at fra 2022 skal midlerne blive på hvert område, sådan at man kan prioritere om og kan prioritere anderledes – eller at man, hvis man måtte vælge det, kan føre pengene tilbage til taxametrene på samme område.

Kl. 18:20

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 18:20

Martin Lidegaard (RV):

Hvis man faktisk gør det, Venstre foreslår, vil man i 2022 have sparet i omegnen af 14 pct. på landets uddannelser, på vores fremtid. Så kan det da godt være, at man vil flytte nogle penge fra nogle af de store gymnasier til de små gymnasier, men det ændrer ikke ved, at man vil spare 2 pct. hvert år. Det er da som udgangspunkt at stille vores uddannelser kvalitativt svagere, og det er på et tidspunkt, hvor vi aldrig har haft mere brug for at stille dem stærkere. Jeg forstår simpelt hen ikke, det kan være Venstres politik.

Derfor er vores tilbud: Vi vil gerne lægge stemmer til, at vi får flere udenlandske medarbejdere ind og hjælpe på de danske virksomheder, og de lægger jo penge i statskassen fra dag et, de kommer ind. Hvis vi nu lavede det sammen, kunne vi så ikke bruge nogle af de penge på at holde hånden under de danske uddannelser?

Kl. 18:21

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:21

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det er helt korrekt, at tallene viser, at højtuddannet arbejdskraft, der kommer ind på beløbsordningen, er en klar gevinst for de offentlige finanser. Og hvis der var flere af dem, ville vi have stærkere offentlige finanser. Men det er ikke rigtigt, at vi bare har omprioriteret og fjernet pengene fra uddannelsesområdet. Vi har også omprioriteret at sende penge tilbage til uddannelsesområdet. Vi har bl.a. været med

til at finansiere den nye fgu ved at have et omprioriteringsbidrag. Det, vi nu lægger op til, nemlig at løfte erhvervsuddannelserne, er jo bl.a. også noget, der kommer fra et omprioriteringsbidrag. Derfor kan man ikke lave det regnestykke, som hr. Martin Lidegaard forsøger at lave, hvor man kun kigger på, hvad omprioriteringsbidraget tager fra uddannelserne, men ikke kigger på, hvad omprioriteringsbidraget også tilfører uddannelserne.

Kl. 18:22

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Lisbeth Bech Poulsen.

Kl. 18:22

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Man må jo formode, at uddannelsesinstitutionerne rundtomkring i landet og uddannelseslederne simpelt hen er tunge, for de forstår jo ikke den gaveregn, der er væltet ned over dem de senere par år, de forstår ikke, at de faktisk får lige så meget tilbage, som de skal spare igen og igen. Det er jo næsten det, man må formode at finansministeren siger.

Hvis man trækker lidt fra og lægger lidt til osv., og hvis vi kigger specifikt på erhvervsuddannelserne, skulle de alene sidste år skære 100 mio. kr. netto, efter at der var røget lidt frem og tilbage – 100 mio. kr. – i en tid, hvor vi skrider efter, at unge også tager sig en håndværksmæssig uddannelse, i en tid, hvor erhvervslivet skrider efter arbejdskraft, i en tid, hvor hver tredje 3F'er siger, at de faktisk selv i en højkonjunktur er virkelig, virkelig utrygge for, at de får en fyreseddel på grund af konkurrence fra østeuropæisk arbejdskraft. Det er bare et eksempel. På professionshøjskolerne bliver der skåret 1.200 årsværk.

Hvordan kan det være i en højkonjunktur – nu taler vi om i dag og ikke 2015 – at man vil fortsætte det her, når alle siger, at det er så vigtigt, inklusive regeringen?

Kl. 18:23

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:23

Finansministeren (Kristian Jensen):

Man kan bare ikke løsrive de to ting, må jeg sige til fru Lisbeth Bech Poulsen. Grunden til, at vi indførte omprioriteringsbidraget, var, at vi overtog en økonomi, der ikke hang sammen, en økonomi, der, da vi fik kigget tallene efter, ikke bare var de 0,5 i underskud, som den daværende S-regering havde vurderet i maj måned, men faktisk var 0,7 i minus, da vi lavede beregningen i august måned 2015. Så det var en økonomi, der ikke hang sammen og var nødt til at blive prioriteret om.

Det er korrekt, at der er blevet krævet af undervisningssektoren, at de leverer ind til en fælles omprioritering. Der er også kommet penge tilbage til undervisningssektoren. Det er der. Ved siden af det har vi lavet en trepartsaftale, der løfter efteruddannelse med 2,5 mia. kr., men jeg vil gerne stå på mål for, at vi har valgt også at bruge nogle af midlerne fra omprioriteringsbidraget på at få en bedre kræftbehandling i Danmark, så vi får en højere overlevelseshastighed, på at få flere betjente i stedet for tiden under den tidligere socialdemokratiske ledede regering, hvor vi fik færre betjente i Danmark, for det mener vi også er vigtig velfærd i Danmark, nemlig at vi har en god kræftbehandling, og at vi har en politistyrke, der kan løse de opgaver, vi forventer af dem.

Kl. 18:25

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Finansministeren bliver ved med at tale, som om der ikke var andet valg i 2015 end at gøre det her. Det er jo simpelt hen ikke rigtigt. Finansministeren bliver nødt til at tage det på sig, at der er tale om politiske prioriteringer. Regeringen har prioriteret at bruge 20 mia. kr. på skattelettelser, samtidig med at der bliver skåret 4 mia. kr. på uddannelse. Det har man prioriteret. Man har prioriteret at gøre en masse benzinbiler meget, meget billigere. Det kan sagtens være en politik, men der må man stå på mål for at sige, at for os er det vigtigere end at droppe besparelserne på uddannelse. Det er den prioritering, vi tager som regering. Så finansministeren skal ikke stå der og sige, at hele landet var gået bankrot i 2015, hvis man ikke havde gjort det her. Man tog nogle andre valg og sagde: skattelettelser, biler osv. er vigtigere end vores uddannelsessystem.

Kl. 18:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:26

Finansministeren (Kristian Jensen):

Vi har valgt at sige, at der er en række områder, der skal prioriteres, det er korrekt. Omprioriteringsbidraget er gået til at prioritere om i den offentlige sektor. Omprioriteringsbidraget er ikke gået til at finansiere skattelettelser. Omprioriteringsbidraget er lige præcis det, man prioriterer om og bruger pengene et andet sted. Hvert eneste år har der været et voksende forbrug i den offentlige sektor. Der har været vækst i de offentlige udgifter, ikke en nedskæring. Derfor har vi fået skabt en stærk økonomi, der har gjort, at vi har haft råd til også at kunne sænke bilafgifterne, sådan at det er blevet nemmere for en almindelig børnefamilie at købe en stor, tryk og miljørigtig familiebil i forhold til det, de havde råd til tidligere.

Kl. 18:26

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Aaja Chemnitz Larsen.

Kl. 18:26

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak, og også tak til finansministeren for ordene og ikke mindst tak for en udstrakt hånd i forhold til øget erhvervsudvikling i Grønland. Det synes jeg er rigtig positivt. Vi ser jo frem til nogle konstruktive forhandlinger de næste par uger, også fra Inuit Ataqatigiit side.

Jeg ved, at finansministeren er meget begejstret for FN's verdensmål, og dengang finanslovsforslaget blev præsenteret, nævnte finansministeren også, at Danmark er nummer to på SDG-indekset. På et møde tidligere har jeg påpeget, at jeg synes, at Danmark også har et ansvar for verdensmål 16 i forhold til Grønland. Det handler om fred og – jeg skal lige se her – fred, retfærdighed og stærke institutioner. Og det er jo særlig, fordi justitsområdet er en del af det, som Danmark har et ansvar for.

Men det skurrer lidt i mine ører, synes jeg, når jeg hører, at man er blandt de big five, altså de fem, som ligesom klarer sig bedst i forhold til FN's verdensmål – man er nummer to på SDG-indekset – hvis man ikke også fejrer for egen dør. Det vil sige de ansvarsområder, man har, som bl.a. er justitsområdet. Deler finansministeren den vurdering?

Kl. 18:28

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:28

Kl. 18:30

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg mener, vi har et ansvar for hele rigsfællesskabet, når vi snakker om ansvaret vedrørende verdensmålene. Og det gør jeg jo bl.a., fordi at vi, når vi aflægger rapport til FN om, hvor langt vi er kommet, aflægger en rapport for hele rigsfællesskabet. Og derfor skal vi også sørge for at kigge på, hvad der sker i rigsfællesskabet. Det fjerner så ikke – i parentes bemærket – ansvaret for, at man hverken i Tórshavn eller Nuuk også tager et ansvar for, hvad der sker lokalt.

Hvad angår spørgsmålet om institutionerne, er vi tilbage i spørgsmålet om retsområdet, og der sagde fru Aaja Chemnitz selv, at der skulle være drøftelser med justitsministeren på det her område. Det tror jeg er det rigtige sted at have de drøftelser. Jeg tror, at justitsministeren er langt bedre til at kunne svare kvalitativt på, hvad der er muligt at gøre, og hvad der er behov for at gøre i forhold til samarbejdet mellem Danmark og Grønland på justitsområdet.

Men jeg vil gerne tilkendegive, at jeg mener, at vi også her har et ansvar for at levere gode rammer for, at det grønlandske folk skal have en sammenhængende infrastruktur i Grønland.

Kl. 18:29

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:29

Aaja Chemnitz Larsen (IA):

Mange tak. Det hænger ikke rigtig sammen med regeringens egen handlingsplan for, hvordan man lever op til SDG'erne, FN's verdensmål. Der står der en sætning om Grønland og Færøerne, og det er, at det er Grønland og Færøerne, der har hjemtaget de forskellige områder. Så jeg synes, der er et problem med verdensmål 16, for jeg synes, Danmark også har et ansvar her for at sikre, at det sker på et værdigt niveau på justitsområdet.

Noget andet, som jeg ved, er, at når vi skal rapportere til FN, er det Danmark, der sidder alene, og man har så valgt at invitere nogle NGO'er fra Danmark til at repræsentere rigsfællesskabet over for FN. Og der synes jeg det kunne være på sin plads, at Grønland og Færøerne også fik mulighed for at komme med de input, de har, i forhold til FN's verdensmål. For det er virkelig en vigtig sag for Grønland.

Kl. 18:30

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:30

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det sidste må jeg bare tage til mig og erkende, at der jo er noget, som vi skal gøre bedre. Da vi lavede den første rapportering for alle lande, der var afsted der i 2017, var vi en lille smule usikre på, hvordan man egentlig gør det, og lidt famlende over for, hvordan en afreportering skal være.

Der kan jeg høre på dem, der deltog i sommerens afrapporteringer, at der er kommet langt mere struktur og langt mere form over det. Faktisk har en række lande ladet sig inspirere af Danmark, fordi vi jo lige præcis havde NGO'er til også at komme med deres syn på, hvad regeringen havde gjort. Så når vi næste gang skal lave en afreportering, og jeg ved ikke, om det er i 2021 eller 2022, så vil jeg gerne lægge mig i selen for også at have Grønland og Færøerne repræsenteret ved den danske rapport.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så går vi nu i gang med en blandet gruppe af ordførere. Altså, I har jo lagt mærke til, at finansordførerne er privilegerede, ved at de har deres egen mikrofon og ikke behøver at lette sig fra deres stol. Men alle andre skal gå over til den anden. Og derfor nævner jeg to navne ad gangen, så man ikke skal løbe derover og blive forpustet. Så når jeg siger, at den næste ordfører er hr. Benny Engelbrecht, kan han blive siddende på sin stol, men så siger jeg også, at efter ham er det hr. Christian Rabjerg Madsen, og så kan han lige så stille liste derover, og så er vi klar til at have gang i tingene. Værsgo.

Kl. 18:31

Benny Engelbrecht (S):

Tak, formand. Men jeg foretrækker at stå.

Finansministeren bruger den fortælling om indførelsen af omprioriteringsbidraget på uddannelser, at det var man nødt til på grund af økonomien i 2015. Jeg ville ønske, at også finansministeren ville være med til at sikre, at vi fik en ordentlig historiefortælling i Danmark. For det er korrekt, at regeringen i 2015 sagde, at økonomien havde det dårligt og derfor bl.a. indførte omprioriteringsbidraget, men sandheden er jo også, at den 15. november 2016 blev vi alle sammen langt klogere, da Danmarks Statistik opjusterede bnp-skønnet og dermed påviste, at der havde været en markant større vækst end ventet, og at de effekter, der havde været på økonomien, havde en positiv gennemslagskraft.

I virkeligheden havde vi jo fået nogle forskræk i forhold til det, bl.a. da vi holdt Marienborgtopmødet i maj 2016, og uden at skulle citere præcist fra, hvad de forskellige sagde, må man i hvert fald sige, at overvismand Michael Svarer ikke efterlod det indtryk, at der var en brændende platform. Og derfor må jeg bare sige, at når vi så står i dag og det går frem i økonomien, som finansministeren også selv siger, så har jeg meget vanskeligt ved at se, hvad formålet skal være med, at man i de kommende 3 år, år for år, fortsat udhuler uddannelserne på et tidspunkt, hvor vi mere end nogen sinde har brug for at opkvalificere og kvalificere vores arbejdskraft.

Kl. 18:33

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:33

Finansministeren (Kristian Jensen):

Allerførst kan jeg jo bare citere fra den daværende S-ledede regerings egne publikationer. Altså, jeg sidder jo ikke og finder på tal eller retter i tal, som har været offentliggjort. Jeg fortæller jo bare, hvad der blev sagt i maj måned 2015 af den socialdemokratiske finansminister, nemlig at der var udsigt til, at der ville være et underskud på 0,5 pct. af bnp. Og det er på grænsen af budgetloven. I august måned blev det faktisk vurderet endnu højere; der var det over grænsen for budgetloven, og selvfølgelig skulle der strammes op.

Jeg kan så glæde mig over, at Socialdemokratiet nu er enige i, at der skal være omprioriteringsbidrag på kulturområdet, for jeg kan forstå, at det i forhold til den usikkerhed, der har været, om, hvad Socialdemokratiet egentlig mener, nu – altså i dag, og vi venter spændt på i morgen – er endt med, at man mener, at der ikke skal være omprioriteringsbidrag på uddannelse og undervisning, men at det skal der så på kultur fremadrettet. Det er jo også et nyt tiltag fra 2015, fordi det var nødvendiggjort af den situation, vi var i.

Kl. 18:34

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:34

Kl. 18:37

Benny Engelbrecht (S):

Virkeligheden som finansordfører er jo, at hvis man fremlægger ny politik, er man også nødt til at fremlægge finansiering til det, og det var vi selvfølgelig nødt til at vente med, til vi kom med vores finanslovsforslag – ellers havde finansministeren nok været efter os også på det punkt.

Men alvorlig talt, kan vi ikke bare få et ærligt svar på, hvorfor det er så afgørende for regeringen, at der skal spares netop på uddannelsesområdet – hvorfor det netop er det, der skal prioriteres? For finansministeren lægger jo ikke skjul på, at hvis det står til regeringen og den fortsætter efter næste valg, kan der komme skattelettelser på tale. Hvorfor så prioritere på netop den måde?

Kl. 18:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:35

Finansministeren (Kristian Jensen):

Omprioriteringsbidraget betyder, at man prioriterer om i den offentlige sektor – ikke at man prioriterer væk, ikke at man gemmer, men at man prioriterer om. Det betyder, at de midler, der er, bliver brugt på en anden måde. Ud over det har vi hvert eneste år tilført flere midler. Når vi inddrog uddannelsesområdet, var det, fordi vi valgte at sige: I modsætning til den daværende regering, der skar ned på antallet af betjente, vil vi øge antallet af betjente; vi vil øge kræftbehandlingens kvalitet og sørge for, at flere kan overleve; vi vil øge den indsats, vi har, for at sikre, at vi har et Danmark, der hænger sammen, et Danmark, der er i balance. Det valgte vi at prioritere pengene til. Men vi har også valgt at prioritere penge tilbage til uddannelsesområdet på en række områder, bl.a. på fgu'en, bl.a. på den reserve, der nu ligger til erhvervsuddannelserne, i finanslovsforslaget for 2019.

Kl. 18:35

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Hr. Christian Rabjerg Madsen.

Kl. 18:36

Christian Rabjerg Madsen (S):

Tak for det. Da min gode kollega, hr. Nicolai Wammen, tidligere bad finansministeren om at forholde sig til, at der er forsvundet 5.000 offentlige stillinger, mens regeringen har haft ansvaret, fik vi et svar, der var så teknisk og svært at forstå, at jeg tror, at man med ro i sindet kan konkludere, at finansministeren forsøgte at tale uden om. Men vi behøver i virkeligheden ikke at tale så meget om tal. Vi kan bare forholde os til virkeligheden.

Jeg er valgt i Kolding, og der landede de et budgetforlig i går aftes. De skal spare op mod 100 mio. kr. i de næste 4 år, altså frem til 2022. Det betyder massive besparelser på sfo. De taler ikke om lukkedage, men om lukkeuger. Det betyder massive besparelser på børnepasning, og det betyder massive besparelser på specialskolerne; man skærer altså ned på de skoler, der varetager undervisningen af de allersvageste elever, vi har. Det er jo de helt konkrete konsekvenser af den politik, som regeringen fører, og et billede fra virkeligheden, som står i skærende kontrast til den beskrivelse, som finansministeren giver, når han skal forklare, hvad der er op og ned. Hvad er finansministerens svar til de borgere, som eksempelvis i Kolding – det kunne også være andre steder – skal leve med konsekvenserne af regeringens nedskæringspolitik og udhuling af velfærden?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:37

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det er, at regeringen har tilført kommunerne 1,7 mia. kr. mere end planlagt til 2019-budgettet. Vi har løftet deres servicerramme med 1,7 mia. kr., og oven i det har vi med kommunernes egne ord frigjort 600 mio. kr. fra bureaukrati til borgernær velfærd.

Når kommuner som Kolding og andre bliver ramt, er det bl.a., fordi Socialdemokratiet ikke ville tage ansvar for en udligningsreform. Så når en række kommuner i dag har problemer, skyldes det, at der ikke var nok mandater til at støtte regeringen i en udligningsreform, der kunne rette op på nogle af de mange uhensigtsmæssigheder, der er i dag, bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt en kommune har en stor fremgang eller en lille tilbagegang i antal borgere. Det betyder utrolig meget, helt uforholdsmæssigt meget. Og jeg ærgrer mig over, at et parti, der så rodfæstet i kommunalpolitik, som Socialdemokratiet er, til sidst mistede modet og ikke ville være med til at tage ansvaret for en udligningsreform, der kunne have løsnet op for rigtig mange af de problemer, som mange kommuner står med i de her måneder.

Kl. 18:38

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 18:38

Christian Rabjerg Madsen (S):

Uden at gennemgå den meget lange liste af kommuner, som i øjeblikket lukker budgetforlig, som indeholder massive besparelser, er det jo helt åbenlyst, at alle de kommuner ikke var blevet tilgodeset af en udligningsreform. Det er helt åbenlyst. Kommune efter kommune kæmper i øjeblikket med økonomien, og det er velfærden, der holder for med dramatiske nedskæringer. Og konsekvensen er bare, eksempelvis i Kolding, at de børn, vi skal passe allerbedst på, får en dårligere undervisning. Det er jo korrekt, at der er blevet tilført flere penge, men summen af de flere penge, der er blevet tilført, stemmer ikke overens med, at der også er blevet flere og bliver flere ældre og flere børn. Det kan jo ikke nytte noget, at man bliver ved med at sige, at der er tilført flere penge. Man bliver nødt til at forholde sig til, at summen af de midler, man tilfører, betyder dårligere velfærd, fordi de ikke dækker, at der kommer flere børn og flere ældre. Den virkelighed ser de ude i kommunerne nu. Kolding er bare et eksempel. Der er masser af eksempler. Og det har intet at gøre med en udligningsreform, som regeringen fik smidt på gulvet.

Kl. 18:39

Finansministeren (Kristian Jensen):

Nogle gange er hykleriet i Folketinget simpelt hen for stort, og tiltroen til, at borgmestrenes hukkommelse er kort, er overvældende. Jeg tror godt, at borgmestrene kan huske, hvilke økonomiaftaler der blev lavet, da Socialdemokratiet sad i Finansministeriet og Statsministeriet. Der blev lavet økonomiaftaler, der i løbet af valgperioden fjernede 3,5 mia. kr. Vi har lavet aftaler, der siden 2015 har løftet kommunerne med over 2 mia. kr. Jeg tror godt, at borgmestrene kan huske, hvem der skar ned på deres servicerramme, og hvem der efterfølgende har øget deres servicerramme. Nogle gange bliver hykleriet herinde simpelt hen for tykt.

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Hr. Magnus Heunicke. Og efter hr. Magnus Heunicke er det fru Eva Flyvholm.

Kl. 18:40

Magnus Heunicke (S):

Tak. Lad os da prøve at fortsætte i det spor her, som hr. Christian Rabjerg Madsen startede, nemlig de alvorlige forhandlinger, som foregår lige nu i vores kommuner. Christian Rabjerg Madsen nævnte, hvad der sker i Kolding. Jeg har lige prøvet at undersøge lidt, hvad der sker i andre af Venstres kommuner, Allerød, Assens, Ikast-Brande Kommuner, og har kigget på nogle af de konkrete nedskæringsforslag, de nu sidder og er nødt til at behandle. Allerød Kommune: reducerer bad på plejecentre til ældre fra en gang ugentligt til en gang hver anden uge; ophører med at have lejrskoler i udskolingen i deres folkeskoler. Assens Kommune: bad med hårvask til vores ældre fra hver uge til hver anden uge; indskrænke åbningstiden i daginstitutioner. Og Ikast-Brande diskuterer nu et forslag om at indføre tørvsvømning i folkeskolen, fordi man ikke har råd til at få børnene fra folkeskolen i svømmehallen. Imens har vi en finansminister, der siger, at det går bragende godt med økonomien, og gør gode tider bedre. Det her, finansminister, er ikke gode tider, det er alvorlige nedskæringer i finansministerens egne partifællers borgmestres kommuner.

Kl. 18:41

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:41

Finansministeren (Kristian Jensen):

Ja, man kunne have fortsat listen. Man kunne have fortsat listen med Aarhus, hvor spørgerens partifælle sidste år lavede et budget, hvor man i budgetforliget har sagt: Vi tror, der kommer en udligningsreform, der vil give os 200 mio. kr., så dem bruger vi. Og det var, på trods af at ikke en af de modeller, der var i Finansieringsudvalgets rapport, gav Aarhus Kommune i nærheden af 200 mio. kr. Alligevel vælger spørgerens partifælle at lave et budget, der er baseret på, at der pludselig fra et eller andet sted dumper 200 mio. kr. ned, og det skal man selvfølgelig til at rydde op i nu. Så der er da nogle kommuner, der står med et stort problem, der skal findes en løsning på, bl.a. på grund af en ret lemfældig budgetlægning i tilfældigvis det år, hvor borgmesteren i Aarhus skulle ud at genvælges. Derfor står de nu med en masse udfordringer.

Vi loftede servicerammen, og vi har frigjort ressourcer internt i kommunerne. Kommunerne har selv sagt i aftalen fra juni måned i år, at der er frigjort ressourcer for 600 mio. kr., der kan flyttes fra administration til borgernær velfærd, ved siden af de 1,7 mia. kr., kommunerne har fået mere.

Kl. 18:42

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:42

Magnus Heunicke (S):

Sagen bliver jo ikke bedre af, at der er flere kommuner, som har problemer. Og det er rigtigt, at der er problemer, men nu nævnte jeg bare Venstres kommuner, så det kunne være, at ministeren påtog sig bare en flig af ansvar for det. Nu er ministeren meget opmærksom på det socialdemokratiske finanslovsforslag, og jeg fandt så Venstres finanslovsforslag, fra dengang Venstre var i opposition, hvor man lancerede sit udgiftsstop, det, der også hed nulvækst, men man kaldte

det udgiftsstop dengang. Hvad betyder Venstres udgiftsstop? Det står direkte på side 16 i Venstres finanslovsudspil fra før valget, altså før man fik ansvaret. Der står: Med Venstres udgiftsstop vokser det offentlige forbrug hvert år med udviklingen i lønninger og priser, og dermed er det i princippet muligt at fastholde det samme antal offentligt ansatte og købe de samme varer og tjenester fra den private sektor som i dag. Det er muligt at fastholde det samme antal offentligt ansatte. Det var det, man lovede, men nu kan vi se, at der er 6.000 færre offentligt ansatte, og det er det, man kan mærke ude i de kommuner, og det er det, vi nu prøver at sige til finansministeren ikke er godt nok. Det løfte, man gav før valget, har man ikke overholdt.

Kl. 18:43

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:43

Finansministeren (Kristian Jensen):

Da hr. Magnus Heunicke var minister, spurgte vi hr. Magnus Heunicke's ministerkolleger om nedgangen i antallet af ansatte i kommunerne under den socialdemokratiske ledede regering – en nedgang, som var markant større, end nedgangen har været her, og det betød nedgang i velfærd – og der var svaret: Nej, nej, sådan kan man slet ikke opgøre det. Dengang var antallet af offentligt ansatte slet ikke udslagsgivende for velfærden, og at der var blevet langt færre ansatte i den offentlige sektor under socialdemokratisk ledede regeringer, havde ingen betydning for velfærden. Jeg vil bare gerne bede om, at man har én standard. En standard, når man er i regering, og den samme standard, når man er i opposition, i stedet for den der dobbeltstandard, som hr. Magnus Heunicke kører med.

Kl. 18:44

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Fru Eva Flyvholm. Og efter hende er det fru Carolina Magdalene Maier.

Kl. 18:44

Eva Flyvholm (EL):

Hvert eneste år, siden den her regering kom til, har den skåret en stor blødende luns ud af vores fælles uddannelsessystem. I modsætning til, hvad man kunne få indtryk af, når man hører finansministeren stå og tale her i dag, er der jo helt reelt set tale om milliardnedskæringer, milliarder, der er blevet fjernet fra vores gymnasier, vores videregående uddannelser, vores universiteter, vores professionshøjskoler. Og det kan man altså godt mærke rundtomkring, når der sidder alt for mange elever i klasselokalerne, når gymnasielærere bliver fyret rundtomkring i landet, og når vi hører, at der på især de små uddannelsessteder rundtomkring i landområderne reelt er risiko for, at de må lukke ned og gå konkurs.

Det er altså, synes jeg, sindssygt alvorligt, fordi vores uddannelser er ved at blive ødelagt, og derfor synes jeg ærlig talt også, at det er pinligt og egentlig respektløst, at regeringen har forsøgt at dække sig ind i alle mulige røgslør og bortforklaringer om, at det her måske ikke er så slemt alligevel. Virkeligheden er, som jeg ser den, at man skærer ned, og at man saftsuseme har tænkt sig at blive ved med det de næste mange år. Dansk Industri og Dansk Erhverv har jo bønfaldt regeringen om at stoppe den her underminering af vores uddannelser, og derfor vil jeg sådan set godt bare helt ærligt høre fra finansministeren, om finansministeren virkelig mener, at det er en god forretning for Danmark at skære milliarder på vores uddannelser.

Kl. 18:46

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:46

Kl. 18:48

Finansministeren (Kristian Jensen):

Jeg mener, det er rigtigt, at man hvert eneste år prioriterer om, og at staten hvert eneste år beder de forskellige dele af den offentlige sektor om at prioritere om, sådan at noget bliver prioriteret over en fælles pulje, og så vælger vi, når finansloven bliver vedtaget, hvor pengene går hen. Nogle gange går de tilbage til undervisning – det gjorde de bl.a., da vi skulle løfte fg'u'en – andre gange går det tilbage til andre områder, dengang vi skulle styrke politiet, dengang vi skulle styrke vores kræftbehandling. Det er et omprioriteringsbidrag, der betyder, at pengene bliver i den offentlige sektor, og at de ikke bliver taget ud til at lave noget andet, men bliver inden for den offentlige sektor.

Ved siden af det løfter vi hvert eneste år det forbrug, vi har. Vi løfter antallet af kroner, der bruges på velfærdsservice i den offentlige sektor, og vi har lagt op til i år, at det særlig er erhvervsuddannelserne, som skal have et løft, og som skal sikres at få tilført nogle midler, der gør, at de kan lave en bedre uddannelse, en mere attraktiv uddannelse og kan sikre, at endnu flere unge kan gennemføre den erhvervsuddannelse, de påbegynder.

Kl. 18:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:47

Eva Flyvholm (EL):

Men virkeligheden er jo bare, at der er fjernet mange flere penge, end der er blevet tilført uddannelsesområdet. Mange af de her penge er jo også blevet brugt til skattelettelser. Så jeg kunne sådan set godt tænke mig at høre finansministeren om noget, bare så vi i hvert fald er helt enige om den præmis: Kan finansministeren bekræfte, at den her regering har skåret milliarder på uddannelse, brugt dem på andre ting og sådan set har tænkt sig at fortsætte med at fjerne milliarder fra vores uddannelser? Ministeren må vel have overblik over det samlede regnestykke, der bliver henvist til her. Så hvad er det samlede regnestykke egentlig, hvor mange milliarder bliver der fjernet fra uddannelse med den her regering?

Kl. 18:47

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:47

Finansministeren (Kristian Jensen):

Se, det er sådan, at vi lavede et omprioriteringsbidrag. Det betyder, at vi prioriterer ind i en fælles pulje, og derfra bliver der prioriteret ud til forskellige områder. Det er rigtigt, at netto bruger vi mindre på uddannelse, end hvis ikke vi havde haft omprioriteringsbidraget. Det er korrekt. Men det er ikke korrekt, når det bliver sagt, at pengene er gået til skattelettelser. Pengene er gået til andre dele af den offentlige sektor, pengene er gået til, som jeg nævnte, politi, kræftbehandling, de er gået til, at vi sidste år gav kommunerne en halv milliard mere til, at de kunne løfte ældreplejen, der kunne være flere hænder i ældreplejen. Så vi har prioriteret om inden for den offentlige sektor, vi har ikke reduceret det offentlige forbrug, det er faktisk øget, men det er korrekt, som spørgeren siger, at der er færre penge til uddannelse. Det er også derfor, vi i år har sat en pulje til at give et gevaldigt løft til erhvervsuddannelserne.

Kl. 18:48

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren, og velkommen til fru Carolina Magdalene Maier, og efter hende er det fru Karin Gaardsted fra Socialdemokratiet.

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Tak for det. I sin tale sagde ministeren, at han ikke bare var med i forhold til indsatser for at bremse klimaforandringerne, men var foran. Nej, det tror jeg nok lige vi skal man snak om. I går kom The Global Commission on the Economy and Climate faktisk med deres rapport, der viser, at hvis vi laver radikale indsatser nu i forhold til at bremse klimaforandringerne, kan vi spare, hvad der svarer til 26 billioner dollar op mod 2030 – ikke millioner eller milliarder, men billioner dollar op mod 2030. Vi kan simpelt hen spare så mange penge på de effekter af klimaforandringerne, som vi ville undgå, hvis vi investerede nok i dem. Noget af det, som de peger på der er brug for, er bl.a. en radikal omlægning af hele vores transportsystem, hele vores infrastruktur, og også at vi en gang for alle stopper skattefordele og subsidier til udledning fra fossile brændsler. Men hvad har regeringen gjort? De har fortsatte skattefordele i forhold til at hente olie op fra Nordsøen, og man har taget afgiftsfradragelsen væk fra elbiler og også gjort det billigere f.eks. at køre over Storebælt i bil. Så kan finansministeren ikke være enig med mig i, at på den måde er man da på ingen måde foran i forhold til at bremse klimaforandringerne?

Kl. 18:50

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:50

Finansministeren (Kristian Jensen):

Når jeg sagde, at vi var foran, var det i forhold til dem, der sagde, at vi skulle have handling nu, og det har vi faktisk allerede gjort, fordi energi-, forsynings- og klimaministeren og jeg netop lavede den brede aftale, som Alternativet var en del af, på energiområdet. Bare lige en lillebitte faktuel ting, det er faktisk også blevet billigere at køre i tog over Storebælt. Prisen over Storebælt for dem, der kører i tog, er i hvert fald blevet sat ned, så det ikke kun er biltransport. Det er al transport over Storebælt, der er blevet billigere.

Vi står over for en udfordring med hensyn til grøn transport. Vi står over for en udfordring i forhold til, hvordan vi får flyttet hele vores samfund over på en CO₂-neutral platform, og i det er der mange aspekter. Det er dog sådan, at så lang tid vi stadig væk har behov for olie – ikke bare i Danmark, men i verden – vil jeg hellere have, at olien kommer fra Nordsøen, end at den kommer fra ustabile regimer rundt om i verden. Jeg vil hellere have, at det er Danmark og danskerne, der får et provenu ud af det, end at det er regimer, hvis verdenssyn ligger fjernt fra vores. Derfor er det, at vi sammen med en bred kreds af partier har lavet en aftale om at få genopbygget Tyrafeltet til at kunne fortsætte olie- og naturgasproduktionen fra Danmark, for det forsvinder jo ikke, ved at det ikke er dansk. Det er bare nogle andre, der får gevinsten ved det.

Så derfor er der en udfordring, og det er den, vi tager fat på. Vi har reserveret 100 mio. kr. til grøn transport i energiaftalen. Vi har en endnu større klimapulje på ¼ mia. kr. årligt fra 2026 og frem, og vi kommer i det her efterår med regeringens bud på, hvordan vi tager fat på det, allerede før vi når til 2020.

Kl. 18:51

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Spørgeren.

Kl. 18:51

Carolina Magdalene Maier (ALT):

Men det er bare stadig væk ikke ambitiøst nok. For det første kunne man jo investere langt mere i f.eks. vindkraft og solkraft, end man har valgt at gøre. Den energiaftale er jo fin, men som vi også har sagt flere gange, er det jo slet, slet ikke nok i forhold til, hvad vi

egentlig kunne gøre, hvis vi virkelig ville, og hvis vi virkelig ville investere i det. Der er jo på en eller anden måde hele tiden en begrænsning i forhold til at sige: Jo, vi gør noget, men vi skal også følge med, eller vi skal også ... På en eller anden måde savner jeg bare en regering, som en gang for alle siger, at vi går foran her, vi investerer ikke en milliard kroner i indsatser, som kan forhindre klimaforandringerne. Vi investerer langt flere milliarder i det. Vi har eltog nogle steder i Danmark. Hvorfor har man eltog i Sverige og ikke eltog i hele Danmark? Man kan jo godt, hvis man gerne vil. Til gengæld gør regeringen det billigere f.eks. at køre i benzin- og dieselbiler. Så der er bare noget, der ikke passer sammen i forhold til det, man siger at man er foran eller i hvert fald langt fremme med, og det, man gør.

Kl. 18:52

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:52

Finansministeren (Kristian Jensen):

Hele forhistorien omkring valget af dieseltog og IC4-tog tror jeg at man skal tale med den tidligere socialdemokratiske transportminister, fru Sonja Mikkelsen, om. Venstre blev smidt ud af forliget dengang. Vi havde andre modeller, vi havde andre løsninger, men vi fik ikke lov til at være med, og så endte man op med IC4-togene.

I forhold til transporten er det jo faktisk sådan, at salget af hybridbiler er gået stærkt frem, for en del af den omlægning, der er blevet lavet, betyder faktisk, at hybridbiler er blevet markant billigere, og derfor er salget af dem steget markant. På elbilområdet skal vi have en drøftelse af, hvad vi kan gøre. Det er derfor, at vi har afsat midler – de 100 mio. kr. – til mere grøn transport. Hvad kan vi gøre for samlet set både kollektivt og individuelt at få flyttet os fra brændstofmotorer over til lavemissions- eller nulemissionsmotorer?

Kl. 18:53

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren. Og velkommen til fru Karin Gaardsted. Og efter fru Karin Gaardsted er det hr. Pelle Dragsted, som har ordet.

Kl. 18:53

Karin Gaardsted (S):

Tak for det. Omprioriteringsbidraget på uddannelsesområdet er måske noget af det, der er det sværeste for vores uddannelsesinstitutioner at håndtere, og det er, fordi det har stået på i mange år, og nu ser det ud til, at det bliver ved i endnu flere år. Jeg ved godt, at regeringen fremstiller det her, som om man nu vil af med omprioriteringsbidraget, men man kunne jo også have fremlagt det sådan, at man sagde, at nu fastholder vi omprioriteringsbidraget de næste 3 år. Så jeg synes, man stikker folk blå i øjnene.

Jeg kommer fra Viborg, og jeg har brug for at kunne give et svar til viborgensiske virksomheder, der står og mangler uddannet arbejdskraft. De mangler uddannede folk på alle niveauer, også dem, der har en lidt højere uddannelse. Jeg vil godt høre ministerens svar på, hvad jeg skal sige til dem, når vi nu stadig væk står med det her omprioriteringsbidrag og det ser ud til, at det skal fastholdes med regeringen ved magten de næste 3 år.

Kl. 18:55

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:55

Finansministeren (Kristian Jensen):

Se, allerførst er det sådan, at omprioriteringsbidraget på det område ikke har været der i mange år – okay, det kommer selvfølgelig an på

definitionen af mange. Det startede i 2016, og nu er vi i 2018. Der kan være forskel på, hvad man mener er mange år.

På alle mulige andre områder har vi faktisk haft omprioriteringsbidrag siden engang i 1980'erne. Vi har haft omprioriteringsbidrag i forbindelse med Lægemedelstyrelsen, vi har haft omprioriteringsbidrag i forbindelse med Sundhedsstyrelsen. Har vi så mistet en Sundhedsstyrelse? Er den forsvundet? Er den sådan med et knips med fingrene væk? Nej, for der er jo også tilført flere midler. Når nødvendigheden af det har været der, når vi har skullet styrke nogle specielle områder, når der er kommet nye opgaver til, så er der blevet tilført midler. Men vi har netop haft råd til at gøre det, fordi der var et omprioriteringsbidrag.

Jeg synes, fru Karin Gaardsted skal tage hjem til Viborg og sige to ting. Allerførst en stor ros til de unge i Viborg, der har været med til at gøre, at Viborgs erhvervsskole, Mercantec, har haft en fremgang på ca. 30 pct. i optaget af unge. Det er tegn på en stærk skole, der har et stærkt optag. Og til virksomhederne skal fru Karin Gaardsted sige, at regeringen har afsat midler i reserve til at styrke erhvervsuddannelserne, ikke bare det første år, men i de kommende år, for at sikre, at vi har gode rammevilkår, også for de unge, der gerne vil tage en erhvervsuddannelse.

Kl. 18:56

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Så må vi se, om hun vil sige det.

Spørgeren, værsgo.

Kl. 18:56

Karin Gaardsted (S):

Nu er det jo ikke alle skoler, der er så store, som Mercantec i Viborg er, hvor man jo har nogle muligheder for at kunne omkøre. Hvis man kigger på gymnasiet i Bjerringbro, som er et af de små gymnasier, der har et forholdsvis lille område at kunne få elever fra, så står de i en meget, meget svær situation. Og det betyder, at de ikke kan tilbyde fag på det niveau, som de gerne ville, og derfor kan de unge fra det område jo stå i den situation, at de siger: Arh, skal jeg tage ind til Viborg og gå på gymnasiet i stedet for ude i mit lokalområde? Og jeg synes, det er en meget alvorlig sag, hvis regeringen med det her tiltag forhindrer elever derude i at være lokale.

Kl. 18:57

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 18:57

Finansministeren (Kristian Jensen):

Helt tilbage i 2008 forudså vi det her problem, og derfor indførte vi udkantstaxameteret, der gør, at de små uddannelsesinstitutioner på det gymnasiale område, som ikke bare lige kan erstattes af en anden skole, men hvor man, hvis man mister den skole, vil få rigtig langt til sin uddannelsesinstitution, får et højere taxameter. Og vi har også tilkendegivet, at det her er noget af det, vi gerne vil kigge på – om der er behov for at prioritere udkantsgymnasier, udkantstaxameteret højere fremadrettet for at sikre, at vores små uddannelsesinstitutioner, primært i udkantsområderne, kan få en mere sikker fremtid og en bredere palet af de uddannelser og de uddannelses tilbud, de kan give.

Kl. 18:58

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren, og velkommen til hr. Pelle Dragsted. Og i mellemtiden kan hr. Morten Bødskov gøre sig klar.

Kl. 18:58

Kl. 19:01

Pelle Dragsted (EL):

Mange tak. Det har været en lidt sjov oplevelse at høre debatten her, specielt finansministerens forsøg på at forklare, at de penge, man har taget fra uddannelsesinstitutionerne – gymnasier, skoler, erhvervsskoler – altså ikke er blevet brugt til skattelettelser; de er blevet brugt til andre ting. Jeg kan huske, at jeg har haft debatter tidligere med finansministeren med modsat fortegn, hvor finansministeren lagde meget vægt på, at når ting først var røget ned i den offentlige kasse, var det ligesom at blande koldt og varmt vand, og derfor kunne man ikke bagefter skille det ad. Det kan man så åbenbart godt alligevel.

Kan finansministeren ikke bare helt grundlæggende bekræfte, at havde regeringen ikke brugt penge på f.eks. billigere luksusbiler, på f.eks. en særlig lavere arveafgift for dem, der har rigtig mange penge, fordi de er arvinger til virksomhedsejere, så havde de penge bl.a. kunnet bruges til at sikre, at uddannelsesinstitutionerne ikke hvert år skulle fyre undervisere, skulle skære ned på kvaliteten? Altså, kan vi ikke bare få den helt grundlæggende ærlighed, at man har valgt at prioritere nogle andre ting, og at det er årsagen til, at man har skåret ned på uddannelserne?

Kl. 18:59

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 18:59

Finansministeren (Kristian Jensen):

Omprioriteringsbidraget er lige præcis, hvad navnet siger. Det er et bidrag, der prioriteres om inden for den offentlige sektor, men bruges til offentlige udgifter. Det vil sige, at vi ikke har reduceret i de offentlige udgifter i et eneste år. Vi har fastholdt dem, prioriteret om, og så har vi lagt en lille smule til. Det er korrekt, at vi har sørget for, at en almindelig familie nu kan købe en mere ren, en mere tryk og en mere sikker bil til en lavere pris. Det er rigtigt, at vi har sørget for, at grænsehandelen er faldet, så vi nu kan se, at langt færre danskere kører over grænsen for at handle, som både sviner med CO₂ og lægger penge i den tyske statskasse i stedet for i den danske. Vi kan se, at langt flere har fået mulighed for at kunne spare op i aktier – og en større interesse for det, fordi beskatningen for småsparere er blevet markant mindre. Vi kan se, at vi har styrket vores vilkår for virksomhederne. Det er korrekt. Det, vi har kunnet prioritere ved siden af, men ikke finansieret, er omprioriteringsbidraget.

Kl. 19:00

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 19:00

Pelle Dragsted (EL):

Det er en mærkelig fremstilling, finansministeren kommer med, som ikke svarer til, hvordan finansministeren plejer at beskrive det. Men lad nu det ligge.

Så lad mig stille et andet enkelt spørgsmål. I dag er det blevet klart, at en samlet opposition ønsker at fjerne den her årlige grønthøsternedskæring på uddannelserne fra næste år. Kan finansministeren så ikke bare være ærlig den her gang og bekræfte, at får vi et valg, før den her finanslov skal gennemføres, så kan min datter og andre af de unge mennesker, der er startet på en ungdomsuddannelse i år, se frem til et uddannelsesstilbud med flere undervisere, med højere kvalitet, end hvis den her regering bliver siddende og fortsætter sin nedskæringspolitik over for uddannelserne? Kan vi ikke bare få den ærlighed frem, at man vil prioritere andre ting og nedprioritere vores uddannelser?

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 19:01

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det vil jeg da ikke, for man kan jo se på nogle af de her ting, der har været, at man ville prioritere om og lade pengene gå til andre prioriteter inden for undervisningsområdet. Jeg ved ikke, om den skole, spørgerens datter går på, og jeg ved heller ikke, om den skole, som min søn går på, så ville blive tilgodeset. Det kan jeg jo ikke sige på forhånd. Altså, jeg kan jo se, at der er lidt uenighed om, hvor bredt man skal rulle omprioriteringsbidraget tilbage, hvor nogle mener, at det skal være på alle områder, og hvor Socialdemokratiet ikke mener, at det skal være på alle områder. Så jeg kan jo ikke sige, hvad en opposition i det hele taget kan blive enig om, hvis den skulle gå hen og få flertal.

Kl. 19:01

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren, og velkommen til hr. Morten Bødskov. Efter hr. Morten Bødskov fra Socialdemokratiet tager vi hans partikammerat fru Pernille Rosenkrantz-Theil som den sidste.

Kl. 19:01

Morten Bødskov (S):

Tak for det, formand. Man skal jo ikke langt uden for de her tykke mure for at se, at folk er enige om, at en af de vigtigste investeringer, vi har i det her land, er vores uddannelsesområde. Det er alle dele af erhvervslivet, og det er stort set alle dele af det danske samfund, som peger på, at vi har en værdi, nemlig vores uddannelse. Og finansministeren er jo, må man sige, forbilledlig ærlig, når han ordret siger, at det er rigtigt, at vi netto bruger mindre på uddannelse. Så er det bare, det undrer mig, hvorfor det er nødvendigt at spare på uddannelserne. Det er det første. Hvorfor mener finansministeren, at vi skal spare på uddannelserne?

For det andet: Når man så ser på, hvor meget der bliver sparet, kunne finansministeren så ikke prøve at sætte et tal på det? Regeringen overtog magten i 2015, og 2021 er det årstal, vi taler om, når vi taler om det her omprioriteringsbidrag – hvor meget har den her regering så samlet set sparet på hele uddannelsessektoren?

Kl. 19:03

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Ministeren.

Kl. 19:03

Finansministeren (Kristian Jensen):

Se, det er sådan, at vi faktisk bruger flere penge på de videregående uddannelser nu, end vi gjorde i 2015. Altså, hvis vi bare sammenligner tallene, altså hvor mange penge der bruges, så bruges der faktisk flere penge. Det er jo et spørgsmål om, hvordan pengene er sammensat. Jeg kan forstå, at Socialdemokratiet også mener, at man skal kunne kigge på, hvordan pengene skal bruges internt på områderne. Vi har altså valgt at prioritere noget af det, der tidligere gik til uddannelsesområdet, til bl.a. andre højt prioriterede områder. Vi syntes faktisk, at det var vigtigt at styrke politiet. Hvor den tidligere regering skar ned på politiet og reducerede antallet af betjente, så har vi øget antallet af betjente. Det mente vi var en vigtig prioritet. Derfor går en del af det omprioriteringsbidrag, vi har haft siden 2015, bl.a. også til at kunne prioritere ekstra politi for at skabe tryk og for at sikre, at borgerne får den service, de forventer, når de bliver udsat for en forbrydelse.

Kl. 19:04

Kl. 19:06

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Kl. 19:04

Kl. 19:06

Morten Bødskov (S):

Jeg spurgte helt stille og roligt til, hvor mange milliarder regeringen sparer på uddannelse. Vi kan sagtens diskutere, hvad den forrige regering lavede med hensyn til politiet, altså med en politireform med et løfte om 800 flere betjente på gaden. Den diskussion kan vi sagtens tage. Jeg tror ikke, at der er nogen, der har set de der mange betjente endnu. Den diskussion kan vi sagtens tage. Men nu diskuterer vi uddannelse. Kan finansministeren pege på et enkeltstående område inden for den offentlige sektor eller den samlede offentlige økonomi, hvor man frem til 2021 sparer mere, end man gør på uddannelsesområdet? Kan finansministeren pege på det?

Kl. 19:04

Finansministeren (Kristian Jensen):

Ja, f.eks. på integrationsområdet. Hvis man tager de udgifter, der skulle dække at modtage så mange flygtninge, som vi gjorde i 2015, så var udgifterne voldsomme i 2015 og 2016. Siden hen har vi sparet markant på det område, fordi vi har fået styr på tilstrømningen af flygtninge. Der kommer markant færre flygtninge, der kommer markant færre familiesammenførte. Det betyder, at vi ikke bare sparer penge, der kan DAC'es og derfor indgå i udviklingsbistanden, men også de ikke DAC-bare udgifter er gået markant ned, fordi vi har fået styr på tilstrømningen. Der sparer vi nogle penge, vi kan bruge på andre dele af den offentlige sektor for at sørge for, at vi får leveret det, som danskerne forventer af os – ud over en stram udlændingepolitik så også en god velfærd.

Kl. 19:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren. Og velkommen til fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 19:05

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Hvem gavner det, at vi sparer på uddannelsen?

Kl. 19:05

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 19:05

Finansministeren (Kristian Jensen):

Det gavner f.eks. de kræftpatienter, der har fået bedre vilkår, fordi vi har prioriteret om. Det gavner de danskere, der ønsker større tryk, og som savner, at der er nogle flere betjente. Jeg forstår ikke, hvorfor den tidligere regering valgte at skære ned på antallet af betjente. Vi har øget antallet af betjente nu, og det betyder, at det er nemmere at få fat i en politibetjent, hvis det er sådan, at man bliver udsat for en forbrydelse, hvis det er sådan, at man har behov for at have kontakt til lovens lange arm. Og det synes jeg er rigtigt.

Jeg synes også, det er rigtigt, at vi har valgt at prioritere om, når det gælder f.eks. de børn, der har sværest ved at læse. Her er der blevet afsat ½ mia. kr. til at løfte de dårligste læsere i folkeskolen. Det synes jeg er helt rigtigt. Det er jo netop det, man kan gøre ved at prioritere om. Man kan prioritere op de steder, hvor der er behov for at give et særligt løft.

Jeg synes også, det er rigtigt, at vi har prioriteret 2½ mia. kr. yderligere til efteruddannelse til de folk, der har forladt uddannelsessystemet, men som har svært ved at følge med på arbejdsmarkedet, sådan at de ikke bliver glemt, men at de bliver prioriteret – også fremadrettet.

Tredje næstformand (Christian Juhl):
Spørgeren.

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg kan godt forstå, at finansministeren bliver nødt til at famle rundt i et eller andet med nogle betjente og noget, man har prioriteret, for det er i virkeligheden ret svært at svare på spørgsmålet om, hvem det gavner, at man sparer på uddannelserne. Det er faktisk et ret svært spørgsmål at svare på.

Nu har vi haft en lang debat i dag, og jeg synes, at det, der sådan står tilbage, er lidt forstemmende. Jeg har været herinde siden den gang, hr. Thor Pedersen stod og sagde, at nu var vi snart så rige, at vi kunne købe hele verden. Det, der er så utrolig forstemmende ved den debat, vi har haft i dag, er, at vi snart er ved at være det samme sted. Der begynder at være luft i økonomien, men selv om vi er i en opgangstid, hvor økonomien faktisk har det godt i modsætning til nogle meget, meget hårde kriseår, hvor der faktisk var behov for en benhård prioritering, laver man nogle mærkelige prioriteringer. Jeg mener, at vi spildte 00'erne på, at man lavede alle mulige utrolig mærkelige prioriteringer i stedet for at investere i det, der skal til, for at fremtidssikre vores samfund.

Jeg mener ikke, at der er nogen, der er tjent med, at vores uddannelsessystem bliver beskåret – og slet ikke i nogle år, hvor vi har et så evidenter behov for at foretage de investeringer, man ikke kan foretage i nedgangstider. Så til det med hele tiden at vise tilbage til noget og spørge, hvorfor vi ikke gjorde noget: Vi er kommet ud af krisen. Vi har en sund økonomi. Så langt kan vi være enige. Hvorfor er det så, at regeringen ikke foretager de investeringer, der skal til? Så helt simpelt: Hvem er det, det gavner, at man sparer på uddannelserne?

Kl. 19:08

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Ministeren.

Kl. 19:08

Finansministeren (Kristian Jensen):

Allerførst, Thor Pedersen har aldrig sagt, at vi ville blive så rige, at vi kunne eje hele verden. Det er en myte og et fejlцитat, som desværre har bidt sig fast og det så meget, at det skygger for sandheden. Hr. Thor Pedersen advarede faktisk imod at tro på de 1.000-årsmodeller, som nogle brugte til at forudsige, at Danmark ville blive så rigt, at vi kunne eje hele verden.

Jeg vil gerne advare imod at tro, at vi med omprioriteringsbidraget har fjernet penge fra den offentlige sektor. Vi har omprioriteret dem til noget andet. Vi har bl.a. omprioriteret dem til politiområdet og til sundhedsvæsenet. Så når nogle spørger, hvem der har fået gavn af, at der har været et omprioriteringsbidrag, er det de patienter, der har fået en bedre kræftbehandling, end vi har set tidligere.

Jeg noterer mig i øvrigt også, at Socialdemokratiet stadig væk siger i det, der nu åbenbart er det seneste bud på en politik på det område, at der selvfølgelig skal være plads til, at vi politisk kan beslutte at flytte dem rundt på uddannelsesområdet. Det er det, vi gør. Vi omprioriterer, og vi omprioriterer i øvrigt for at styrke erhvervsuddannelserne.

Kl. 19:09

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Tak til spørgeren, og tak til ministeren for den førsterunde. Vi går nu over til andenrunde. Jeg bliver lige orienteret om af sekretæren, at det er kun, hvis I gerne vil have det, at vi tager en andenrunde. Det er jeg helt klar over, men jeg har jo pligt til at give jer mulighed for at få en andenrunde. Det er kun med halv taletid, så det kunne jo

være, at det fristede nogle af ordførerne. Og jeg vil gerne høre, hvilke ordførere der ønsker en anden runde. Er der nogen, der ønsker en anden runde?

Det er der ikke. Da der så ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet. Jeg vil gerne sige tak til alle. Jeg synes, at I har været enormt seje i dag. Med et så omfattende materiale at skulle diskutere inden for 10 timer er det imponerende, hvad der er nået – og takken gælder også finansministeren

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Gruppen har udpeget følgende medlemmer:

1. Mogens Jensen (S)
2. Peter Hummelgaard Thomsen (S)
3. Steen Thomsen (udpeget af DF)
4. Michael Aastrup Jensen (V)
5. Claus Thure Hastrup (udpeget af EL)
6. Mai Christiansen (udpeget af LA)
7. Mette Annelie Rasmussen (udpeget af RV)
8. Turid Leirvoll (udpeget af SF)
9. Rolf Aagaard-Sørensen (udpeget af KF).

Meddelelse om, hvem der er valgt i henhold til gruppens indstilling, vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

De pågældende er herefter valgt.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 242:

Forslag til lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2022.

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

Sammen med dette punkt foretages:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 243:

Forslag til lov om ændring af lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2018, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2019, lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2020 og lov om fastsættelse af udgiftslofter for stat, kommuner og regioner for finansåret 2021. (Konsekvenser af aftale om lavere skat på arbejdsindkomst m.v.).

Af finansministeren (Kristian Jensen).

(Fremsættelse 30.08.2018).

Kl. 19:10

Forhandling

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet.

Hvem ønsker ordet?

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

7) Valg af 9 medlemmer til Bestyrelsen for Institut for Flerpartisamarbejde (DIPD). af

Kl. 19:11

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Til dette valg er anmeldt:

en valggruppe bestående af 179 medlemmer: Dansk Folkeparti, Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Inuit Ataqatigiit (IA), Nunatta Qitornai (NQ), Tjóðveldi (T) og Javnaðarflokkurinn (JF).

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Christian Juhl):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes på tirsdag den 2. oktober 2018, kl. 12.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der også vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Jeg vil gerne sige tak til alle for dagens indsats i folkestyrets tjeneste.

Kl. 19:13

Skriftlige meddelelser fra formanden

[Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 21. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 21. juni 2018 besluttet,

at afskedige i nåde erhvervsminister Brian Arthur Mikkelsen, Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen, fra den ham hidtil betroede ministerstilling og

at udnævne medlem af Folketinget Rasmus Jarlov til erhvervsminister.

Jeg tillader mig at anmode formanden om at underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for lov om indretning m.v. af visse produkter, jf. lov nr. 155 af 20. februar 2013 om indretning m.v. af visse produkter med senere ændringer og tilhørende bekendtgørelser, dog bortset fra markedsovervågning af maskiner, som er fremstillet til eget brug, markedsovervågning af sammenbygning af maskiner til eget brug og markedsovervågning af import fra tredjelande af ikke-CE-mærkede maskiner til eget brug, jf. lov nr. 155 af 20. februar 2013 om indretning m.v. af visse produkter med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 693 af 10. juni 2013, samt bortset fra markedsovervågning af produkter, som fremstilles efter bestilling eller som importeres fra tredjelande til brug i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv. omfattet af offshoresikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 6. februar 2018.

at kompetencen til i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/424 af 9. marts 2016 om tovbaneanlæg og om ophævelse af direktiv 2000/9/EF af foretage markedsovervågning af tovbaneanlæg, dog bortset fra markedsovervågning af produkter, som fremstilles efter bestilling eller som importeres fra tredjelande til brug i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv. omfattet af offshoresikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 6. februar 2018, og

at kompetencen til i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/425 af 9. marts 2016 om personlige værnemidler og om ophævelse af direktiv 89/686/EØF af foretage markedsovervågning af personlige værnemidler, dog bortset fra markedsovervågning af produkter, som fremstilles efter bestilling eller som importeres fra tredjelande til brug i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv. omfattet af offshoresikkerhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 6. februar 2018, overføres fra beskæftigelsesministeren til erhvervsministeren pr. 1. december 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for markedsovervågning af miljøvenligt design af energirelaterede produkter, jf. § 10, § 11, § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1 og 4-5 i lov om miljøvenligt design af energirelaterede produkter med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1068 af 15. september 2010, og § 7, stk. 1 og 4, §§ 8-9 og §§ 12-16 i bekendtgørelse nr. 1274 af 19. november 2010 om miljøvenligt design af energirelaterede produkter, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter,

at ressortansvaret for markedsovervågning af energimærkning af energirelaterede produkter, jf. § 9, stk. 1-4, § 12, § 13, stk. 1 og 3-5, § 14 og § 15, stk. 1 og 4, i lov om energimærkning af energirelaterede produkter med senere ændringer, jf. lovbekendtgørelse nr. 1065 af 12. november 2012 og § 11, stk. 1 og 4, og §§ 12-15 i bekendtgørelse nr. 1026 af 4. november 2011 om energimærkning af energirelaterede produkter, samt i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU,

at ressortansvaret for markedsovervågning af energimærkning af kombinerede husholdningsvaske-/tørremaskiner til husholdningsbrug, jf. §§ 12-17 i bekendtgørelse nr. 320 af 7. maj 2002 om energimærkning og oplysningspligt vedrørende kombinerede vaske-/tørremaskiner til husholdningsbrug, der gennemfører Kommissionens Direktiv 96/60/EF af 19. september 1996 om gennemførelsesbestemmelser til Rådets direktiv 92/75/EØF for så vidt angår energimærkning af kombinerede husholdningsvaske-/tørremaskiner, og

at ressortansvaret for markedsovervågning af radioudstyr og elektromagnetiske forhold, jf. § 32, § 33, stk. 1-3, § 34, stk. 1 og 2, §§ 35-37, § 38, stk. 1-3, og §§ 39-41 i lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lov nr. 260 af 16. marts 2016 om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/30/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet, og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/53/EU af 16. april 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse af radioudstyr på markedet og om ophævelse af direktiv 1999/5/EF, samt i medfør af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/1354 af 20. juli 2017 om præcisering af, hvorledes de oplysninger, der er omhandlet i artikel 10, stk. 10, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/53/EU, skal angives, dog bortset fra tilsynet med anvendelsen af produkter og regelfastsættelse, jf. § 32, § 33, stk. 1, § 34, stk. 2 og § 35, stk. 2, i lov om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, jf. lov nr. 260 af 16. marts 2016 om radioudstyr og elektromagnetiske forhold, overføres fra energi-, forsynings- og klimaministeren til erhvervsministeren pr. 1. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for markedsovervågning af eksplosivstoffer til civil brug, jf. bekendtgørelse nr. 1247 af 30. oktober 2013 om eksplosivstoffer, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1221 af 29. september 2017, der gennemfører kapitel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/28/EU af 26. februar 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse på markedet af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug, overføres fra justitsministeren til erhvervsministeren pr. 1. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for alle opgaver, kontrakter og serviceaftaler vedrørende basal it-drift af interne datacentre, netværk, servere og storage, drift af operativsystemer, standard it-arbejdsplads, servicedesk og brugeradministration, informationssikkerhedsopgaver vedrørende foranstående samt kontrakter og leverandørstyringsopgaver vedrørende outsourcet it-drift, der vedrører Undervisningsministeriets departement, Styrelsen for It og Læring og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, i henhold til nærmere aftale mellem undervisningsministeren og ministeren for offentlig innovation overføres fra undervisningsministeren til ministeren for offentlig innovation pr. 15. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for alle opgaver, kontrakter og serviceaftaler vedrørende basal it-drift af interne datacentre, netværk, servere og storage, drift af operativsystemer, standard it-arbejdsplads, servicedesk og brugeradministration, informationssikkerhedsopgaver vedrørende foranstående samt kontrakter og leverandørstyringsopgaver vedrørende outsourcet it-drift, der vedrører Udlændinge- og Integrationsministeriets departement, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for International Rekruttering og Integration, Flygtningenævnet, Udlændingenævnet og National ID-center, i henhold til nærmere aftale mellem udlændinge- og integrationsministeren og ministeren for offentlig innovation overføres fra udlændinge- og integrationsministeren til ministeren for offentlig innovation pr. 15. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for alle opgaver, kontrakter og serviceaftaler vedrørende basal it-drift af interne datacentre, netværk, servere og storage, drift af operativsystemer, standard it-arbejdsplads, servicedesk og brugeradministration, informationssikkerhedsopgaver vedrørende foranstående samt kontrakter og leverandørstyringsopgaver vedrørende outsourcet it-drift, der vedrører Den Danske Filmskole, Nota, Det Grønne Museum, Forfatterskolen, Scenekunsts skolen og Slots- og Kulturstyrelsen, i henhold til nærmere aftale mellem kulturministeren og ministeren for offentlig innovation overføres fra kulturministeren til ministeren for offentlig innovation pr. 15. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen

/Carsten Madsen«

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse af 25. juni 2018:

»Folketingets formand

Efter min indstilling er det ved kongelig resolution af 22. juni 2018 besluttet,

at ressortansvaret for alle opgaver, kontrakter og serviceaftaler vedrørende basal it-drift af interne datacentre, netværk, servere og storage, drift af operativsystemer, standard it-arbejdsplads, servicedesk og brugeradministration, informationssikkerhedsopgaver vedrørende foranstående samt kontrakter og leverandørstyringsopgaver vedrørende outsourcet it-drift, der vedrører Justitsministeriets departement, Pressenævnet, Undersøgelseskommissionen om SKAT, Ytringsfrihedskommissionen og Center for Beredskabskommunikation, i henhold til nærmere aftale mellem justitsministeren og ministeren for offentlig innovation overføres fra justitsministeren til ministeren for offentlig innovation pr. 15. august 2018.

Jeg beder formanden underrette Folketinget herom.

Sign.: Lars Løkke Rasmussen
/Carsten Madsen«

Meddelelserne vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).]

Mødet er hævet. (Kl. 19:13).